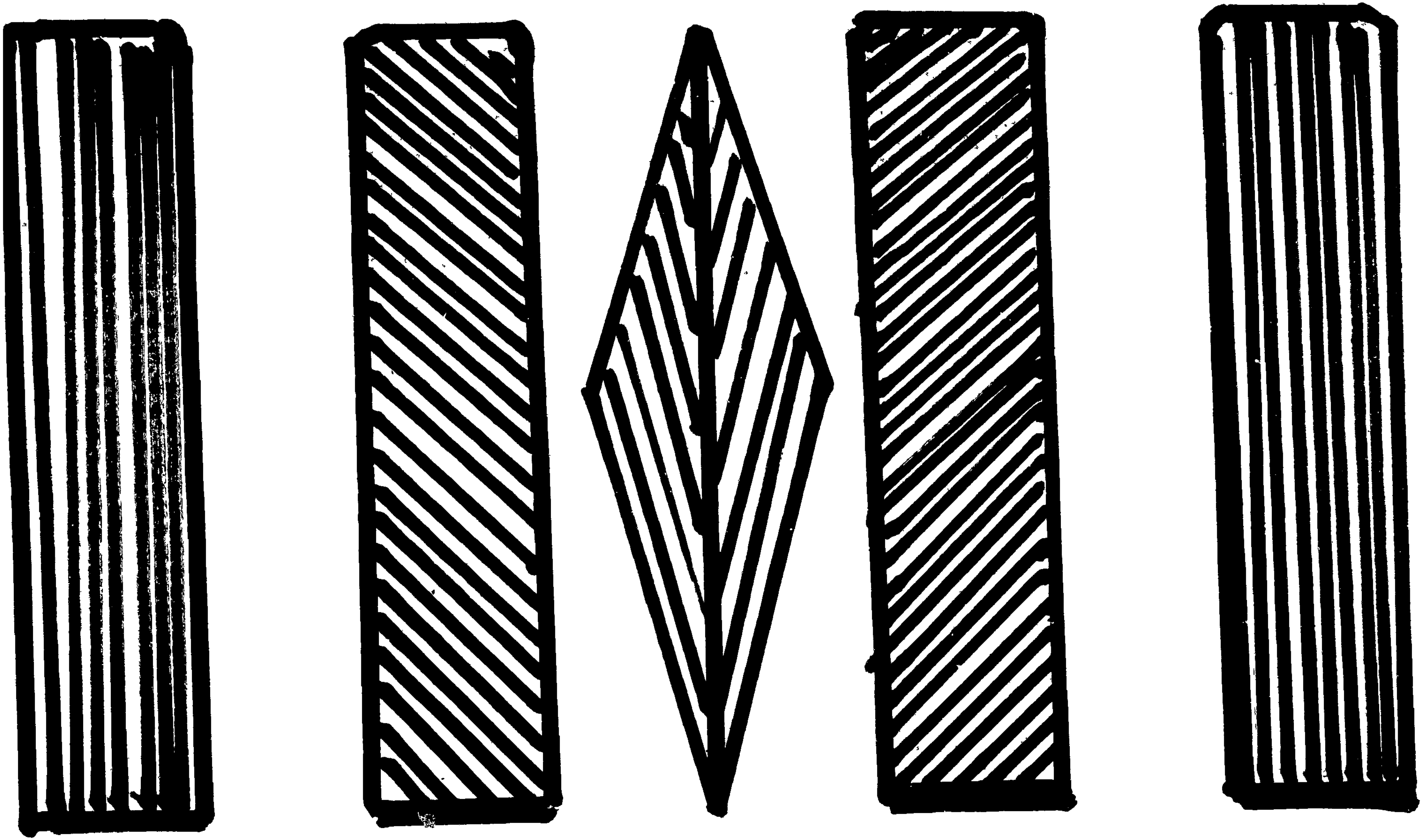

ಸ್ಥಾಪನೆ : ೧೮೬೫

ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪತ್ರಿಕೆಯ
ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಪೂರ್ವ ಪುಷ್ಪ

ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ೧೯೮೯

ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು

ಶ್ರೀ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು
(೧೮೩೩-೧೮೮೧)

ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಪೂರ್ವ ಪುಷ್ಪ
(ಪತ್ರಿಕೆ ...)

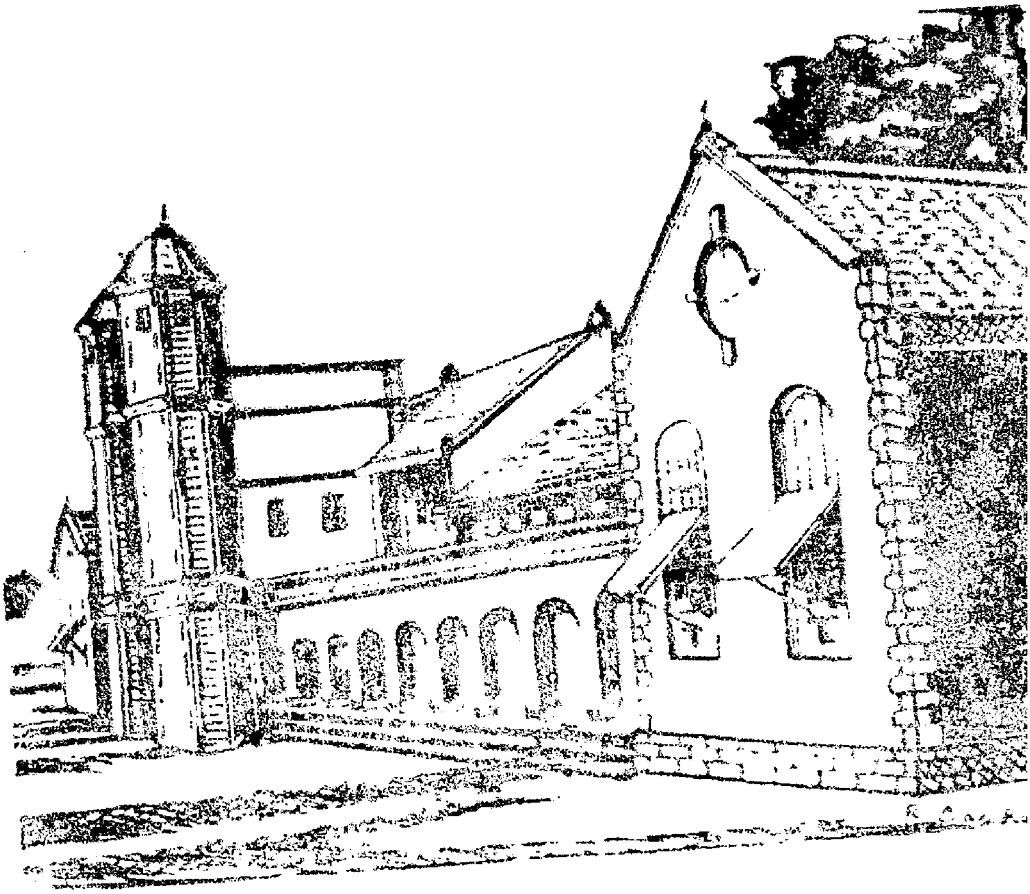

ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂತಸ

ಸರಕಾರಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ತರಬೇತಿ ವಿದ್ಯಾಲಯ

ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ವೃತ್ತ. ರೋಡರಸ್ತೆ. ಧಾರವಾಡ

351

3६5

1879

ಸಿದ್ಧ[illegible]ಥ ವಾ[illegible] ಮಂದಿರ.
ಮೊರಬ. ಜಿ ಧಾರವಾಡ.

೧೧ ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.
೧೧ ಮೊರಬ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

ಗಿಂತ ಬಹಳ ಮೇಲಾದವುಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಊರಿಗೆ ಹೊಂದಿ ಶಹಾಪುರ ವೆಂಬದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮವುಂಟು. ಇದು ಸಾಂಗಲಿಯ ಪಟವರ್ಧನರ ವಶದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

—o—

The Desai of Kittur.

ಕಿತ್ತೂರದೇಸಾಯಿ.

ಈ ದೇಸಗತಿಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನ ಮೊದಲು ಸಂಪಗಾಂವಿ. ಔರಂಗಜೇಬನು ವಿಜಾಪುರದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುರಿದಾಗ ಸಂಪಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಪ್ಪನೆಂಬ ದೇಸಾಯಿ ಯಿದ್ದನು. ಅವನು ಅಲ್ಲಿಯ ಕಿಲ್ಲೇದಾರನಾದ ಅಂಕುಶಖಾನನೆಂಬವನನ್ನು ಕೊಂದು ಕೋಟೆಯನ್ನು ಕೆಡಹಿ ೧೪ ಕರ್ಯಾತಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸತ್ವವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡನು. ಇತ್ತಲಾಗಿ ಮಲ್ಲಸರ್ಜನೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇಸಾಯಿಯನ್ನು ಟೀಪುಸುಲತಾನನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಲಾಗಿ, ಅವನು ಸೆರೆಯೊಳಗಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಾಗ ಈ ಪ್ರಾಂತದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಪೇಶವೆಯವರ ಸಂಗಡ ಸೆರದು ಐವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ತಂಟೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ೩೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವಸೂಲು ಆಗುವ ೧೧ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಪಡಕೊಂಡನು. ತರುವಾಯ ಅವನು ಕೊಲ್ಹಾಪುರದ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ೧೨೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟು, ಆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸರದಾರನಾದ ರತ್ನಾಕರಪಂತ ರಾಜಾಜ್ಞ ಯೆಂಬವನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮೊದಲಿನ ೧೪ ಕರ್ಯಾತುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸಿದನು. ಇವನ ಮಗನು

ದ ಶಿವಲಿಂಗರುದ್ರಸರ್ಜನೆಂಬವನು ಯೆಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದನು. ಇವನಿಗೆ ಮಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಬಾಮಸಾಹೇಬನೆಂದನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವನು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ಸನ್ ೧೮೨೪ನೇ ವರ್ಷ ಸತ್ತುದರಿಂದ ಅವನ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಧಾರವಾಡದ ಕಲೆಕ್ಟರನಾದ ಥ್ಯಾಕರೀಯೆಂಬವನು ಬರಲಾಗಿ, ದೇಸಾಯಿಯ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಚಮ್ಮನೆಂಬವಳು ಇವನ ಸಂಗಡ ಕಾಳಗವನ್ನು ಹೂಡಿದಳು. ಚಿಕ್ಕ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹೇಬರು ಬಿದ್ದರು. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ವರ್ಷದ ಡಿಸೆಂಬರ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಕಿತ್ತೂರ ಕೋಟೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಾಂತವನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಮುಂದೆ ಸನ್ ೧೮೨೯ನೇ ವರ್ಷ ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ್ಣನೆಂಬವನು ಚಂದಪ್ಪನ ಪಕ್ಷಹಿಡಿದು ದೊಡ್ಡ ತಳ್ಳಿಯನ್ನು ಯೆಬ್ಬಿಸಿದನು. ಕೋಡಾನಪುರದ ಗೌಡನಾದ ಲಿಂಗಪ್ಪನೆಂಬವನೂ, ಸಂಪಗಾವಿಯ ಮಾಮಲೇದಾರನಾದ ಕೃಷ್ಣರಾವಯೆಂಬವನೂ ಕೂಡಿ ರಾಯಣ್ಣನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವನ ತಳ್ಳಿಯನ್ನು ಮುರಿದರು. ಯೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ೯ ಪುರುಷರು ಈ ದೇಸಗತಿಯನ್ನು ಆಳಿದರು.

Notice.

ನೋಟೀಸು.

ಆಜಂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—

ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಹಾನಗಲ್ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಆಲೂರ ಸಾಲೆಯ ೧ನೇ ಅ. ಮಾಸ್ತರನಾದ ಮಹಾರುದ್ರಯ್ಯಾ ಚ

ವೀರಯ್ಯಾ ಇವನು ಕಳೆದ ಅಗಷ್ಟ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲಿಯ ಆಕ್ಸಿಂಗ ಹೆಡ್ಡಮಾಸ್ತರರ ಕೆಲಸ ನೋಡುವಾಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕನ ಹೆಸರಲೆ ಆಕಾ ಸದ ಪಗಾರ ತಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೆ ಅದನು ಡದೆ ಕೊಡುತ್ತೇನಂತ ಹೇಳಿ ಅವನ ಕಡಿಂದ ಪಾವತಿ ಸಕೊಂಡು ನಂಮ ಕಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಮುಂದೆ ಆ ಶಿಕ್ಷ ನು ಪಗಾರ ಕೊಡಸಬೇಕೆಂತ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಲು ನಾವು ಆ. ಡಿಪೂಟಿಯವರಿಗೆ ಸದರಿ ಬಗ್ಗೆ ಚವಕಸಿ ಮಾಡಿ ರದು ಹೇಳಿದೆವು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಚವಕಸಿ ನಡಿಸಿದ ು. ಆಗ್ಗೆ ನಾನು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಕೊಡದೆ ಕೊಟ್ಟೆನೆಂದದ್ದು ನ್ನ ಅಪರಾಧವೆಂದು ಸದರಿ ಮಹಾರುದ್ರಯ್ಯನು ಕಬೂಲ ಮಾಡಿದ್ದನು ಆದ ಕಾರಣ ಮೆ. ಎ. ಇ. ಸಾ. ಬಾ. ರವರು ಸದರಿ ಮಹಾರುದ್ರಯ್ಯನನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ದೂರಮಾ ಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನೋಟೀಸನ್ನು ಮಾಸ್ತರರೆಲ್ಲರು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ಓದಬೇಕು. ತಿಳಿಯುವದು ತಾ. ೨೩ನೇ ಜನವರಿ ೧೮೭೯

Chanabassappa B. Dharwar.

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

—o—

DHARWAR TRAINING COLLEGE PROVISIONAL CODE.

ಧಾರವಾಡ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ನಿಯಮಗಳು.

ಧಾರವಾಡ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಈ ಕೆ ನಿಯಮಗಳು ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ಆಫೀಸರರಿಗೆ ಜಾರಿ

ಗುವದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಟಿ. ವಾಡಿಂಗಟನ್, ಕರ್ನ

ಅಕ್ಟಿಂಗ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ.

ಪೂಣಿ, ತಾ. ೨ನೇ ಅಕ್ಟಂಬರು ಸನ್ ೧೮೭೮

ಧಾರವಾಡ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ

ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ನಿಯಮಗಳ ಸಂಗ್ರಹವು.

೧ ದೇಶ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೆಲಸ ನಡಿಸತಕ್ಕಂ ಮಾಸ್ತರರನ್ನೂ ಅಸಿಸ್ಟಾಂಟ ಮಾಸ್ತರರನ್ನೂ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಧಾರವಾಡದ ಟ್ರೇನಿಂ ಕಾಲೇಜವು ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

೨ ಶಿಕ್ಷಕಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯೆಕಲಿಸಲ್ಪಡುವಂಥ ಕೆಲವು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳವು ಅಥವಾ ಹೊಟ್ಟೀ ವೆಚ್ಚ ಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಣೂಕು ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು. ಈ ಸಂಬಳವು ಮೂ ಡು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ನಡಿಯುವದು; ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಗ ಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಡುವವು.

- ೮ ರೂಪಾಯಿಯ ಸಂಬಳವು, ೩ನೇ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾ ರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ.
- ೭, ೬ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳಗಳು, ೨ನೇ ವರ್ಷದ ವಿ ದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ.
- ೬ ರೂಪಾಯಿಯ ಸಂಬಳವು, ೧ನೇ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾ ರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ.

ಕೆಲವರು ಮಾಫೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಗಳು ಸಹ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವರು.

೩ ಈ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ನಡಿಯುವ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ರಮಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಡುವವು. ಪ್ರತಿ ಯೊಂ

ವುದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗುವದು.

ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ನಿಕೃಷ್ಟ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಯೆರಡು ವರ್ಷ ನಿಂ ಕಲಿತ ಹೊರ್ತು ಯಾರಿಗೂ ಮಾಸ್ತರರ ಅಥವಾ ಅಸಿ ೦ಟ ಮಾಸ್ತರರ ಕೆಲಸದ ಲಾಯಖಿಯು ಕೊಡಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

೫ ಯೆರಡನೇ ಮೂರನೇ ವರ್ಷಗಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಯ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕಿಯ ಕೆಲಸದ ಲಾಯಖಿಯನ್ನು ಸಂಪಾ ದಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಅವರವರ ಗುಣಗಳ ಮಾಣಂತೆ ವೊಂದು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರಿಯಲ್ಪಡುವವು. ಆ ಸರುಗಳಲ್ಲಿ ವೊಂದನೇ ವರ್ಗವೆಂತಲೂ ಯೆರಡನೇ ರ್ಗವೆಂತಲೂ ಯೆರಡು ಭಾಗಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಇವರ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಬರಿದಂತೆ ಕಾಯಿಮ ಸಂಬಳಗಳ ಕ್ಕು ಕೊಡುವಂಥ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು.

ಮೂರನೇ ವರ್ಷದವರು { ೧ನೇ ವರ್ಗ, ೩೫ ರುಪಾಯಿ.
೨ನೇ ವರ್ಗ, ೨೦ ರೂಪಾಯಿ.

ಎರಡನೇ ವರ್ಷದವರು { ೧ನೇ ವರ್ಗ, ೧೫ ರೂಪಾಯಿ.
೨ನೇ ವರ್ಗ, ೧೨ ರೂಪಾಯಿ.

೬ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವ ವರ ಹೆಸರುಗಳ ಕ್ರಮವಿದ್ದಂತೆ ತೆರವಿದ್ದಂಥ ಮಾಸ್ತರರ ಲಸಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಅಸಿಸ್ಟಾಂಟ ಮಾಸ್ತರರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಸ್ಥಳಗಳು ರವಿದ್ದ ಹೊರ್ತು ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಖಾತೆ ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಬಾಬದಾರರಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿ ತಕ್ಕದ್ದು.

ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು.

೭ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನವೆಂಬರ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವರು. ಆದರೆ ಈ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಗ ಕ್ಕಿಲ್ಲ. ೬ನೇ ಯತ್ತೆಯ ಮುಲಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ೧೮ ತಿಂಗಳುಗಳೊಳಗೆ ಇಳಿದಂಥ ಉಮೇದವಾರರಲ್ಲಿ ಎ ಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದಂಥವರಿಗೆ ತೆರವಿದ್ದಂ ಸಂಬಳಸ್ಥಳಗಳು ಅವರವರ ಗುಣಗಳ ಕ್ರಮದಂತೆ ದೊರೆಯುವ

ಅಭ್ಯಾಸದ ಕ್ರಮಗಳು—೧ನೇ ವರ್ಷ

೮ ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಶಾಲೆಗ ೧ನೇ ಯತ್ತೆಯಿಂದ ೬ನೇ ಯತ್ತೆಯ ವರೆಗೆ ಯಾವತ್ತು ವಿಷಯಗಳ ಪುನರಾವರ್ತನವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುವದು ಈ ವರ್ಷದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ೬ನೇ ಯತ್ತೆಯಂತೆಯೂ ಕೆಳ ಬರೆದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗುವದು.

ಗುಣಗಳು

೧ ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪಾವಳಿ, ಸಂಧಿನಿಯಮಗಳು, ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ೫೦

೨ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಸಾಧಾರಣ ನಿಯಮಗಳು, ಮತ್ತೂ ಫೌಲರನ ಪುಸ್ತಕದ ಮೊದಲಿನ ೨೯ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ನಿಯಮಗಳು.

ಲೇಖೀ ಪರೀಕ್ಷೆ ೫೦

ಬಾಯಿಮಾತಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ....... .... ೫೦

೩ ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನದ ಮೂಲತತ್ವಗಳು ೬ನೇ

ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪುಟ್ಟಿಗೆ, ಮತ್ತು
ಕೇರೋಪಂತರ ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನದ
೭೮ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿಷಯಗಳು........೫೦

೪ ಕಸರತ್ತು.... ....೨೫

೫ ಚಿತ್ರ ತೆಗಿಯುವ ವಿದ್ಯದ ಮೂಲತತ್ವಗಳು.... ....೫೦

೬ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಶಾಲೆಗಳ ೧ನೇ ಯತ್ತೆಯಿಂದ ೫ನೇ ಯತ್ತೆಯ ವರೆಗೆ ಯಾವತ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸ ತಕ್ಕಂಥ ಮಾಸ್ತರರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ೨ನೇ ವರ್ಷದ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ೭ನೇ ಯತ್ತೆಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲದೆ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವದು—

ಗುಣಗಳು

೧ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ೨ನೇ ಬುಕ್ಕು { ೭ನೇ ಯತ್ತೆಯ ೧ನೇ ಸದರಿನ ಗುಣಗಳ ವಿಭಾಗಗಳು—
ಅಂಕಗಣಿತ ೭೫
ಸಿದ್ಧಾಂತ ೫೦
ಜಮಾಖರ್ಚು ೨೫

೨ ಸಂಸ್ಕೃತ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ
೨೫೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು, ಮತ್ತು ೨ನೇ
ಪುಸ್ತಕದ (ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರ)
ಮೊದಲಿನ ೧೨ ಪಾಠಗಳು ... .೫೦

೩ ಶಾಲಾಪದ್ಧತಿ, ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ಸಂಬಂಧ

೩ ನಮೂನೆಗಳು,-ರಿಪೋರ್ಟುಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ, ಫೌಲರವ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿನ ನಿಯಮಗಳೆಲ್ಲ

ಲೇಖೀಪರೀಕ್ಷೆ.... ....೧೦೦

ಬಾಯಿಮಾತಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ.... ... ...೧೦೦

೪ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಲ ಮೂಲತತ್ವಗಳು, ಭುಜಂಗರಾಯರ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಲದ ಮೊದಲಿನ ೨೬೨ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ.... ....೫೦

೫ ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನ, ಪ್ರವಾಹಿ, ವಾಯುರೂಪ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಧರ್ಮಗಳು, ಕೇರೋಪಾಂತರ ಪದಾರ್ಥ ವಿಜ್ಞಾನದ ೧೦೨ನೇ ಪುಟದ ವರೆಗೆ ... .೫೦

೬ ಕನ್ನಡ ವಾಕ್ಯಗ್ರಂಥಗಳ ಹೊರತು ಜೈಮಿನಿಯೊಳಗಿನ ೧೫೦ ಪದ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕರಣ.... ....೧೦೦

೭ ಚಿತ್ರವಿದ್ಯೆ—ಫ್ರೀಹ್ಯಾಂಡ, ಪರಸ್ಪೆಕ್ಟಿವ, ಪ್ಲಾನಗಳು ನಕಾಶಗಳು.... ....೫೦

೮ ಕಸರತ್ತು.... ....೨೫

೩ನೇ ವರ್ಷದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ.

೧೦ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಶಾಲೆಗಳ ಆರೂ ಇಯತ್ತೆಗಳನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕಲಿಸತಕ್ಕಂಥ ಮಾಸ್ತರರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮೂರನೇ ವರ್ಷದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀ

ವಾಗುವದು.

			ಗುಣಗಳು
೧ ಗಣಿತ	ಅಂಕಗಣಿತ ಸಂಪೂರ್ಣ....		.....೫೦
	ಬೀಜಗಣಿತ ವರ್ಗಸಮೀಕರಣದ ವರೆಗೆ....		....೫೦
	ಸಿದ್ಧಾಂತ ೬ ಪುಸ್ತಕಗಳು....		೫೦
೨ ದೇಶಭಾಷೆಸಹಿತ	ರಾಜಶೇಖರ ೨ನೇಆಶ್ವಾಸ		
	ಜೈಮಿನಿ ೫೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು	೧೦೦	
	ರಾಮಾಯಣ ೧೫೦ಶ್ಲೋ.		

ಇದಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ, ಕವಿತಾ ಪದ್ಧತಿ, ನಿಬಂಧ ಬರಿಯೋಣ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನವಿರಬೇಕು.

೩ ಇತಿಹಾಸ— ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಇತಿಹಾಸ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಅದರ ನೆರೆದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಡಿಯುವ ಕಾರಭಾರ, ರಾಜಕೀಯ ಪದ್ಧತಿಗಳ ವಿವರ.... ....೭೫

೪ ಭೂಗೋಲ— ಪ್ರಾಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಭೂಗೋಲಗಳ ಸಾಧಾರಣ ಜ್ಞಾನ,— ಪತಿಯಖಂಡದ ಯಾವದೊಂದು ಭಾಗದ ನಕಾಶವನ್ನು ಅಕ್ಷಾಂಶ ರೇಖಾಂಶ ಸಹಿತವಾಗಿ ಸ್ಮರಣದಿಂದ ತೆಗಿಯುವದು ೭೫

೫ ಪದಾರ್ಥ ವಿಜ್ಞಾನ, ಜ್ಯೋತಿಷದ ಮೂಲತತ್ವಗಳು— ಕೇರೋಪಂತರ ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನದ ಮೊದಲಿನ ೨೫ ಪಾಠಗ

ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದಂತೆಯೂ, ಭೂಜಂಗರಾಯರ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆಯೂ.... ....೧

೬ ಸಂಸ್ಕೃತ— ರಘುವಂಶದ ೩ ಸರ್ಗಗಳು, ಮತ್ತು ೨ನೇ ಪುಸ್ತಕದ ೨೦ ಪಾಠಗಳು. ೩

೭ ಶಾಲಾಪದ್ಧತಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಮಿಂಟಾಟಿನ ನಮೂನೆ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳ ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನವು, ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವು, ಫ್ರಾಬರನ ಪುಸ್ತಕ ಸಮಗ್ರ

ಲೇಖೀ ಪರೀಕ್ಷೆ.... ... .೧೦

ಬಾಯಿಮಾತಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ.... ....೧೦

೮ ಚಿತ್ರವಿದ್ಯೆ ಫ್ರೀಹ್ಯಾಂಡ, ಪರಸ್ಪೆಕ್ಟಿವ, ಪ್ಲಾನ ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳು, ಶಾಲಾ ಗೃಹದ ರಚನೆ.... ....೫

೯ ಕಸರತ್ತು.... ... .೨

ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು.

ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಯೆರಡು ಟರ್ಮುಗಳಂದರೆ ವಿಭಾಗಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಮೊದಲನೇ ಟರ್ಮ ಕಾರ್ತೀಕ ಶುದ್ಧ ತ್ರಯೋದಶಿಯಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ತಾ. ೨೫ನೇ ಎಪ್ರೀಲಿಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಎರಡನೇ ಟರ್ಮ ಜೂನ ೧೦ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ಆಶ್ವಿನ ಶುದ್ಧ ಏಕಾದಶಿಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮೊದಲನೇ ಟರ್ಮಿನ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಟರ್ಮಿನಲ್ ಎಗ್ಸಾಮಿನೇಶನ್ ಯೆಂಬ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗುವದು. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯ

ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು. ಇತರ ಮಾಸ್ತರರು ಕೂಡಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವರು ಇದೇ ಆ ಮೊದಲನೇ ಟರ್ಮಿನಲ್ಲಿ ನಡಿಸಿದ ಅಭ್ಯಾಸವು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಆಗದಂಥ ಸಂಬಳ ತಕ್ಕೊಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮೆ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರವರ ವಿವೇಕಾನುಸಾರವಾಗಿ ತ್ತು ಸಂಬಳವನ್ನು ಕಳಕೊಳ್ಳುವರು.

೧೨ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯರಡನೇ ಟರ್ಮಿನ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಟಿ ಟಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗುವದು. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮೆ ಡ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರವರು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಮತ್ತು ಪ್ರೊ ರಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಾಗಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರರ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವರು. ಎರಡನೇ ಮೂರನೇ ವರ್ಷಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನಪತ್ರಿಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು.

೧೩ ಸನ್ ೧೮೭೧ನೇ ವರ್ಷದ ಜನವರಿಯ ೧ನೇ ತಾರೀ ನ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದಂಥ ಅನ್ಟ್ರೇನ್ಡ ಮಾಸ್ತರರನ್ನೂ ಅಸಿಸ್ಟಾಂಟ ಮಾಸ್ತರರನ್ನೂ ಮೆ. ಇನಸ್ಪೇ ರವರ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡಿದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ದರೆ ಸದರೀ ತಾರೀಖಿನ ತರುವಾಯ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಪಡಿ ದಂಥ ಮಾಸ್ತರರಾಗಲಿ ಅಸಿಸ್ಟಾಂಟ ಮಾಸ್ತರರಾಗಲಿ ನಿಕೃ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಯೆರಡು ವರ್ಷ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅಭ್ಯಾ ಮಾಡಿದ ಹೊರ್ತು ಅವರನ್ನು ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಯಾ ವದೊಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಾಗದು. ಅಂಥಾ ಮಾ ಸ್ತರರಾಗಲಿ ಅಸಿಸ್ಟಾಂಟ ಮಾಸ್ತರರಾಗಲಿ ತಾವು ಯೆರಡನೇ ವರ್ಗದ ಮುಲಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ ರನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸಿದ ಹೊರ್ತು ಅವರನ್ನು ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾ

ಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಾಗದು.

೧೪ ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮೆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರವರು ತಮ್ಮ ವಿವೇಕಾನುಸಾರವಾಗಿ ತೆಗಿಯಬಹುದು.

ನೌಕರಿಗಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಣವು

೧೫ ಯೆರಡನೇ ಮೂರನೇ ವರ್ಷಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಡೆದ ಗುಣಗಳ ಕ್ರಮದಂತೆ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳು ಯೆರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರಿಯಲ್ಪಡುವವು. ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೬೦ರಂತೆ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ವರ್ಗದವರಾಗುವರು. ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೩೩ರಿಂದ ೬೦ರ ವರೆಗೆ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರು ೨ನೇ ವರ್ಗದವರಾಗುವರು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಗೀಕರಣದೊಳಗೆ ಬಂದಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದರೆಂದು ಯೆಣಿಸಲ್ಪಡುವರು. ವರ್ಗೀಕರಣದೊಳಗೆ ಬಾರದಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಲಿಲ್ಲೆಂದು ಯೆಣಿಸಲ್ಪಡುವರು. ಅವರಿಗೆ ಮೆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರವರು ತಮ್ಮ ವಿವೇಕಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪುನಃ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಯಾವದೊಂದು ವಿಷಯದೊಳಗೆ ೧೦೦ರಲ್ಲಿ ೩೦ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಯಾವ ವರ್ಗದೊಳಗೂ ಸೇರಿಸಲಾಗದು.

ವರ್ಗೀಕೃತರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಜೋಡಿಸಿದ ನಮೂನೆಯಂತೆ ೧ನೇ, ೨ನೇ ವರ್ಗಗಳ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರವರೂ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರೂ ಸಹಿ ಮಾಡುವರು. ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತೆರವಿದ್ದ

...ಗಳನ್ನು ೬ನೇ ನಿಯಮದಂತೆ ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸಾಂಗವಾ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ೩ನೇ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ...ಕ್ಷ ಮೊದಲು ನಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

೧೭ ಎರಡನೇ ವರ್ಷದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮೆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ೩ನೇ ವರ್ಷದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವನ್ನು ಆರಂ ಮಾಡಬಹುದು. ದೇಶಭಾಷೆಯ ಮೇಲ್ತರದ ಶಾಲಿಗಳ ಮಾಸ್ತರರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ೨ನೇ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಪಾತ್ರವೂ ಹಕ್ಕು ಇರುವದಿಲ್ಲ.

೧೮ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳು ಮಂಜೂರಾಗುವ ವರೆಗೆ, ಈ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಟ್ರೇನ್ಡ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಅಸಿಸ್ಟಾಂಟ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಅವರ ಸಂಬಳಗಳೂ ನೇಮಣೂಕುಗಳೂ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಮಾಸ್ತರರಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ ನಿಯಮಗಳ ೯ನೇ ಕಲಮಿನಂತೆ ದೊರೆಯುವವು.

ಕಾಲೇಜದೊಳಗಿನ ರೀತಿ ಮರ್ಯಾದೆಗಳೂ, ಸೂಟಿಗಳೂ, ದಂಡಗಳೂ, ಇತ್ಯಾದಿ.

೧೯ ಈ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಮೆ. ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ...ರತೆಗಳ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದಂಥ ನಿಯಮಗಳು ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜದ ನಿಯಮಗಳೆಂದು ಯೋಜಿಸಲ್ಪಡುವವು.

ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು.

ನಾವು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಕೊಡುವದೇನೆಂದರೆ, * * * ಇವನು ಧಾರವಾಡ ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ *ನೇ ವರ್ಷದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರಿಂದ ಸನ್ ೧೮ ನೇ ವರ್ಷದ

* * ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿ ಉತ್ತೀರ್ಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಯಾವತ್ತು ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೦ಕ್ಕೆ * ತೆಯೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ನಿಕೃಷ್ಟ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ೧೦೦ರಲ್ಲಿ ೩೦ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದದರಿಂದ ನು * ನೇ ವರ್ಗದೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ; ಮತ್ತು ಪನು ಆ ಕಾರಣದಿಂದ * ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ನೇಮಣೂಕಿ ಹಕ್ಕುದಾರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಎಜು. ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾ

ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಧಾರವಾಡ.

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು

ಪುಸ್ತಕ ೧೪ | [ಸಂಚಿಕೆ ೨

ಫೆಬ್ರುವಾರೀ ೧೮೭೯

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು

ರಾಜಾ ಶಿವ ಪ್ರಸಾದಯೆಂಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನು ಅಲಾಹಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಉದ್ಯೋಗ ಶಾಲೆಗೆ ೫೦೦೦ ರುಪಾಯಿ ಇನಾಮು ಕೊಟ್ಟರು.

—o—

ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಗುಲಾಬಚಂದನೆಂಬ ಮಾರವಾಡೀ ಗೃಹಸ್ಥನು ತನ್ನ ಜಾತಿಯವರ ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಆ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಜನರಿಗಾಗಿ ವೊಂದು ದವಾಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಆ ದವಾಖಾನೆಗಾ ಸದರೀ ಗೃಹಸ್ಥನು ೧೦೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಈ ಬಗೆಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಧರ್ಮ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾರವಾಡೀ ಜನರು ನೆರವೇರಿಸಿ ಕೈ ಬಿಚ್ಚಿ ಹಣಕೊಟ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಯು ಇದೇ ಮೊದಲಿನದೆಂದು ಹೇಳ ಬಹುದು.

—o—

ಮದ್ರಾಸ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಯಲ್ಲ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಲೋ

ಹಾಗೆಯೇ ಖನಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತ ನಡೆದವೆ. ಮಾಯಿಸೂರು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಖನಿಗಳು ದೊರೆತದ್ದಂತು ಪ್ರಸಿದ್ಧವುಂಟು. ಈಗ ಉತ್ತರ ಅರ್ಕಾಟ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಖನಿಗಳು ದೊರೆದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವು ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಕೂಡಿ ಒಂದು ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅರ್ಕಾಟ ಪ್ರಾಂತದ ಜಮೀನದಾರರ ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಖನಿಗಳನ್ನು ಅಗಿಯುವದಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೌಲು ತಕ್ಕೊಂಡು ಖನಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ಕಿತ್ತಳೇ ಹಣ್ಣಿನಿಂದ ದ್ರಾಕ್ಷಾಸವದಂಥ ಮದ್ಯವು ಹುವು ಸಾಧ್ಯ, ತರವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದೆಂದು ಕೆಲವೊಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚಿದ್ದಾನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಹಣ್ಣುಗಳು ಬಹಳ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಈ ಮದ್ಯದ ಕಾರಖಾನೆಗಳು ಬೇಗ ಆರಂಭವಾಗುವವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

—೦—

ಅಮೇರಿಕದಿಂದ ಕೆಲವರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರುಂಟು. ಈ ಜನರನ್ನು ಕೆಲವರು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಘದವರು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಜ್ಞಾನವು ಅಮೇರಿಕ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉಪಾಯದಿಂದ ಪ್ರಸಾರಿಸುವದೆಂಬದನ್ನು ಕುರಿತು ಮುಂಬಯಿಯೊಳಗಿನ ಆರ್ಯಸಮಾಜದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲ್ವರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಂಘದವರು ಗಾರುಡೀ ವಿದ್ಯೆಯು ಸ

ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಆ ವಿದ್ಯಾ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಹ ಕಲಿತು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರಂತೆ.

—o—

ಬರೇಲಿ, ಸಿಕಂದರಾಬಾದ, ಮುಂತಾದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಸೋಲ್ಜರ ಜನರಿಗೆ ತಂತಿ ಟಪಾಲಿನ ವಿದ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಕ್ರಮವು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ದಿಲ್ಲಿಯ ಕಾಲೇಜವು ಮುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾರಣ, ಅಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಲಾಹೋರದ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಹುಕುಮು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

[illegible] ಜೂಲ್ಸ ವೇರನ್ ಎಂಬವನೊಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ೮೦ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತುಮುತ್ತು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಕೇಳಿ ಬಹುಜನರು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟರು. ಆದರೇ ಈಗ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಿಯ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕದ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದ ಮಿ. ಷ್ಟೀಯರನೆಂಬವನು ೬೮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಭೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಇದರ ವಿವರ ಹ್ಯಾಗಂದರೆ— ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಿಯದಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋ ಪಟ್ಟಣದವರೆಗೆ ೨೦ ದಿವಸ; ಅಲ್ಲಿಂದ ಯುಕೋಹಾಮಾ ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ೨೦ ದಿವಸ; ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಾಂಗಕಾಂಗ ಬಂದರದವರೆಗೆ ೬ ದಿವಸ; ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಿಂಹಲದ್ವೀಪದವರೆಗೆ ೧೦ ದಿವಸ; ಅಲ್ಲಿಂದ ಸು

ಯೋಜಿಡವರೆಗೆ ೧೨ ದಿವಸ; ಅಲ್ಲಿಂದ ೭, ೮ ತಾಸಿನೊಳಗೆ ಅವನು ಅಲೆಕ್ಝಾಂಡ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದನು.

—o—

ಮದ್ರಾಸದ ಕಾಲೇಜದೊಳಗಿನವನೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಮೇಲಿನ ವರ್ಗದೊಳಗೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲೆಂಬ ದುಃಖದಿಂದ ಬಾವಿಯೊಳಗೆ ಹಾರಿಕೊಂಡು ಜೀವ ಕೊಟ್ಟನಂತೆ! ಕಾಲೇಜದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರೌಢರೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರೊಳಗಿನವನೊಬ್ಬನ ಕೈಯಿಂದ ಈ ಬಾಲಕಪಣದ ಘೋರಕರ್ಮವಾದದ್ದು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವು.

—o—

ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತೀ ಕಾದಂಬಿನೀ ಬೋಸ ಯೆಂಬ ತರುಣ ಸ್ತ್ರೀಯು ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇ[illegible]ದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವಷ್ಟೇ. ಅವಳಿಗಾಗಿ ಬಂಗಾಲದ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ ಗವರ್ನರರು ಕಲಕತ್ತೆಯ ಸರಕಾರೀ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ೧೫ ರೂಪಾಯದ್ದೊಂದು ಹೊಸ ಸ್ಕಾಲರಶಿಪ್ಪನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಆ ಸ್ತ್ರೀಯಳಿಗೆ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

—o—

ಡೆಕನ್ ಕಾಲೇಜದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ರಜೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋದದರಿಂದ ರಾ. ಬಾ. ಕೇರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಛತ್ರೇ ಇವರು ಆ ಕಾಲೇಜದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ರಾ. ರಾ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಗೋಪಾಳ ಭಂಡಾರಕರ, ಮಹಾದೇವ ಮೋರೇಶ್ವರ ಕುಂಟೆ, ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಪೂ

ಮುಂಬಯಿಗಳ ಕಾಲೇಜಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರೊಫೇಸರ ಕೆಲಸಗಳು ದೊರಿದದ್ದು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

—o—

ಮಿ. ರಸೆಲ್ ಥೊರೆಗಳು ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ರಾ. ಸಾ. ಪಟವರ್ಧನ ಇವರು ೨,೩ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ತಿರಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ.

—o—

ಬೆಳಗಾವೀ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡಿ. ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರರಾದ ರಾ. ಸಾ. ಪಾಂಡುರಂಗ ವೆಂಕಟೇಶ ಚಿಂತಾಮಣ ಪೇಠಕರ ಇವರು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿದ್ದು ಕೇಳಿ ಮನಸಿಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಪ್ರೌಳಿತಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಕ್ಷಯರೋಗದಿಂದ ಮರಣವೊದಗಿತು.

—o—

ಸದರೀಯವರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್ ಅಸಿಸ್ಟಂಟರಾಗಿದ್ದ ರಾ. ರಾ. ರಾಮಜೀ ಬಾಳಾಜೀ ಕಂಡೀಕರ ಇವರನ್ನು ನೇಮಿಸುವಬಗ್ಗೆ ಮಿ. ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಕಾಯಿಂಮಾಸ್ತರರಾದ ರಾ. ರಾ. ಚಿತ್ರಲಿ ನಾರಾಯಣ ಪಾಠಕ ಇವರು ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

The Tribes of South Canara.

ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಜಾತಿಗಳು.

ಬಕಪದರೂ, ಬೂದರೂ—ತುಳುವ್ರ ನಾಡಿನ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಹೆಸರಿನ ಗುಲಾಮರ ಜಾತಿಗಳೆರಡುಂಟು. ಇವರಷ್ಟು ಯಜಮಾನನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಕ್ಕವರು; ಪರಸರ ಶರೀರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಯಾರು ಇಲ್ಲ; ಜಾತಿಸಂಬಂಧದ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲರು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಕೂಡಿ ತೀರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕುರಿ, ಮಡೆ, ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ. ಮನೆಗೊಂದು ಕಲ್ಲು ದೇವತೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರುಸಾರಿ ಈ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಎರೆದು ಹೂವುಗಳನ್ನು ಏರಿಸಿ ಪೂಜಿಸುವರು. ಅದಕ್ಕೆ ಕೋಳಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಲಿ ಕೊಡುವರು. ಯಾರಾದರೂ ಸತ್ತಾಗ ಭೂತಕ್ಕೆ ಬಲಿಯು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಸತ್ತವರು, ಒಳ್ಳೇ ನಡತೆಯವರಾಗಲಿ, ಕೆಟ್ಟನಡತೆಯವರಾಗಲಿ ಪಿಶಾಚಿಗಳಾಗಿ ಜನರನ್ನು ಕಾಡುವದು ನಿಶ್ಚಯ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮೈನೆರೆದನಂತರ ಹೆಂಗಸರ ಲಗ್ನವಾಗುವದು, ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹೆಂಡರಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಲಗ್ನದ ಬಂಧನವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಗಂಡಸರಿಗೂ ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವುಂಟು. ಹೆಂಗಸರು ತಮಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯವರ ಸಂಗಡ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡಿದ

ವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯೊಳಗೇ ಮಾಡಿದರೆ, ಆ
ನ್ನು ಗಂಡನು ಬಿಡುವನು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಯೆಂಟು ಸಾರಿ
ಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಿಸಲುಗಳೊಳ
ಗೆ ಹಾಕಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿಯಿಟ್ಟು ಸುಟ್ಟು, ಅವಳನ್ನು ಶು
ದ್ಧಿಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅವಳು ಪುನಃ ಪತಿವ್ರತೆಯಾಗುವಳು! ಇ
ವರುಗಳ ಜನ್ಮಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ.

ಕೊರವರು — ಇವರಾದರೂ ಕೀಳುಜಾತಿಯವರೇ. ಇವರು ಊರಹೊರಗೆ ತಮ್ಮ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸನಾರು ತೆಗೆದು ಕಗ್ಗ ಹೊಸೆಯುವದೂ, ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯುವದೂ, ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವದೂ, ಇವರ ಉದ್ಯೋಗಗಳು. ಇವರ ಮೈ ಮೇಲೆ ಬಟ್ಟೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಲಂಗೋಟಿಮಾತ್ರ; ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಬಟ್ಟೆ ಇರುವದು ಅಪರೂಪ. ಆದರೆ ಮೈ ಮೇಲೆ ಕಾಮಣಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಆಭರಣಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು. ಇವರು ಮೇಲಿನ ಜಾತಿಗಳಂತೆ ಕುರೂಪಿಗಳಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ದುಷ್ಟನೂ, ಗುರುವೂ ಇಲ್ಲ. ಇವರಾದರೂ ಭೂತವೆಂದು ಹೆಟ್ಟಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡ ಕಲ್ಲನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಅವರೆ ಪಿಶಾಚ ಮುಂತಾದ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಇವರು ನಂಬುವರಿಲ್ಲ. ಜ್ವರ ಬಂತೆಂದರೆ ಭೂತಕ್ಕೆ ಬಲಿ ಕೊಡುವರು. ಇವರು ನಾಯಿ, ಹಾವುಗಳು ಹೊರತಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ, ಕೆಲವು ಜಾತಿಗಳ ಎಂಜಲನ್ನೂ ತಿನ್ನುವರು. ಪುರುಷನಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟುಮಂದಿ ಹೆಂಡರಾಗಬಹುದು, ಹೆಂಗಸರ ಲಗ್ನವನ್ನು ಬೇಕಾದಾಗ ಮಾಡಬಹುದು, ಲಗ್ನಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬಿಡಿಸಬಹುದು. ಇವರು ದ್ರಾವಿಡ ವರ್ಣದ ಒಂದು ಶಾಖೆ.

ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡುವರು. ಕೆಲಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ಈ ಜಾತಿ ಯನಾದ ಹುತಿಕನೆಂಬವನು ತುಳುವ ದೇಶವನ್ನು ಆಳಿದನ್

ಮೊಯಿಲರು— ಈ ಜಾತಿಯು ಗುಡಿಗಳ ಸಂಬಂಧ ಉಂಟಾಗಿಧೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರವೆಂಬ ಲ್ಕು ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದೊಂದು ಜಾತಿಯು ಹೆಂಗಸು ಗಂಡನಿಗೆ ಬೇಸರ ಪಟ್ಟರೆ, ಅಥವಾ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ವಿಧವೆ ಇದ್ದರೆ, ಅವಳು ಹಿಂದು ಗುಡಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ರವುಂಡೆ ಹಾಕಿದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾಳೆ; ಅಂದರೆ ವಳು ಆ ಗುಡಿಯನ್ನು ಶೇರಿದಹಾಗಾಯಿತು. ಆ ನಂ ಅವಳು ಆ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಹೊರಗೆ ತನಗೆ ಬೆ ದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬಹುದು. ಈ ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದವರ ಸಂಗಡ ಸ್ನೇಹಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಗೆ ಆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆದಾಯದೊಳಗಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹ ಗೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಇವರು ಅಲ್ಲಿ ಊಡುಗುವದೂ, ಸಾ ವದೂ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸಗಳನು ಮಾಡತಕ್ಕವರು. ಈ ಧವಾಗಿ ಗುಡಿಯಶೇರಿಧ ಹೆಂಗಸರ ಹೊಟ್ಟೆಲ ಹುಟ್ಟಿದವ ಮೊಯಿಲರು. ಇವರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬ ದು; ಅಥವಾ ತಂಮ ತಾಯಂದಿರಂತೆ ಇರಬಹುದು. ಗಂ ಮಕ್ಕಳು ತಂಮ ತಾಯಿಗಳ ಮೊದಲಿನ ಜಾತಿಯ ನಡ ನ ವಳಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವರು. ಯೆಷ್ಟೋ ಜನರು ಹೊಲ ನೆ ಮುಂತಾದ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ತು ಕೊಳ್ಳುವರು. ಇವರ ಲಗ್ನಗಳು ಇವರ ಜಾತಿಯವರ ಜಾ ಯೊಳಗೇ ಆಗುವದು ವಿಶೇಷ. ಆದರೂ ಬಿಮ್ಮೊತ್ಮ್ಯ ಮೊ ತಿಯವರು ಸಹ ಇವರ ಸಂಗಡ ಶರೀರಸಂಬಂಧ ಮಾ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹೆಂಗಸರ ಹೊಟ್ಟೆಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ನಡೆಯುವರು; ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇವರನ್ನು ಬಹಳ ಧಿಕ್ಕರಿಸು ವ್ವಲರಿಗೆ ಸ್ಥಾನಿಕರೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರುಂಟು.

——— ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗುವದು.

Notices.

ನೋಟಿಸು

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ಸರಕಾರಿ ಕನ್ನಡ ಹಾಗು ಮರಾಠಿ ಸಾಲಿಗಳ ಹೆಡ್ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ— ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಕಡೆಯಿಂದ ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ — ಅನೇಕ ಮಾಸ್ತರರು ತಮ್ಮ ಸಾಲಿಗಳೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮನಸಿಗೆ ಬಂತೆ ನಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿಯಮದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹುಡುಗರ ಅಭ್ಯಾಸವು ಹ್ಯಾಗೆ ಆಗತಕ್ಕದ್ದೋ ಹಾಗೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಯಾವತ್ತೂ ಮಾಸ್ತರರು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ಅಭ್ಯಾಸನಡಿಸುವದ್ದು.

೧ ಮೊದಲನೇ ಎತ್ತೆ ಹಿಡಿದು ಕ್ರಮೇಣ ಮುಂದೇ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವತ್ತು ಎತ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗಗಳು ಇರತಕ್ಕೇಬೇಕು. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಒಂದು ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹಾಜಿರ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯ ೫ ರ ಕಿಂತ ಕಡಿಮಿ ಇರಕೂಡದು

೨ ಬ್ರಾಂಚ ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿನ ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ೪ ನೇ ಎತ್ತೆಕಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡಿಸ ಬಾರದು.

೩ ಯಾವ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಮಾಸ್ತರನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ೧೨ ಅ
೧೫ ರೂಪಾಯಿನ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಿನ ಸರ್ಟಿ
ಟು ಇದ್ದೀತು ಆತನು ೪ ನೇ ಯತ್ತೆಯ ಕಿಂತಲ
ಹೆಚ್ಚು ಕಲಿಸುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ ಬಾರದು.

೪ ಯಾವ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಮಾಸ್ತರನ ಹತ್ತಿರ ೨೦ ಅ
೨೫ ರೂಪಾಯಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಇದ್ದೀತು
ನು ಆರೂ ಯತ್ತೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿ
ಆದರೆ ಯಾವತ್ತು ಯತ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ
ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ೫ ಕ್ಕೂ ಹ
ಹಾಜರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆತನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಳಾಗು
ಲಿಸ ಬಹುದಾದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿತಿಯು ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲದಂತಾ
ಯು ಲಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಅವನು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆ
ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟಿನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾ
ಡಲಾಯಿತು.

೫ ಯಾವತ್ತು ತಾಲೂಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆರೂ ಯತ್ತೆ
ಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಯುಂಟು, ಮತ್ತು
ಲೋಕಸಂಖ್ಯೆಗನು ಯಾವದನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾ
ಮಗಳಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರ ಹಾಜರಿ
ರಾಸರಿ ೫೦ರ ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದೀತು, ಮತ್ತು
ಲ್ಲಿ ೨೦ ಅಥವಾ ೨೫ ರೂಪಾಯಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿ
ಕೇಟುಳ್ಳ ಮಾಸ್ತರರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಹಳೇಜನರೊಳ
ಹುಶಾರ ಮಾಸ್ತರರಾಗಲಿ ಇದ್ದಾರೋ ಆ ಗ್ರಾ
ಮದಲ್ಲಿ ರಾವಸಾಹೇಬ ಡಿಪೋಟಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್

ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಇವರ ಮುಂಗಡ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆದೂ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ—

೧ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾವಸಾಹೇಬ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಇವರು ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಆದೂ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿಸ ತಕ್ಕದ್ದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವರುಷದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿ ಅದರ ಯಾದಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡುವವರ ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು.

೨ ರಾವಸಾಹೇಬ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಇವರು ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಡೆಪ್ಯುಟಿಯವರು ಶಾಲೆಯ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ಅವು ಕಲಿಸಿ ಬಂದಿರುತ್ತವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಯಾವ ಮಾಸ್ತರನು ನಿಯಮದ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದು ಕೊಂಡನೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದೀತು ಆತನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಾಂಕ್ಷೇಪ ಪತ್ರಿಕೆಯಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಶರಾ ಬರೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಸ್ಥಳ ಧಾರವಾಡ. / Sitaram V. Patwardhan.
೨೨।೨।೧೮೭೬ ಇ. (ಅ. ಎ. ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ

—o—

ಸರಕ್ಯುಲರ ನಂಬರು. ೨೩೮೩

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹೇ ಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು
ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—

ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡುವವರ ಕಡೆಯಿಂದ ನೋಟಿಸು
ಕೊಡುವದೇನಂದರೆ—ಸಾಲೆಯ ರಜಿಸ್ಟರಕ್ಕೆ ದಾಖಲಿರುವ
ಯಾವತ್ತು ಹುಡುಗರ ವಯಸ್ಸು ಇಷ್ಟೇ ಯೆಂಬುವದಕ್ಕೆ
ಕ ಹುಡುಗರ ತಂದೆಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಸಂರ
ಮಾಡುವವರ ಕಡೆಯಿಂದ ದಾಖಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ
ಲೇಗಳನ್ನು ಒಂದು ಫೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿ ಇಡ ಬೇಕು.

ಯೆಷ್ಟೋ ಸಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರರು ದರವರ್ಷದ ಏ
ಲ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರಜಿಸ್ಟರ ಬರಿಯುವಾಗ ಹುಡುಗರ
ಸ್ಸು ಹಿಂದೊಂದು ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಬರಿಯುವ
ವಂತ ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬಂದದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನುಮುಂ
ರೀತಿ ಮಾಡದೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಯೆಪ್ರೀಲ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ
ಲಯ ರಜಿಸ್ಟರಕ್ಕೆ ದಾಖಲಿರುವ ಯಾವತ್ತು ಹುಡಗರ
ದೊಂದು ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಯೆರಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ತ
ಖು ೨೫| ೨ ೧೮೭೮ ಇ|| ಮು||. ಗದಗ.

Chanabassappa B. Dharwar.
ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಹಾ ಧಾರವಾಡ.

Uttara Ramacharitra.

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರ

ಲ — (ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ) ಇನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಚಿತ್ರಗಳಂ ತೋರಿಸಬೇಕು; (ಚಿತ್ರಪತ್ರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಪ್ರಕಟ) ಇನ್ನು ಇದು — ಮನ್ವಂತರದಲ್ಲಿದ್ದ ಪುರಾತನ ಗೃ ಗಾಜನಾಸಂಥ ನಮಗೆ ತಂದೆಯಂತೆ ಮಾನ್ಯನಾದ ಜ ನುಖಿನ ಪರಾಕ್ರಮದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಚಿತ್ರವು.

ಸೀ — ಹಾ ತಂದೇ ಜನಕರಾಯನೇ ನಿನ್ನ ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯವ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲಾ!

ರಾ — ವಿಶ್ವೈ ಕ್ಷತ್ರಕುಮಾರ ಖಗೇಶ್ವರಾ ಅವ್ವಾ ನಿ ಷ ಶ್ರೀಭಾರ್ಗವಋಷಿಯಾದ ಸಾಕ್ಷಾತಿನ ಸಮಾಗಮವು ನಮಗೆ ಮೇಲೆ ಹ್ಯಾಗಾಯಿತು.

ಲ — ಇಗೋ ಇದು ಜನಸ್ಥಾನದ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿರುವ "ಚಿ ತ್ರಕುಂಜವಾನ್" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ದಂಡಕಾರಣ್ಯದ ಭಾಗವು, ಲ್ಲಿ ದನುಕಬಂಧಾದಿ ರಾಕ್ಷಸರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು, ಇದು ಋ ಷ್ಯಮೂಕಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಮತಂಗ ಋಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮಸ್ಥಾನವು, ಯು ಶ್ರಮಣಾ ನಾಮಕಗಳಾದ ಶಬರಜಾತಿಯ ಸಿದ್ಧ ಯು ಇದೇ ಆ ಪಂಪಾಸರೋವರವು.

ಸೀ — ಇಲ್ಲೇ ಆರ್ಯಪುತ್ರರು ವೈರಿಯ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರೋ ಶದ ಮತ್ತು ವಿರಹಕ್ಲೇಶದಿಂದ ಮುಕ್ತಕಂಠರಾಗಿ ರೋ ದನಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲವೇ?

ರಾ — ದೇವಿ ಈ ಪಂಪಾಸರೋವರವು ಬಹು ರಮ ಣೀಯವಾಗಿದೆ;

ತ್ತು

ವಸಂತತಿಲಕಾ

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮತ್ತ ಕಲಹಂಸಗಳಾಟದಿಂದಂ ।
ಫುಲ್ಲಾಡವಂಬುಜಗಳುಳ್ಳ ಕೊಳಂಗಳಿಂದೆ ॥
ಉಲ್ಲಾಸಮಂ ಮಾನಸಿಗೀವ ವನಪ್ರದೇಶಂ ।
ಫುಲ್ಲಾಕ್ಷಿ! ಕಂಡತಿಳಿವಾಗೆನಗಶ್ರುಕಂಣಿಂ ॥ ೩೨ ॥

ಲ—ಈತನು ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ಆಂಜನೇಯನು.

ಸೀ—ಈತನೇ ಬಹು ಕಾಲದಿಂದ ನಿರ್ಗುಣಳಾದ ಈ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ದುಃಖದಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಮಹದುಪಕಾರಿಯು; ಲೋಕವಂದ್ಯನಾದ ವಾಯು ಕುಮಾರನು.

ರಾ—ಅಂಥವನೇ ಇವನು ಹೌದು.—

ಶಾರ್ದೂಲವೃತ್ತಂ

ಈತನೇ ಮಹಾಬಾಹು ಪಂಜನಾ! ಶ್ರೀವರ್ಧನಂ ದೈತ್ಯಮರ್ದನಂ ॥
ಸೀತೆ! ಧನ್ಯರಾಪೀಜಗತ್ತ್ರಯಾ, ವಾತನಾಮಹಾಘೋಷಶಕ್ತಿಯಿಂ ॥ ೩೩

ಸೀ—ವತ್ಸ! ಈ ಚಿತ್ರದ ಹೆಸರೇನು? ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಫುಲ್ಲಿತವಾದ ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ನೋಡು, ನವಿಲುಗಳು ನಲಿದಾಡುತ್ತಿವೆ, ಅಲ್ಲೀ ಒಂದು ವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಾಣನಾಥರು ಲಿಖಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಇವರ ಮುಖವು ಬಾಡಿರುತ್ತದೆ, ಇವರು ತಂಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೈಭವದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಶೋಭಿಸುತ್ತಾರೆ, ಒಂದು ಮುಹೂರ್ತಮಾತ್ರ ಮೂರ್ಛೆ ಕರಾಗ್ರದಿಂದ ದುಃಖಿತನಾದ ನಿಂನಿಂದ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಲ—ಕೇಳಮ್ಮಾ ದೇವಿ!

ಮಂದಾಕ್ರಾಂತಾವೃತ್ತದ ಅರ್ಥವು.

ಆಶ್ಲೇಷಿಂತಾನಿದು ನಿಬಿಡ ನೀಲಾಭ್ರ ಸಂಯುಕ್ತ ಶೃಂಗಂ ।
ಮಾನಂಮತ್ತೇ ಮರಗಳ ಸುಗಂಧಕ್ಕದೇ "ಮಾಲ್ಯವಂತಂ"!

ರಾ—(ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ) ॥ ಉತ್ತರಾರ್ಧವು ॥

ಹಾ! ಸಾವಿತ್ರೀ ತರುಗು ತಿರುಗಿಲ್ಲಿಂದ ಸಾಂತ್ವಾಳಿನೀಮೇಲ್ ||
ಶ್ರೀ ಸೀತಾ ದುರ್ವಿರಹಮಿದಕೋ ಮತ್ತೆತಾಂ ನೋಳ್ಪುದೆಂಸಂ||೩೪

ಲ— ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಂಮ ಪ್ರಭುಗಳಿಂದ, ಹಾಗೆಯೇ ಕಪಿರಾಕ್ಷಸರಿಂದ ಪ್ರಕಟಿತವಾದಂಥ ಮಹದದ್ಭುತವಾದ ಅಸಂಖ್ಯಾತಕಾರ್ಯಗಳು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಂಟು; ಆದರೆ ನಂಮ ಅತ್ತಿಗೆಯವರು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ದಣಿದಿದ್ದಾರೆ, ಕಾರಣ ಈ ಹೊತ್ತು ಚಿತ್ರದರ್ಶನವು ಸಾಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸೀ— ಆರ್ಯಪುತ್ರರೇ ಈ ಚಿತ್ರಾವಲೋಕನದಿಂದ ಈಗ ನನಗೊಂದು ಬಯಿಕೆಯುಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಭುಗಳಿದಾವರೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನದೊಂದು ವಿಜ್ಞಪ್ತಿಯುಂಟು.

ರಾ— ವಿಜ್ಞಪ್ತಿಯಂಬನಬ್ಯಾಡಕಂಡ್ಯಾ ಏನೆಂಬದನ್ನು ನನಗೆ ನಿರೂಪಿಸಂದರಾಯಿತು.

ಸೀತೆ— ಬಲ್ಲೆನು ಪ್ರಭೋ ತಂಮ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಂನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯೇ ಯೋಗ್ಯವು ಯೇನಂದರೆ:— ರಮಣೀಯವಾದಂಥ ದಟ್ಟವಾದಂಥ ವನಗಳ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂನೊಂಮೆ ವಿಹಾರಮಾಡಬೇಕು; ಹಾಗು ಭಾಗೀರಥಿಯ ಪುಣ್ಯಕಾರಕವಾದ ಸ್ವಚ್ಛಸೀತಲೋದಕಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು; ಹೀಗೆ ನ್ನ ಮನಸ್ಸು ತವಕಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾ— ವತ್ಸಾ! ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ!

ಲ— ಸೇವಕನಾದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ; ಏನಪ್ಪಣೆ?

ರಾ— ಇದೇ ಈಗಲೇ ನಂಮ ಗುರುಜನರು ಜಾನಕಿಯು ಬಯಿಕೆಗಳನ್ನು ಸತ್ವರವಾಗಿ ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಕಳುಹಿರುತ್ತಾರೆ; ಕಾರಣ ಸುಖಾಸ್ಪದವಾದಂಥ ಸರಳವಾಗಿ ನಡಿಯುವಂಥ ರಥವನ್ನು ಶಿದ್ಧಮಾಡಿತಾ! ಈಕಿಯ ವನವಿಹಾರ ರೂಪ

ಪಾಪ ಹಂಬಲವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮ — ಅಣ್ಣಯ್ಯಾ ಹಾಗಾದರೆ ಈಗ ಬರುತ್ತೇನೆ
ದು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

ಸೀ — ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯರೇ ತಾವಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬ

ರಾ — ಎಲೈ ಕಠಿಣ ಹೃದಯೇ ಇದನ್ನೂ ನನಗೇನು ಹೇ ಳಬೇಕೇ? ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರದೇ ನಿಂತೇನೆಂದು ನಿನಗೆ ತೋ ರುವದೇನು?

ಸೀ — ಹಾಗಾದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸೌಖ್ಯವಾಯಿತು.

ರಾ — ಪ್ರಿಯೇ ಜಾನಕಿ! ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ರಥವನ್ನು ತ ವರೆಗೆ ಎರಡುಗಳಿಗೆ ಖಿಡಕಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿಗಾಳಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಾ ಬರುವಿಯಾ?

ಸೀ — ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ ನನಗಾದರೂ ಚಿತ್ರಾವಲೋಕನ ಶ್ರಮದಿಂದುಂಟಾದ ನಿದ್ರೆಯು ಬಹು ಪೀಡಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾ — ಹಾಗಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತೊಡೆಯಮೇಲೆ, ಮು ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟು ನಿಶ್ಚಿಂತಳಾಗಿ ಸಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮಲ ಗಿಕ್ಕೊಂಡಿದ್ದರೆ—

ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ

ತಾರಾಪತಿ ದ್ಯುತಿಗೆ ನೀರ್ ಬಿಡುವಿಂದು ರತ್ನ ತನಾರೆ
ಹಾರಂಬೊಲೊಪ್ಪುವ ಭುಜಂಗಳಕಂತಕೀಯೇ ||
ತೋರಲ್ಕೆ ಚಿತ್ರವಪಿಸುರ್ಣವ ಛೀತಿಯಿಂದಾ |
ಸ್ಮೇರಾಸ್ಯ ರಾಜಿಪವೆ ಬೀಳಿತರಂತಿಪೆಂನಾ || ೩೫ ||

ರಾ — (ಹಾಗೇಮಾಡಿ ಬಹಳಾನಂದಪ್ರಸ್ಸವನಾಗಿ) ಪ್ರಾ ಣೇ ಇದೇನೇ? ನನಗೇನಾಗಿದೆಯೋ ತಿಳಿಯದು—

—o—

History of the Middle Ages

ಯುರೋಪಖಂಡದ ಮಧ್ಯ ಕಾಲದ ಇತಿ ಹಾಸವು.

೧ನೇ ಭಾಗ.

ಪಶ್ಚಿಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾರ್ಬೇರಿಯನೆಂಬ ಕಾಡು ಜನರು ಸೇರಿದ ಸಂಗತಿಯು.

ಈ ಮಧ್ಯ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಇತಿಹಾಸನೆಂಬ ಪ್ರವಾಹವು ಬ ತರವಾಗಿ ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹರಿದುಬಂತು; ಬೇರೆ ರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದ ಜನರ ವಂಶಗಳಿದ್ದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಂದವು. ಏಶಿಯದೊಳಗಿನ ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಸೀರಿಯನ್ನರೂ ಮೀಡರೂ, ಇರಾಣಿಯರೂ ಒಬ್ಬರ ಹಿಂದೊಬ್ಬರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಳಿದರು. ಈ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಹೊಸ ರಾಜ್ಯವು ಬೆಳೆಯಿತು. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಯೆಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗ ರೋಮದ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಗ್ರಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಈ ದೊಡ್ಡ ಸಾಗ ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಗಳು ಶಾಖಾ ವಾಹಗಳಂತೆ ಈ ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೂಡಿ, ಇ ನ್ನು ಬೆಳಿಸಿದವು. ಆದರೆ ಇಂದು ಮುಂದೆ ಇತಿಹಾಸದ ರೂಪವು ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ರಿದು ಹಲವು ಚಿಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಅವು ನ್ನೆಲ್ಲ ಮುರಿದು ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯವು ಯೆಂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡುವದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯರೂಪ ಪ್ರವಾಹ ವೊಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿ ಸಾಗಿ ಒಂದರಿಂದೊಂದರ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಗಳು ಮಾತ್ರ ವ್ಯಂಜಿತಾಗುವವು. ಆದದರಿಂ

ದು   ನಾವು ಮುಂದೆ ಇತಿಹಾಸದ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ
ರೆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆ ಆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವೃಂತಾ
ವೃತ್ತಾಂತಗಳನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆ ವರ್ಣಿಸುವೆವು.

ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ಕಾಲವು
ವಿರ ವರ್ಷಗಳ ವಿಸ್ತಾರವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊ
ದಲಿನ ಆರು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಯ ಕಾಲವೆಂ
ಬ ಹೆಸರು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ರೋ
ಮ ರಾಜ್ಯವೆಂಬ ಅತಿ ಪ್ರದೀಪ್ತವಾದ ದಿವಸದ ನಂತರ
ಹು ದೀರ್ಘವಾದ ಅಂಧಃಕಾರವುಳ್ಳ ರಾತ್ರಿಯು ಮುಸುಕಿ
ತು. ಕಡೆಯ ನಾಲ್ಕು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಕ್ರಮ
ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ಹೋಗಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ವಾಚೀನ
ಕಾಲದ ಸುಧಾರಣೆಯೆಂಬ ದಿವಸವು ಉದಯವಾಯಿತು
ಧರ್ಮವು ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತ ಹೋಯಿತು; ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಮೊ
ದಲಿನಂತೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪಡೆದವು; ಜನರ ನಡಾವಳಿಗಳು ತಿ
ದ್ದುತ್ತ ನಡೆದವು; ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೂ, ಕಲಾ ಕೌಶಲ್ಯಾದಿಗಳೂ
ಕಳೆ ಯೇರಿದವು.

ಗಾಥೋ ಜರ್ಮನ್ನ ಜಾತಿಯ ಜನರು

ರೋಮದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುರಿದವರೆಲ್ಲರು ಈ ಗೊಡ್ಡ
ಕುಲದವರಿದ್ದರು. ಇವರು ಬಹುತರವಾಗಿ ಯುರೋಪಖಂಡ
ದ ಉತ್ತರ ಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದರು. ಇವರು ಆರಂ
ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಸ್ಪಿಯನ್ ಸಮುದ್ರದ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹು
ಶಃ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ, ಇ
ರಾಣ ದೇಶಗಳ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಬಹಳ ಸಾಮ್ಯವುಂಟು. ಆ
ದರೆ ಯುರೋಪಖಂಡದ ಇತಿಹಾಸವು ಆರಂಭವಾಗುವದಕ್ಕೆ

ಇವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಳಿದರು. ಇವರ ಲಕ್ಷಣಗಳು
ಬರೆ, ನಿಲುವಿಕೆ ಯೆತ್ತರವಾದದ್ದು, ಕಂಣುಗಳು ಕರೆ
ವ್ವೆ ಬಂಣ ನಾಡಗೆಂಪು, ಸೃಷ್ಟಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಗ
ನಾಗಿಸುವಂಥ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರಾದಿಗಳು ದೇವತೆಗಳೆಂ
ಅವುಗಳನ್ನು ಇವರು ಆರಾಧಿಸುವರು. ಐಸ್ಲಂಡಿನ
ಯೆಂಬ ಧರ್ಮ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಧರ್ಮ ಪಂಥವು
ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ರೋಮಿನ ರಾಜ್ಯವು ಮುರಿದ ನಂತರ ಈ ಜನರಿಂದ ಸ್ಥಾ
ಪ್ಟಿ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿವರಿ
ಸುವೆ. ಗಾಥ ಜನರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಗಾಥರೆಂತಲೂ, ಪಶ್ಚಿ
ಮಗಾಥರೆಂತಲೂ ಯೆರಡು ದೊಡ್ಡ ಜನಾಂಗಗಳಿದ್ದವು.
ರೋಮಿನ ರಾಜ್ಯವು ಈ ಗಾಥಜನರ ಕೈವಶವಾಗುವ ಮೊ
ದಲು ಯುರೋಪಿನ ಪೂರ್ವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೋಮಿನ ಮೂ
ರಾಜ್ಯವಲ್ಲದೆ ಹೂನ್ ಜನರದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯವಿತ್ತು.
ರಾಜ್ಯದ ಕಡೆಯ ಅರಸನಾದ ಅಟ್ಟಿಲನೆಂಬ ಮಹಾ ಪರಾ
ಯು ಹಂಗರಿಂದ ವ್ವೊಲ್ಗಾ ಹೊಳೆಯ ಪಟ್ಟಿಗೆ ರಾ
ತ್ತಿದ್ದನು, ಜಿಪಿಡೀ, ಲಾಂಗೋಬಾರ್ಡ, ಪೂರ್ವಗಾಥ,
ಜರ್ಮನ್, ಯೆಂಬ ನಾಡುಗಳು ಅವನಿಗೆ ಅಧೀನವಾ
ಅವನು ರಾಜ್ಯ ಗೆಲ್ಲುತ್ತ ಸಾಗಿ ಇತಲಿಯ ಶೇರಿ
ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಅದನ್ನು ಸುಲಿದನು. ಅವನು
ಮ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ತಂಗಿಯನ್ನು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಡ
ವೇ ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು, ೪೫೩. ಅವನು ಮಡಿದ
ಹೂನ್ ಜನರ ರಾಜ್ಯವು ಮುರಿದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿ
ನಾಡುಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದವು,

ಬಾಲ್ಟಿಕ ಸಮುದ್ರದ ಘಡದಲ್ಲಿ ಪೊಮರೇನಿಯ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಗಾಥರೊಳಗಿನ ಹಿರುಲೀ ಯೆಂ ದ ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ದಳಪತಿಯಾ ಡೋಸರನೆಂಬ ಶೂರ ಸರದಾರನು ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗಿ ಲಿಯನ್ನು ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಅವನು ರೋಮ ಗವನ್ನು ಸೇರಿದ ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಮ್ಯುಲಸನೆಂಬವನು ತನ್ನ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೂ, ರಾಜ್ಯ ವನ್ನೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಆವನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ತಾನು ಅವನ ದಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿದನು. ಈ ಮೇರಿಗೆ ರೋಮ ಪಟ್ಟಣವು ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಂತರ ೧೨೨೯ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನು ಪಿಸಿದ ಅರಸನ ಹೆಸರಿನವನೇ ಅರಸನಾಳುತ್ತಿರಲು, ಗಳ ಕೈವಶವಾಯಿತು, ೪೭೬ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಫ್ರಿ ವಗೆ ವಂಡಲ್ಸೆಂಬ ಜನರದೊಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ರಾಜ್ಯವಿತ್ತು

—o—

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ

ಸೂಚನಾಪತ್ರಕವು.

—*—

ಟಪಾಲಹಾಶೀಲು ಸಹಿತ ಎಂಟು ಆಣೆ, ಆರು ಸ್ಟ ನ್ನು ಕಳಿಸಿದರೆ "ಮುಕುಂದದಾಸಾಮೃತ" ಎಂಬ ಕ ಪದ್ಯಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥವು ಕೆಳಗೆ ಸಹಿಮಾಡಿದವರ ಹ ದೊರಕುತ್ತದೆ.

ಅಚ್ಚುಹಾಕದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪಟ್ಟಿ.

೧ ವಿರಹತರಂಗ, ೨ ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ, ೩ ರಸಿಕಾ

…ಹಾರ ೪ ಬಾಲೋಪದೇಶ. ೫ ಶೃಂಗಾರಪದಸಂಗ್ರಹ ೬ ದೇ…ನ. ೭ ಬರಗಾಲರಸ (ದುಷ್ಕಾಳವರ್ಣನ). ೮ ಪಂಚ…ಸಾರ. ೯ ಹಾಸ್ಯಮಂದಿರ. ೧೦ ಪತಿಭಾರ್ಯಾಪುರಾ…ಜಂಗು) ೧೧ ಮದನವಿಹಾರ.

ಈ ೧೧ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪದ್ಯಾತ್ಮಕಗಳೇ ಆದರೆ ಇವುಗಳ …ಪಾಲಕಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ…ದವರಿಗೆ ರೋಖು ೨೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ…ಹರಬಾನಗೀ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮಾತು ಛಾಪಖಾನೆಯ… ಬಹಳೇ ಹಿತಕರವಾದದ್ದು.

೧ ಆನಂದಲಹರೀ, ೨ ಸುರಸರಂಜನ, ೩ ಕವಿಪ್ರಲಾಪ, …ಕಂಠಖಡ್ಗಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಈಗ ಬರೆಯು…ಡಗಿರುವೆವು. ಮುಗಿದದನಂತರ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬೇಗನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಸೂಚನಾ ಪತ್ರಕೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಬರುತನವಲ್ಲದ ಅನ್ಯ ಕಾರಿಲ್ಲ- ಎಂಬುವದನ್ನು ಸರ್ವರಿಗೂ ಬಹು ವಿನಯದಿಂದ …ಸುತ್ತೇವೆ.

ತಾ ೨೮।೧।೭೯ } ಬಾಳಾಜೀ ಗೋಪಾಳ ಸಕ್ಕರೀ.
ಹೊಂಬಳ. } ಗ್ರಂಥಕರ್ತಾ.
ಹೆಡ್ಡಮಾಸ್ತರ ಹೊಂಬಳ ತಾ. ಗದಗು ಜಿಲ್ಹಾ ಧಾರವಾಡ.

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎದಿಟರವನ್ರಂತ…ಭಾಗ ಇವರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ—ವಿನಂತಿ ವಿಜ್ಞಾಪನಾ ವಿದ್ಯಾ…ದಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ಕ್ರೀಡಿಸುವ ಎದಿಟರ ಮಹಾರಾಯ

ರೀ ತಮ್ಮ ಕರಕಮಲದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಮಾಸಪ
ನವಂಬರ ಸನ ೧೮೭೭ರ ಇಸವಿಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ೨
ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಗಣಿತಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರು ಎರಡು
ರೀತಿವಾರ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಡಿಸಿದ್ದರು
ಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಂದಮತಿಯಾದ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತಿಳಿದ
ರಿಯಬೇಕೆಂದು ಕಾಂಕ್ಷಿತಚಿತ್ತವುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆ
ಅಂದವಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೆಖ್ಖದ ರೀತಿ
ದೊರಿಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಲೆಖ್ಖದ ರೀ
ಗೆ ಬರೆದ ಪ್ರಕಾ.

ರೀತಿ.

ಇನ ಸಹಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಂಕೇತಿನ ದಿವಸ
ಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ಕಾರಣ ಇವನಿಗೆ ೩೦ ಶಿಲಿಂಗುಳು
ಇನನ್ನು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಲೇ ಅವಇವರು
ನ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದರೆ, ಇವನಿಗೆ ೩ ಶಿಲಿಂಗು
ಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು; ಅಂದರೆ ಶಿಲಿಂಗು

(೩೦×೩

ಶಿಲಿಂಗುಗಳು ದೊರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು; ಉಳಿದದ್ದು

ಶಿಲಿಂಗ . ೩. ಶಿಲಿಂಗು ಅವನಿಗೆ ದೊರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು.

೯೦—೩೩ $\frac{೩}{೪}$ = ೫೬ $\frac{೧}{೪}$

೩. ದೊರೆಯುವವನಿಗೆ ಶಿಲಿಂಗುಗಳು ಮೊ. ೩. ದೊ.

೩೩ $\frac{೩}{೪}$ ೩೦ ೫೬ $\frac{೧}{೪}$ =

ಮೂವರಿಗೆ ಕೂಡಿ ೯೦ ಶಿಲಿಂಗುಗಳು ದೊರೆದವು.
ಲ್ಲಿ ಇನ ೫೦, ಇನ ೩೦ ಶಿಲಿಂಗುಗಳನ್ನು ಕಳೆ

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು.

ಪುಸ್ತಕ ೧೫] [ಸಂಚಿಕೆ ೩

ಮಾರ್ಚ ೧೮೭೯

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು

ಚೀನ, ಜೇಪಾನ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದಪ್ಪಾದ ಕಬ್ಬಿಣ ತಗ
ಡಿಯಿಂದ ಮಥಾಯಿಸಿದಂಥ ಯುದ್ಧದ ಹಡಗಗಳು ಪ್ರೋಳಗ
ಡೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ
ರಾರು ವರ್ಷ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸರಕಾರದವರ ಅಮಲು ನಡಿ.
ಗ್ಯ್ರ ಇಂಥಾ ವಿಸ್ತೃಗಳು ಈ ದೇಶದೊಳಗೆ ಇನ್ನೂ
ವೇಶ ಮಾಡಲಿಲ್ಲೆಂಬುವದು ಆಶ್ಚರ್ಯವು.

—oo—

ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಲಾಹೋರ
ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳ ಸಭೆ ಕೂಡಿತ್ತು. ಆ ಸಭೆಯ
ಕು ಜನರು ಕವಿಗಳು ಗದ್ಯ ಪದ್ಯ ರೂಪಗಳಿಂದ
ಸೆ ಷ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪಂಜಾಬೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ
ಚಾರ ವಾದ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ
ನ ಮುಖ್ಯಾಸ್ಥ ಳು. ಇಂಥಾ ಸಭೆಗಳು ಈ ಪ್ರಾಂ

—o—

ಲೀ ತಪ್ಪುಕರಕವುಲದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಪುತಪ
ನವಂಬರ ಸನ೧೮೭೭ರ ಇಸವಿಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ೨
ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಎರಡು
ರೀತಿವಾರ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದರ
ಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಂದಮತಿಯಾದ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತಿಳಿ
ರಿಯಬೇಕೆಂದು ಕಾಂಕ್ಷಿತಚಿತ್ತವುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅ
ಅಂದವಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೆಖ್ಖದ ರೀ
ದೊರಿಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಲೆಖ್ಖದ ರೀ
ಗೆ ಬರೆದ ಪ್ರಕಾರ.

ರೀತಿ.

ಈನ ಸಹಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಂಕ್ಷೇಪಿನ ದಿವಸ
ಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ಕಾರಣ ಈನಿಗೆ ೩೦ ಶಿಲಿಂಗುಳು
ಈನನ್ನು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಲೇ ಅಷ್ಟೇ ಆವರು
ನ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದರೆ, ಈನಿಗೆ ೩ ಶಿಲಿಂಗು
ಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು; ಅಂದರೆ ಶಿಲಿಂಗ

(೩೦×೩

ಶಿಲಿಂಗುಗಳು ದೊರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು; ಉಳಿದದ್ದು

ಶಿಲಿಂಗ . ಶಿ. ಶಿಲಿಂಗು ಅನಿಗೆ ದೊರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು.

೯೦—೩೩ ೧/೪ = ೫೬ ೩/೪

ಶಿ. ದೊರೆಯುವವನಿಗೆ ಶಿಲಿಂಗುಗಳುದೊ. ಶಿ. ದೊ.

೩೩ ೧/೪ ೩೦ ೫೬ ...

ವಂಟಗರಿಗೆ ಕೂಡಿ ೯೦ ಶಿಲಿಂಗುಗಳು ದೊರಕಿದರ ಕ್ರಮ
ಲ್ಲಿ ಅನ ೫೦, ಈನ ೩೦ ಶಿಲಿಂಗ

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು.

ಪುಸ್ತಕ ೧೫] [ಸಂಚಿಕೆ ೩

ಮಾರ್ಚ ೧೮೭೯

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು

ಚೀನ, ಜೇಪಾನ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದಪ್ಪಾದ ಕಬ್ಬಿಣ ತಗಡಿಂದ ಮಥಾಯಿಸಿದಂಥ ಯುದ್ಧದ ಹಡಗಗಳು ಪ್ರೊಳಗಳುಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ನೂರಾರು ವರ್ಷ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸರಕಾರದವರ ಅಮಲು ನಡೆದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇಂಥಾ ವಿದ್ಯೆಗಳು ಈ ದೇಶದೊಳಗೆ ಇನ್ನೂ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲಿಲ್ಲೆಂಬುವದು ಆಶ್ಚರ್ಯವು.

—oo—

ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಲಾಹೋರ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳ ಸಭೆ ಕೂಡಿತ್ತು. ಆ ಸಭೆಯ ಬಹು ಜನರು ಕವಿಗಳು ಗದ್ಯ ಪದ್ಯ ರೂಪಗಳಿಂದ ದ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪಂಜಾಬೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಾ ರೂಪದಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶ… ವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಇಂಥಾ ಸಭೆಗಳು ಈ ಪ್ರಾಂ…ಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಆಗಬಾರದು?

—o—

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ವೊಂದು ತಾಸಿನೊಳಗೆ
ಯುವ ವೇಗದ ಅಂದಾಜು ವೊಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ ವರ್ತ
ನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ,—ಶ
ಬ ಮೀನು ೧೬, ೧೭ ಮೈಲು; ನೊಣಗಳು ೪—೬ ವ
ಜೋಡಿನ ಕುದುರೆಗಳು ೪೦—೬೦ ಮೈಲು; ನಡಿಯುವ
ಮ್ಯಾನು ೪, ೫ ಮೈಲು; ಓಡುವ ಮನುಷ್ಯ ೧೨—೧೫
ಲು; ನಡಿಯುವ ಸಾಧಾರಣ ಕುದುರೆ ೪ ಮೈಲು;
ವ ಕುದುರೆ ೧೨|| ಮೈಲು, ಗರುಡ ಮುಂತಾದ
ಅತಿ ವೇಗವುಳ್ಳ ಪಕ್ಷಿಗಳು ತಾಸಿಗೆ ೧೫೦ ಮೈಲಿನ
ಹಾರುತ್ತವೆ. ಕಣ್ಣುಕಪ್ಪಡೆ ೯೨ ಮೈಲು; ಕಾಗೆ ೨೫
ಲು; ಹದ್ದು ೧೪೦ ಮೈಲು. ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ನಡಿ
ವ ಹೊಗೆ ಬಂಡಿಯು ಹದ್ದಿನ ವೇಗದ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ
ಡಿಮೆ ನಡಿಯುತ್ತದೆ, ಅಂದರೆ ತಾಸಿಗೆ ೬೦ ಮೈಲಿ
ಹೆಚ್ಚು ನಡಿಯುವದಿಲ್ಲ.

ಅದೇ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾ
ಗಳ ಆಯುಷ್ಯಮರ್ಯಾದೆಯ ಪರಿಮಿತಿಯು ಬರೆದದ್ದು
ಗಂದರೆ,—ಆನೆಗಳು ೨೦೦ ವರ್ಷ; ಸಿಂಹ, ಕರಡಿ,
ಟಿ, ೫೦ ವರ್ಷ ತೋಳ, ಜಿಗತೆ ೨೫—೩೦;
ರೆ, ಕತ್ತೆ ೨೦—೩೦ ವರ್ಷ; ಹೇಸರಗತ್ತೆ ೩೫ ವ
ಹಂದಿ ೨೫—೩೦ ವರ್ಷ; ನರಿ ೧೪ ವರ್ಷ;
೧೫—೨೦ ವರ್ಷ; ಆಕಳು ೧೫ ವರ್ಷ; ಬೆಕ್ಕು ೧
೧೫ ವರ್ಷ; ಮೊಲ ೭ ವರ್ಷ.

—೧—

ಅಮೇರಿಕ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಇಲಿಜು ಬಿರತ್ತನೆಂಬವನೊಬ್ಬ
ವಿಖ್ಯಾತನಾದ ಕಮ್ಮಾರನಿದ್ದನು. ಅವನು ತನ್ನ ಕ
...ಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನಲ್ಲದೆ ಒಂದು ವರ್ತ
ಪತ್ರವನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಪತ್ರವು ಬಹಳ
...ರಾದಲ್ಲುಂಟು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವನಿಗೆ ೫೦ ಬೇರೆ ಬೇರೆ
...ಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮನುಷ್ಯ
ಹೋದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು.

—o—

ಕೊಲ್ಹಾಪುರದಿಂದ ರಾಜಾಪುರದ ವರೆಗೆ ಹೊಗೆಬಂಡಿ
ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರು ಹುಕುಮು
...ಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಪ್ರಿಲ ತಿಂಗಳಿನ ೨೨ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಕೆ
ಲಸವು ಆರಂಭವಾಗ ತಕ್ಕದುಂಟೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಲಂಡನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಮದ್ಯ
ವೇಳಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಕಂಪನಿಯವರು ಮಾ
ಡಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಆ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಹೋದ
೪೨೦೦೦೦೨ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭವಾಯಿತು!

—o—

...ಲೀಬಾಗ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಭಾವೂಸಾಹೇಬ
...ಕರ ಯೆಂಬವರು ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ನವಮಿಯಿಂದ
...ಮಯಜ್ಞವನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ವರ್ತ
...ನವಿದೆ.

—o—

ಮಾಜೀ ಒರಿಯೆಂಟಲ್ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರರಾದ ರಾ. ರಾ.

ವಿಚಾರಯುತರಾದ ವಾಸುದೇವಜೀ ಯೆಂಬವರು ಪುಣೆಯ ಪ್ರೊಂದು ತೋಟದೊಳಗೆ ಮಾಧವಸ್ವಾಮಿ ಯೆಂಬ ಸ ನಿಗೆ ಇರಲಿಕ್ಕಾಗಿ ವೊಂದು ಮಠವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಠದಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಯೋಗಸಾಧನಕ್ಕಾಗಿ ಪ ದು ಗವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ!

—೦—

ಮಣ್ಣಿಯಲ್ಲಿ ಕುರಂದವಾಡದ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರಾದ ಮಂತ ಬಾಳಾಸಾಹೇಬ ಯೆಂಬವರು ಈ ದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕ ಯು ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು. ಹೆಸರಾದ ಪೈಲವಾ ರ ಕುಸ್ತಿಗಳು ಮೂರಾದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡೆಯ ಕುಸ್ತಿ ಲ್ಲಿ ಹಮಜೀಖಾ ಯೆಂಬವನು ತನ್ನ ವಿರೋಧಿಯನ್ನು ಬ ಬೇಗ ಬಹು ಚಮತ್ಕಾರದಿಂದ ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರಿಂದ ಸದ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರು ಹಮಜೀಖಾ ಪೈಲವಾನನಿಗೆ ವೊಂದು ಚ ದ ಕಡೆಯನ್ನೂ ೩೦೦ ರುಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಇನಾಮು ಕೊ ರು. ಅವನನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಟ್ಟು ಳ್ಳ ತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಸುದ್ದಿಯುಂಟು.

—೦—

ಬಾಗಲ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹೋದ ದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಭಯಂ ಕರವಾದ ಆಣೀಕಲ್ಲಿನ ವೃಷ್ಟಿ ಯಾಯಿತು. ಆಣೀಕಲ ಳ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಇಮಾರತುಗಳು ನೆ ಸಾದವು; ಯೆಲ್ಲಕಡಿ ೪೬ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕೆ ಯಿತು, ೧೭೬೫ ಮನೆಗಳು ಬಿದ್ದವು.

—೦—

ಬಡೋದೆಯ ದಿವಾಣರಾದ ಸರ ಮಾಧವರಾವ ಇ

ಈಗ ರಜೆತಕ್ಕೊಂಡು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಕೆಲಸ ನಾಯಬ ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದ ಕಾಜೀ ಶಹಬುದ್ದೀನ ಯೆಂಬವರು ಈಗ ದಿವಾನಗಿರಿಯ ಕೆಲಸ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಪೂರ್ವಚಾರ್ಯರು ತಿರಿಗಿ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಶಾಹಾಬುದ್ದೀನ ಸಾಹೇಬ ಸಾಹೇಬರು ದೇಶಪರ್ಯಟನಾರ್ಥವಾಗಿ ಯುರೋಪಖಂಡಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಸುದ್ದಿಯುಂಟು. ಕಾಜೀ ಶಾಹಾಬುದ್ದೀನ ಸಾಹೇಬರು ಧಾರವಾಡದ ಈಗಿನ ಮಾಮಲೇದಾರರಾದ ಕಾಜೀ ಕಮರುದ್ದೀನ ಸಾಹೇಬರ ಅಣ್ಣಂದಿರಾದದರಿಂದ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ವಾಗುತ್ತದೆ.

—೦—

ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಕಾನಡಾ ದೇಶದವನೊಬ್ಬ ಶಿಲ್ಪಿಗನು ತಗಡಿನ ಬೊಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಬೊಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅವನು ೬೦ ಮಿನಿಟಿನೊಳಗೆ ಪಾವು ಮೈಲು ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ನಡೆದು ತೋರಿಸಿದನು. ಈ ಬೊಚ್ಚೆಗಳು ೩ ಫೂಟು ಉದ್ದ, ೧ ಫೂಟು ಅಗಲು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳೊಳಗೆ ಆ ಶಿಲ್ಪಿಗನು ಹವೆಯನ್ನು ತುಂಬಿ ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

—೦—

ಗ್ವಾಲ್ಹೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾದಜೀ ಸಿಂದ್ಯನು ಮೊದಲು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಲಷ್ಕರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂತು. ಆದರೆ ಈಗ ಶ್ರೀಮಂತ ಜಯಾಜೀರಾವ ಸಿಂದೆ ಇವರು ಈ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಜಯನಗರವೆಂಬ ಹೆಸರು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ಮೆಹರ್ಬಾನ್ ರಸೆಲ್ ದೊರೆಗಳು ಮೇ ೧ ನೇ ತಾ ರೀಖಿನ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂ ತಿಳಿದದೆ.

—೦—

ರಾ. ರಾ. ರಾಮಜೀ ಬಾಳಾಜೀ ಕರಂದೀಕರ ಇವರು ಳಗಾವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರ ಆಫೀಸಿ ಚಾರ್ಜ ತಕ್ಕೊಂಡರು

—೦—

ಇಲ್ಲಿ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಹೆಡ್ಡ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಹವೆಯು ಅನಾರೋಗ್ಯಕರವಾದದರಿಂದ ಅವರು ಬೇಗ ಮತ್ತೊಂ ದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆ ಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ಶ್ರೀರಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಹೈಸ್ಕೂಲ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾದ ರಾ. ರಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸಾಠೇ ಇವರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಬಹುತರ ಹಾಯ್ಕೋರ್ಟಿ ಲ್ಲಿ ಕಾಯಮ್ ಆಗಿ ನಿಂತಾರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವ ರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈಗ ರಾ. ರಾ. ಸುಬ್ಬರಾವ ಯಾಜಗಿ ಇವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

—೦—

ರಾವಸಾಹೇಬ ಸೀತಾರಾಮ ವಿಶ್ವನಾಥ ಪಟವರ್ಧನ ಇ ವರು ಈ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ತಾಲೂಕು ಜಿಲ್ಲೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಸುಮಾರು ೧೫೦ ಶಾಲೆಗಳು ಈ ಪ್ರಾಂತ ದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದದ್ದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಶಾಲೆ

ಗ ಆಗ ತಕ್ಕವುಗಳೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಅಂಗ್ಲೋವರ್ನಾಕ್ಯು
ಶಾಲೆಯ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರರಾಗಿದ್ದ ರಾ. ರಾ. ಭಾ
ಘೋಂಡದೇವ ಗೋಖಲೆ ಇವರಿಗೆ ಮೆಹರಬಾನ ಡಾ
ಸ್ಕರ ಧೊರೆಗಳು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ
ಫಸ್ಟ್ ಆಸಿಸ್ಟಾಂಟರ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಕೇಳಿ ನಮ್ಮ
ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ವಾಯಿತು.

ಭೂಮಿಯ ಒಳಮೈಯು.

೫೩ ಹಿಂದಿನ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಪೃಷ್ಠದ ಮೇಲೆ ನ
ಡೆಯುವ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯವು ತೊಡಗಿತ್ತು.
ನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಒಳಮೈಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಾವು ಯೆ
ೀನು ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು ನೋಡುವ.

೫೪ ಭೂಮಿಯ ಗರ್ಭದೊಳಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ನ
ಯಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ತಿಳಿಯುವದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು
ಸ್ಪರ್ಶನಕ್ಕೆ ತೋರಬಹುದು. ಭೂಮಿಯು ಅತಿಮಾ
ಧದಷ್ಟೊಂದು ಗೋಲವಿರುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ರೊಂದು ಪರ್ವ
ಮೇಲೆ ನೊಣಗಳು ತಿರುಗಾಡಿದಂತೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇ
ನಾವು ತಿರುಗಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅತ್ಯುನ್ನತವಾದ ಪರ್ವತದ
ಯಿಂದ ಅತಿ ನಿಮ್ನ ಖನಿಯ ಬುಡದವರೆಗೆ ನಾವು
ಡುವ ಪದಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲ ಕೃತ್ರಿಮ ಭೂಗೋಲದ ಮೇ
ಹಚ್ಚಿದ ಬಣ್ಣದೊಳಗಿನ ಪದಾರ್ಥಗಳಂತೆ ಇರುತ್ತವೆ
ಗಲೂ ಕೆಲ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಗರ್ಭ

ಹೊಳಗೆ ನಡೆಯುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಗಳು ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಭೂಗರ್ಭದ ಜ್ಞಾನ ಕ್ಕಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ

೨೫೪ "ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ"ಗಳೆಂದರೆ ಉರಿಯುವ ಗ ನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಯಾವದಾದರೂ ಪುಸ್ತಕದ ರ ಬಹುದು (೧೯ ನೇ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡು). ದ್ದಗಳು ಭೂಗರ್ಭದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಮು ರ್ಗಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

೨೫೫ ಕೆಲತ್ತೊಂದು ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯನ್ನು ಅದು ಉರಿಯು ಹುಟ್ಟುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನೀವು ನೋಡಿ ಕಲ್ಪಿಸಿರಿ. ಈ ಗುಡ್ಡವು ಶಂಕ್ವಾಕೃತಿಯದಾಗಿ ತು ಅತಿಸ್ವಲ್ಪ ಅಗಲವಾದದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ತುದಿಯೊ ಳಗೆ ಹೊಗೆಯು ಹೊರಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಡ್ಡದ ಕಲಿನ ಮೇಲೆ ಬೂದಿಗಲ್ಲುಗಳೂ, ಬೂದಿಯೂ, ಹುದ ದ ಕರೆ ಕಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಾಸಿಗೆಗಳೂ, ಇರು ನೀವು ಈ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಯೇರುವಾಗ ಮೇಲಕ್ಕೆ ದ ಹಾಗೆ ನೆಲವು ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಿಸಿ ತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಉಗಿಯು ನೆಲದೊಳಗಿಂದ ಕಡುವದು ನಿಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುವದು. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ದ ತುದಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊ ಪ್ರೊರಳನಂಥ ಬಾಯಿಯು ನಿಮಗೆ ಕಾಣಿಸುವದು, ಆ ರಳಿನಂಥ ಸುರಂಗದಿಂದ ಹೊರಡುವ ನಿಬಿಡವಾದ ಘ ತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮೋರೆಗೆ ತಗಲಿದ ಹಾಗೆ ಕೈಲಾದ ವ ಬಿಸ್ತವಾಗಿ ಮೋರೆಯನ್ನು ಆಚ್ಛಾದಿಸಿಕೊಂಡು, ಸ್ಥೋ

ವರೆಗೆ ಯೇರಿ ಬೊಗ್ಗಿ ನೀವು ವೊಳಗೆ ನೋಡಬಹು
ದು. ಆಳವಾದ ಬಾವಿಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸು
ವಂತೆ ಆ ಸುರಂಗದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಹೊಂ
ಗೆಯ ಪ್ರವಾಹವು ಕಾಣಿಸುವದು. ಅದು ಕಾದು
ಕುದಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಗುಡ್ಡ
ಮೇಲೆ ನೀವು ನೋಡಿದಂಥ ಕರೆ ಕಲ್ಲಿನ ಬಣ್ಣದ ಕೆ
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕುದಿಯುವ
ಳಗಿಂದ ಕಲ್ಲುಗಳೂ ಹೊಗೆಯೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ
ಚಿಮ್ಮುತ್ತಿರುತ್ತವೆ; ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಈ ರಸವು ತಾನೇ
ರವಾಗಿ ಹಾರಿ ಹೊರಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ರಸದಿಂದ ಹಾ
ರುವ ಕಲ್ಲು, ಧೂಳಿ, ಹೊಗೆಗಳು ಆಕಾಶವನ್ನು ಮು
ಚ್ಚುತ್ತವೆ.

೫೬. ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯ ಸುರಂಗದಂಥ ಮುಖಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿ
ನಲ್ಲಿ "ಕ್ರೇಟರ" ಯೆಂಬ ಹೆಸರುಂಟು. ಅದರ ಬು
ಡದಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಕಾದು ಕುದಿಯುವ ರಸಕ್ಕೆ "ಲಾ
ವಾ" ವೆಂಬ ಹೆಸರು ಕೊಡಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ
ಈ ರಸವು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದು ಆರಿತೆಂದರೆ ಮೇ
ಲೆ ಹೇಳಿದ ಕರೆ ಕಲ್ಲು ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ರಸದೊಳಗಿಂದ
ಗಳೂ ಉಗಿಯೂ ಅತಿವೇಗದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರಿ
ವಾಗ ಸುರಂಗದ ಒಳ ಪೈಗೆ ಜಗಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಬೂ
ಧೂಳಿ, ಕಲ್ಲು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತಿ ಜಪ್ಪು
ದ ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

೫೭. ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಶಿಲಾರಸವು ಬೆಳ್ಳಗಾಗು
ವರೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಅದರ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಆ

ತಿಶಯವಾದ ಉಷ್ಣತೆಯು ಇರುತ್ತದೆಂದು ತರ್ಕಿಸ
ಆಸ್ಪದ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಉಷ್ಣತೆಯು ಸಾವಿರಾರು
ರ್ಷಗಳಿಂದ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ನ
ತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ, ಇದಕ್ಕೆ ಯೆಂದೂ ಭಂಗವಿಲ್ಲೆಂದು
ಳ ಬಹುದು.

ಆದರೆ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯು ಉರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿ
ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಉಷ್ಣತೆಯ ನಿಜವಾದ ಸ್ವರೂಪವು
ವಾಗುತ್ತದೆ. ಉರಿಯು ಹೊರಡುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರ
ರಡು ದಿವಸ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯು ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲಿನ
ವು ನಡುಗ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ತೋ
ಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿದಂತೆ ಸಪ್ಪಳವು ಯೆದೆಬಿಡುವ ಹೊರಡ
ತ್ತುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯ ಬಾಯಿಯ
ದೇಶವು ಬಹುತರವಾಗಿ ಕೆತ್ತಿ ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿ
ಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮುಖದೊಳಗಿಂದ ರ
ಡುವ ಉಗಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಅತಿ ವಿಶಾಲವಾದ
ದಗಳು ಮುಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಹಬ್ಬುತ್ತವೆ. ಆ
ಯು ಸಂಗಡ ಕಾದ ಕಲ್ಲುಗಳೂ ಧೂಳಿಯೂ ಏಕಪ್ರ
ವಾಗಿ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕ
ಳು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಆ ಮುಖದೊಳಗೇ ಆಗಲಿ ಗುಡ್ಡದ
ಲಿನ ಮೇಲಾಗಲಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಬೂದಿಯು
ಮೀರಿ ಹಾರಿ ಹೋಗಿ ಆಕಾಶವನ್ನು ಮುಸುಕಿ ಸುತ್ತು
ತ್ತು ಯೆಷ್ಟೋ ಮೈಲುಗಳವರೆಗೆ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನುಂಟು
ಡುತ್ತದೆ. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಬೂದಿ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಗ್ರಾಮ
ಮೇಲೆ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಜನರನ್ನು ಗೋಳಾಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಂದ ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಶಿಲಾರಸವು ಮೇಲಕ್ಕೆ
ಗುಡ್ಡದ ಇಳುಕಲಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಬುಡದ ಮಟ್ಟ
ಳಿದು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ತೋಟ, ಹೊಲ, ಮುಂತಾದವುಗಳ
ಸುಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಯೆ
ವಾರಗಳವರೆಗೆ ನಡೆದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯು
ಶಾಂತ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೂ ಉಗಿಯೂ ಗ್ಯಾಸಗಳೂ
ಂದ ಯೆಷ್ಟೋ ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಹಾರಿ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.
ಸುಮಾರು ೧೬೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನೇಪಲ್ಸ್
ಣದ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯಂಥಾದೊಂದು ಪರ್ವ
ತ್ತು. ಅದರ ಬಾಯಿ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಅಡವಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ
ರಣ ಅದು ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯುಂಟೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊ
ತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರೊಳಗಿಂದ ಹೊಗೆ, ಉಗಿ, ಬೂದಿ, ಶಿಲಾ
ಸ, ಮುಂತಾದವುಗಳು ಯೆಂದೆಂದು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.
ದರಿಂದ ಆ ಪರ್ವತದ ಸುತ್ತುಮುತ್ತು ಯೇಷ್ಟೋ ಗ್ರಾ
ಗಳು ವಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಹವೆಯು ಬ
ಮನೋಹರವಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ರೋಮಾಪಟ್ಟಣದ ನಿವಾಸಿಗ
ಸಾವಿರಾರು ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು ಆ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ತ
ದ್ದರು. ಆದರೆ, ವೊಂದಾನೊಂದು ದಿವಸ ಮೊದಲು
ನೂ ಚಿನ್ಹಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸದೆ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ತೋ
ಹಾರಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಭಯಂಕರವಾದ ಸಪ್ಪಳವಾಗಿ ಆ ಪರ್ವ
ತದ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಹೋಯಿತು. ಅತ
ಶವಾದ ಬೂದಿಯ ವೃಷ್ಟಿಯು ಸುತ್ತುಮುತ್ತು ಕೆಲವು
ಲುಗಳವರೆಗೆ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಡೆದದರಿಂದ ಮೇಲೆ
ಳಿದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಂತೆ ಕತ್ತಲು ಮುಸು

ಕಿತ್ತು. ಆ ಗುಡ್ಡದೊಳಗಿಂದ ಹಾರಿ ಬೀಳುವ ಕಲ್ಲು
ಗಳೂ ಬೂದಿಯಿಂದಲೂ ಬಹು ಜನರು ಸತ್ತು ಹ
ರು. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತು ಪ್ರಳಯವು ಶಾಂತವಾ
ಳಿಕ ಮೊದಲು ಮನೋಹರವಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದಲೂ
ಣಗಳಿಂದಲೂ ಸಸ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಅತಿ ರಮಣೀಯ
ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಪರ್ವತದ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರ
ತ್ತು ದಾವಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಡವಿಯಂತೆ
ಸಹತ್ತಿತು. ಯತ್ತ ನೋಡಿದತ್ತ ಧೂಳಿಯ ರಾಶಿ
ಸುಟ್ಟ ಕಲ್ಲುಗಳೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಧೂಳಿಯ
ಪರ್ವತದ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಗ್ರಾಮಗಳೆಲ್ಲ ಪೂರಾ ಕ
ಹಾಗೆ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋದವು. ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹರ
ನಿಯಮ್ ಪಾಂಪಿಯಾಯು ಯೆಂಬೆರಡು ಬಹಳ ಹ
ದ ಪಟ್ಟಣಗಳಿದ್ದವು. ಈ ಗ್ರಾಮಗಳು ಧೂಳಿಯಿಂದ
ರ್ಣವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋದಕಾರಣ ಇವು ಯಿಂಥಾ
ದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವೆಂಬ ಕುರುಹು ಸಹ ಮುಂದೆ ಉಳಿಯ
ಆದರೆ ಸುಮಾರು ೧೫೦೦ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅ
ತ್ತಾಗಿ ಈ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಗೊತ್ತು ಹತ್ತಿದವು. ಅದ
ಯವುಗಳಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಂಥ ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ಧೂಳಿ,
ೞ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಅಗಿದು ತೆಗೆದು ಈ ಪಟ್ಟ
ಳು ಮೇಲೆ ಕಾಣುವಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಂಪಿ
ಈ ಪಟ್ಟಣದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ನೀವು ಸುಖದಿಂದ
ಗಾಡಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿಯ ಮನೆಗಳೂ, ಅಂಗಡಿಗಳೂ,
ಟಕ ಗೃಹಗಳೂ, ಗುಡಿಗಳೂ, ಈಗ್ಯೂ ಕಾಣುತ್ತ
ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಛಾವಣಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರುವ

Notices.

ಜಾವಕ ನಂಬರು ೨೧೮.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹೇದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲ ಮಾ
ರರಿಗೆ—

ಕೆಳಗೆ ಸಹೀ ಮಾಡುವವರ ಕಡೆಯಿಂದ ನೋಟೀಸು ಕೊ
ಡುವದೇನಂದರೆ—೧ನೇ ಯೆತ್ತೆಯಿಂದ ೩ನೇ ಯೆತ್ತೆಯ
ನಕ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಓದುವದಕ್ಕೂ ಬರೆಯುವದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು
ತ ಮಾಡುವದಕ್ಕೂ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಬರಲಿಕ್ಕೆ
ಬೇಕು. ಭೂಗೋಲ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಆಠವಡೇದಲ್ಲಿ ವಂ
ದಡು ತಾಸು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಸಾಕು. ಉಳಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ
ಮೇಲೆ ಬರದ ೩ ಪ್ರಕಾರ ವಿಷಯದಕಡೆಗೆ ಯೆಲ್ಲ ಮಾ
ಸ್ತರರು ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು.— ತಿಳಿಯುವದು
ರೀಖು ೧೯ ಯಪ್ರೇಲ ೧೮೭೯. ೩.

Chanabassappa B. Dharwar.
ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೇಕಟರ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ.

—o—

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು. ೩೧೩೪

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹೇದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತ
ರಿಗೆ—

ಕೆಳಗೆ ಸಹೀಮಾಡುವವರ ಕಡೆಯಿಂದ ನೋಟೀಸು ಕೊಡಲ್ಪ
ಡುವದೇನಂದರೆ—ಮುಲಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ದರಿಯಿಂದ ಪಾಸಾ
ದವಾರ ಜನರಿಗೆ ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಾಗ

ವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯೇನಿಕೆ ದಿವಸಗಳತನಕ ಇವನು
ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸರಟೀಫಿಕೀಟನು ಕೊ
ಹುಂವಾಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಖಾನದೇಶಜಿಲ್ಲೆ
ಲೋಹಾನೇರ ಯೆಂಬ ಊರಿನ ಮಾಸ್ತರನು ಜೋಸಿ
ಬವನೊಬ್ಬ ಅದ್ದ ಹೆಸರಿನ ಉಮೇದವಾರನಿಗೆ—ಇವ
ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯೇನಿಕೆ ಮುದ್ದತಿನ
ಇಂಥಾ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೆಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ
ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಪರಂತು ಆ ಉಮೇದವಾರನು
ಮುದ್ದತಿನ ತನಕ ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ಸುಳ್ಳು
ಈ ಅಪರಾಧದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಆ ಮಾಸ್ತರನಿಗೆ ಆರು ತಿಂ
ನಕ ಆತನ ಪಗಾರದ ಅನೇ ಹಿಂಸೆ ದಂಡ ಮಾ
ಮುಂದೆ ಅವನ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿದರೆ ಅವನ ಪ
ಪಗಾರವನ್ನು ಕಾಯಂ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ,
ಮುಂದೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ತನಕ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ದಂ
ಡಬೇಕೆಂದು ಮೇಹರಬಾನ ಡಾಯರೇಕಟರ ಸಾಹೇಬ
ಹದ್ದೂರವರು ಠರಾವು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಮಾ
ಸರು ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಉಮೇದವಾರ ಜನರ
ವಾಗಿ ಪಕ್ಕಾ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಕೊಳ್ಳದ ಹೊರತು ಸ
ಕೀಟನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ತಿಳಿಯುವದು ತಾ. ೩೧
ರ್ಷ ೧೮೭೯ ಮುಕ್ಕಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮೇ

Chanabassappa B. Dharw
ಡ. ಎ. ಇನಸ್ಪೇಕಟರ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾ

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು. ೨೨೩೬

ಬೆಳಗಾವ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಸೂಚನೆಯೇನಂದರೆ—ಯಾವ ತಿಂಗಳ ಫಿ ಅದೇ ತಿಂಗಳಿನ ಪಗಾರ ಬಿಲ್ಲಿನೊಳಗೆ ಯಾವತ್ತು ವಸೂಲ ಮಾಡಿ ತಾಲೂಕ ಖಜಾನೆಯೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಡಿಗೆ ಭರಣಾ ಮಾಡುತ್ತಿರುವದಕ್ಕೆ ಬಳಗಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಹುಕುಂಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ಮಾಸ್ತರರು ಕೆಲವು ಭರಣಾ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಶಿಲಕು ಬಾಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಇದು ಬಹಳ ಗೈರ ಶಿಸ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಫೀ ಶಿಲಕು ಇಡದೆ ಭರಣಾ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಶಿಲಕು ಬಾಳಿಸಿದರೆ ದಂಡ ಆಗರ ಯೋಗ್ಯ ತಜವೀಜ ಆಗುವದು. ತಿಳಿಯುವದು ತಾ॥ ೨೨ ಮಾರ್ಚ ೭೯.

Roaji B. Karandikar.
ಡಿ. ಇ. ಇ. ಬಿ. ಬೆಳಗಾವ.

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು. ೨೨೩೭.

ಬೆಳಗಾವ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ. ಸೂಚನೆಯೇನಂದರೆ—ಕೆಲವು ಮಾಸ್ತರರು ರಜೆದ ಮೇಲೆ ಹೋಗ್ಯ ಸಾಲಿಯ ಚಾರ್ಜ ಯಾವತ್ತು ಕೊಡದೆ ಚಾಲು ಸದಾ ಮಾತ್ರ ಚಾರ್ಜ ಕೊಟ್ಟು ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಗೈರ ವಹಿವಾಟ ಇರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕಡಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ಹಣವು ಶಿಲಕು ಇದ್ದರೆ ಅದರ ಸಹಿತ ಯಾವತ್ತು ಚಾರ್ಜ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಗೈರ ವಹಿವಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ವಿಷಯ ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾದೀತು. ತಿಳಿಯುವದು

ತಾ. ೨೨ ಮಾರ್ಚ ೧೮೭೯.

Roaji B. Karan
ಡಿ. ಇ. ಇ. ಜಿ. ಬಿ

Correspondence.
ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ರಾ|| ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ, ಎಡೀಟರ
ಸ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ.

ಮಿ|| ವಿ|| ಅಯ್ಯಾ! ನನ್ನ ೧೮೭೯ ಇಸವಿ ಫೆಬ್ರುವಾರಿ
ಗಳ, ಸ್ಕೂಲ ಪೇಪರ ಪಾನು ೪೭—೪೮ರಲ್ಲಿ, ಕಲ
ಜಿಲ್ಲಾ ವಿಜಾಪುರ ತಾಲೂಕ ಪೈಕಿ, ಕನ್ನೂರ ಸಾಲೆ
ನೀಟರ, ಸಂಗಪ್ಪಾ ಬಾಪು ಅವರ, ಇವರು ಕೊಟ್ಟ
ಐವ ಹಣ್ಣಿನ ಲೆಖ್ಖವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಅಚ್ಚುಹಾಕಿ,
ಮಾಡುವಗೋಸ್ಕರ, ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ.
ಸ್ತಾರದ ಭಯದಿಂದಾ, ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು
ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಹಕರು, ಸದರಹು
ವನ್ನು, ನೋಡಬೇಕು.

ರೀತಿ

ಜನರ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಮವಿದ್ದರೆ, ಆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅರ್ಧ
ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಬಂದು ಕಡಿಮೆ
ರ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಾ, ಗುಣಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಇಚ್ಛಿತ
ಸ್ಥ್ಯ ಯಾಗುವದು.

ಜನರ ಸಂಖ್ಯಾ ವಿಷಮ ವಿದ್ದರೆ, ಆ ಸಂಖ್ಯಾದ

ಷ್ಟ ಘಾತಮೂಲ, ಅದರಲ್ಲಿ; ಒಂದು ಕಡಿಮೆ, ಮೂಲ-
ದ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಳೆಯಲಾಗಿ, ಇಚ್ಛಿತ ಸಂಖ್ಯೆ ದೊರೆಯುವದು.
ಅನೇಕ ಉತ್ತರಗಳು ಬೇಕಾದರೆ, ಮೇಲಿನಂತೆ ಉತ್ತ
ರವನ್ನು ತೆಗದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸಂಖ್ಯೆಯ, ಒಂದು
ಕಡ್ಮೆ ಘಾತ ಕೂಡಿಸುತ್ತ ಹೋದರೆ; ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೊಸ
ಉತ್ತರಗಳು, ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ದೃಷ್ಟಾಂತಕ್ಕೆ, ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆ;(೪) ಸಮ ವಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ,

(ವರ್ಗ) (ಚತುರ್ಘಾತ)

×೪ = ೧೬ × ೧೬ = ೨೫೬ − ೧ = ೨೫೫ × ೩ = ೭೬೫.

೩) ವಿಷಮ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ. ೩ × ೩ = ೯ × ೩ = ೨೭ −
೨ = ೨೫ ಉತ್ತರ.

ತಾ॥ ೧೭ ಏಪ್ರೀಲ ೧೮೭೯ ಇ. { ಜಗನ್ನಾಥ ಶ್ರೀಧರಗೋ.
ಹೆ. ಮಾ. ಬೊಮ್ಮನ ಹ.

ಮು. ಬಿ. ತಾ. ಹಾ. ಜಿ. ಧಾ.

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎಡಿಟರ ಸಂ
ನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ,

ಬಹಳ ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಯೇನಂ
ದರೆ ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಲೆಖ್ಖವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕರಕಮಲ
ದಿಂದ ಶುದ್ಧಪಡಿಸಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರಾ
ದರೂ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಪತ್ರದ್ವಾರದಿಂದಾ ಪ್ರ
ಕಟಿಸಿ ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ನಾ
ನಿದು ತಮಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದವನಲ್ಲ ಇದು ನೂತನವಾಗಿ
ಬರೆದಿರುವದು ಏನಾದರು ನ್ಯೂನತೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ

ದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಲೆಖ್ಖ

(೧) ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಒಂದು ಎಕ್ರೆಗ ಡೋಣಿಯ
ತಿಯುಳ್ಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಗಿಸಿದನು. ಅದು ಹ್ಯಾಗ
ಬುದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಚವಕ ಸಾಲ್ಯವೊಳಾ ಮೊಬ್ಬಾಗ
ಚವಕ ಹತ್ತು ಮೊಳಾ ಮತ್ತು ಒಗ್ಗ ಸಾಲ್ಲತ್ತು
ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅಗಿಸಬೇಕಾದದಿ ಘನವದ ಘನಫೊಳಕ್ಕೆ
ದು ಆಣೆ ಕೂಲಿಯಂತೆ ಆ ಭೂಮಿಯು ಬೆಲೆ ಯೇಸಾಗುವ

ತಾರೀಖು ೩೧ | ೩ | ೭೯ ಮುಕ್ಕಾಮು ಕೋಟೂರ ತಾಲೂಕ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಜಕೂರ } ದಾವಲ ಮಲ್ಲದ ಹ ಸಾಹೇಬ ಹೆಡ್ಡ ಮಾ ರ ಕೋಟೂರ.

—o—

೮೩ || ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಕನ್ನಡ ತಾಲೂಕಾಪತ್ರಿಕೆಯ
ಟರಂಗೆ.

ತಾ || ೫ || ಐಯ್ಯಾ ತಾಲೂಕಾಪುಸ್ತಕ (೧೩)
೩೮೭ | ೮೮ ರಲ್ಲಿ ಬಂದಿಗಟ್ಟಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ
ಉದಾವೇ ಲೆಖ್ಖವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮಯೋನು
ಬಿಡಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ, ಆಪ್ರಕಾರ ಸದರೀ ಲೆಖ್ಖವ
ಬಿಡಿಸಿದ ವಿವರಾ.

(ಕ)ನಿಗೆ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳಸೇ (ಅಬ) ಅಷ್ಟರಿಂದ್ರೇ ಆ
ಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, (ಬ)ನಿಗೆ ಈಗ ತಿಕ್ಕ, ಮಿ
ತಿಂಗಳ ಕಿಂತಲೂ, (೩ ೧/೪) ತಿಂಗಳು ಹೆಚ್ಚು ತಿಗುತ್ತಿದ್ದವು
ಅದ ಪ್ರಯುಕ್ತ, ಇಷ್ಟು (೯೦) ತಿಂಗಳಲಿ (೩೩ ೧/೪)

ಗಲಾಗಿ, ಉಳಿದ (೫೬ ೧/೪) ಶಿ || (ಅ)ನಿಗೆ, ದೊರಿಯು
ತ್ತು. ಪರಂತು, (ಕ)ನ್ನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ತೆಗದುಕೊಂಡ
ದ್ದು, (ಬ)ನಿಗೆ (೩೦) ಶಿ || ಶಿಕ್ಕವು. ಇವರ ಮೇಲಿಂದಾ
ಶಿ|| (ಬ)ನು (ಕ)ನಿಗೆ ಎರಡು ದಿವಸದ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟಂ
ತಾಯಿತು. ಆದೇ ನೇಮದ ಪ್ರಕಾರಾ (ಅ)ನು ತನ್ನ (೫೬ ೧/೪)
ರಲ್ಲಿ, (ಕ)ನಿಗೆ ಎರಡು ದಿವಸದ ಕೂಲಿ, ಕೂಲಿ (೬ ೧/೪)
ಶಿ|| ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಮತ್ತು (ಕ)ನಿಗೆ (೧೦) ಶಿ|| ದೊರೆತ
ಇದೇ ಪ್ರಕಾರಾ, (ಅ)ನಿಗೆ (೫೦) ಶಿ|| (ಬ)ನಿಗೆ (೩೦)
ಶಿ|| ಬಂದವು. (ಕ)ನಿಗೆ ಎರಡು ದಿವಸಕ್ಕೆ (೧೦) ಶಿಲಿಂಗು
ಕೆ ೯೦ ಶಿ || ದೊರಕಿಸಲಿಕ್ಕೆ (೧೮) ದಿವಸಗಳು ಬೇಕು.
ದರೆ, (ಕ)ನು ಆ ಕೆಲಸಾ (೧೮) ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಉ.
ಇದೇ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ (ಕ)ನ ಎರಡು ದಿವಸದ ಕೆಲಸಾ (೧/೯)
ಗಲಾಗಿ, ಉಳಿದ (೮/೯) ಕೆಲಸಾ (ಅಬ) ಇವರು (೫) ದಿ
ವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು. ಅಂದರೆ, ಯಾವತ್ತು ಕೆ
ಲಸಾ (ಅಬ) ಇವರಿಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, (೫ ೫/೮) ದಿವಸಗಳು ಬೇ
ಕಾಗಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ (೯೦) ಶಿ|| ಗಳು ಶಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.
ನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡ ಕಾರಣಾ, (೫) ದಿವಸಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ೮೦
ಶಿ|| ಗಳು ಶಿಕ್ಕವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ (ಅ)ನಿಗೆ ೫೦ ಶಿ|| ಬಂದ
ಕಾರಣಾ, ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ (ಅ)ನಿಗೆ ೧೦ ಶಿ|| ಗಳು ದೊ
ರೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ (೯೦) ಶಿ || ಗಳು ದೊರಕಿಸಬೇಕಾದರೆ
(ಅ)ನಿಗೆ [೯] ದಿವಸಗಳು ಬೇಕು. ಉತ್ತರ.

(ಬ)ನಿಗೆ (೫) ದಿವಸಕ್ಕೆ (೩೦) ಶಿಲಿಂಗು ಶಿಕ್ಕವೆ. ಪ್ರಯುಕ್ತ
ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ (೬) ಶಿ|| ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, (೯೦) ಶಿ ||
ದೊರಕಿಸಬೇಕಾದರೆ, [೧೫] ದಿವಸಗಳು ಬೇಕು. ಉತ್ತರ.

ತಾರೀಖು ೭ನೇ ಮಾಹೆ ಜನವರಿ | ಸಹಿ ಜಗನ್ನಾಥ
ಇಸ್ವಿ ೧೮೭೯ ನೇ || ಮು. ೬೦ | ಗೋಖಲೆ ಹೆದ್ದಮ್ಮಾ
ಮಾಸಹಳ್ಳಿ ತಾ. ಹಾ. ಜಿ. ಧಾ. | ಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ.

—o—

Uttara Ramacharitra.

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರ

ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತವೃತ್ತಂ

ಸುಖವೋ ದುಃಖವೊ ನಿದ್ರೆಯೋ ಮದವೊ ಮೋಗ್ಗ
ಹವೋ ನಂಜಿನೇ| ರಿಕೆಯೋ ವಿಶ್ವಯವಾಗದೇನಿದು?
ಕ್ಕನ್ನ ಚೈತನ್ಯವು || ಸಖಿಯೇ ಚಂಚಲವುಪ್ಪುದು,ನ್ನಿಂ
ತತಳ್ಳನ್ನುದೊಂಮೊಂವು, ವೋ | ಹಕರೀ ಸ್ತಂಭಿ
ವಿಂದ್ರಿಯಂಗಳಾ ಹಾ ನಿನಸಂಸ್ಪರ್ಶದಿಂ || ೩೬ ||

ಸಿ—(ನಕ್ಕು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾಳೆ) ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯಾ ಪ್ರೀತಿಯೂ, ಕೃಪೆಯೂ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತ್ತುಗಳ ಲಕ್ಷಣವೇ ಇದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು?

ರಾ—ಹೇ ರಾಜೀವಾಕ್ಷಿ ನಿಂನ ವಾಕ್ಯಗಳ ಮಾಧು ಹಾಗೆ ವರ್ಣಿಸಲಿ?

|| ವಸಂತತಿಲಕಾ ||

ತಾಂತಪ್ತಜೀವ ಕುಸುಮಕ್ಕೆ ವಿಕಾಸನಂಗಳ್ |
ಸಂತರ್ಪಣಂಗಳಖಿಲೇಂದ್ರಿಯಮೋಹನಂಗಳ್ ||
ಇಂತಪ್ಪನಿನ್ನ ಸವಿಮಾತುಗಳೆನ್ನ ಕರ್ಣ |
ಕ್ಕಂತಾವಮಾದರ್ಪಾನಸಿಂಗೆರಸಾಯನಂಗಳ್ || ೩೭

—ಆರ್ಯಪುತ್ರ ಬನ್ನಿ ಶಯನಮಾಡುವಾ

ಚಿತ್ರಿತ್ತ ಶಯನಸಾಧನಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾಳೆ]

ರಾ— ಪ್ರಿಯಳೇ ಮತ್ತೇನು ಹುಡುಕುತ್ತೀ? :—

ಕೇಳಿಂ ನಿನಗಂ ಸುಮುಖಿ ನಿನ ವಿವಾಹದಿಂದೆ |
ಬಾಲಕ್ಷ್ಮಾಪರೊಳ್ ಭವನದೊಳ್, ವನದೊಳ್ ಪ್ರಬುದ್ಧ ||
ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜನಭುಜಂ ತಲೆಗಿಂಬು ನಿಂನಾ; |
ಲೋಲಾಕ್ಷಿ ಮಾನಸದ ಸೌಖ್ಯದನಿಪ್ರಸಿದ್ಧ || ೩೮ ||

ರಾ— ಹಾಗಾದು ಪ್ರಾಣಪತೆ ಹಾಗೆ (ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಾ ರಾಜನ ಭುಜದ ತಲೆಗಿಂಬುಳ್ಳವಳಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ)

ರಾ—(ತನ್ನೊಳಗೆ) ಅಹಾ ಮಧುರ ಭಾಷಿಣಿಯು ಶಯ್ಯ ಮೇಲೇ ಮಲಗಿದಳಲ್ಲವೇ? (ದೃಷ್ಟಿಸಿನೋಡಿ ಮೈಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿ :—

|| ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತವೃತ್ತಂ ||

ಮನೆಗೇಸುಂದರಿಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಕಂಗಳಿಗಿವಳ್ ಪೀಯೂಷದಂ ನಿರ್ಮಿತಾಂ | ಜನನಾ ದಿವ್ಯತಲಾಕೆ, ತ್ವಗಿವಳಸೋಂಕೀ ಚಂದನಾಲೇಪನಂ, || ಸಗಿಕಂಠದೊಳಿರ್ಪ ಬಾಹು ಮೃದುಲಂ ಮುಕ್ತಾಸರಂ ಸೀತಲಂ,| ಮನಸಿಂಗಪ್ರಿಯಮಾಪ್ಪದೀಕೆಯ
ವಿಯೋಗಂ ತಾನಸೋಂದೇಸರಿ || ೩೯ ||

ದ್ವಾರಪಾ.— (ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ) ದೇವಾ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ:—

ರಾ— ಎಲ್ಲೈ ದ್ವಾರಪಾಲಕೀ ದಾರು?

ದ್ವಾ— ಪ್ರಭುಗಳಸನ್ನಿಧಿಯ ಪರಿಚಾರಕನಾದ ದುರ್ಮುಖನು

ರಾ— (ತನ್ನೊಳಗೆ ಅಂತಃಪುರ ಸಂಚಾರಕನಾದ ದುರ್ಮುಖನೇನ.? ನಂನಿಂದ ಪುರಜನರ ಮನಃಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ಕಳ್ಳಿಸಿದ್ದನು, ಹಾಗಾದು (ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ)ಬಿಳ್ಳಿದು ಆತನನ್ನು ಕಾ ಕಳುಹು

[ದ್ವಾರಪಾಲಕಿಯು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ ಹಾಗು ದು
ರ್ಮುಖನು ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ.]

ದು—(ತನ್ನೊಳಗೆ) ಹಾ ದೈವವೇ ಸೀತಾದೇವಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಇಂಥಾ ಅವಾಚ್ಯವಾದ ಜನಾಪವಾದ ಮಹಾರಾಯರಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ತಿಳಿಸಲಿ ಪಃಶ್ರ್ಯಾ, ಹೇಳಿದರೂ ಹ್ಯಾಗಿರಲಿ ದುರ್ಭಾಗ್ಯನಾದ ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯವೇ ಇದು; ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು.

ಸೀ—(ಕನವರಿಸುತ್ತಾಳೆ) ಹಾ ಪ್ರಾಣಕಾಂತನೇ ಎಲ್ಲಿದ್ದೀ?

ರಾ—ಅಹಹ ನನಗೆ ದುಃಖಶೋಕೋದ್ರೇಕವನ್ನು ಟುವ ಈ ವಿರಹಭಾವನೆಯೇ ಚಿತ್ರದರ್ಶನದಿಂದ ಕ ಮನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಿಂತದ್ದರಿಂದ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಡಿಸುತ್ತಾಳೇನು? (ಹೀಗನ್ನುತ್ತಾ ಮೈಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿ

॥ ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತವೃತ್ತಂ

ಸುಖದುಃಖಂಗಳೊಳುಂ ಸಮಾನ, ಮಖಿಲಾವಸ್ಥಾನುಕೂ
ಸುರಂ| ಜನಮುಂಜೀವಕೆ ಮೇಣ್ ಪ್ರಮೋದಕರಮಂ, ಮ
ಲ್ಲಿಯುಂ ಸ್ನೇಹ ವ ॥ ರ್ಧಕ್ಯಮಾಚ್ಛಾದನೆ ಪೋಗೆಕಾ
ತಿಯಿಂ ಪೂರ್ಣಾನುರಾಗೋಜ್ವಲಂ, ॥ ಪ್ರಕಟಂ ಭದ್ರ
ದಮ್ಪ್ರದಾಸುಖಮುಂ ಸಂಗಂತೆಂತೆಯೊ! ಸತ್ಪುಣ್ಯದಿಂ ॥ ೪೦

ದು—(ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ) ದೇವಾ ಜಯ ಜಯ!

ರಾ—ಈವೊತ್ತು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೊಸ ಯನ್ನು ಕೇಳಿದಿ? ಹೇಳು.

ದು—ನಗರದಲ್ಲಿಯೂ, ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವರು ಮಹಾರಾಯರನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ, ದಶರಥಮಹಾ

ಷ್ಣ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಮರಸಿ, ಬಿಟ್ಟನೆಂದು ಸಂತೋಷ
ದ ...ಾಗಿ ಹರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾ——ಇದು ಪ್ರಶಂಸಾ ವಾಕ್ಯವು ಇದರಲ್ಲೇನೂ ನಿಶ್ಚ ಯಿಲ್ಲ, ನನ್ನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ದೋಷೋಕ್ತಿಯು ಜನರು ಆಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೇಳು ಯಾಕಂದರೆ, ಅದನ್ನ ಗವೇ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ದು——(ದುಃಖದಿಂದ ಕಂಣಲ್ಲಿ ನೀರುತಂದು) ದೊರೆಗಳ ಅ ಯಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳಬೇಕು. (ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:) ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಲೋಕವಾರ್ತೆಯದೆ.

ರಾ——ಅಹಹ ವಿಧಿಯೇ ಈ ವಾಕ್ಯರೂಪವಾದ ವಜ್ರ ಪ್ರಚಂಡವೇಗವುಳ್ಳದ್ದಲ್ಲೇ (ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸ್ಸಿ ಅಗುತ್ತಾನೆ).

ದು——ದೇವಾ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಾಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟರಿಂ ದ ಎದೆಗುಂದಬಾರದು.

ರಾ——(ಎಚ್ಚತ್ತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ

|| ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ ||

ವೈದೇಹಿಂಗಕ್ಕಟ! ಪರಾಲಯವಾಸದೋಷಂ |
ವೈರೋಚಬಾರದಸುತಪ್ತಘೃತಯತ್ನದಿಂದೆ ||
ಗೈದುಂ ಪ್ರಶಾಂತಿಯ ನೆಲಕ್ಕೆ ...ಸಂಜಿನಂತೇ |
ಸೈಸ್ಯೆವದಪ್ಪಳಿಂ ಹಚ್ಚಿ ತ್ತು ಹಾತ್ತ ಮುತ್ತ್ರಂ || ೪೧ ||

ಹಾ! ದುರ್ದೈವಿಯಾದ ನಾನು ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಲಿ!(ಮ ...ಲೋಚಿಸುತ್ತಾ ಕರುಣಾಸ್ಪರನಾಗಿ) ಬಹಳ ಮಾಡಿ ಹೀಗೇ ...ಬೇಕಾದೀತು!

ಇಂದ್ರವಜ್ರಾವೃತ್ತಂ

ಏನಾದೊಡಂ ಕಾರ್ಯಮಮಾದಿ ಲೋಕ |
ಕ್ಕಾನಂದಮಂ ನೀವುದೆ ಸಜ್ಜನರ್ಗೆ ||
ಧ್ಯಾನಂ ವ್ರತಂ, ಪ್ರಾಣಮ ನೆಂದುನಂಬಿ |
ತ್ಯೇವೋಂತ ನೀನೋಂಬಿಯ ವೆಂಮ ತಾತಾ |

ಮತ್ತೂ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ವಸಿಷ್ಠ ಮಹಾ ಮುನಿ
ಗಳೂ, ಇದೇ ಈಗ ಹೀಗೇ ಹೇಳಿಕಳುಹಿದ್ದಾರೆ.
ಅದೇನೆಂದರೆ—

ಆದಿತ್ಯ ವಂಶೋದ್ಭವ ಭೂಪರಿಂದಾ |
ದಾದಿವ್ಯ ಚಾರಿತ್ರಕೆ ಬಂದೊಡೆಂನಿಂ ||
ಹಾ! ದುಷ್ಟವಾರ್ತಾ ಶ್ರುತಿ ನಾನಘನ್ಯಂ |
ಖೇದಾಸ್ಪದಂ ಧಿಕ್ಕೃತಿಯುರ್ಕೆ ನಂಗೆ || ೪೩ ||

ಹಾ ದೇವಿ! ಹಾ ಸೀತೆ ನೀನು ದೇವತಾ ಯಜ್ಞೋತ್ಪನ್ನಳ
ನಿಂನ ಜನನಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿ
ಳಲ್ಲವೇ? ಜನಕರಾಜನ ವಂಶಕ್ಕೆ ಆನಂದಕಾರಕಳಲ್ಲವೆ
ಯೂ, ವಶಿಷ್ಠನೂ, ಅರುಂಧತಿಯೂ ನಿಂನ ಸು
ಷ್ಟು ಹೊಗಳಲ್ಲವೇ? ನೀನು ನನ್ನಲ್ಲೇ ಜೀವಸ್ಥಿತ
ವೇ? ಮಹಾರಣ್ಯದಲ್ಲೂ ನನಗೆ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ
ಹೇ? ದಶರಥಮಹಾರಾಯನ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರಳಲ್ಲವೇ? ನಿ
ತವಾಗಿ ಪ್ರಿಯವಾಕ್ಯಗಳನ್ನಾಡುವಳಲ್ಲೇ? ಅಂಥಾ ನಿನಗೆ
ದ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಪರಿಣಾಮವು ಉಚಿತವೆ? ಅಕಟಾ

ನಿಂನಿಂದೆ ಲೋಕಂಗಳು ಪಾವನಂಗಳ್ |
ನಿಂನೊಳ್ ಜನಂ ಪೋಷವನಿಟ್ಟುದಯ್ಯೋ ||
ನಿಂನಿಂ ಸನಾಥಂ ಭುವನತ್ರಯಂ ನೀಂ |
ಏನಂ ಬಡಳ್ ನಿಂತೆ! ಯನಾಥೆಯಾಗಿ || ೪೪ ||

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ

ಪುಸ್ತಕ ೧೬] [ಸಂಚಿಕೆ ೪

ಏಪ್ರಿಲ ೧೮೭೯

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢ ವಿದ್ವಾಂಸನೂ ಶೀಘ್ರಕವಿಯೂ ಹೆಸರಾದ ಗಟ್ಟೂಲಾಲಜೀ ಯೆಂಬ ಪಂಡಿತನಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಗುಜರಾಥೀ ಜನರು ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಮಾನಪತ್ರ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಪಂಡಿತನ ಸಲುವಾಗಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ೧೮೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಫಂಡು ಕೂಡಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಪಂಡಿತನಿಗೆ ೮೦೦೦ ರೋಖ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅದರ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಪಂಡಿತನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಭಾಸದರು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದರು. ಗಟ್ಟೂಲಾಲಜಿಯು ಹುಟ್ಟುಕುರುಡನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಇಂಥಾ ಘನವಿದ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವು.

ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದೇಶದ ಆಡಳಿತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವೀಸಿನ ಪೈಕಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೊ

ಪಬೇಕೆಂದು ಸ್ಟೇಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಹಿಂದುಸ್ತಾ
ದರಬಾರಿಗೆ ವೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಗ್ರಹದಿಂದ
ರೆಂದು ಪಾಯೋನೀಯರ ಯೆಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪತ್ರಿ
ಸುತ್ತದೆ.

—o—

ಆಫ್ರಿಕ ಖಂಡದ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿಯಿಂದ ಉತ್ತರ
ದು ವರೆಗೆ ೪೦೦೦ ಮೈಲು ತಂತಿ ಟಪಾಲವನ್ನು
ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗವು ಕೆಲವು ಇಂಗ್ಲಿಷ ಜನರಿ
ದಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ.

—o—

ಎದಿಸನ್ನೆಂಬವನೊಬ್ಬ ಶಿಲ್ಪಿಗನು ತಂತಿ ಟಪಾಲಿನಲ್ಲಿ
ಗೇ ತಂತಿಯಿಂದ ೪ ವರ್ತಮಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರೇಷ್ಕೇ
ಸುವ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ತಂ
ಲಿನಿಂದಾಗುವ ಲಾಭವು ೪ ಪಾಲು ಬೆಳೆಯುವದೆಂದು
ಬಹುದು.

ಬಡೋದಾ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಭಾರಿಗಳಾ
ಟೀ. ಮಾಧವರಾವ ಇವರು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಪದ
ಸಂಪಾದಿಸಿದಂಥ ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ
ಕನ್ನು ಕೊಡುವ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ
ಲ್ಲಿ ,,ಸಿವ್ಹಿಲ್ ಸರ್ವೀಸ" ಯೆಂಬ ಪದ್ಧತಿ ಯಿದ್ದಂ
ಧವರಾಯರು ಬಡೋದಾ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೊಸಾ
ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರಂತೆ.

—o—

ಸರಕಾರದವರು ಮೈಸೂರ ಅರಸನಿಗೆ ವರ್ಷಾದು

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಆ ನಿಮಿತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯ ಚೀಫ ಕಮಿಶನರರಾದ ಗಾರ್ಡನ್ ದೊರೆ ಯವರು ಸರಕಾರೀ ಆಫೀಸಗಳಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೇಟಿವ ಜನರನ್ನು ನೇಮಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ಈಗಿನಿಂದ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

—o—

ಕೆಲ್ ಕಂಪನಿಯೆಂಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕಂಪನಿಯವರು ಮಾಯ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಖಣಿಯನ್ನು ಶುರುಮಾಡುವ ನಡಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಕಂಪನಿಯು ದಿವಾಳೀ ತೆಗೆದದ ಸ್ವಾಚ್ ಕಂಪನಿ ಯೆಂಬ ಕಂಪನಿಯವರು ಆ ಖಣಿಯ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ವಿಲಾಯತಿಯಿಂದ ಖಣಿಯ ಕೆಲಸ ಬಲ್ಲಂಥಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಇಂಜಿನೀಯರ ಮುಂತಾದ ವರನ್ನು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಖಣಿಯ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ನಡಿದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಬಂಗಾರದ ದುರ್ಭಿಕ್ಷವು ಬೇಗಕಡಿಮೆಯಾಗುವದೆಂದು ರುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರರಾ ಹನಕರ ಭಿಕಾಜಿ ಯೆಂಬ ಕೊಕಣಸ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪುಣೆ ಪ್ರಾಂತ ಬೊಳ್ಳ ದೇಶಸ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ವಿಧವೆಯಾದ ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಈ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ೧೮ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾಯದವಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ

—c—

ವಿಲಾಯತಿಯ ಆಕ್ಸಫರ್ಡ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ
ರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ವೊಂದು ಕಾಲೇಜವು ವೋಳಗಡೆಯ
ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಆ ಕಾಲೇಜದ ಮುಖ್ಯಗುರುವಿನ ಕ
ಬರುಯ ಎಲ್ಫಿನ್‌ಸ್ಟನ್ ಕಾಲೇಜದ ಮುಖ್ಯ ಗುರು
ಪ್ರಾಸ್ತರ್ಥ ಧೊರೆಗಳವರಸ್ತ್ರೀಯಳನ್ನು ವೇಮಿದ್ದಾ
ಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ರಶಿಯ ದೇಶದದಲ್ಲಿ ತಂಟಿಸಾಲಿನ ವರ್ತಮಾ
ಪಹರು ಯೆಲ್ಲಕೂಡಿ ೮೧೧ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವ
ಪಂಧಿ ಹೆಂಗಸರಿದ್ದಾರಂತೆ.

—o—

ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕದ ಪ್ರೊಕ್ಕಲಿಗರು ವೊಂದು ಅತ
ವಾದ ಗಿಡವನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ.
ಬಂದ ಆಕಳಹಾಲಿನಂಥ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಹಾಲು ಹೊ
ಅದು ಆ ಜನರಿಗೆ ಹಾಲಿನಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತದೆ.

—o—

ಮದ್ರಾಸ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವೊಬ್ಬ ಹಿಂದೂ
ನು ತೊನ್ನಿಗೆ ವೊಂದು ಮೇಲಾದ ಔಷಧವನ್ನು
ಟ್ಟಾನೆ. ಅದನ್ನು ಅವನು ಸರಕಾರದವರ ಕ್ರ
ವೈದ್ಯಖಾತೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ಸರ್ಜನ್
ಯೆಂಬವನಿಗೆ ತೋರಿಸಲಾಗಿ, ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯು
ತ್ರದ ಕೆಲವು ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಆ ವೈದ್ಯನ ವಶಕ
ಆವರನ್ನು ೬ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡೆಂದು
ಆ ಪ್ರಕಾರ ಆ ವೈದ್ಯನು ಆ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ೬

ಹೊಂದಿದರಿಂದ ಅವನ ರಾಜಭಕ್ತಿಗೆ ಮದ್ರಾಸ ಸರಕಾ
ರು ಬಹಳ ಮಾನ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಸುದ್ದಿಯುಂಟು.

—o—

ಮದ್ರಾಸ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮೋಸಗಾರನು ತಾನು
ವೈದ್ಯ ಬಲ್ಲವನೆಂದು ಹೇಳಿ ಜನರಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ
ವೈದ್ಯನ ಬಾಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಮಾಟ ಬಿದ್ದುದ ಹಲ್ಲ
ದೆಂದು ಕೆಲವು ತಿಳಿಗೇಡಿಗಳು ಭಾವಿಸಿ, ಅವನನ್ನು
ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಆ ಹಲ್ಲು ಕಿತ್ತಿ ತೆಗೆಯುವಷ್ಟರ
ಆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕೊಂದರು. ಅದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ
ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತಂತೆ.

—o—

ಕಾಳಿದಾಸನ ಮಾಲವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರವೆಂಬ ನಾಟಕವನ್ನು
ಯವನೊಬ್ಬ ಪಂಡಿತನು ಸ್ವಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತ
ದ್ದನೆ.

—o—

ಸಿಂಹಲದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ದರ್ಬಾರೀ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ವಾಂ
ರಲ್ಲಿಯೂ ಅತಿ ವಿಖ್ಯಾತರಾದ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಯೆಂಬವ
ರೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿದರು. ಇವರು ಅಲ್ಲಿಯ
ಕೌನ್ಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ೩೦ ವರ್ಷ ಸಭಾಸದರಾಗಿದ್ದರು,
ಈ ಮುದ್ದತಿನೊಳಗೆ ೨ ಸಾರಿ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋ
ದರು, ಎರಡನೇ ಸಾರಿ ಹೋದಾಗ ಇವರು ಮಹಾ
ಯವರಿಂದ "ಸರ" ಯೆಂಬ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ
ಯವಳೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯಳನ್ನು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಬಂದರು. ಆದರೂ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯವರು ಸ್ವ

ಘರ್ಷಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಉತ್ತರ ಕ್ರಿಯೆಗಳ
ಹೂ ಘರ್ಷಣದಂತೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಮರಣ ಸಮ
ಅವರ ವಯಸ್ಸು ೪೨ ವರ್ಷಗಳಿದ್ದಿತು. ಅವರ ವಿಲಾ
ಪತ್ನಿಗೆ ವೊಬ್ಬ ಗಂಡುಮಗನುಂಟು.

—೦—

ತ್ರಿಮಲಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಸಲಮಾನರಿಗಾಗಿ ವೊಂ
ಲೇಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ
ಸರ್‌ವಾನ ಸರದಾರರು ೧೨೦೦೦ ರೂ. ಕೊ

———

ಸಿಮ್ಲಾ, ಲಾಹೋರ, ಇವೆರಡು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ
ಎಪ್ರಿಲನ ೪ನೆಸ ಭೂಕಂಪವಾಯಿತು.

—೦—

ಬರ್ಲಿನ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಪ್ರೊಫೇಸರರಾಗಿದ್ದ
ಯ್ ರೇಮಂಡ ಯೆಂಬವರು ವೊಂದು ಚಮತ್ಕಾರವಾ
ದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನಂದರೆ, ಇನ
ಸುಮಾರು ೧೭೦೦೦೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಭ
ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವು ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆಗ
ಯ ಮೇಲಿನ ಜೀವಜಂತುಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಭೂ
ಬರ್ಫದಿಂದ ಆಚ್ಛಾದಿತವಾಗುವದು. ಆದರೆ ಈ
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಭೂಮಿಯು ವೊಡೆದು ತುಂಡು
ವಗೆಂದು ಬೇರೊಬ್ಬ ಜೋತಿಷಿಯು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಮಾ

———

ಮದ್ರಾಸ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದುಷ್ಕಾಲದ ಮುಲಕ
ಹಳ ಶಾಲೆಗಳು ಮುರಿದವು. ಆದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾ

ಕೆಲಸವು ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಂದವಾಗಿ ನಡಿದದೆ.

—o—

ಮುಂಹಬರ್ಗಾನ ರಸೆಲ್ ಧೊರೆ ಮೇ ೫ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನ ಚಾರ್ಜ ತಕ್ಕೊಂಡರು. ಧೊರೆಗಳು ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಳೆಗಾಲ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆಯುವ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಸೂರಗಳವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಬುಕ್ ಖಾತೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಮಿ. ಕ್ಯೂರೇಟರ ಸಾಹೇಬರು ಈ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದೊಳಗಿನ ಬುಕ ಡೀಪೋಗಳನ್ನು ತಪಾಸಿಸಿಕೆಂಡು ಹೋದರು.

———

ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರರಾದ ಮಹಾರಾವ ವಿಷ್ಣು ಕಾಣಿ ಇವರು ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂಬಯಿಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಹವೆಯು ಇವರಿಗೆ ತಾಳುವದಿಲ್ಲಾ ಈ ಕಾರಣ ಇವರು ಬೇರೆಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

———

ಕುಮಟಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಯ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರರಾದ ಶ್ರೀಪತ ವೈಜನಾಥ ಭಾತಕಾಂಡೆ ಇವರನ್ನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಗೆ ನೇಮಿಸಿ, ಅವರ [illegible]ಳಕ್ಕೆ ಸಂಗಪ್ಪಾ ಹುಲ್ಲಪ್ಪಾ ಅಂಕಲೆ ಇವರನ್ನು ನೇ[illegible] ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರು.

—*—

In side of the Earth.

ಭೂಮಿಯ ಒಳ ಮೈಯು.

(೭೦ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದ್ದು.)

ಆ ಕಾರಣ ಭೂಗರ್ಭದೊಳಗಿನ ಕಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಭೂಪ್ರಷ್ಠದ ಮೇಲೆ ಹಾರಿಬರುವ ಮಾರ್ಗಗಳೇ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಭೂಗೋಲದ ಮೇಲೆ ಯೆಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪರ್ವತಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಯುರೋಪ ಖಂಡದ ವೇಸುವಿಯಸ್ ಪರ್ವತವು ಹೊರತಾಗಿ ಎತ್ನಾ, ಸ್ಟ್ರಾಂಬೋಲಿ, ಮುಂತಾದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು ಭೂಮಧ್ಯ ಸಮುದ್ರದ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು ಇರುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಆಯಿಸಲಂಡ ದ್ವೀಪದ ಹಿಮದ ಬಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲಕೆಲವು ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು ಉರಿದದ್ದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಉಂಟು. ಅಮೇರಿಕ ಖಂಡದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಡಗುಂಟ ಇರುವ ಪರ್ವತಾವಳಿಗೆ ಹೊಂದಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಜ್ವಾಲಾ ಮುಖಿಗಳು ಬಹು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಏಶಿಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಜಾವಾ ದ್ವೀಪದೊಳಗೆ ಈ ಪರ್ವತಗಳು ಬಹಳ ವುಂಟು. ಅದರ ನೆರೆದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಲಕೆಲವು ಇರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಜೇಪಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಯೂರಿಯನ್ ಯೆಂಬ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜ್ವಾಲಾ ಮುಖಿಗಳು ಸಾಲುಹಿಡಿದು ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕದ ತುದಿಯ ವರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಪಾಸಿಫಿಕ ಮಹಾಸಾಗರದ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು ಜ್ವಾಲಾ ಮುಖಿಗಳು ಬಹಳ ಇರುತ್ತವೆ.

ಈ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳೆಂಬ ಭೂಗರ್ಭದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಛಿದ್ರಗಳು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಯಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ

ಆರಾತ್ರಿದ್ದ ಕಾರಣ ಭೂಗರ್ಭದೊಳಗಿನ ಉಷ್ಣತೆಯು ಅತಿಶಯವಿರುತ್ತದೆಂದು ತರ್ಕಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರಮಾಣಗಳುಂಟು. ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಸಿನೀರಿನ ಶಲೆಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಗ್ಲಂಡದ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು ಯೆಲ್ಲಯೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಆ ದ್ವೀಪದೊಳಗಿನ "ಬಾಥ" ವೆಂಬ ಭಾಗಗಳೊಳಗಿನ ನೀರು ೧೨೦ ಅಂಶ ಉಷ್ಣತೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯಮೇಲಿನ ಯಾವತ್ತು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲದೊಳಗೆ ಅಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಖಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣತೆಯು ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಉಷ್ಣತೆಯು ಇದೇ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಭೂಗರ್ಭದೊಳಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಶಿಲೆಗಳು ಕಾದು ಕೆಂಪಗಾಗುವಷ್ಟು ಉಷ್ಣತೆಯು ಭೂಪೃಷ್ಠದಿಂದ ಬಹಳ ದೂರ ಇರುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಅನುಮಾನ ಮಾಡಬಹುದು.

ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳೂ ಬಿಸಿನೀರಿನ ಶಲೆಗಳೂ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಭೂಗರ್ಭದೊಳಗಿನ ಉಷ್ಣತೆಯು ಭೂಪೃಷ್ಠದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕದಲಿಕೆಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಲ ಕೆಳಗಿನ ನೆಲವು ಅತಿ ಸ್ಥಿರವಾದದ್ದೆಂದು ನಾವು ಯೆಣಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅಂಥಾ ನೆಲವು ಸಹ ಈ ಉಷ್ಣತೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ವೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಡುಗುತ್ತದೆ, ವೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ, ವೊಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಉಬ್ಬುತ್ತದೆ. ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. "ಭೂಕಂಪ" ವೆಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಭೂಕಂಪವೆಂದರೆ, ನೆಲದ ನಡುಗು, ಈ ನಡುಗಿನಿಂದ ವೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ

ನೆಲದೊಳಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಿರುಕುಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಅವು
ಗಳೊಳಗೆ ಗಿಡಗಳೂ, ಮನೆಗಳೂ, ಮನುಷ್ಯರೂ ಬಿದ್ದು ನ
ಶಹೊಂದುವದುಂಟು. ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು ಇರುವ ದೇಶಗಳ
ಭೂಕಂಪವು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಜ್ವಾಲಾಮು
ಖಿಯಿಂದ ಉರಿಯು ಹೊರಡುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ
ತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪವು ಮೇಲೆ ಮೇ
ಆಗುತ್ತದೆ.

ಸಮುದ್ರದ ಬುಡವು ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಉಬ್ಬಿ ನೀರಿನ ಮೇ
ಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ತೆರೆಗಳ ಕೆಳಗೆ ಮುಳುಗಿದ್ದಂಥ ಶಿಲೆಗಳು
ವೆಗಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ದಾಟಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಮೇ
ರೆಗೆ ಕೆಲ ಕೆಲವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲದ ಭಾಗಗಳು ಸಮುದ್ರ
ದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಈ ಮಿಷವಾಗಿ ನೆಲವು
ಉಬ್ಬಲಿಕ್ಕೂ ಇಳಿಯಲಿಕ್ಕೂ ಭೂಗರ್ಭದೊಳಗಿನ ಉಷ್ಣ
ಯು ಕೆಲವಂಶದಲ್ಲಿ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ವಿಧ ವಿಧದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನೀ
ಚನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, ಭೂಗರ್ಭದೊಳಗಿನ ಉಷ್ಣತೆಯ ಸ
ಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ನೆಲವು ಇದುವರೆಗೆ ಪೂರಾ ನಾಶಹೊಂ
ದುವದಿಲ್ಲೆಂದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯುವದು. ಮಳೆ, ಮಂಜು,
ವಾಹ, ಬರ್ಫಬಂಡೆ, ಸಮುದ್ರಗಳು ನೆಲವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹ
ಳಿದಂತೆ ಏಕ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸವಿಸುತ್ತ ನಡೆದು, ಇವುಗ
ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಕಾರ್ಯವೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿರ
ದ್ದರೆ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ನೆಲವೆಲ್ಲ ಯಷ್ಟೋ ವರ್ಷ
ಳ ಹಿಂದೆ ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು, ಆದರೆ ಭೂ
ರ್ಭದೊಳಗಿನ ಉಷ್ಣತೆಯಿಂದ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಸವ

ದ್ರದ ಬುಡದ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಉಬ್ಬಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿವ ಕಾರಣ ಅದರಿಂದ ಅಪಾಯವು ಆಗುವ ಭಯವಿಲ್ಲ.

ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಯೆಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನೆಲವು ಉಬ್ಬಿದ್ದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ೪ನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬಹು ತರವಾಗಿ ಈಗಿನ ಗುಡ್ಡಗಳೆಲ್ಲ ಮೊದಲು ವೊಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ಬುಡದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿದ್ದವೆಂದು ತಿಳಿದದೆ ಇವು ಭೂಗರ್ಭದೊಳಗಿನ ಉಷ್ಣತೆಯಿಂದ ಉಬ್ಬಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲದ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಗೆ ವೃಕ್ಷಗಳಂತೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಜೀವವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ವೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ಅದು ಸಜೀವವಾದ ಪದಾರ್ಥವಿರುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಹವೆ, ನೀರುಗಳ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಏಕ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಡೆಯಿರುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರವಿದ್ದಲ್ಲಿ ನೆಲವು ನೆಲವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನಂದರೆ, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಚಲನೆಗಳು ಸತತವಾಗಿ ನಡೆದು ಭೂಮಿಯ ಸ್ವರೂಪವು ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

Notices:

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು. ೪೨೪

ಅಜಂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹೆದ ಡಿಪುಟಿಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರೆದು ಹೋಗುವದೇನಂದರೆ—ಮೋಹ

ಬೋರ್ಡಿನ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬ ಬ
ಪ್ರೊರ ದಕ್ಷಣಭಾಗ ಇವರು "ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಸಾ
ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಯ ಸಾಲಿಗಳು, ಈ ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ೬ ಸ
ಡರ್ಡಗಳ ತನಕ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲವೆಂತಲೂ ಬ
ಉಳಿದ ಸಾಲಿಗಳು ಕನಿಷ್ಟಪ್ರತಿಯ ಸಾಲಿಗಳು, ಈ
ಗಳಲ್ಲಿ ೪ನೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡಗಳ ಮುಂದೆ ಸರಿಮ ಅ
ಯುಹೊತ್ತರ್ಗ ಕಲಿಸಬಾರದೆಂತಲೂ ಠರಾವ ಮಾಡಿದ್ದಾ
ಪ್ರಕಾರ ಮಾಸ್ತರರು ನಡಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಉತ್ತಮಪ್ರತಿಯ ಸಾಲಿಗಳು.

೧ ಧಾರವಾಡ ೧ನೇ ನಂಬರ ಕಂನಡ ಸಾಲಿ.
೨ ಸದರ ೨ನೇ ನಂಬರು.
೩ ಸದರ ಆರ.
೪ ಉಪ್ಪಿನ ಬೆಟಗೇರಿ (ತಾ || ಧಾರವಾಡ.)
೫ ಗರಗ.
೬ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ.
೭ ನವಲಗುಂದ.
೮ ನರಗುಂದ ಕಂನಡ.
೯ ಅಂಣಿಗೇರಿ.
೧೦ ಮೊರಬ.
೧೧ ರೋಣ.
೧೨ ಗದಗ ಅಂಗ್ಲೋವ್ಹರ್ನಾ
೧೩ ಬೆಟಗೇರಿ (ತಾ || ಗ
೧೪ ಮುಳಗುಂದ.
೧೫ ಮುಂಡರಗಿ.
೧೬ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ೧ನೇ ನ ಕಂನಡ.
೧೭ ಅರಳೀಕಟ್ಟಿ. (ನೆಟ್ಟಗೆ ಯುವವರನ್ನು ನೋಡಿ ಯಂ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದದೆ,
೧೮ ಕಲಘಟಗಿ.
೧೯ ಮಿಶ್ರೀಕೋಟಿ. (ನೆಟ್ಟ ಡಿಯುವವರನ್ನು ನ ಕಾಯಂ ಮಾಡತಕ್ಕ
೨೦ ಶಿಗ್ಗಾವಿ.
೨೧ ಬಂಕಾಪುರ ಕಂನಡ

ಧಾಂವಸಿ ಕಂಪದು.

ತಡಸ (ವೆಟ್ಟಿಗೆ ನಡಿಯು ವದಂನು ನೋಡಿ ಕಾಯಂ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದದೆ.)

ಹಾವೇರೀ ಅಂಗ್ಲೋಹ್ವ.

ಕರ್ಜಗಿ.

ರಾಣೇಬಿಂನೂರು.

ಮೋಟೇಬಿಂನೂರ.

೨೮ ತುಂಮಿನಕಟ್ಟಿ. (ವೆಟ್ಟಿಗೆ ನಡಿಯುವದಂನು ನೋಡಿ ಕಾಯಂಮಾಡತಕ್ಕದ್ದದೆ.)

೨೯ ಬ್ಯಾಡಿಗಿ. (ವೆಟ್ಟಿಗೆ ನಡಿಯುವದಂನು ನೋಡಿ ಕಾಯಂ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದದೆ.)

೩೦ ಹಾನಗಲ್ಲ ಕನ್ನಡ.

೩೧ ಹಿರೇಕೆರೂರ.

ತಾರೀಖು ೨೨ ಮೇ ೧೮೭೯ ಇ||

Chanabassappa B. Dharwar.

ಡಿ|| ಎ|| ಇನಸ್ಪೇಕಟರ ಜಿಲ್ಹಾ ಧಾರವಾಡ.

—೦—

ನೋಟಿಸು ನಂಬರು ೩೫೧

ಬೆಳಗಾವ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ [illegible]ವದೇನಂದರೆ——ಗೋಕಾಕ ಬ್ರಾಂಚ ನಂಬರ ೧ನೇ [illegible]ಯ ಮಾಸ್ತರ ಅಪ್ಪಾಜಿ ನಾರಾಯಣ ಇವರು ಒಳ್ಳೆ[illegible] ಪಗಾರ ೧|| ತಿಂಗಳ ರಜಾದ ಮಂಜೂರ ತಗೊಂ[illegible] ತಾ|| ೧೯ನೇ ಮೇ ೧೮೭೯ ದಿವಸಾ ಬದಲಿಗೆ ಸಾ[illegible] ಕೆಲಸಾ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ ರಜೇದಮೇಲೆ ಹೋ[illegible] [illegible] ೨೧ ನೇ ಮೇ ೧೮೭೯ ದಿವಸ ರಜೇದ ಮೇಲೆ ಹೋ[illegible] [illegible] ಕಳುಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬಾರಮಾಡಿ[illegible]ದರು. ಈ ಖೊಟ್ಟಿ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮೇ|| ಇ. ಇನಸ್ಪೆ[illegible] ಸಾಹೇ|| ಬಹಾದ್ದೂರವರು ನಜರಿಗೆ ತಂದು ಸದರ ಅ[illegible]ಜಿ ನಾರಾಯಣ ಇವರನ್ನು ಬರತರ್ಫ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ.

ಮೇಲಿನ ಮಜಕೂರ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಥಲ ಮಾ
ಷೆ ಅತಿಷ್ಟಂಟರು ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ
ತಕ್ಕದು ತಿಳಿಯುವದು. ತಾ || ೨೪ ಮಾಹೆ ಮೇ ೧೮೬

Raoji B. Karand
ಡಿ || ಇ. ಇ. ಜಿ || ಬೆಳಗಾ

—o—

Uttara Ramacharitra.
ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರ.

(ದುರ್ಮುಖನನ್ನು ಕರಿತು) ಎಲೋ ದುರ್ಮುಖನೇ!
ಣನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ (ದುರ್ಮುಖನ ಕಿವಿಯಲ್ಲೇ
ತ್ತಾನೆ) ಈ ರೀತಿಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಿಂನು ಮಾತನ ದ
ರಾಮನು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳುವದು!

ದು—ಬುದ್ಧಿ ಇದೇನು? ದುರ್ಜನರ ಮಾತ
ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡದೇ, ಚಿಂಕಿಯಂಥ ಸುದ್ಧ
ದಂಥ, ತುಂಬಿದಗರ್ಭಭಾರವುಳ್ಳಂಥ—ಸೀತಾದೇವಿ
ಷಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಅಯೋಗ್ಯವಾದ ಕರ್ಮವನ್ನು
ಬಹುದೆ? ಇದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ರಾ—ಓಹೋ! ಸಾಕು ಸಾಕು ಲೋಕದ ಜನ
ದೆ ದುರ್ಜನರೋ ತಿಳಿಯದು.

|| ಮಾಲಿನೀವೃತ್ತಂ ||

ಅಭಿಮತ ಮಖಿಲರ್ಗೀಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶಂ ಜನರ್ಗೇ
ಪ್ರಭವಿಸಿತಪವಾದಕ್ಕಾಸ್ಪದಂ ದೈವದಿಂದೇ ||
ಲಭಿಸಿತದಕುಮುಂದೇ ಅದ್ಭುತಂಶಾಂತಿ, ಸ್ವಯ

ದುಬಗೆವ ರಿಳೆಗಾರ್ಕೈ? ಸೂರವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು || ೪೫ ||

ಕಾರಣ—ನೀನು ಹೋಗಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡು.

ದಾ—ಹಾ ದೇವಿ ಜಾನಕಿ ಎಲ್ಲೈ ತಾಯಿ! ಇನ್ನು ನಿಂ ತಿ ಯೆನೋ? ಎಂದು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

ರಾ—ಹಾ ಕಷ್ಟವೇ ನಾನು ಬಹು ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿಯೂ ತಕಿಯೂ ಆದೆನಲ್ಲಾ!

|| ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ ||

ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂ ಸಲಹಿಂದೀ ಪ್ರಿಯೆಯಂನತಿ ಪ್ರೇ |
ಮಕ್ಕೆಂನೊಳೊಂದೆ ಮನನಿಂ ಬೆರದಿರ್ದಳನ್ನು ||
ತಕ್ಕಂದೆ ಕೊಟ್ಟಪೆನು ಮೃತ್ಯುಗೆ ಸಾಕಿ ತಾನೇ |
ಹಕ್ಕಿಕೂರಲ್ ಗೊರವಪ್ಪೊಲ್ ಕಟಕಂ ಕಠೋರಂ || ೪೬ ||

ಷ್ಠರಿಂದ ನಾನು ಮುಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲದ ಪಾಪಿಯು ನ್ನ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ದೇವಿಯನ್ನು ಯಾಕೆ ಪೈಲಿಗೆ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ನಿಲ್ಲನೇ ಸೀತೆಯ ಮಸ್ತಕವನ್ನೆತ್ತಿ, ಬಾಹುಗಳ ನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ:—

ಚಾಂಡಾಲನಾನತಿ ವಿಲಕ್ಷಣಕರ್ಮದಿಂ ಕೇಳ್ |
ಕಂಡ್ಯಾ! ಬಿಡಕ್ಕಟ ಬಿಡೆನ್ನಲೆ ಸತ್ಯಶೀಲೆ! ||
ಬೆಂಡಾದ ದುಷ್ಫಲಮನೀವ ವಿಷದ್ರುಮಂ ತ್ರೀ |
ಖಂಡದ್ರುಮೆಂದರಿಯದಾಶ್ರಯಿಸಿರ್ದೆ ಮುಗ್ಧೆ || ೪೭ ||

ವಿದ್ದು ನಿಂತು)—ಹಾ ವಿಧಿಯೇ ಈಗ ನಂನ ಪ್ರಾಣಾಂತ ದಾಗಿತು, ಇಂದು ರಾಮನ ಬಾಳಿಕೆಯ ಪ್ರಯೋಜ ನ ತೀರಿತು, ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಈ ಜಗತ್ತಿಯು ಶೂನ್ಯವೇ, ರ್ಣ್ಯದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಸಂಸಾರದ ರುಚಿಯು ಹೋ ತು, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಲೇಶವಾಗುತ್ತದಲ್ಲಾ! ನನಗೆ

ಆಶ್ರಯವಂತೂ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೇ ಏನುಮಾಡಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೋ
ಇನ್ನೇನು ಗತಿಯು ಇಲ್ಲವೇ, ಪ್ರಾಣಘಾತವನ್ನಾದರೂ
ಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಂದರೆ ಅದೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿಧೆ ಯಾಕಂದ

ಘಾತಂ ಪೃಥಾನುಭವಕಿತ್ತನು ರಾಮನಲ್ಲಿ ।
ಚೈತನ್ಯವಂ ಹೃದಯಮರ್ಮವಕೊಯ್ವುತಿರ್ಪಾ ॥
ಈ ತನ್ನಯ ಸ್ಥಿರತರಾಸುಗಳಿಂದೆ ಮತ್ತಾ ।
ಚೈತನ್ಯವಾಗಿಹುದು ವಜ್ರವಿಲೇಪಯುಕ್ತಂ ॥ ೪

ಹಾ ತಾಯೇ ಅರುಂಧತಿಯೇ ಹಾ ಮಹಾತ್ಮರಾದ
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರೇ ಹಾ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಪಾವಕನೇ
ಸಕಲಭೂತಗಳಿಗೆ ತವರುಮನೆಯಾ ಭೂದೇವಿಯೇ
ನಕ ಮಹಾರಾಜಾ! ಹಾ ನಂನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿರಾ
ಪ್ರಿಯ ಮಿತ್ರನಾದಂಥ ಮಹಾರಾಯಾ ಸುಗ್ರೀವನೇ
ವಿನಯಗ್ರಾಹಿಯಾದ ಹನುಮಂತನೇ ಹಾ ಪರಮೋ
ಯೇ ಲಂಕಾನಾಥಾ ಬಿಭೀಷಣನೇ ಹಾ ಸಖಿಯೇ ತ್ರಿ
ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಪುಣ್ಯಶೀಲರಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಪಟಿಯಾದ
ಮನು ಸ್ಮರಿಸಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಕಲಂಕಾದೀತು; ನಿಂಮಂನ
ಬಿಸಿರುವ ನಂನನ್ನು ನೀವು ಕರುಣಾಪರರಾದಕಾರಣ
ಕೊಳ್ಳಿರಿ ಒಂದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ:— ಇವರನ್ನು
ಯಲಿಕ್ಕೂ ನಾನು ಅಯೋಗ್ಯನೇ

ಆರ್ಯಾ

ನಾನೆಕೃತಘ್ನಂದುಷ್ಟಂ । ಮಾನಿಗಳೆಳೆಯೊಳ್ ಮಹಾತ್ಮ
ರಾ ॥ ಶ್ರೀನಾಮಂಗಳನುಡಿಯಲ್ । ತಾನವರಿಂಗಹ್ರದು
ಸಂಸ್ಪರ್ಶಂ ॥ ೫

ಮತ್ತೂ ಇಂಥಾ ಯಾವ ನಾನು:—

ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಯುಗ್ಮಂ

ಎಂನಕ್ಕರುಳ್ಳರಸಿ ಯಂಜಿದಳತ್ತ? ನೋಡಿ, ।
ಮುಂನಿಂದು ಚಿತ್ರವ ನಡಿಪ್ಪುದುಪೂರ್ಣಗರ್ಭೆ ॥
ತಂನಾಲಯಕ್ಕಿವಳಲಂಕೃತಿ, ನಿಪ್ಪಿಸಿರ್ದಳ್ ।
ನಂಪಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂ ನೆರೆನಂಬಿ ನೀರೆ ॥ ೫೦ ॥
ಇಂನೀಕೆಯನ್ನಗಲಿ ಪೋಪವೆನೆಂತು ಹಾ! ಪೋ ।
ಪನ್ನಂಪಿಶಾಚಗಣಕಂ ಬಲಿಯಂನುಚಲ್ಲಿ ॥
ಇಂನಾರೊ ಭೂತಳದೊಳೆಂನನುಪೋಲ್ವದುಷ್ಟರ್ ।
ನಾಂನಿರ್ದಯಂ ಬಹುಭಯಂಕರಕರ್ಮ ದಕ್ಷಂ ॥ ೫೧ (ಸೀ

ತೆಯ ಚರಣಗಳನು ಸಿರಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು) ಹೇ ದೇವಿ ಪುಣ್ಯ
ತೆ ರಾಮನ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಿಂನ ಪಾದಪಂಕಜದ ಕಡೆಯ
ರ್ಶವು ಇದೇ! (ಎಂದು ರೋದನಮಾಡುತ್ತಾನೆ)—
ಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪರದೆಯ ಆಚೇಕಡೆಯಿಂದ ಗುಲ್ಲುಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ.—)
ನ್ಯಾಯವು ಅನ್ಯಾಯವು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಯಿತು!

ರಾ—ಎಲ್ಲೈ ದಾರಲ್ಲಿ ಏನಿದು? ಕೇಳಿರೈ!

(ಮತ್ತೂ ಹಿಂದೆ ಶಬ್ದವಾಗುತ್ತದೆ)

ಭೋ ಸತ್ಯಸಂಧ ಶರಣಾಗತಪಾಲ ನಂಮಾ ।
ವಾಸಂಗಳಂಟುಯಮುನಾತಟದಲ್ಲಿ ರಾಮಾ ॥
ತಪ್ರಸಂಗೊಡಲ್ ಲವಣದೈತ್ಯನು; ತಾಪಸೇಂದ್ರರ್ ।
ಬೇಸತ್ತು ಬಂದೆವವನೀಪತಿ ಪಾಲಿಸಯೊ! ॥ ೫೨ ॥

—ಏನು? ಇನ್ನೂ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸರ ಹಾವಳಿ
ತಪ್ಪಲೊಲ್ಲದೇ? ಒಳ್ಳೇದು ಈ ದುರಾತ್ಮನಾದ ಕುಂ
ಪುತ್ರನ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶತ್ರುಘ್ನನನ್ನು ನಿ
ಯಮಿಸುತ್ತೇನೆ—(ಎಂದು ಕೆಲವು ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿ

ಟ್ಟು ಮತ್ತೂ ತಿರುಗಿ) ಹಾ ದೇವಿ ಜಾನಕಿ ಇಂಥಾ ತ್ಯಾಗಿ ವನಕ್ಕೆ ಹೋದೀ ನಿಂನ ಗತಿಯು ಯೇನಾಗು ತೇ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿನಿ ಭೂದೇವಿ ಈ ನಿಂನ ಲೋಕ ಮಾದ ಕನ್ಯೆಯು ಕಡಿಗೆ ಅಂತಃಕರುಣದಿಂದ ನೋಡು

ಭೂಪಾಲಕರ್ಗೆ ರಘುವೃಥಿಲಗೋತ್ರಜರ್ಗೆ ।
ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಮಂಗಲದ ಸುಂದರ ಮೂರ್ತಿಯುಂ
ಈ ಪುಣ್ಯಶೀಲೆಯು ಪವಿತ್ರೆಯು ಸೀತೆಯುಂನು ।
ಹೇಪೃಥ್ವಿ ದೇವಮುಖದೋಳ್ ಪಡಿದಿರ್ಪಳಿನು ॥ ೫

(ಹೀಗೆಂದು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾನೆ:—)

ಸಿ—(ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ) ಹಾ ವಿನಯ ಶೀಲರೇ ಪ್ರಾಣನಾ ಎಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ (ಹಿಂದುಗೊಂದು ಯೆದ್ದುಕೂಡುತ್ತಾಳೆ) ಅ ನಾನು ದುಷ್ಟ ಸ್ವಪ್ನದಿಂದ ಬೆದರಿ, ವಿರಹಿಣಿಯಂತೆ ಮನೇ ಆರ್ಯಪುತ್ರರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ (ಚೆನ್ನಾಗಿ ಎ ಅಕಟಕಟಾ ಕನಸು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ ಸತ್ಯವಾಯಿತು ಮು ನನ್ನೊಬ್ಬಳನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು, ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರನು ಹೋ ಲ್ಲವೇ? ಇಂಥಾಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಿಯರಿಂದ ಹ್ಯಾಗಾಗಿ ಬಿಲ್ಲೇದು ಪುನಃ ಅವರನ್ನು ಕಂಡಾಗ ನಾನು ಶಿಟ್ಟಾ ವೆನು, ಆದರೆ ಅದಾದರೂ ನನ್ನಿಂದ ಆಗಲಾರದು ಯಾರಲ್ಲಿ? ದಾರಾದರೂ ಪರಿಜನರು ಉಂಟೇ? (ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ)

ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತಂ

ಪೊತ್ತುಂಪೋಗದು ಚಿತ್ತಕಾಗದು ಸಮಾಧಾನಂ ಸಖಿ
ನಂ । ನೆತ್ತಂಪೋದನೊ ಕಾಣದಾದನು, ವಿಯೋಗಕ್ಕೆ
ಜೀವನ ॥ ಕಿತ್ತಿಂನೆಂದಿಗೆ ಕಾಣ್ಬೆ ನಾನಗೆಯೊಳೊಪ್ಪು

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಂ । ಮತ್ತಾವೀರನ ಸೌಖ್ಯಸಾರನ ಕೃಪಾಪೂರ
ಕ್ಕಪೆಂತ್ರೈಸುವೆಂ || ೫೫ ||

(ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕರೆಯುತ್ತಾಳೆ) ಯಾರಲ್ಲಿ?

ದು— ಅಂಬಾ ದೇವಿಯರೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಕುಮಾರನು ರಥವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ, ತಾವು ಬಂದು ಆರೋಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಸೀ— ಇಗೋ ಬಂದೆ, ನೋಡು ನನ್ನ ಉದರದಲ್ಲಿರು ಗರ್ಭವು ಬಹಳ ಚಂಚಲವಾಗುತ್ತಗೆ, ಭಾರವನ್ನು ತಾಳಲಾರೆನು ಕಾರಣ ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆದು ಬರುತ್ತೇನೆ.

ದು— ತಾಯಿಾ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಇತ್ತ ಬಂದಿ ಇದೇ ರಥ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಕೂಡಬೇಕು.

ಸೀ—(ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವಾಗ) ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಪೋಧನರಾದ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು, ರಘುಕುಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರವು, ಪ್ರಾಣಪತಿಗಳ ಚರಣಕಮಲಗಳಿಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಂನ ನಮಸ್ಕಾರವು, ಮತ್ತೂ ಯಾವತ್ತೂ ಗುರುಜನರಿಗೂ ನನ್ನ ಪ್ರಣಾಮವು ಇರಲಿ!

(ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

|| ಒಂದನೇ ಅಂಕವು ಪೂರ್ಣವಾಯಿತು ||

—o—

Tribes of South Kanara-

ದಕ್ಷಿಣಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಜಾತಿಗಳು

ಕ್ರಿಸ್ತಿಯನ್ನರು— ಇಕ್ಕೇರಿಯ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಷ

ರ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ೮೦೦೦೦ ಕ್ರಿಸ್ತಿಯನ್ನರು ತುಳುವ ದೇಶಕ್ಕೆ
ಬಂದು ನಿಂತರು. ಅವರು ಹೈದರನ ಆಳಿಕೆಯ ವರೆಗೆ ಸುಖ
ವಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಟಿಪ್ಪೂಸುಲ್ತಾನನು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ
ದ್ರವ ಮಾಡಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನು; ಆದರೆ ಅ
ಲ್ಲರು ಪುನಃ ಕ್ರಿಸ್ತೀಧರ್ಮಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಹೋದರು. ಈ
ಸ್ತಿಯನ್ನರು ರೋಮಿನ ಕ್ಯಾಥಲಿಕ ಮತದವರು. ಗೋವೆ
ಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಪೋರ್ತುಗೀಸರ ಅಧಿಕಾರವಾದಾಗ ಬ
ತ್ಕಾರದಿಂದ ಕುಲಗೆಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರ ವಂಶದವರೇ ಇವರು. ಆ
ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬಹು ಪುರಾತನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ
ಸ್ತಿ ಶಕದ ೩ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಿರಿಯಾ ದೇಶದಿಂದ,
ಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತವರಿದ್ದಾರೆ.

ಮೊಗಾಯರು—ಇವರು ತುಳುವ ದೇಶದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳ
ಮೀನಬಲೆಗಾರರು. ಆದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅಂಬಿಗರು
ವರು ಭೋಯಿಗಳು, ಕೆಲವರು ವ್ಯಾಟ್ಟೆಗಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇ
ನಡತೆಗಳೆಲ್ಲ ಹಳೆಪೈಕರ ನಡತೆಗಳಂತೇ ಉಂಟು; ಅವರಂತೇ
ವರಲ್ಲಿ ಸಹ ಸ್ಥಿತಿವಂತರಿಗೂ ಬಡವರಿಗೂ ಭೇದವು
ಇವರು ಮಧ್ಯಪ್ರಾಶನ ಮಾಡುವರು. ಇವರ ಕುಲದೇವತೆಯ
ದ ರೆಸ್ತುಲೀ ಮಹಾಸ್ತಮ್ಮ ಯೆಂಬ ದೇವತೆಯು ಪೂಜ
ಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಹಳೆ ಪೈಕರೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ
ರೂ ತಾವು ಬಂಟರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊ
ತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರ ದುರ್ನಡತೆಯು ಪ್ರಚಾರವು
ಳೆ ಪೈಕರಂತೆ.

ಬಂಟರು —ಇವರು ತುಳುವ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಜ
ತಿಯ ಶೂದ್ರರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಮಸಡೀ ಬಂಟರು, ಜೈನ ಬಂ

ಪರಿವಾರದ ಬಂಟರು ಯೆಂದು ಮೂರು ಭೇದಗಳುಂಟು.
ೕ ಬಂಟರೆಂಬವೇ ಮುಖ್ಯ ಕುಲವು. ಈ ಕುಲದವರು
ರ ಸಂಗಡ ಅನ್ನ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವರು; ಶರೀರ
ಂಥ ಮಾಡುವರಿಲ್ಲ. ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ ವ್ಯ
ವು; ಇವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಓದಬರೆಯ ಬಲ್ಲರು. ಇವರ
ಯ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರ ಹೆಸರು
ಕುಸ್ತರು. ಒಂದೊಂದುಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮೊಕುಸ್ತ
ಠಾನ. ಒಬ್ಬ ಮೊಕುಸ್ತನು ತೀರಿದರೆ, ಅವನ ಅಧಿಕಾರ
ಅವನ ಹಿರಿಅಕ್ಕನ ಹಿರಿಮಗನಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈಕುಲದ
ಆಸ್ತಿಯುಬಾಧ್ಯಸ್ತಿಕೆಯಾದರೂ ಇದೇಮೇರಿಗೆ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರ
ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸೋದರಮಾವನ ಮಗ
ಲಗ್ನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು; ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಬಹುಜನರು
ದರಾಗಬಹುದು; ಹೆಂಡತಿಯು ಗಂಡನನ್ನು ಬಿಡಲಾರಳು,
ಸನು ಅವಳನ್ನು ಬಿಡಬಹುದು; ಹೆಂಗಸರ ದುರ್ನಡತೆ ಯ
ರವು ಹಳೆಪೈಕರಂತೆ; ಮದ್ಯಮಾಂಸಗಳ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಅ
ಯಿಲ್ಲ; ಹೆಣಗಳನ್ನು ಸುಡುವರು. ದುರ್ಮರಣದಿಂದ ಸತ್ತ
ಪಿಶಾಚರಾಗುವರೆಂದು ಇವರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ದುಮಾವತಿ,
ಬ್ಬರ ಭೂತ, ಬಿರ್ಮಲ, ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವತೆಗ
ಇವರ ಕುಲದೈವತಗಳು ಆದರೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸು
ವರು; ಬಹುಜನರು; ಕೆಲವರು ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಪೂಜಿಸುವರು. ತು
ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇವರ ಗುರುಗಳು, ಆದರೆ ಲಗ್ನಮುಹೂರ್ತ
ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ.
ಮುಕ್ಕುವರು——ಮಲಿಯಾಳದ ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿ ಇವರು ಇ
ತ್ತಾರೆ. ಈಜಾತಿಯು ತುಳುವನಾಡಿನ ಮೊಗಾಯರಿಗೆ ಸ

ಕಿಯಾದಷ್ಟೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಯಾಕಂದರೆ ಇವರಾದರೂ
ರು ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಸ
ತೀರಬಿಟ್ಟು ದೂರಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಯೆರಡು
ಮದುವೆಗಳುಂಟು. ಪರಸ್ತ್ರೀಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮದುವೆಯಿಂ
ಕೂಡಿದ ಗಂಡಹೆಂಡರು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಬೇಕಾದಾಗ
ಡಬಹುದು. ಇವರು ಗೋಮಾಂಸಹೊರ್ತಾಗಿ ಬೇಕಾದ
ಣಿಗಳ ಮಾಂಸತಿನ್ನುವರು. ಇವರ ದೇವತೆಭದ್ರಕಾಳೀ.
ರು ತಮ್ಮ ಶವಗಳನ್ನು ಹುಗಿಯುವರು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ
ರ ಉಳಿದ ನಡತೆಗಳೆಲ್ಲ ಘೋಗಾಯರಂತೆ.

Correspondence.
ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

(ಕಳೆದ ದಶಂಬರ ತಿಂಗಳದಿಂದ ಮುಂದೆಸಾಗಿದ್ದು.)

ವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಪದ.

ಪಾ|| ರಾಸಿಧ್ವಜನ ರಣದಿಮೆಚ್ಚಿಸಿದ ವೀರನಂ |
ರಾಸಿವಿದ್ಯಂಗಳೋಳಧಿಕನಂಮಾಡಿದನ | ವನಿ
ರಾಸಿಪಳುವಿಗೆಯುವನ ತನುಜನಮಹಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬಾಗದಾ
ರಾಸಿಯುವಸ್ಥೆಯೋಳ್ಮುಟ್ಟಿಸಿದ ಮಿತ್ರಸಖಳ |
ರಾಸಿಮೃಗ್ಯವಪೋಲ್ವಸುತೆಯವಲ್ಲಭನಾದ | ಳೋ
ರಾಸಿಕೇತನ ಜನಕನಂಪ್ರಿಕರದಂಡಮಂಧ್ಯಾನಿಸುವೆನ

ಅನ್ವಯ.

ರಾಸಿಧ್ವಜನ—"ವೃಷಭ" ಧ್ವಜನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನನು| ರ
ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ| ಮೆಚ್ಚಿಸಿದ—ಒಲಿಸಿದ| ವೀರನಂ—ಲೋಕ್ಕೆ

ರ್ಜುನನಂನು | ರಾಸಿವಿದ್ಯಂಗಳೊಳ್ — "ಧನು" ವಿದ್ಯೆಯಲಿ
ಹೊಂದಿಯುವವರಲ್ಲಿ); ಅಧಿಕನಂಮಾಡಿದನ — ಮೇಲವಾ
ಷ್ಣನ | ರಾಸಿಹಳುವಿಗೆಯುವನ— "ಮೊಷ" ಧ್ವಜನಾದ ಅಗ್ನಿ
ತ್ರನುಜನ — ಮಗನಾದ ಚಿತ್ರಸೇನನ | ಮಹಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ — ತ್ರೀ
ವಾದಬಾಣಕ್ಕೆ | ಬಾಗದಾತನ — ಸೋಲದೇಇರ್ದ ಪಾರ್ಥನ | ಜ
ನೂ — ತಾಯಿಯಾದಕುಂತಿಯು | ರಾಸಿಯವಸ್ಥೆಯೊಳ್ —
ನ್ಯ"ವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ | ಪುಟ್ಟಿದನ— ಹುಟ್ಟಿದಕರ್ಣನ | ಪಿತ — ತಂದೆ
ದಸೂರ್ಯನ | ಸಖಿಳ — ಗೆಳತಿಯಾದ ಕಮಲಿನಿಯು | ಸುತೆಯು
ಳಾದ | ರಾಸಿಮಧ್ಯವವೋಲ್ — "ಸಿಂಹ" ನಂತೆ ಟೊಂಕವಂನು
ಷ್ಟಿಯ | ವಲ್ಲಭನಾದ — ಗಂಡನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ | ರಾಸಿಕ್ಷೇತ್ರನ —
ವನ" ಕ್ಷೇತ್ರಸನಾದ ಮನ್ಮಥನ | ಜನಕನ — ತಂದೆಯಾದಕೃಷ್ಣನ |
ಪ್ರಕರದಂಡವುಂ — ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು | ಮನದೊಳು — ಮ
ನಲ್ಲಿ | ಧ್ಯಾನಿಸುವೆ — ನೆನಸುವೆನು;

ಭಾವಾರ್ಥ

ಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ತಂದಂಥ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಯಾದಂಥ, ಕಾಮನ ತಂದೆಯಾದಂಥ, ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲಗ
ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸುವೆನು, ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಂಕರ್ತೃ, ಅ
ಕರದಂಡವುಂ ಕರ್ಮ, ಧ್ಯಾನಿಸುವೆ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಸಕರ್ಮಕ ಕರ್ತರಿ
ಯೋಗ.

ನಗವತಲೆ ಗಾಯ್ವವನ ಪುತ್ರನ | ಪಗೆಯ ಮಧ್ಯದೊಳುದಿಸಿದಾ
ಮಾಗವ ಪಿಡಿದನಸುತನ ತಂದೆಯ ಸಖನ ನಂದನನಾ || ಬಿಗಿದುಕ
ನಯ್ಯ ನನುಜಗೆ | ತೆಗೆಯದುಂಬಳಿಯಿತ್ತ ದೇವನ | ಪದಯುಗಳ
ನೆನದು ನೀ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾಗೆಂದಾ || ೨ ||

ಅನ್ವಯ.

ನಗವ— ಮೈನಾಕಪರ್ವತದ| ತಲೆಗಾಯ್ದವನ (ತಲೆ+ಕಾಂ
"ಕ"ಕಾರಕ್ಕೆ "ಗ" ಕಾರಾದೇಶವಾಗಿದೆ;) ತಲೆಯಂನಕಾಯ್ದ
ದ) ಸಮುದ್ರರಾಜನ| ಪುತ್ರನ— ಮಗನಾದಚಂದ್ರನ| ಪಗೆಯ
ಯಾದಕಮಲದ| ಮಧ್ಯದೊಳ್— ನಡುವೆ(ಹೊಕ್ಕಿಯಲ್ಲ) ಉ
ತನ— ಹುಟ್ಟಿದಬ್ರಹ್ಮನ| ಮೊಗವ(ಮುಖಶಬ್ದದ ತದ್ಭವವ
ಮುಖವಂನು| ಪಿಡಿದನಹಿಂಡದಿರ್ದ ಮಹಾದೇವನ| ಪುತ್ರನ—
ಷಣ್ಮುಖನ| ತಂದೆಯ— ಅಯ್ಯನಾದಶಂಕ್ರನ| ಸಖನ—
ನಾದಕುಬೇರನ| ನಂದನನಾ— ಮಗನಾದನಳಕೂಬರನಂನು
ಕಟ್ಟಿದನ — ಜಯಿಸಿಹಿಡಿದು ಮರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಇಂದ್ರಜಿತುವಿನ| ಅ
ತಂದೆಯಾದರಾವಣನ |ಅನುಜಗೆ— ತಮ್ಮನಾದವಿಭೀಷಣನಿ
ಯುದ— ಹೋಗಿಂದಥ| ಉಂಬಳಿಯಿತ್ತದೇವನ— ಲಂಕಾಧಿಪತ್ಯ
ಕೊಟ್ಟರಾಮಚಂದ್ರನ| ಪದಯುಗಳವನು— ಪಾದದ್ವಂದ್ವಗಳ
ನುದು— ನೆನಸಿ | ನಿ |— ನೀನು ಕೃತ್ಯ ನಾಗು — ಮುಕ್ತ
ನಾಗು ಎಂದಾ— ಅಂದನು|

ಭಾವಾರ್ಥ.

ರಾವಣನ ತಂಮನಾದ ವಿಭೀಷಣನಿಗೆ ಲಂಕಾಪುರಿಯ ರಾಜಾಧಿ
ನುಕೊಟ್ಟಂಥ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಪಾದಗಳನ್ನು ನೆನಸಿ ಮುಕ್ತವಂತನ
ನು ಇದರಲ್ಲಿ ನೀನು ಕೃತ್ಯ, ಕೃತ್ಯಕೃತ್ಯನಾಗು ಕ್ರಿಯಾಪದ, ಅ
ಕ್ಷಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗ.

ಅಯ್ಯಾ! ಎಡಿಟರ ಮಹಾರಾಯರೇ ಪತ್ರ ವಿಸ್ತಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಆಭ
ರಿ ತಾ, ೧೨|೧|೭೯ ಇಸ್ವಿ] ಮಲ್ಲಯ್ಯಾ ಪೆದ್ದಯ್ಯಾ ಜ
ಹೆದ್ದ ಮಾಸ್ತರ ಕವಜಗೇರಿ ತಾ|| ರೋಣ.

—o—

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು

ಪುಸ್ತಕ ೧೩] [ಸಂಚಿಕೆ ೩

ಮೇ ೧೮೭೯

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಈ ವರ್ಷದ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ೭ ಮಂದಿ, ಕೊಲ್ಹಾಪುರದವರು ೫ ಮಂದಿ ಬೆಳಗಾವಿಯವರು ಇಬ್ಬರು, ಕಾರವಾಡ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನವರು ಇಬ್ಬರು ಪಾಸ್ ಆಗಿದ್ದಾರು.

—o—

ಬೀ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ೪೨ ಮಂದಿ ಪಾಸಾದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಪುಣೆಯ ಡೆಕನ್ ಕಾಲೇಜದವರು ೮ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ.

—o—

ಬಡೋದೆಯ ದಿವಾಣರಾದ ಸರ ಟೀ. ಮಾಧವರಾವ ಇವರು ಬಡೋದಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ಕಾಲೇಜವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲ್ತರದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಿತ ವಾಗುವದೆಂದು ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುತ್ತದೆ. ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ೩೩೩ ಮಂದಿಗೆ ಬರಿಯ ಓದಲಿಕ್ಕೆ

ಮಾತ್ರ ಕಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರೌಢನಿಗೆ ಮೇ
ವಿಷ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಲಿಸುವದು ಬಹಳ ಲೇ
ದಿವಾಣರವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.

—o—

ರಾ. ಬಾ. ಶಂಕರ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪಂಡಿತ ಇವ
ಲ್ಪ ದಿವಸಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕಲಾದಿಗಿಯಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟೀ
ಕ್ಟರರಾಗಿದ್ದರಷ್ಟೇ. ಇವರಿಗೆ ಈಗ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ (
ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳವುಳ್ಳ ಓರಿಯಂಟಲ್ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟ
ಲಸ ದೊರಿತದ್ದು ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಬಹು ಸಂತೋಷವಾಗ

———

ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡದ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಪಕಾಲ
ಬಹೊಂದು ರಾಜ್ಯವು ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸರಕಾರದವರ ವಶದ
ತ್ತದಷ್ಟೇ ಅದರ ನೆರೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೇಟಲ್ಲೆಂಬ ಪ್ರಾ
ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಝುಲೂ ಯೆಂಬ ಜನಾಂಗದವರು ಈಗ
ವರ ಸಂಗಡ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಡಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರದ
ನಡಾವಳಿಯು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾ
ದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಯಾವನಾದರೂ ಝುಲೂ ಕುಲದ
ಷ್ಯನು ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹಗೆಯನ್ನು ಕೊಂದರೆ ಅ
ಯ ಹೆಣವನ್ನು ಅವನು ತತ್ಕಾಲವೇ ಹುಗಿಯಲಿಕ್ಕೆ
ಕು. ಹೀಗೆಮಾಡದೆ ಅವನು ಆ ಹೆಣವನ್ನು ಹಾಗೇ
ಕೊಟ್ಟರೆ, ಆ ಹೆಣವು ಕೊಳಿತು ಉಬ್ಬಿ ಒಡೆದಕೂಡ
ಕೊಂದವನ ಶರೀರವು ಅದರಂತೆಯೇ ಉಬ್ಬಿ ಒಡೆ
ವನು ಮರಣಹೊಂದುತ್ತಾನೆಂದು ಆ ಜನರು ನಂಬುತ್ತಾ
ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಸತ್ತಂಥ ತಮ್ಮ ಯೆದುರ

ಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ ಹುಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ರಷ್ಯ:ಲೂ
ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇ
ಳವನೊಬ್ಬ ಹಗೆಯ ಹೊವು ಬೊರಿಯದೆ ಹೋದರೆ,
ನ್ನು ಕೊಂದವನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಾನು ಸಾಯುತ
ಂದು ತಿಳಿದು ಹೆದರಿ ತಾನೇ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಉರ್ಲು
ೊಂಡು ಸಾಯುತ್ತಾನೆ!

—o—

ಕಾ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಕೆಲವು ಅಂತರದ ವರೆಗೆ ಟೆಲೀ
ಯಂತ್ರವನ್ನು ತಂತಿ ಟಪಾಲಿನಂತೆ ಸುರು ಮಾಡು
ಪ್ರಯೋಗವು ಸರಕಾರದವರಿಂದ ನಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಈ ಟ
ತಂತಿ ಟಪಾಲಿನ ಖಾತೆಗೇ ಶೇರ ತಕ್ಕದ್ದುಂಟು.

—o—

ಂಡನಪಟ್ಟಣದ ಕ್ಷೇತ್ರಫಲವು ೧೨೨ ಚೌಕು ಮೈಲು
ದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ೪೫ ಲಕ್ಷ ಜನರುವಾಸಿ
ರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ಪಟ್ಟಣದ ಜನ ಸಂಖ್ಯವು ಪ್ರತಿವರ್ಷ
೦೦ ದಂತೆ ಬೆಳಿಯುತ್ತಾನಡದದೆ.

—o—

ರಾಯುತಿಯಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ವಿ
ಗಳು ಪ್ರಲವ್ರುಯಿಚ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿರು
ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವೊಂದು ಪೂರಾ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಅದರ
ಅನುಭವ ನೋಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅದರೊಳಗೆ ಹವೆ
ವೊಂದು ಹಗ್ಗದಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು.
ಲ್ಲಿ ಆ ಹಗ್ಗವು ಹರಿದದರಿಂದ ವಿಮಾನವು ತನ್ನಷ್ಟ
ನೇ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಹೋದಗಳಲ್ಲಿ ಅದೃಶ್ಯವಾಯಿ

ತು. ತರುವಾಯ ಅದು ಆಕಾಶದೊಳಗೆ ಪ್ರೊಡಿದು
ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲ ಚಿಪ್ಪನದಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದವು.

—o—

ನಿಜಾಮು ಸರಕಾರದವರು ಗ್ಯಾಝೆಟೀಯರ ಯೆಂಬ
ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅದರೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ
ಯಾವತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಅಕ್ಷರಾನುಕ್ರ
ಕೊಡುವ ಉದ್ಯೋಗ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

—o—

ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯಿಂದ ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುವ ಓ
ಹೊಸ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಿ. ಎಡಿಸನ್ನನೆಂಬ ವಿದ್ಯ
ಜ್ಞನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾನೆ.

—o—

ಮಿ. ರಸೆಲ್ ಧೊರೆಗಳು ಬೇಗ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ
ಕ್ಕವರಿಸ್ಸಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಧಾರವಾಡ ಹಾಯಸ್ಕೂಲು ೩ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ
ವಾಯಿತು. ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರರು ಅದೇ ದಿವಸ
ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜವು ೧೦ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಪ್ರಾ
ದ್ದಾಂಟು.

———

ಇಲ್ಲಿಯ ದೀಪೋ ಪ್ರಕರ್ಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ
ಯರೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡಿ
ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

Snow-fields and Glaciers.

ರ್ಗದ ಭೂಮಿಗಳೂ ಬಂಡೆಗಳೂ.

ರೂಪದಿಂದ ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ನೀರಿನ ಪರಿಣಾ
ಗುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆವು ಇನ್ನು ನೀರು ಗಡ್ಡೆ
ರ್ಗದ ಬಳಿಕ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗುತ್ತದೆಂಬ
ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ರವಾದ ಪರ್ವತಗಳ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಬರ್ಫವು ಬ
ಗಿ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲ
ತಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಶೇರಿತೆಂದರೆ, ಆ
ಬಹಳ ಯೆತ್ತರವಾಗಿ ಇರದೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಆ ನೀ
ರ್ಗಿ ಬಹುಕಾಲ ಅಲ್ಲೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂ
ಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬಿಸಲು ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ.

ಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದಂಥ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸೊಬಗು ಬ
ವಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಕೋಡಗಲ್ಲುಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ
ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಬರ್ಫದಿಂದ ಆಚ್ಛಾದಿತವಾ
ಉನ್ನತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನಂಮ ಮನಸಿಗೆ ಆಗು
ಹ್ಲಾದವು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ
ನೋಡವೆಯಿಂದ ಆಗಲಾರದು. ಇಂಥಾ ಬೆಟ್ಟಗಳ
ನಿಂತು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡಿದರೆ ಇವು
ದೊಡ್ಡವಾಗಿಯೂ, ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಯುವ
ಯೆತ್ತರವಾಗಿಯೂ ಅತಿ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಬಳಿ
ಕ್ಕವುಗಳಾಗಿಯೂ ಕಾಣಿಸುವದಲ್ಲದೆ, ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ
ಆಕಾಶದೊಳಗೆ ಮಿಂಚುವ ಬಣ್ಣಗಳೆಲ್ಲ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ
ಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ, ಇಂಥಾ ಭವ್ಯಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ

ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಬೆರಗಾಗಿ, ಇವು ಆಕಾಶದಿಂದ ಇಳಿ
ರುತ್ತವೆಂದು ಭ್ರಮೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಬ
ಬರ್ಫದ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಿಂತಾಗ ಪ
ಗಳ ಭವ್ಯಸ್ವರೂಪವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ
ತ್ತದೆ. ಅತಿ ಶುಭ್ರವಾದ ಶಿಖರಗಳು ನೀಲವರ್ಣದ
ದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚುವ ಶೋಭೆಯು ಇಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳ
ಈ ಬರ್ಫವೆಂಬ ಬಿಳಿಹೊದಿಕೆಯು ಯೆತ್ತನೋಡಿದ
ಲ್ಲಿಯೆ ಹಬ್ಬಿದ್ದು ಕಂಡು ಮನುಷ್ಯನು ಮರುಳಾಗುವನು

ಇಂಥಾ ಯೆತ್ತರವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬರ್ಫ
ವಾಗಲೂ ಯಾಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಈ ಭೂಲೋ
ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಯೇನು ಕಾರ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಕೈಗೊ

ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಚಳಿಯ
ಗುತ್ತದೆಂಬ ಮಾತು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದದೆ, (೯೬ನೇ ಕ
ಇದಲ್ಲದೆ ಭೂಮಿಯ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ ಧ್ರುವಗಳ
ಮುತ್ತ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಹು ನಿಬಿಡವಾದ ಚಳಿ
ದೆಂಬದನ್ನು ಸಹ ನೀವು ಬಲ್ಲಿರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಶಕೆಯ
ಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾರಣ ಆ ಪ್ರದೆ
ನೀರು ಗಡ್ಡೆಗಟ್ಟಿ ಚಿರಕಾಲವೂ ಬರ್ಫದರೂಪದಿಂದ
ದೆ. ಉಷ್ಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಉನ್ನತವಾದ ಪವ
ಖರಗಳಮೇಲೆ ಬರ್ಫವು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದೇ ಇರ
ಬದನ್ನು ಹಿಂದಿನ ೧೮೪ನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ
ಇಂಥಾ ಪರ್ವತಗಳ ಮೇಲಿನ ಬರ್ಫವು ಬೇಸಿಗೆಯ
ಯಿಂದ ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆಂಬ ಸಂ
ನ್ನು ಹಿಂದೆ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಆದರೆ ಬಹು

ನಾದ ಪರ್ವತಗಳ ತುದಿಯ ವರೆಗ ಬೇಸಿಗೆಯ ಶಕೆಯು
ಲುತ್ತುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಬರ್ಫವು ಯೆಂದೆಂದು
ರಗುವದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬರ್ಫ
ಕೆಲವು ಮರ್ಯಾದೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ
ರಗುತ್ತದೆ; ಅದರ ಮೇಲ್ಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಬರ್ಫವು ಯೆಂ
ದು ಕರಗುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ "ಹಿಮರೇಖೆ"
ಂಬ ಹೆಸರು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಈ ಹಿಮರೇಖೆಯು ಬೇ
ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉನ್ನತಿಯುಳ್ಳದ್ದಿರುತ್ತ
ಉಷ್ಣಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ವಿಷುವ ವೃತ್ತದ ಯೆರ
ಡು ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೇಖೆಯು ಸಮುದ್ರದ ಸಪಾಟಿ
ಯಿಂದ ೧೫೦೦೦ ಫೂಟು ಯೆತ್ತರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ
ರಡೂ ಧ್ರುವಗಳ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲಿನ ಅತಿ ಶೀತಪ್ರದೇಶ
ಲ್ಲಿ ಈ ರೇಖೆಯು ನೆಲಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ; ಅಂದರೆ ಅ
ಯ ಬರ್ಫವು ಯೆಂದೂ ಕರಗುವದಿಲ್ಲ.

ಆಣೇಕಲ್ಲಿನ ಮಳೆಯನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿರ ಬಹುದು.
ಷ್ಣ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಕೆ ಬಹಳ ಇರುವ ಕಾರಣ ಆಣೇಕ
ನ ಮಳೆಯು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಇರುವ
ದು. ಆದರೆ ಶೀತದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಳೆಯ ಉಪದ್ರವು
ಹಳ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕೋಳೀ ತತ್ತಿಯಷ್ಟು
ದ್ದವಾದ ಆಣೇಕಲ್ಲುಗಳು ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸುರಿಯು
ರುತ್ತವೆ. ನೆಲದಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಥರವು ೬ ಇಂಚಿಗಿಂ
ಹೆಚ್ಚು ದಪ್ಪಾಗಿ ಕೂಡ್ರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶಕೆಯು ಬಹ
ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಕಾರಣ ಈ ಥರವು ಬೇಗ ಕರಗುವ
ಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸಾಧಾರಣ ಮಳೆಗೂ ಆಣೇಕಲ್ಲಿನ ಮಳೆಗೂ

ರೀನು ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯ ವುಂಟೆಂಬುವದು ನಿಮಗೆ ಸುಲಭವಾ ತಿಳಿಯುವದು.

ಈ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯದಿಂದ ಪರಿಣಾಮವಾದರೂ ಭಿನ್ನವಾಗ ಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಿಮಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯ ಬಹುದು. ಮ ನೀರಿನ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿ ದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಈ ಬರ್ಫದ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗುತ್ತ ನೋಡುವ.

ವಿಲಾಯತಿಯಂಥ ಮಧ್ಯಮ ಶೀತವುಳ್ಳ ದೇಶಗಳ ಬರ್ಫವು ಬಹುದಿವಸ ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬ ದ ಮಳೆಯಾಗಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಬರ್ಫವು ಹಾಸಿ ಬೀ ತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಬೇಸಿಗೆ ಬರುವ ತನಕ ಇದೇ ಪ್ರಕಾ ಬರ್ಫವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಿದ್ದು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಜಮೆಯಾಗು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬೇಸಿಗೆ ಬಂತೆಂದರೆ, ಆ ಬರ್ಫವು ಕ್ರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿ ಹರಿಯ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಅದರಿ ದ ಆಗ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಹಳ್ಳಗಳೂ ಹೊಳೆಗಳೂ ತ ಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಬುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬೇಸಿಗೆ ತೀರುವ ನಕ ಆ ಬರ್ಫವೆಲ್ಲ ಕರಗಿ ಹೋಗಿ ನೆಲವು ಪುನಃ ಕಾ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಈ ಬರ್ಫದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ನೀರು ಯೇನಾ ತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವ ಪ್ರಯೋ ವಿಲ್ಲ. ಮಳೆನೀರಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಈ ನೀರಾದರೂ ಹಿ ಯುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಧ್ರುವ ವೃತ್ತಗಳೊಳಗಿನ ಅತಿ ಶೀತಪ್ರದೇಶಗಳ ಬರ್ಫವನ್ನು ಕರಗಿಸುವಷ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಇ ದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಬರ್ಫವು ಚಿರಕಾಲವಾಗಿ ನೀ

…ದು ಕೇಳಿ ನೀವು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದು. ವರ್ಷ ವ…ಕ್ಕೆ ಬೀಳುವ ಬರ್ಫವು ಬಿದ್ದಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿ… ಪರ್ವತಗಳು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಯೆತ್ತರವಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ …ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ನೆಲವಾದರೂ ಯೆತ್ತ…ಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು, ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಬರ್ಫ…ಥರಗಳು ಕೂತ ಸಮುದ್ರವು ಅದೃಶ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ…ಇಂಥಾದೇನು ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಹಿಂದೆ ನೋ…ಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರ್ವತಾದಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯು ಈ ಹೊತ್ತಿ… ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಮಳೆನೀರು ಹೊಳೆಗಳ ರೂಪದಿಂದ ಹರಿದು ಹೋಗು…ದಷ್ಟೆ? ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಶೀತಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು …ಮ್ಮೆ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ನಿಂತಂಥ ಬರ್ಫದ ಮೇಲೆ …ರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬೀಳುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬರ್ಫವು "ಬರ್ಫದ …ದಿ" ಯೆಂಬ ರೂಪದಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಬರ್ಫವು ಬಿ… ಜಮೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋಯಿತೆಂದರೆ ಯೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕೆಳಗಿನ …ರವು ಮೇಲಿನ ಥರಗಳ ಭಾರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಘನವಾಗುತ್ತ… ಶೀತಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲವು ಹಾದಿಕೆಯಾಗಿ ಇಳುಕಲಾ…ರುತ್ತದೆ. ಎತ್ತರವಾದ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಬದಿಯಲ್ಲಂತು ಈ ಇ…ಕಲುಗಳು ತೀರ ಗೋಡೆಯಹಾಗೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಇಂಥಾ …ಳುಕಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬರ್ಫವು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಜಮೆ…ಯಾದ ಬಳಿಕ, ಅದು ಬಹಳ ಯೆತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. …ದರಿಂದ ಆ ಹಿಮರಾಶಿಯು ಗುರುತ್ವ ಮಧ್ಯವು ಹೊರಗೆ …ದ್ದು, ಮೇಲಿನ ಭಾರದಿಂದ ಪೊತ್ತಿ ನುಣುಪಾದ ಕೆಳಗಿನ

ಘನವು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಇಳುಕಲಿನ ಕಡೆಗೆ ಇಳಿಯು
ತ್ತದೆ. ಅದು ವೊಂದು ಇಳುಕಲಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ
ಗುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವೊಂದು ಬ
ಗುಂಪು ಜಾರುತ್ತ ನಡೆಯಿರಲಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ದಿಕ್ಕ
ಬೇರೊಂದು ಗುಂಪು ಬಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಕೂಡುತ್ತದೆ. ಕ
ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಕೂಡಿ ದೊಡ್ಡ ಹೊಳೆಂ
ದಂತೆ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಬರ್ಫದ ಗುಂಪುಗಳು ವೊಟ್ಟು
ಅಪ್ರಮಾಣವಾದ ಬಂಡೆಗಳಾಗಿ ವೊಂದು ಇಳುಕಲಿ
ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಜಾರುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಇವೇ ಬರ್ಫದ
ಡೆಗಳು; ಇವು ಯಾವ ನೆಲದಮೇಲೆ ಜಾರುತ್ತ ಹೋ
ವೆಯೋ ಅದೇ ಬರ್ಫದ ಭೂಮಿಯು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿ
ಳುಕಲುಗಳೆಲ್ಲ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾದ ಬರ್ಫದಿಂದೇ ಆಗ
ವೆಂಬುವದು ನಿಮಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು.
ರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳು ಜಾರುತ್ತಾ ಜಾರುತ್ತಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ
ವೊಂದು ಕಂದರದೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಕರಗುತ್ತವೆ.

—o—

Notices.

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು ೪೬೧

ಅಜಂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿನ ತಾಲೂಕ ಸಾ
ಹೆಡ್ಡ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹೇದ ಡಿಪುಟಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟ
ಕರಿಯಿಂದ ಬರದು ಹೋಗುವದೇನಂದರೆ—ನಿಮ್ಮ ತಾ
ಕದೊಳಗಿನ ಯೆಲ್ಲ ಸಾಲಿಯ ಮಾಸ್ತರ ಮತ್ತು ಅಶಿಷ್ಟ
ಟ ಜನರಿಗೆ ಪಗಾರ ಮುಟ್ಟಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ತಿಸಾ

ದಿವಸ ಹತ್ತುತ್ತವೆ. ಇದಂನು ಕುರಿತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಂ
ಇತ್ತಕಡಿಗೆ ಬರದು ತಿಳಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ತಿಳಿಯುವದು
೨೮ನೇ ೧೮೭೯

Chanabassappa B. Dharwar.

ಡಿ || ಎ || ಇನಸ್ಪೇಕಟರ ಜಿಲ್ಹಾ ಧಾರವಾಡ.

—o—

ಸರಕ್ಯುಲರನಂಬರು. ೪೭೫
ಜಂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—
ವಾಡ ಜಿಲ್ಹೇದ ಡಿಪುಟಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕಟರ
ಯಿಂದ ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ—ನೀವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನಿಂ
ಶಿಷ್ಯಂಟರಾಗಲಿ ಚಾರ್ಜಕೊಟ್ಟರೆ, ಕೊಟ್ಟವೇಳೆಯಂನು
ರ್ಟನಲ್ಲಿ ನಮೂದಮಾಡಬೇಕು. ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ತೆಗೆ
ಂಡವೇಳೆಯಾನು ನಮೂದಮಾಡಬೇಕು. ಇಂನಮುಂದೆ
ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ನಿಮಗೆ ಆ ದಿವಸದ ಪಗಾರದೊರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ,
ಯುದು. ತಾರೀಖು ೩೧ ಮೇ ೧೮೭೯ ಇ|| ಮು|| ಧಾ.

Chanabassappa B. Dharwar.

ಡಿ || ಎ|| ಇನಸ್ಪೇಕಟರ ಜಿಲ್ಹಾ ಧಾರವಾಡ

—o—

Uttara Ramacharitra-

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರವು

೨ನೇ ಅಂಕವು

(ಪರದೆಯುಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪುಳವಾಗುತ್ತದೆ) ....ತಪಃ ಸೌಭಾಗ್ಯವ
ರಬರ ವಿಕೆಯು ಒಳ್ಳೇದಾಯಿತು; ಬಂಸಿರಂವಾ ಬಂಸಿರಿ!
ತಾಪಸಿಯು—ಓಹೋ ಈಕಿಯು ವನದೇವತೆಯು ಫಲ

ಕುಸುಮ ಪಲ್ಲವಾರ್ಘಗಳನ್ನು ತೆಗೊಂಡು ನಂನಂನು
ಜಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ!

ವನದೇವಿ—(ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಅ
ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಾತಾಡುತ್ತಾಳೆ)

| ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತವೃತ್ತಂ |

ಎನಗೀವೊತ್ತು ಸುವಾಸರಂ ಸುಜನಸಂಗಂ ಸಜ್ಜನರ್ಗಪ್ಪು
ಷಾನಪೂರ್ಣ್ಯಂ ಬಹುದುರ್ಲಭಂ, ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಚಿತ್ತಕ್ಕಂ
ವನಮಂ ಭೋಗಿಸಿರಿಂ ಮ! ನೀರುನೆಳಲುಂಟಿಲ್ಲಿ ತಪೋಯೆ
ಭೋ | ಜನವರ್ಗರ್ಗಪ್ಪ ಕಂದಮೂಲಸುಫಲಂಗಳ್ ನಿಂ
ಕಾನನಂ ॥ ೧ ॥

ತಾ—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೇನಸ

॥ ತರಳವೃತ್ತಂ ॥

ಜನಮನೋಹರವರ್ತನಂ, ಹಿತಮಾಪನಲ್ ಸವಿಮಾತ್ಸ್ಯದ
ಷಣವನಾಡದನೇಕಹಮುಂ, ಕುಶಲಪ್ರಭಾವತಿ ಸನ್ಮತಿ, ॥
ಪ್ರಿಯಯ ಪೂರಿತಮಾಪಗಂ ಬಹಿರಂತರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ |
ಜ್ಜನನಗುಪ್ತಚರಿತ್ರವಿಂತಿದಕ್ಕೆ ತವಂ ಶುಚಿಯೊಪ್ಪುಗುಂ ॥

(ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ)

ವ—ತಾವು ಡಾರಂಪ್ಪಾ? ತಂಮ ಹೆಸರೇನು? ತಿ
ಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲವಾಗಿದೆ.

ತಾ—ನಂನಂನು ಆತ್ರೇಯಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ವ—ಆತ್ರೇಯಮ್ಮಾ ತಾವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರಿ? ಮ
ಈ ದಂಡಕಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವೇನು?

ಆ—ಹೇಳುತ್ತೇನೆ:—

|| ವಸಂತತಿಲಕಾ ||

ಈ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಹರನೇಕರು ಸಾಧು ಗಾನೆ |
ಜ್ಞಾತಾರರು ದ್ವಿಜರಗಸ್ತ್ಯ ಮುನೀಂದ್ರ ಮುಖ್ಯರ್ ||
ಐತಂದೆ ನೋದಲವರಿಂ ನಿಗಮಾಂತಮಂ ಕೇ |
ಳ್ದಿತಂಗಿ! ಪಾಶಿ ತನಯಾಶ್ರಮದತ್ತಣಿಂದಂ || ೩ ||

—ಅಕ್ಕಾ ಇದೊಂದು ಸೋಜಿಗವೇ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯು ನ ಮುನಿಯು, ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯು; ಎಂದು ಸಕಲ ತ ಳೂ ವೇದ ಪಠಣಕ್ಕಾಗಿ ಆತನನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸುವರು, ತಾವು ಈ ದೂರ ಪ್ರವಾಸದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಯಾತಕ್ಕೆ ಸಿದಿರಿ?

—ಅಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮಹಾ ವಿಘ್ನವುಂಟಾಗಿರ

—ಅಂಥಾ ವಿಘ್ನವ್ಯಾವದು?

—ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬ ದೇವತೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ತವಾದ, ಸ್ತನಪಾನವನ್ನು ಬಿಡುವಷ್ಟೇ ವಯಸ್ಸುಳ್ಳ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು; ಆ ಕುಮಾರರು ಕೇವಲ ಮುನಿಗಳ ಚಿತ್ತ ಅಲ್ಲ, ಸಚರಾಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅಂತಃಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂಥವರಿದ್ದಾರೆ.

—ಅಕ್ಕಾ ಆ ಬಾಲಕರ ಹೆಸರುಗಳೇನು? ಗೊತ್ತುಂಟೇ?

—ಆ ದೇವಿಯೇ ಕುಶಲವರೆಂದು ಆ ಕುಮಾರಕರ ಹೆಸ ನೂ, ಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ ಹೇಳಿರುತ್ತಾಳೆ.

—ಅವರ ಪ್ರಭಾವವು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ್ದು?

—ಆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸರಹಸ್ಯಗಳಾದ ಜೃಂಭಕಾಸ್ತ್ರಗಳು

ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿರುವಹಂತೆ!

ವ—ಅಹಹಾ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವೇ ಇದು!

ಆ—ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿಗಳು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಎರಡ ಯಿಯಾಗಿ ಆ ಕೂಸುಗಳ ಪಾಲನ ಪೋಷಣಗಳನ್ನು ಗುರುಗಳಾಗಿ ಚೌಲಕರ್ಮವನ್ನು ತೀರಿಸಿ, ಬಳಿಕ ಅವ ವೇದತ್ರಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಾ ಪಾಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟರು, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹನ್ನೊಂದನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ ತಕ್ಕ ವಿಧಾನಗಳಿ ಪನಯನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ವೇದತ್ರಯ ಪಾರಂಗತರನ್ನು ಡಿದರು, ಇಂಥಾ ಅತಿ ಪ್ರದೀಪ್ತ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾದ ಬ್ಬರ ಕೂಡಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಥವರಿಗೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ:—

| ಮಾಲಿನೀ ವೃತ್ತಂ |

ಗುರು ಸರಿಯನೆ ಪೇಳ್ವಂ ಪ್ರಾಜ್ಞಗಂ ಮಂದಗಂ
ವರುಹಿಂಗವರಸಾಮರ್ಥ್ಯಂಗೊಡಂ ಕುಂದಿಸಂಮೇ
ಪರಿಣತಿಯೊಳುಭೇದಂ ತೋರ್ಪುದು; ದಾದರ್ಶದಲ್ಲಿ
ಮೊರೆವವೊಲುವ ಬಿಂಬಂ ತೋರದಾ ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ

ವ—ಇದೇ ನಿಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನವೇನು?

ಆ—ಇನ್ನೊಂದುಂಟು.

ವ—ಅಕ್ಕಾ ಮತ್ತ್ಯಾವದು!

ಆ—ಹಿಂದಾನೊಂದು ದಿವಸದಲ್ಲೀ—ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಯಾದ ಆ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯು ನಿತ್ಯ ಕ ತಮಸಾನದೀತೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ವಿಹಾರ

ಕ್ರೌಂಚಪಕ್ಷಿಗಳ ಮಿಥುನದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು
ಬೇಡನು ಹೊಡೆದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದನು. ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಸಮುಖದಿಂದ ಒಂದಿಂದೊಂದು ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದೋ
ಂದ ವಾಗ್ದೇವಿಯು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದಳು.

मानिषाद प्रतिष्ठांत्वमगमः शाश्वतीःसमाः।
यत्क्रौंचमिथुनादेकमवधीःकाममोहितं ॥ १ ॥

ಸಂಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಈ ಶ್ಲೋಕದ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನಂ
—ಎಲೈ ವ್ಯಾಧನೇ ನೀನು ಕಾಮಾಸಕ್ತಗಳಾದ ದಂಪತಿ
ಳಲ್ಲಿ ಒಂದದನೇ ಕೊಂದು ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಗೆ ದುಃಖ
ಮಾಡಿದ ಕಾರಣ ಬಹು ಕಾಲದವರೆಗೆ ಕಷ್ಟ ಬಡು.
—ಇದೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವು ವೇದವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ವಾ
ಛಂದಸ್ಸುಗಳುಂಟೆಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು; ಆದರೆ ಪ್ರಪ
ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ನೂತನವಾದ ಛಂದಸ್ಸು ಅದ
ತೇ ಆಯಿತು!

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು

ರಾ. ರಾ. ಶಾಲಾಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ.

. ವಿ. ಅಯ್ಯಾ ಪತ್ರಕರ್ತರೆ, ತಮ್ಮ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ
ನಲ್ಲಿ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ವಿಷಯಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟ
ತ್ತವೆ, ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾರೂಢಿಯನ್ನು ವಾಕ್ಯಗ
ವ್ಯಾಕರಣ ಮಾಡುವದನ್ನೂ ಕುರಿತು ಇದುವರೆಗೆ ಯಾ
ಯೇನೆ ಬರೆದಂತೆ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ವಿ

ಷಯವು ಮೂಸ್ತೂರ ಜನರಿಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾದದ್ದಿರುತ್ತದೆ.
ಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾರೂಢಿಯು
ಹು ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಅರಿತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು
ತ್ತೇನೆ. ನಾವೆಲ್ಲರು ಆಡುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮರಾಠಾ
ಮಿಶ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೊಳಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆ
ಜಿಲ್ಹೆಯವರು ಆಡುವ ಭಾಷೆಯು ಮರಾಠಾ ಪ್ರ ಭಾ
ದಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತದೆಂದರೆ ಬಹಳ ತಪ್ಪಾಗದು. ಕ
ಜಿಲ್ಹೆಯವರ ಭಾಷೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಡುತರದ್ದು. ಕಾ
ಜಿಲ್ಹೆಯವರ ಉಚ್ಚಾರಗಳೂ ಭಾಷಾರೂಢಿಗಳೂ ತಕ್ಕ
ಟ್ಟಿಗೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅವರು ಕೊಂಕಣೀ ಭಾ
ನ್ನು ಬಹಳ ಬೆರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಉತ್ತ
ಶ್ಚಿಮ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವವರ ಭಾಷೆಯು ಬಹು ಪ್ರಕಾ
ಬೆಳಗಾವಿಯವರ ಭಾಷೆಗೆ ಹೊಂದುತ್ತದೆ; ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ
ವರು ಆಡುವ ಭಾಷೆಯು ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಿ
ದ್ಧವಾದದ್ದೆಂದು ಹೇಳ ಬಹುದು. ಹೀಗಿದ್ದು ಶುದ್ಧ
ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ
ವದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೆ? ಬಹಳಮಾಡಿ, ಸರಾಸರಿ, ವಾ
ಯರಥಾರಿ, ಅದರ್ಚಣೀ, ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ನಾ
ರು ಮಾತಾಡುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆಯುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರ
ಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮರ್ಮಜ್ಞ
ಈ ಶಬ್ದಗಳ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವರವನ್ನು ಬಹಳ ಧಿಕ್ಕರಿಸುತ್ತಾ
ಇದೇ ಮೇರಿಗೆ, ಮಾಡೂಕಿಂತ, ಮಾಡುವದರಕಿಂತ,
ಡೋದರಕಿಂತ, ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ, ಯೆಂಬ ರೂಪಗಳ
ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ

ಶುದ್ಧ ರೂಪ ಯಾವದೆಂಬುವದನ್ನು ಇಂದಿನವರೆಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವಭಾವ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರು ಶಾಲಾಗುರುಗಳು ಎಲ್ಲ ಮೊದಲು ಬದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಆ ಕಾರಣ ಅಂತಿಂತ ಹರಟೆಗಳನ್ನು ಶಾಲಾಪತ್ರಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತವಾದ ಈ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ವಾದವಿವಾದಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿರೆಂದು ನಾನು ಭಾಂಧವರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅವರನ್ನು ಈ ಕ್ಷಣವೇ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವ ಉದ್ದೇ ದ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರಿಯುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳ ಶುದ್ಧತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ಯಾರಾದರೂ ತಮ್ಮ ವಿಚಾ ನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವರೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ಆಶಾಬದ್ಧನಾ ದುರು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ವಾಕ್ಯಗಳೆಂತೆಂದರೆ——

೧ ಗೋವಿಂದನು ರಾಮುವಿಗೆ ಬಡಿದನು.

೨ ಬಸಪ್ಪಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಗಳುಂಟು.

೩ ಅಥವಾ, ಬಸಪ್ಪನ ರಥಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಗಳುಂಟು.

೪ ಈ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಚನ್ನಪ್ಪನನ್ನು ನೇಮಿಸು.

೫ ಕರೆ ಕುದುರೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಬಿಳಿಕುದುರೆಯನ್ನು ತಂದನು.

ಇದಲ್ಲದೆ ೩ ನೇ ೫ ನೇ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯೇನಾದರೂ ದ್ಧವಿದ್ದರೆ, ತಿದ್ದಿ ವಿಚಕ್ಷಣರು ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಸು ತಿಳಿಸುವರೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾಸ್ತರನು.

—೦—

ರಾ || ಕಂನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎಡಿಟರ ಸಂವಿಧಾ
ವಿ. ವಿ. ಅಯ್ಯಾ ನನಗೆ ಕೆಲವು ಒಗಟಿಗಳು ದೊರೆದವೆ. ಅ
ಅರ್ಥ ಆಗದ್ದರಿಂದ, ತಂವು ಕಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅ
ಶಾಲಾಪತ್ರಕವಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿ, ನಂಮ ದೇಶ ಬಾಂಧವ
ಮಾಸ್ತರರ ನಜರಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರಲ್ಲಾರಾದರು ಹಿಡಿಯ

ಒಗಟೆಗಳು.

೧ ಮಗಳ ಮಗಳನು ಮದುವೆಯಾದನು ।
ಮಗಳಗಂಡನ ಒಡಲ ಪೊಕ್ಕನು ॥
ಮಗಳಮಗನನುಕೊಲ್ಲಿಸಿದನು ।
ಒಣಹೋಳ್ ಎನೆಂಬೆನದ್ಭುತವನು ॥ ೧ ॥

೨ ಸತ್ತಾನ ನಂಮಪ್ಪ, ಅಳತೇನಿ ಗಂಡಗೆ, ನಾಳಿನ
ವಿದ್ದರೆ, ಮಾವ ಆಗುತಿದ್ದಾ.
ಸತ್ತಾಳೆ ನವ್ವವ್ವ, ಅಳತೇನಿ ಸವುತಿಗೆ, ನಾಳಿನ
ವಿದ್ದರೆ ಅತ್ತಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಳು.
ಸತ್ತಾನ ನನ್ನ ಮಗಾ, ಅಳತೇನಿ ತಂಮಗೆ, ನಾಳಿನ
ವಿದ್ದರೆ, ಗಂಡ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಾ. ಹೀಗೆಂದು ಅಳುತ್ತಿ

೩ ಹ್ಯಾಹಯ್ । ಹ್ಯಾನ್ಯೆ ॥ ಹ್ಯಾಹಯ್ । ಹ್ಯಾನ್ಯೆ ।
ಬಿಹಯ್ । ಹ್ಯಾಬಿಹಯ್ ॥ ಹ್ಯಾಬಿನ್ಯೆ । ಹ್ಯಾಬಿನ್ಯೆ ।

ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು? ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳಿರೀ?

ತಾ|| ೧೦ ಮಾಹೆ ಮೇ ೧೮೭೯ ಇ|| } ಸಹಿ ಜಗಂನಾಥ ಶ್ರೀ
ಬಂಮವಹಳ್ಳಿ ತಾ. ಹಾ. ಜಿ. ಧಾ. } ಗೋಖಲೇ ಹೆ. ಮಾ.

ರಾ|| ಕಂನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎಡಿಟರರ ಸಂವಿ ಧಾ
ವಿ. ವಿ. ಅಯ್ಯಾ! ಒದಬರಹ ಕ್ರಿಶಿತ ಸಕಲ ಜನ

ವಾರ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಯೋಗ, ಕರಣ, ಶಕ, ಮೊದ
ವಿಷಯಗಳು, ದಿನಂಪ್ರತಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಬೇ
ಪ್ರಗಳು. ಇವ್ರಗಳಂನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧನಗಳು
ಾಂಗ, ರೋಜನಿಶಿ, ಟಿಪ್ಪಣಿ, ಮೊದಲಾದವ್ರಗಳಂನು;
ು ಹತ್ತರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವ್ರಗಳ
ಗ್ರಂಥ ನೋಡದ ಹೊರ್ತು; ಬರುವದೇಇಲ್ಲ. ಬಾಯಿ
ು ಆಡುವದಂತೂ, ಕಠಿಣವೇ! ಆದ್ದರಿಂ, ಕವಿತಾರೂ
ಂಥವಿದ್ದು, ಅದಂನು ಒಂಮೆ ಕಲಿತರೆ, ಪುಸ್ತಕ ನಾ
ಲ್ಲದೆ ಬೇಕಾದಾಗ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ
ು, ಕೆಲವ್ರ ಅಂಥ ವಿಷಯಗಳಂನು ನಾನು ಸಂಗ್ರಹಿ
ನಂಮ ಸಕಲ ದೇಶಬಾಂಧವರಾದ ಪುಾಸ್ತರರಿಗೆ ಶು
ಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು, ತಂಮ ಪತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ನಜರು
ಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟು ಹಾಕಿ, ಸಕಲರಿಗು ಉಪಯೋಗವಾ
ಂತೆ ಮಾಡೀರೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ನಕ್ಷತ್ರ ತೆಗೆಯುವದು. (ದೋಹರಾ.)

ಮಾಸಮೇಕೇತರೋಜಭಂಯೆ । ಉಸ್ಮೆತೇರಾ ಮಿಲಾವ ॥
ನಕ್ಷತ್ರಸೆಗಿನ್ನಲಿಯುತೋ । ಆಯೆಸೋನಕ್ಷತ್ರ ಸಚ್ ಕಹೆ ॥ ೧

(ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)

ದುಣಾ । ತಿಥಿಗಣಾ । ಏಕಾಉಣೆ । ನಕ್ಷತ್ರಜಾಣಾ ॥೧

(ಕಂನಡ ಸರ್ವಜ್ಞ)

ದ್ದಮಾಸವನು ಕೂಂಡಯಿಂಪುಡಿಮಾಡಿ । ಅಂದಿನಾತಿಥಿಯೊಡ
ಲಾತಾರೆ । ಮುಂದೆಬಂದಿಕ್ಕು ದುಸರ್ವಜ್ಞ ॥ ೧ ॥

(ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕ)

ದ್ವಿದಶೌಧ್ನಿಗುಣೀಕೃತ್ವಾ । ಮಾಸೆಮತಿಥಿಮಿಶ್ರಿತಂ ॥

ಸಪ್ತವಿಂಶತಿಹರೇತ್ ಭಾಗಂ। ಶೇಷನಕ್ಷತ್ರಮುಚ್ಯತೆ ॥ ೧

(ಯೋಗ)

ಪುಷ್ಯೆಅಕರ್ಕಾ:। ಶ್ರವಣೇಚಾಂದಾ।ಯೋಗಅಲಾರ್ಕೆ।ಗೋವಿಷ

(ಗ್ರಹಣ. ದೊಹರಾ)

ತೀಜಕೇನಕ್ಷತ್ರ ಪೋರ್ಣಿಮಾಕು ಆವೆ ॥ ರಾಹುಚಂದ್ರವ

ಖಾವೆ ॥ ೧

(ಶಕಶ್ಲೋಕಾ)

ಶಷ್ಟಿವಿಂಶತಿಗುಣಿತಂ।ವ್ಯಯಗತಸಂವತ್ಸರೇಣಸಂಮಿಸ್ರ

ನವಬಾಹುಬಾಣಸಹೇತಂ। ಶಕನೃಪಕಾಲಂವಿಜಾನಿಯಾತ್

ಕಲಿಪ್ರಮಾಣ.

ಶಷ್ಟಿಏಕಾಷ್ಟಗುಣಿತಂ । ಪ್ರಭವಾದಿಗತಾನ್ವಿತಂ ॥

ಗಜಾಬ್ಧಿಸಂಖ್ಯಾಸಂಯುಕ್ತಂ । ಭವೇಯು:ಕಲಿವಥರಾ ॥ ೧

(ಗಣಿತ)

ತ್ರಿಭಿ:ಪಂಚಪಾರಾ । ಪಂಚಭಿ:ಸಪ್ತಸಾರಾ ॥

ಸಪ್ತಭಿ:ನವಹಂಸಾ । ನವಭಿ:ತ್ರೀಣಿಮಯೂರಾ ॥ ೧ ॥

(ರೀತಿ)

ಗಣಿತ:ತ್ರೀಣಿಪಾರಾ । ಸಾತಾಮೋರಾಚತುರ್ಗುಣಾ ॥

ಹಂಸೇನಪಂಚಗುಣ್ಹೀನ।ಶತೇನಶತಭೀಷಣಾ ॥ ೧॥

ಇಂನು ಕೆಲಉಂಟು ಪರಂತು ಪತ್ರವಿಸ್ತರಿಸುವ ಭಯ

ಮುಂದೆ ಸಮಯಾನುಸಾರ ಬರಿಯುತ್ತೇನೆ.

ತಾರೀಖು ೧೧ನೇ ಮೇ ಸಂನ ೧೮೭೯ ಇ ॥ ಬಂಮನ ಹಳ್ಳಿ ಕಾ॥ ಹಾ ॥ ಜಿ ॥ ಧಾ ॥	ಸಹಿ ಜಗಂನಾಥ ಶ್ರಿ ಗೋಖಲೆ ಹೆಡ್ಡಮಾಸ್ತರ ಮನಹಳ್ಳಿ.

—೦—

Tribes of South Canara.

ದಕ್ಷಿಣಕಾನಡಾಜಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಜಾತಿಗಳು

ಮಾಪಿಳ್ಳರು— ಬಹುಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲಿಯಾಳದ ಬಂದು ವಾಸವಾದ ಮುಸಲಲ್ಮಾನರು. ಮುಸಲ್ಮಾನ ಧ ಸ್ಥಾಪನೆ ಯಾದನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದೊಳಗೆ ಅರಬರು ಈ ದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತು ಬಹು ಜನರನ್ನು ಮುಸಲ್ಮಾನರನ್ನು ದರು. ಇವರು ಬರೆಯುವ ಲಿಪಿಯು ಅರಬೀ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವ ಲಿಪಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಹೋಲುವದಿಲ್ಲ. ಇ ಮೂಲ ದೇಶದ ಭಾಷೆಯು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬ ರುತ್ತದೆ; ಉಳಿದವರು ಮಲಿಯಾಳ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿ ವರು. ಇವರು ಈಗ ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ವ್ಯಾಪಾ , ಒಕ್ಕಲತನವು. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಸಮಾಧಾನದಿಂದಲೂ, ತೆಯಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗನಡಿಸುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಒ ತನದವರು ಕ್ರೂರರೂ, ಜಗಳಗಂಟರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾ ರು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಭವ್ಯಸ್ವರೂಪಿಗಳು ಗಡ್ಡಬಿಡುವರು; ಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯ ಹಾಕುವರು; ಹೆಂಗಸ ನಿಲುವಂಗಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವರು; ಮುಖವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಾಕಿ ಳ್ಳುವರು. ಈ ಹೆಂಗಸರು ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಬಾ ಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾಪಿಳ್ಳರು ತುರ್ಕರ ಮು ಮಾನರಿಗಿಂತ, ಅಂದರೆ ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಿಂದ ಬಂದ ಸಲ್ಮಾನರಗಿಂತ ತಾವು ಉತ್ತಮರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ನಾಯರರು— ತುಳುವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂಟರಂತೆ ಇರುವ ಮ ಯಾಳದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಜಾತಿಯ ಶೂದ್ರರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಬೇಧ

ಬೇರೆ ಭೇದಗಳುಂಟು; ಕಿರಿತನಾಯರರೆಂಬವರು ಯೆಲ್ಲ
ಹೆಚ್ಚಿನವರು. ಇವರ ಕೆಳಗೆ ೧೦ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗಗಳುಂಟು.
ರಡನೇ, ಮೂರನೇ ವರ್ಗಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಶೂದ್ರರೂ,
ನಾಡುಗಳು. ಈ ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ವರ್ಗದವರು ವ
ಅನ್ನವ್ಯವಹಾರವನ್ನು, ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಶರೀರಸಂಬಂಧಗ
ಮಾಡುವರು. ಇವರು ಓದಬರಿಯ ಬಲ್ಲವರು; ಇವರಲ್ಲಿ
ಷ್ಟೋ ಜನರು ಸರಕಾರೀ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು
ಲ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು. ೪ನೇ ವರ್ಗದಿಂದ ಕೆಳಗಿ
ಸಂಗಡ ಮೇಲಿನ ೩ ವರ್ಗದವರು ಅನ್ನಾದಿ ವ್ಯವಹಾರವ
ವದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾಡುವ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಕ್ಯಾ
ದರೆ—೪ನೇ ವರ್ಗದವರು ಬೋಯಿಗಳು; ೫ನೇ, ಗಾಣಿಗ
೬ನೇ, ಬಿಕ್ಕಲಿತನದವರು; ೭ನೇ, ನಾವಿಕರು; ೮ನೇ, ಅಗಸ
೯ನೇ, ಶಿಂಪಿಗರು; ೧೦ನೇ, ಕುಂಬಾರರು; ೧೧ನೇ, ಅಥವಾ
ಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೇಯ ಜಾತಿಯವರು ಜೇಡರು— ಮೊದ
ಯೆರಡು ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿರರೆಂಬದೊಂದು ಪದವಿಯ
ಟು. ಈ ಪದವಿಯವರು ಯೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನವರು. ಇವ
ಕ್ಕತಂಗಿಯರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಪದಯು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಇವರು ತಾವು ಮಲಿಯಾಳದೇಶದ ಶಿಪಾಯಿಗಳೆಂಬ
ಭಿಮಾನ ವಹಿಸುವರು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇವರೆ ದಂಡಿನ ಉದ್
ಗಸ್ಥರೂ, ಶಿಪಾಯಿಗಳೂ ಇದ್ದರು. ಇವರು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ
ಮಗಿಂತ ಕಡಿಮೇ ಜಾತಿಯವರ ಸಂಗಡ ಬಹಳ ಉನ್ನ
ತನದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು; ತಾಯರು, ಅಥವಾ ಮುಸ
ಜಾತಿಯವರು ಯಾರಾದರೂ ಇವರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ,
ರು ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾ

ಪುರೋಹಿತರಿಲ್ಲ; ಲಗ್ನಾದಿಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಾವೇ
ಕೊಳ್ಳುವರು; ಆದರೆ ಇವರು ನಂಬುರೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು
ಗುರುಗಳೆಂದು ಯೆಣಿಸುತ್ತಾರೆ.
ವರಲ್ಲಿ ಬಹು ಜನರು ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಪೂಜಿಸುವರು. ಆದರೆ
ನ್ಮಾ ಮೊದಲಾದ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಇವರು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು
ಕೊಡುವದು ಅಪರೂಪವಲ್ಲ. ಈ ಶಕ್ತಿಗಳ ಪೂಜಾರಿಗ
ನಂಬುರೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇರುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಅವರು ಬ
ಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಇವರು ವೇದ ಶಾ
ಗಳನ್ನು ಓದಲಾರರು; ಆದರೂ ಇವರ ಸ್ವಂತ ಗ್ರಂ
ಅನೇಕವುಂಟು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಹೆಣಗಳನ್ನು ಸುಡು
; ಪುಣ್ಯವಂತರು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂತಲೂ,
ಪಿಷ್ಠರು ಜನ್ಮಾಂತರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆಂತಲೂ ಇವರ
ಕೆಯುಂಟು.
ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡಗಿಯರು ೧೦ ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಿ
ಗುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಅವರ ಲಗ್ನಮಾಡುವರು.
ವಾಯ ಆ ಹುಡಗಿಯು ನೆರೆಯುವವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಗಂಡ
ನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಳು; ಆ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಅಥ
ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿವಿಂಫು ಸ್ವೇಛಾ
ರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವಳು. ಅವಳು ಯೆಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಗಂ
ಗೆ ಅಂಕಿತಳಲ್ಲ. ಈ ಹೆಂಗಸರು ಬಹು ಜನ ಉತ್ತಮ
ತಿಯವರ ಸಂಗಡ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಂಗ
ಅಥವಾ ರಾಜವಂಶದವರ ಸಂಗಡ ಸ್ನೇಹ ಸಂಪಾದಿಸಿದ
ಅದರೊಳಗೆ ತಮಗೆ ಮಾನವುಂಟೆಂದೆಣಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಗಸರನಡತೆಯು ಈ ವಿಧವಾದದ್ದಿರುವ ಕಾರಣ ಈ ಜಾತಿಯ

ಗಂಡಸರಲ್ಲಿ ಯಾವಾತನಿಗೂ ತನ್ನ ತಂದೆ ಯಾರೆಂಬ ತಿ ತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮನೆತನದ ಹಿರಿಯತನವನ್ನು ನಡಿಸುವಳು; ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಅವಳ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ನಡಿಸು ಗಂಡಸರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಆಸ್ತಿನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರ ಅಕ್ಕ ತಂ ರ ಮಕ್ಕಳು ಸಮವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಈ ಜಾ ಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯಮಾಂಸಗಳ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ತುಳುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು—ಇವರೆಲ್ಲ ವೈಷ್ಣವರೇ ಮ ಮತಸ್ಥಾಪಕನಾದ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯನು ಇವರವನೇ. ಪರಶುರಾಮನು ಇವರ ಸಲುವಾಗಿ ತುಳುವ ದೇಶವನ್ನು ಕ ನೆಂದು ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹೈಗರಂತೆ ಇವರನ್ನು ತೆಲಗು ದೇಶದೊಳಗಿನ ಅಹಿಂಛತ್ರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಮ ರ ವರ್ಮನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿಟ್ಟನೆಂದು ಇವರಲ್ಲಿ ಕಥೆಗಳು

ಜೈನರು— ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೈನರ ಸಮುದಾಯವು ಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚುಂಟು.

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯೂ ಬಹು ಸ್ವಲ್ಪ ಯುವದು. ತುಳವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತುಳುವ ಭಾಷೆ ನುಳಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆ ದೇಶದ ಭಾಷೆ ಪ್ರಬಲ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರಿಗಿಂತ ಹೆಂಗಸರ ಖ್ಯವು ಹೆಚ್ಚುಂಟು. ಹೈಗದೇಶದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಹ ಭೂ ಯ ಬಾಹ್ಯಸ್ಥರು ಇಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸಿಗಳೇ, ಸರಕಾರವ ಇಂಥಾ ರೂಢಿಯು ಹಿಂದುದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವಪ್ರಾಂತದೊಳ ನಡಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ನಡತೆ ಇರುವದರಿಂದ ಇಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.
... ಜಿ ಧಾರವಾಡ.

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು.

ಪುಸ್ತಕ ೧೪] [ಸಂಚಿಕೆ ೬

ಜೂನ ೧೮೭೯

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

...ಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರು ಕಲಿಯುವ ...ವು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು ಹ್ಯಾ... —ಮದ್ರಾಸ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ...ುವ ೨೮೧೯ಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡು... ಸಂಖ್ಯವು ೨೮೧೫೧ ಉಂಟು. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾ...ಲ್ಲಿ ೩೪೮೦೦೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರು ...೦ ಉಂಟು. ಬಂಗಾಲ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೬೪೧೪೦೦೦ ...ರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ೩೧೫೮೭ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರುಂಟು.

—೦—

...ದ್ರಾಸ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹೆಂಗಸರ ನಾರ್ಮಲ ...ಯು ೨೦ ಮಂದಿ ತರುಣ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ...ಲ್ಲಿ ೬ ಮಂದಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ...ರೀ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರ ಶಾಲೆಗಳ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರರ ...ಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದರು.

—೦—

ನಾಶಿಕದ ಹಾಯ್‌ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲತನದ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುವದೊಂದು ವರ್ಗ ಅಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳಿನ ೧ನೇ ತಾ ಖಿನಿಂದ ಸುರುವಾಗತಕ್ಕದ್ದಿರುತ್ತದೆ.

—o—

ಸೂರತ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲತನದ ವಿದ್ಯೆಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಾಲೆಯು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ, ಅದರ ಹೆಡ್‌ ಸ್ತರನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮದ್ರಾಸದ ಒಕ್ಕಲತನ ಕಾಲೇಜ ಕಲಿತವನೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು.

—o—

ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ರೋಗಗಳ ವಿಚಾರ ನಡಿಸುವದಕ್ಕೋ ವೈದ್ಯ ಜನರ ಸಭೆಯು ಕೂಡಿರಲಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕಡೆ ಆ ವೈದ್ಯರೊಳಗೆ ಕಲಹ ಮಾತ್ರ ಉಂಟಾಯಿತು, ಯೇನು ನಿಷ್ಪನ್ನವಾಗಲಿಲ್ಲ.

—o—

ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರೀ ಬುಕ್‌ಡೀಪೋ ಸುಟ್ಟ ದದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಊರೊಳಗೊಂದು, ಲಷ್ಕರ ಗೊಂದು, ಹೀಗೆ ಯೆರಡು ಡೀಪೋಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಇಡುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ದೇಶದೊಳಗಿರುವ ಜಾತಿಭೇದದಿಂದ ಕ್ಕೆ ಹಿತವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಹಿತವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲಾದ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಬರೆದವರಿಗೆ ೧೦೦ ರೂಪಾ ಇನಾಮು ದೊರೆಯುವದೆಂದು ಮುಂಬಯಿಯ ಯುನಿವ ಯುವರು ತರಾವು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಳಗೆ ೧೪೯
ಳ ಜಾತಿಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಪ್ರಾಂತ
೨೦, ಬಂಗಾಲದೊಳಗೆ ೫೪ ಆಸಾಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ
ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೬, ಛೋಟಾನಾಗಪುರ
ಂತದಲ್ಲಿ ೩, ಬಿಹಾರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ೭, ಒರಿಸಾ ಪ್ರಾಂ
ಲ್ಲಿ ೨, ವಾಯವ್ಯ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ೮, ಮಧ್ಯ ಪ್ರಾಂ
ಲ್ಲಿ ೧, ಪಂಜಾಬದೊಳಗೆ ೫, ಸಿಂಧು ದೇಶದಲ್ಲಿ ೩,
ರಾಥದಲ್ಲಿ ೩, ಮದ್ರಾಸ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೬, ಈ ಪ್ರ
ಜಾತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ.

—೦—

ಭೂಮಿಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಪುಸ್ತಕಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ
ಟ ಪೀಟರ್ಸಬರ್ಗ ಪಟ್ಟಣದೊಳಗಿನ ಪುಸ್ತಕಾಲಯವು
ಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡದಿರುತ್ತದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ೧೧೦೦೦೦೦ ಪುಸ್ತ
ಕಿರುತ್ತವೆ.

———

ಆಸ್ಟ್ರಿಯ ದೇಶದಲ್ಲೊಬ್ಬ ವಾದ್ರಿಯು ತಾನು ಬರೆಯು
ಉಕ್ಕಿನ ಟಾಕುಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಾಕು ಮೇಲೆ
ಡಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿವಸ ಅವನ ಕೈಗೆ ಚೊಂದು
ಕು ಚುಚ್ಚಿ ಸ್ವಲ್ಪ ರಕ್ತ ಹೊರಟಿತು. ಮುಂದೆ ಮೂರ
ನು ದಿವಸದೊಳಗೆ ಅವನ ಕೈಯು ಬಾತು ತುಂಡಾಗಿ ಕ
ಯಲ್ಲಿ ಕೊಳೆತು ಅವನು ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಮರಣಹೊಂ
ದನು. ಮಸಿಯೊಳಗೆ ಯದ್ದಿದ ಉಕ್ಕಿಗೆ ಕೂಡುವ ಜಂಗು ಇ
ಭಯಂಕರವಾದ ವಿಷವಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಯಲ್ಲ
ಸ್ಮರಣದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು.

ನೇಪಾಳದೇಶದ (ಕಮಾಂಡರ ಇನ್ ಚೀಫ) ದಳವಾ
ಳಾದ ಸರಜಂಗ ಬಹಾದೂರ ಯೆಂಬವರು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ
ರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿದರು. ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರ
ಪಾರಿಹಿಂತರಾದ ಹೆಂಡರು ಸತೀ ಹೋಗುವ ಉದ್ಯೋಗ
ಸಲಾಗಿ; ರಣವೀರಸಿಂಗ, ಜನರಲ್ ಧೀರ ಸಮಶೇರ,
ಇವರಿಬ್ಬರು ಕೂಡಿ ಆ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ತಿಳಿಯಹೇಳಿ ಸತೀ ಹೋ
ಗುವದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಕಾರಣ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಮಹಾರಾ
ಯವರು ಸದರೀಯವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಬಹು ಮಾನ ಮಾಡಿ
ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

—o—

ರಾವ ಬಹಾದೂರ ಕೇರೊ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಛತ್ರೆ ಇವರು
ಹು ದಿವಸ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಡೆಯ
ಪುಣೆಯ ಡೆಕನ್ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಯೆಷ್ಟೋ ವರ್ಷ ಗ
ತದ ಪ್ರೊಫೇಸರರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ, ವಿಶಾಲವಾದ ಕೀರ್ತಿ
ಪಡೆದು ಪೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರಿಯ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊ
ರು. ಆವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರ
ದು ಮಿಸಿಟು ಬರೆದು, ಅದರೊಳಗೆ ಪ್ರೊಫೆಸರ ಛತ್ರೆ
ಯವರನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದಿಂದ ನಮ್ಮ
ದೇಶದವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮ
ದೊರೆದ ಉದಾಹರಣೆಯು ಇದೇ ಮೊದಲನೇದೆಂದು ಹೇ
ಬಹುದು.

—o—

ಮೆಹೆರ್ಬಾನ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೋರೆಗಳವರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ
ಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಮುಲಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೫ ನೇ ನವಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗತಕ್ಕದ್ದುಂಟು.

—o—

ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಶಾಲೆಗಳ ಕಾಯಿದೆಯು ನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸದೊಳಗೆ ಈ ಕ್ಷಿಣದೊಳಗೆ ನಡೆಯುತಕ್ಕದ್ದುಂಟೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

———

ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಂಗ್ಲಿಷ ಕಲಿಯುವ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಇಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಂಗ್ಲಿಷ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಇಡುವ ತಜವೀಜು ನಡೆದದೆ.

—o—

Snow-fields and Glaciers.

ಬರ್ಫದಭೂಮಿಗಳೂಬಂಡೆಗಳೂ

(೧೦೬ ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದ್ದು)

ಬರ್ಫದೊಳಗೆ ಯೆರಡು ಭೇದಗಳುಂಟು. ಮಳೆಯ ರೂಪ ದಾಗಲಿ ಮಂಜಿನ ರೂಪದಿಂದಾಗಲಿ ಬೀಳುವ ಬರ್ಫಕ್ಕೆ ಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ "ಸ್ನೊ" ಯೆಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ತಿಯ ಬರ್ಫವು ಬಹಳ ಘನವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇದರೊ ಹವೆಯು ಶೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರಣ ಇದು ಹಗುರಾ ಯೂ ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತ ಕೊಂಡು ಒತ್ತಿದರೆ, ಒಳಗಿನ ಹವೆಯು ಹೊರಟು ಹೋ ಇದರ ಆಕಾರವು ಸಣ್ಣದಾಗುತ್ತದೆ. ನೆಲದ ಮೇಲಾಗ ಪರ್ವತಗಳ ಮೇಲಾಗಲಿ ಬಹು ದಿವಸ ಜಮೆಯಾಗಿ ನಿಂ

ತ ಬರ್ಫವು ಬೇರೆ ತರದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿ
"ಐಸ್" ಯೆಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಘನವಾ
ತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಇದರೊಳಗೆ ಹವೆಯು ಬಹಳ
ಇರುವದಿಲ್ಲ; ಆ ಕಾರಣ ಈ ಬರ್ಫವು ಹೆಚ್ಚು
ಪಾರದರ್ಶಕ ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ನೋ ಯೆಂಬ ಬರ್ಫ
ಲೇ ಈ ಐಸೆಂಬ ಬರ್ಫವು ಆಗುತ್ತದೆ. ಬರ್ಫದ ಬಂ
ಮೊದಲನೇ ಜಾತಿಯ ಬರ್ಫದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಾಗ್ಯೂ ಯೆರಡ
ತಿಯ ಬರ್ಫವು (ಭಾರದಿಂದ) ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವುಂಟಾಗು
ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬರ್ಫದ ಭೂಮಿಯಾದರೂ ಯೆರಡನೆ
ತಿಯ ಬರ್ಫದಿಂದ ಆಗಿರುತ್ತದೆಂಬುವದು ಸ್ಪಷ್ಟವದೆ.

ಆದದರಿಂದ ಶೀತ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬರ್ಫದ ಬಂ
ಹೊಳೆಯೆಂದು ಹೇಳ ಬಹುದು. ಈ ಬಂಡೆಗಳು ವ್ಯ
ಮ್ಮೆ ಹಿಮರೇಖೆಯ ಕೆಳಗೆ ಬಹಳ ದೂರದವರೆಗೆ
ಕೆಲವೊಂದು ಕಂದರದೊಳಗೆ ಸೇರಿ ಅದನ್ನು ತುಂಬಿ
ತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಂಡೆಗಳು ಕರಗಿ
ಗಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರವಾಹವು ಹರಿಯ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಆದ
ತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಚಳಿಯಿಂದ ಆ ಪ್ರವಾಹವೆಲ್ಲ ಬರ್ಫಾಗು
ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳು ಕಂದರಗಳಲ್ಲಿ
ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯ ರ
ದ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಕೆಳಗಿನ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳ ಪ್ರತಿ
ಕ್ಷಣಗಳು ಕೆಲವು ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ದೂರಿನಿಂದ
ಸುವಂಥ ಬರ್ಫದ ಶಿಖರಗಳು ಈ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತೋ
ಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಈ ಶಿಖರಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಬರ್ಫದ ಭೂ

೩. ಈ ಶಿಖರಗಳಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಕಂದರದಲ್ಲಿ ಬರ್ಫಾಚ್ಛಿ
ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
ಳೆಗಳು ಯೆಡ ಬಲದ ದಂಡೆಗಳನ್ನು ಬುಡದಲ್ಲಿದ್ದ
ನ್ನು ಕೊರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. (೧೭೩ ನೇ ಕಲಮು);
ಹೊಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಸರು, ಉಸುಬು, ಕಲ್ಲುಗಳು ಹ
ಹೋಗುತ್ತವೆ. (ಕ ೧೭೨). ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳ
ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ; ಆದರೆ ಮಾಡುವ
ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ.

ರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳು ಘನ ಪದಾರ್ಥಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವು
ಮೇಲೆ ಯೆತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಿದ್ದ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು
ಹೊಳೆಯೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿದಹಾಗೆ ಮುಳುಗುವದಿಲ್ಲ, ಆ
ಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಗೆ ಉಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ; ಮುಂದೆ
ಂಡೆಗಳು ಜಾರಿ ಹೋಗಹತ್ತಿದವೆಂದರೆ ಅವುಗಳ ಸಂ
ಆ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣುಗಳು ಸಹ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತ
ಈ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣುಗಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಾಶಿಗಳು ಬರ್ಫ
ಂಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.
ಷ್ಟು ಆ ಬಂಡೆಗಳು ಶೀಳಿ ಅವುಗಳ ಬಿರಕುಗಳಲ್ಲಿ
ನ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣುಗಳು ಬಿದ್ದು ಬುಡದ ವರೆಗೆ ಹೋ
ಮೆ ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳು ಕಂದರಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಹೋ
ಗ ಯೆಡ ಬಲದ ದಂಡೆಗಳಿಗೆ ತಗಲಿ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು
ತಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಯೆಳೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ.
ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳ
ದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ತ ಬರ್ಫವು ಬೇರೆ ತರದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ "ಐಸ್" ಯೆಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಘನವಾ ತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಇದರೊಳಗೆ ಹವೆಯು ಬಹುತ ಇರುವದಿಲ್ಲ; ಆ ಕಾರಣ ಈ ಬರ್ಫವು ಹೆಚ್ಚು ಪಾರದರ್ಶಕ ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ನೋ ಯೆಂಬ ಬರ್ಫ ಲೇ ಈ ಐಸೆಂಬ ಬರ್ಫವು ಆಗುತ್ತದೆ. ಬರ್ಫದ ಬಂ ಮೊದಲನೇ ಜಾತಿಯು ಬರ್ಫದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಾಗ್ಯೂ ಯೆರಡ ತಿಯ ಬರ್ಫವು (ಭಾರದಿಂದ) ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವುಂಟಾಗ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬರ್ಫದ ಭೂಮಿಯಾದರೂ ಯೆರಡ ತಿಯ ಬರ್ಫದಿಂದ ಆಗಿರುತ್ತದೆಂಬುವದು ಸ್ಪಷ್ಟವದೆ.

ಆದದರಿಂದ ಶೀತ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬರ್ಫದ ಬಂ ಹೊಳೆಯೆಂದು ಹೇಳ ಬಹುದು. ಈ ಬಂಡೆಗಳು ವ್ಯ ಮ್ಮೆ ಹಿಮರೇಖೆಯ ಕೆಳಗೆ ಬಹಳ ದೂರದವರೆಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕಂದರಗಳೊಳಗೆ ಶೇರಿ ಅದನ್ನು ತುಂಬಿ ತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಂಡೆಗಳು ಕರಗ ಗಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರವಾಹವು ಹರಿಯ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಆದ ತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಚಳಿಯಿಂದ ಆ ಪ್ರವಾಹವೆಲ್ಲ ಬರ್ಫಾಗ ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳು ಕಂದರಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯ ರೂ ದ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಕೆಳಗಿನ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳ ವುತ್ಪ ಕ್ಷಣಗಳು ಕೆಲವು ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ದೂರಿನಿಂದ ಸುವಂಥ ಬರ್ಫದ ಶಿಖರಗಳು ಈ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕ ಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಈ ಶಿಖರಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಬರ್ಫದ ಭೂ

೨. ಈ ಶಿಖರಗಳಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಕಂದರದಲ್ಲಿ ಬರ್ಫಾವು ಬರ್ಫಾದ ಬಂಡೆಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

ಗಳು ಯಡ ಬಲದ ದಂಡೆಗಳನ್ನು ಬುಡದಲ್ಲಿದ್ದ ನ್ನು ಕೊರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. (೧೭೩ ನೇ ಕಲಮು), ಹೊಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಸರು, ಉಸಬು, ಕಲ್ಲುಗಳು ಹ ಹೋಗುತ್ತವೆ. (ಕ ೧೭೨). ಬರ್ಫಾದ ಬಂಡೆಗಳು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ; ಆದರೆ ಮಾಡುವ ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ.

ರ್ಫಾದ ಬಂಡೆಗಳು ಘನ ಪದಾರ್ಥಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಮೇಲೆ ಯೆತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಿದ್ದ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು ಹೊಳೆಯೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿದಹಾಗೆ ಮುಳುಗುವದಿಲ್ಲ, ಆ ಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಗೆ ಉಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ; ಮುಂದೆ ಂಡೆಗಳು ಜಾರಿ ಹೋಗಹತ್ತಿದವೆಂದರೆ ಅವುಗಳ ಸಂ ಆ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣುಗಳು ಸಹ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತ ಈ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣುಗಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಾಶಿಗಳು ಬರ್ಫಾ ಂಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ತ್ಯಷ್ಟೆ ಆ ಬಂಡೆಗಳು ಶೀಳಿ ಅವುಗಳ ಬಿರಕುಗಳಲ್ಲಿ ನ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣುಗಳು ಬಿದ್ದು ಬುಡದ ವರೆಗೆ ಹೋ ವೆ. ಬರ್ಫಾದ ಬಂಡೆಗಳು ಕಂದರಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಹೋ ಗ ಯೆಡ ಬಲದ ದಂಡೆಗಳಿಗೆ ತಗಲಿ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು ತಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಯೆಳಿದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬರ್ಫಾದ ಬಂಡೆಗಳ ದಲ್ಲಿ ಶೇರಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳ
ಹೋಗಿ ಶೇರಿದ ಉಸಬು, ಹರಳು, ಕಲ್ಲು, ಮ
ವುಗಳು ಬುಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಲ್ಲಿನ ಪದರಗಳನ್ನು ಯ
ಷರ್ಷಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದರಿಂದ ಹೊಳೆಯು ಬುಡ
ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿಗೆಗಳು ನುಣುಪಾಗುವಂತೆ ಈ ಬಂ
ಜಾರಿಸುವಂಥ ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿಗೆಗಳು ಸಹ ನುಣುಪ
ವೆ; ಹೊಳೆಗಳೊಳಗಿನ ಗುಂಡುಗಳಂತೆ ಈ ಬಂಡೆಗಳ
ಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಕಲ್ಲುಗಳು ಸವಿದು ಗುಂಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳಿಂದ ಹರಿಯುವ ಹೊಳೆಗಳ
ರಾಡಿಯಾಗುವ ಕಾರಣವು ಇನ್ನು ನಿಮಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ
ಯುವದು. ಆ ಬಂಡೆಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಕಲ್ಲು
ಳಗಿನ ಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಷರ್ಷಿಸಿ ಮಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ.
ಲ್ಲದೆ ಬಂಡೆಗಳ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣುಗಳ
ವಾಗಲೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ ಇವೆಲ್ಲ ಆ ಬಂಡೆಗಳಿ
ರಿಡುವ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪರ್ವತ ಶಿಖರಗಳ
ಕಂದರಗಳ ಯೆರಡೂ ದಂಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಬೀಳುವ ಶಿ
ವೊಮ್ಮೆ ನಾವು ಇರುವ ಮನೆಗಳಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ
ತ್ತವೆ. ಇಂಥಾ ಬಂಡೆಗಳೆಷ್ಟೋ ವೊಂದೊಂದು ಬ
ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹ
ಕೊಂಡು ವೊಂದೊಂದು ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಯು
ಲ್ಲಿನ ಜಾರಿ ಬರುವಾಗ ನೋಡಿದರೆ, ದೊಡ್ಡ
ಷ್ಟು ಪರ್ವತವೇ ನಡೆದು ಬರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ

ಮಾಣವಾದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು, ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳು
ರಾರು ಮೈಲು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ,
ಟಲ್ಲಿ ತಾವು ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿ ಆ ಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಕೆಲ
ಡು ಕಂದರಗಳೊಳಗೆ ಚಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ.
ಧ್ರುವಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡ ಬರ್ಫದ
ಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಗ್ರೀನ ಲಂಡದ ಉತ್ತರಭಾಗವು
ಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ವೊಂದು ಅಪ್ರಮಾಣವಾದ ಬರ್ಫದ
ಯೊಳಗೆ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ದೊಡ್ಡ
ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳು ಹೊರಟು ಜಾರಿ ಹೋಗಿ ಸ
ದ್ರದೊಳಗೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಇವು ವೊಡ
ದು ತುಂಡಾಗಿ ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲಾಡುತ್ತಿರು
ಆದರೆ ಈ ತುಂಡುಗಳು ಸಣ್ಣ
ಲ್ಲ. ವೊಂದೊಂದು ತುಂಡು ಮೂರಾರು ಫೂಟು
ರವಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ "ಐಸ
ರ್ಗ" ಯೆಂಬ ಹೆಸರುಂಟು. ೧೬ನೇ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂ
ದು ಐಸಬರ್ಗದ ಆಕಾರವು ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದ
ರಿನ ಮೇಲೆ ಐಸಬರ್ಗಗಳ ಭಾಗವು ಯೆಷ್ಟು ಕಾಣು
ತ್ತವೆಯೋ ಅಷ್ಟರ ೭ ಪಾಲಷ್ಟು ಭಾಗವು ಸಮು
ಳಗೆ ಮುಳಗಿರುತ್ತವೆ. ನೀರಿನೊಳಗೆ ಬರ್ಫವನ್ನು ಚಲ್ಲಿ
ಅದರ ಆನೇ ಪಾಲಷ್ಟು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಮೇಲೆ ಕಾಣು
ವೆಂಬದನ್ನು, ನೀವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ವೊಂದು ಬರ್ಫದ ತುಂ
ನೀರೊಳಗೆ ಚಲ್ಲಿನೋಡಿ ಮನಗಾಣ ಬಹುದು. ಇದರಿಂದ
ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬರುವ ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳು ಯೆಷ್ಟು
ವಿರುತ್ತವೆಂಬದನ್ನು ತರ್ಕಿಸ ಬಹುದು.

ಗ್ರೇಟ್ ಬ್ರಿಟನ್ ದ್ವೀಪವು ಈಗ ಮಧ್ಯಮ ಶೀತ
ವೆಂದೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾ
ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಚಳಿಯು ಅತಿಶಯವಿತ್ತೆಂದು ಹೇ
ಆಸ್ಪದವುಂಟು. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕ
ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದವೆಂಬದರ ಕು
ಈಗ್ಯೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಬರ್ಫದಿಂದ ಸವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿ
ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೂತು ನ
ಪ್ಪೈಲು ಸಾಗಿ ಹೋಗಿ, ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಂಥ ದೊಡ್ಡ
ಶಿಲೆಗಳೂ ಯಷ್ಟೋ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀ
ಇದರಿಂದ ವಿಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನ
ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಯಾಕಂದರೆ
ಬ ಬಂಡೆಗಳು ತಿರುಗಾಡುವ ಪ್ರದೇಶವು ಮನುಷ್ಯರ
ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಹನವಾ
ಚಳಿ ಇರುವದಲ್ಲದೆ, ಬರ್ಫದ ಬಂಡೆಗಳಿಂದ ಆಗಾಗ್ಗೆ
ಯಾಗುವ ಭಯವಿರುತ್ತದೆ.

—೦—

Uttara Ramacharitra.

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರವು

೩ನೇ ಅಂಕವು

(೧೧೧ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದ್ದು.)

ಆ—ಆದ್ದರಿಂದ ಅದೇಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಭಗವಾನ್ ಬ
ವನಾದಂಥ ಬ್ರಹ್ಮನು—ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳ ಆ
ವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ, ಹೀಗೆಂದು ಹೂತನಾದವ

-ಹೇ ಋಷೇ ನೀನು ವಾಕ್ಯಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣನಾದಿ
ಂದ ರಾಮಚರಿತ್ರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸು! ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಪ್ರ
-ಅಬಾಧಿತವಾದ ತಪೋಜ್ಯೋತಿಯಿಂದ ಹೊಳೆಯು
ನೀನು ಆದಿ ಕವಿಯೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗೆಂದು ಅಂ
ನವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಆ ಬಳಿಕ ಪ್ರಾಚೇತಸ ಮು
ಮನುಷ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮದ ಪರಿಣಾಮರೂ
ಪ ರಾಮಾಯಣದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಈಗ
ಚಿತ್ರವೆಲ್ಲಾ ಅತ್ತಕಡೇ ಇವೆ.

—ಶಹಬಾಸ್ ಹೀಗಿದ್ದರೆ, ಜಗತ್ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಇದೊಂ
ಭ್ಯುದಯವಾಯ್ತು.

—ಅದಕ್ಕಂತೇ ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ? ಅಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥ
ಕ ಮಹಾ ವಿಷ್ಣುವುಂಟೆಂದು!

—ಈಗಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯಿತು.

—ತಂಗೀ ನಿನ್ನ ಶ್ರಮವು ಪರಿಹಾರವಾಯ್ತು. ಇ
ಅಗಸ್ತ್ಯಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸು.

—ಇಲ್ಲಿಂದ ಪಂಚವಟಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಈ ಗೋದಾವರಿ
ತೀರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೆಟ್ಟಗೆ ನಡೆಯುಂದರೆ ಅಗಸ್ತ್ಯ
ಕ ಹೋಗುತ್ತೀ!

—(ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರುತುಂಬಿ) ಇದೇ ಆ ತಪೋ
? ಇದೇ ಆ ಪಂಚವಟಿಯೇ? ಇದೇ ಗೋದಾವರೀ
? ಇದೇ ಪ್ರಸವಣಗಿರಿಯೇ? ಹಾಗು ನೀನೇ ಜನ
ವಾಸಿನಿಯಾದಂಥ ವಾಸಂತೀ ನಾಮಕಳಾದಂಥ ವನ
ಯೇ?

—ಹೌದು ಇದೆಲ್ಲಾ ನಿಜವೇ!

ಆ—(ಕರುಣಾಪರಳಾಗಿ) ವತ್ಸೇ ಜಾನಕೀ ಇಷ್ಟ
ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರ ಮಂಡಳಿಯು ಆದ್ದರಿಂದ—

|| ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ ||

ನೀನಿರ್ದ ಕುಂಜವನ, ವೃಕ್ಷ, ಗಿರಿಪ್ರದೇಶಂ |
ನೀನಾಡಿದೀ ಹೊಳೆ,ಮಳಲ್,ವನದೇವಿನೀತೇ!||
ಈನಂಮಮೂತಿಗವಲೋಕನಕ್ಕೆದೆ ತಾಯೇ |
ನೀನಿರ್ದೆಯೆ—! ಎವಸುತಿರ್ಪವೆ ನಾಮಶೇಷೇ |

ವಾ—(ಭಯದಿಂದ ತನ್ನೊಳಗೇ) ಏನು ಕಾರಣ
ಶೇಷೆ ಯೆಂದು ನುಡಿದಳೋ (ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ) ಅಕ್ಕಾ
ದೇವಿಯ ಜೀವಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮಹಾಭೀತಿಯುಂಟಾಗಧೆ?

ಆ—ತಂಗೀ ಏನುಹೇಳಲಿ ಭೀತಿಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ,
ಅಪವಾದವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ವಾ—ಅಕ್ಕಾ ಅದೇನು ಹೇಳಿರಿ ಬ್ಯಾಗನೇ.

ಆ—(ಕಿವಿಯಲ್ಲೇ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ) ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ

ವಾ—ಅಹಹ ದೈವ ವಿಪರೀತವು ದಾರುಣವಾಗಿ
ದು ಎಚ್ಚರದಪ್ಪಿದಳು)

ಆ—ತಂಗೀ ವಾಸಂತೀ ಏಳಮ್ಮಾ ಏಳು!

ವಾ—(ಎಚ್ಚತ್ತು) ಹಾ ಪ್ರಿಯಸಖೀ ಹಾ ಮಹಾ
ಗ್ಯಶಾಲಿನೀ ಜಾನಕೀ ನೀನು ಹುಟ್ಟಿ ಇಂಥಾ ಘೋ
ಣಾಮವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಯು ಬರೆದನೇ!
ರಾಮಭದ್ರ, ನೀನಾದರೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಹುದೇ? ಹ
ಮನುಮಾಡೀ ಅವಳ ದೈವವೇ ಆಕೆಯ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ
ಅಕ್ಕಾ ಆತ್ರೇಯಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸೀತಾದೇವಿಯನ್ನು ಆ ಕ
ರದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಬಳಿಕ, ಏನು ಗತಿಯಾದಳೋ

ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ,
ಮೊರಬ. ಜಿ ಧಾರವಾಡ.
೧೩೩

ಷ್ಟಾಂಚೇ?

—ಇಲ್ಲಮ್ಮಾ ಇಲ್ಲ.

—ಹಾಹಾ ಹಾ! ಅನರ್ಥವಾಯಿತು. ಪ್ರಾಜ್ಞಳಾದ ತಿಯೂ, ವಶಿಷ್ಟಗುರುಗಳೂ, ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕಾ ರಲಾಗಿಯೂ, ರಾಮಭದ್ರನ ಮುಟ್ಟಿಪ ತಾಯಂದಿರು ತರಾಗಿರಲಾಗಿಯೂ ಇಂಥಾ ಅನುಚಿತ ಕೃತ್ಯವು ಹ್ಯಾ ಭವಿಸಿತು?

—ಆಗ ಈ ಗುರುಜನರೆಲ್ಲಾ ಋಷ್ಯಶೃಂಗರ ಆಶ್ರಮದ ತೆ, ಈಗ ಆ ದ್ವಾದಶವಾರ್ಷಿಕವಾದ ಯಾಗವು ಸ ವಾದ ಕಾರಣದಿಂ ಋಷ್ಯಶೃಂಗ ಮುನಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಪೂ ಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಬಳಿಕ ಸುಭಾವಳಾದ ಅರುಂಧತಿಯು—ವತ್ಸೇ ಜಾನಕಿಯಿಲ್ಲದ ೇಧ್ಯೆಗೆ ನಾವು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು ನುಡಿದಳು, ಅದ ರಾಮಮಾತೃಗಳೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು; ಅದಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಗುರುಗಳು ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳವರಿಗೆ ೇಕಿ ಮುನಿಗಳಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿರೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ.

—ಹಿಳ್ಳೇದು ಈಗ ಆ ರಾಜನು ದಾವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಗಿದ್ದಾನೆ?

—ಆ ಭೂಪತಿಯು ಸಾಂಪ್ರತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಮೇ ರವನ್ನು ಮಾಡಲಾರಂಭಿದ್ದಾನೆ.

—ಅಯ್ಯೋ! ಅಯ್ಯೋ! ಪುನರ್ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಲ್ಲೇ? ರಾಮನು.

—ಹಾ ಪಿಳಿತನ್ನು ಇಂಥಾಮಾತು ಹಾಗಾದೀತು?

—ಹಾಗಾದರೆ, ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯು ದಾರು?

ಆ—ಸುವರ್ಣಮಯವಾದ ಸೀತಾಪ್ರತಿಮೆಯು !

ವಾ—ಆ ಹಾ ಹಾ ಯಾವ ವಿಲಕ್ಷಣ ಕೃತ್ಯವಿದು!

ಇಂದ್ರವಜ್ರಾ

ದಾವಂಮಹಾಪೂರುಷರಾಮನೋಂತರ್ ।
ಭಾವಂಗಳಂಬಲ್ಲನೊ ವಜ್ರದಿಂದಂ ॥
ಶಾವೇಕತೋರಂಗಳು;ಕೋಮಲಂಗಳ್ ।
ಪೂವಿಂದೆಯುಂ,ಲೋಕವಿಲಕ್ಷಣಂಗಳ್ ॥ ೬

ಆ—ಆ ಯಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಮದೇವನಿಂದ ಅಭಿಮ
ಲ್ಪಟ್ಟು, ಶುದ್ಧವಾದ ಕುದುರೆಯು ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ;
ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದ್ದಾರೆ; ದಿವ್ಯಾ
ಸ್ತ್ರಪ್ರವೀಣನೆನಿಸಿದ—ಲಕ್ಷ್ಮಣಕುಮಾರನಾದ ಚಂದ್ರಕೇ
ಚತುರಂಗಸೇನಾ ಸಾಧನೆಯೊಡನೆ ಮುಖ್ಯಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ
ಮಿಸಿ ಕಳುಹಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ವಾ—ಪ್ರೇಮಾಶ್ರುಗಳಿಂದಲೂ ಕೌತುಕದಿಂದಲೂ
ಕ್ತವಾಗಿ ಕುಮಾರ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗಾದರೂ ಪುತ್ರನಾಗಿದ್ದಾ
ಷ್ಟೇಸಾಕು)ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು.

—o—

Notices.

ನಂಬರು ೧೪೮೭

ಮೈಸೂರ್—ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳವರ ಆಫೀಸು—
೭ ನೇ ಜುಲಾಯಿ ೧೮೭೯

ಮೆ. ಎಜುಕೇಶನಲ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಈಶಾನ್ಯ

ಇವರಿಗೆ—

ಎಂಮ ನಂಬರು ೯೬೩ ತಾ. ೧ ನೇ ಮಾಚಿ ಮ

ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವದೇನೆಂದರೆ, ಇಬ್ಬ
ಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಕೂಡಿ ಸರಕಾರೀ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವ
ಷ್ಟು ಹಿರೆಯವನ ಹೆಸರಿಗೆ ಭೂಮಿಯು ದಾಖಲಾ
, ಚಿಕ್ಕವನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು
ು ಮಾಡಲಾಗಿ, ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ
ಫೀಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಇರ ಬಾರದು.
ಸ್ತೃತ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟಿ
ುಲಿ ಗೌಡ ಕುಲಕರಣಿಗಳ ಸಹಿಗಳಿದ್ದು, ಕೆಳಗೆ
ಮಲೇದಾರರ ಸಹಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಸಾಕು.

(Signed) K. M. Chatfield.
ಡಾಯರೇಕ್ಟರ ಆಫ್ ಪಬ್ಲಿಕ ಇನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಸನ್.

ನಂಬರು ೧೪೮೮

ಎಜೂಕೇಶನಲ್ ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗ ಇ
ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಕಲು ರವಾನೆ. ತಾ. ಸದರ

(Signed) K. M. Chatfield.
ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಆಫ್ ಪ. ಇ.

—o—

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು ೪೮೧

ಜಂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹೇಯೊಳಗಿನ ತಾಲೂಕ ಸಾಲಿಯ
ಷ್ಟ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—

ಾಡ ಜಿಲ್ಹೇದ ಡಿಪುಟಿ ಎಜ್ಯೂಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ
ಕಡಿಯಿಂದ ಬರದು ಹೋಗುವದೇನಂದರೆ—ಲಗತ
ನಮುನೆಯು ಪ್ರಕಾರ ನಮಗೆ ಯಾವತ್ತು ಸಾಲಿಗಳೊ
ಡೆಡ್ಡಸ್ಟಾಕ ಸಾಮಾನಗಳ (ಪುಸ್ತಕ, ನಕಾಶೆಗಳಹೊ

ತ್ರ್ಯ) ಮಾಹಿತಿಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಂತು ನಿಂಮ ಯಿಯಂನು ಕಳಶಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ೮ ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಮ್ಮ ಕಡಿಗೆ ಕಳಿಶಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಮಾಹಿತಿಯು ಳ ಜರೂರೀ ಇದ್ದ ಕಾರಣ್ಯಾ ಬರಯಿರುತ್ತೇವೆ. ಬಹಳ ತ್ವ್ರ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ದರವರ್ಷ ಫೇಬ್ರುಆರೀ ಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ನಮೂನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಡೆಪಸ್ಟಾಕಿನ ಲಿ ಖಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗರಿ. ತಾರೀಖು ೩ ಜೂನ ೧೮೭೯:

Chanabassappa B. Dharwar
ಡಿ॥ಎ॥ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ

—o—

ನಂಬರು.	
ಸಾಮಾನುಗಳ ತಪಶೀಲು.	
ಪ್ರತ್ಯೇಕಸಾಮಾನದ ಕಿಮ್ಮತ್ತು. *	
ಅಂತಃಕಿಮ್ಮತ್ತು.	
ಶೆರಾ(ಸಾಮಾನುಗಳು ಹೊರೆದ ತಾರೀಖು, ತಿಂಗಳು, ಸನ್ನು, ದುರಸ್ತು, ನಾದುರಸ್ತು ಮೊದಲಾದವುಗಳು).	

* ಸಾಮಾನಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಬ್ಯಾರಿಯ ಬ್ಯಾಪರಿ.

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು. ೩೬೩

ಬೆಳಗಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ತಾಲೂಕಸ್ಕೂಲ ಮಾ
ರರಿಗೆ——

ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ. ಸ್ಕೂಲ ಶಿಪಾಯಿ ಇವನು ಪಗ ಬಟವಡೆಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರೂರಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ್ಯೆ ಅಷ ಶಾಲಿಯ ಲೈಬ್ರರಿಯ ವ ಡಿಪೋದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯದಕಿ ರಾತ್ರಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಲೈಬ್ರರಿ ವ ಡಿಪೋ ಇದ್ದ ಸ್ಥಳದ ಮಲಗಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಹಗಲು ಹೊತ್ತು ಸಾಲಿ ಬಂಧಿರು ಗ್ಯೆ ಅಲ್ಲೆ ಇರಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾಲೂಕ ಮ ಸ್ತರರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಿಪಾಯಿಗೆ ತಾಕೀದಿ ಕೊಡ ತ ದ್ದು ತಿಳಿಯುವದು. ತಾರಿಖು ೫ ಮಾಹೆ ಜೂನ ೧೮೭೯

Roaji B. Karandikar.

ಡಿ. ಇ. ಇ. ಜಿ|| ಬೆಳಗಾವ.

—೦—

ಸರಕ್ಯುಲರ ನಂಬರ ೨೦೫

ಕಲಾದಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲ ಮಾ
ರರಿಗೆ——

ಡಿ. ಇ. ಇ. ಜಿಲ್ಹಾ ಕಲಾದಗಿ ಇವರ ಕಡಿಯಿಂದಾ ಳಿ ಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ. ಕೆಲವು ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಶ್ರ ದಾಗಿ ಕಲಿಸುವ ಈಯತ್ತೆಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವ ಕ ಮಾತ್ರ ಲಕ್ಷ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಕಲತ ಇಯತ್ತೆಗಳ ವಿಷಂ ಳಂಸ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕೇಳದೆ ಇರ ರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಯೆತ್ತೆಗಳು ಆರಂಭವಾದ ಕೂಡ್ಲೆ ತೇ ಯೆತ್ತೆಗಳ ವಿಷಯಗಳಂನಃ ಅವರು ಮರೆತು ಬಿಡುತ್ತಾ

...ರೆ ೫|೬ ನೇ ಇಯತ್ತೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಹುಡುಗ
...ತ್ರಿದ ನಕಾಶ ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖೇಗ ವರ್ಣನೆ ಮಹಾ
ರಾಷ್ಟ್ರ ಇತಿಹಾಸ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಬರುತಿರು
...ಕಾರಣ ಮಾಸ್ತರರು ಪ್ರತಿವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿವ
ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಆ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ವಿಷಯಗಳ
ಕೇಳುತ್ತಿರ ಬೇಕು ಈ ಸರಕ್ಯುಲರ ಕಡೆಗೆ ಯಾರಾದ
ಮಾಸ್ತರರು ಲಕ್ಷ ಕೊಡದೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಾ
...ಖ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯ ತಜವೀಜ
ಲಾಗುವದು ತಿಳಿಯುವದು ತಾರೀಖು ೨೬ ನೇ ಜೂನ
...೯ ಇಸ್ವಿ.

R. S. Sawanur

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಕಲಾದಗಿ.

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ರಾ|| ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎಡಿಟರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ.

ವಿ. ಅಯ್ಯಾ ನನಗೆ ಒಂದು ಲೆಖ್ಖ ದೊರದಸೆ, ಅದು
ಬಾರದ ಕಾರಣ ತಮ್ಮ ಕಡೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ.
...ನ್ನು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿ ಗಣಿತ
...ಜ್ಞರ ನಜರಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರಿಂದ ತಿಳಿಯುವದು.

ಗಣಿತ.

ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ೬ ಆರಮೊಳಾ ಉದ್ದ ೧ ಒಂದು

ಮೊಳಾ ಅಗಲ ೮ ಎಂಟು ಮೊಳಾ ಎತ್ತರವಿರುವ ಚ
ಕಮಾನಿನಾಕೃತಿಯುಳ್ಳ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಘನಮೊಳೆ ಪಿಟ್ಟ
ಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಅಷ್ಟೇ ಪಿಟ್ಟಂಗಿಗಳಿಂದ ಕಾಟಕೆ
ತ್ರಿಕೋನಾಕೃತಿಯುಳ್ಳ ಒಂದು ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ
ದ್ದಾಗಂದರೆ ಒಂದು ಬಾಜು ೩ ಮೊಳಾ ಎರಡನೇ ಬಾ
ನಾಲ್ಕು ಮೊಳಾ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪಾಯಾ ಇಟ್ಟು
ಮೊಳಾ ಎತ್ತರ ಕಟ್ಟುವರೆ ಅಷ್ಟೇ ಪಿಟ್ಟಂಗಿಗಳು ಸಾಲುತ
ತಾರೀಖು ೨೪ ಮಾಹೆ ಜೂನ ಸನ್ ೧೮೭೯ ಇ ||

ಸಹಿ. ದಾಪಂ ಪಲ್ಲಾದ ಹಟೇಲ ಸಾ || ಹೆಪ್ಪಮ
ರ ಕೋಟೂರ ತಾ || ಧಾರವಾಡ.

—o—

“ ಲಗ್ನದ ಸಂಬಂಧ ನಿಬಂಧ ”

ಮ || ರಾ || ರಾ || ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎ
ಇವರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ............ ....

ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರ ವಿಷಯ
ಮಾಡಿ ಕೊಡುವವರ ವಿಷಯಕ್ಕೂ, ಶೋಧಿಸಿ ನೋ
ಅಂಥ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅನರ್ಥ
ಜನರ ಮನದಲ್ಲಿ ಕುಕಲ್ಪನೆಗಳೂ, ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ
ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾದ ಸೂಜ್ಞರಾದ ವಿ
ಸ ಜನರ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವರು ಪಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳದೆ
ದಿಗೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ನಾನು ನಿಜವಾಗಿ ನಂಬು

೧ ಬಹುತರವಾಗಿ ಈಗ ಕೃತಾರ್ಥ ಕನ್ಯಾದಾನ
ದಿಕೊಡುವ ವರಿವಾಟು ಕಡಿಮೆ, ಅದರ ಬದಲು ಸ
ಟುಂಬ ಮಾತ್ರ ಸಾಧಿಸಿಗೊಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡುವ ಭಾ

ಗ್ಳು, ಮೈಮೇಲೆ ಇಡಿಸಿ ಕೊಂಡ ದಾಗೀನ-ಗಳನ್ನು ತಿ
ಕೊಡುವವರು ಸ್ವಲ್ಪೇ ಜನರು, ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಭಂಗಾ
ಇಷ್ಟು ಬೆಳ್ಳಿ, ಇಡಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕೆಂಬುವವರ ಹೊರ್ತು
ಥಾ ಯೋಗ್ಯರಾದಾಗ್ಯೂ ಲಗ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವವಿ
ಬುವದು ಯಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಹೋದದರಿಂದ ಯ
ೀ ಜನರು ಮದುವೆಯ ಆಶೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಸ್ಥಕೂ
ನ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗುವದು; ಮನೆತನ, ತಕ್ಕಷ್ಟು ದುಡ್ಡು,
ರ್ತನೆಯುಳ್ಳವರು, ಹುಡುಗನು ಜಾಣ, ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ
ವಕೊಟ್ಟರಾಯಿತೆಂಬುವ ಜನರು ಇಲ್ಲದಿರುವದರಿಂದ, ಮ
ದ್ರವ್ಯದಾಶೆಗಾಗಿ ಯಥಾ ವಯೋವೃದ್ಧ, ರೂಪಹೀ
ದಂಥವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕ ಸುಕುಮಾರಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು
ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ರೀತಿ ದೊಡ್ಡ ಅನರ್ಥ
ಗೆ ಹಾಕುವದರಿಂದ, ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರು ಅಂಥ ತಾಯಿ
ಗಳ ಹೊಟ್ಟೇಲ ಹುಟ್ಟಿ ಸಾರ್ಥಕವೇನು, ಮತ್ತು ಅಂ
ಕುದಿಹದ್ದುಗಳನ್ನು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಫಲವೇನು,
ಮಾತ್ರಕ್ಕು ಸೌಖ್ಯವಾಗಹೆಂಬದು ನಿಶ್ಚಯವೇ ಸರಿ.
ಿ ಭಂಗಾರ, ಬೆಳ್ಳಿ ಇಡಲಿ, ಅಥವಾ ಇಡದಿರಲಿ, ಮು
ಗಿ ಮುದುಕನು ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದವನಾಗಿ ವಿದ್ವಾಂಸನಿ
ಆತನೇ ವೊಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ವ
ಣಿಗೆ ಸರಿಯುಂಬು ತಿಳಿದು ಕನ್ನಿಕೆಯರನ್ನು ಕೊಡು
ಡಿಕೆಯು, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯೆ ಜನರು ಈಗಿನಷ್ಟು
ಿ ಇದರ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದಷ್ಟು ಸಹ ದುಃಖವಲ್ಲಿ
ವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಹುತರ ವೊದಗುತ್ತೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲೆಂಬು,
ೀಕರಾಷ ಪೂರ್ಣ ಅನುಭವವುಳ್ಳ ವೃದ್ಧ ಜನರು

ಹೇಳುವ ಮಾತು ನಿಜವೇಯೆಂಬು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರು

ತಾ || ೨೦-೬-೭೯ (ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗುವದು)
ಮುಂ ಮುದಕವಿ, ಗೋವಿಂದ ಕೇಶವ ಜಿ
ತೇರದಾಳ.............

Udapi and Karikall.

ಉಡಪಿ ಕಾರಿಕಲ್ಲು.

ಉಡಪಿ—ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾ ಪುಪ್ರದಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಹರದಾರಿ ದೂರವಾಗಿ ಪಾಪನಾಶನೀ ಯೆಂಬ ಹೊಳೆಯ ಧಡದಲ್ಲಿ ಉಂಟು. ಈ ದ ಹತ್ತರ ವೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕೋಟೆಯೂ, ಪಾಪನಾಶಿ ಮುಖದಹತ್ತರ ದರಿಯಾಬಹಾದೂರ ಯೆಂಬ ಬೇರೊ ಕೋಟೆಯೂ ಉಂಟು, ಇಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷ್ಣನ ದೇವಸ್ಥಾನ ಗ್ಗೆ ಈ ಪ್ರಾಂತು ದಕ್ಷಿಣದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಚಚೌಕು ಪ್ರಾಕಾರದೊಳಗೆ ನಗುಡಿಯೂ, ಅನಂತಶಯನನಗುಡಿಯೂ, ಇನ್ನೊಂದು ಗುಡಿಯೂ ಹೀಗೆ ಮೂರು ಗುಡಿಗಳೂ ಒಂದು ಸುಂದ ದ ಕೆರೆಯೂ ಉಂಟು ಈ ಗುಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ತಾ ತಗಡಿನ ಮಾಳಿಗೆ ಯುಂಟು. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಷ್ಣವಮತ ಸ್ಥಾಪಕನಾದ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅನಂತಶಯನನಗುಡಿಯು ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚೀನ ಕಾಲದ್ದೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೇ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಧ್ವಾಚಾರ್ಯನು ಆರಾಧನೆಯು ಮಾಡಿದನು. ಆದರೆ ಇ ಗಿನ ದೇವತೆಯು ಮಹಾದೇವನ ಪಿಂಡಿಕೆಯುಂಟು;

ಅನಂತಶಯನವೆಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗುಡಿಗಳಲ್ಲದೆ ಈ
ಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಪುರಾತನದ ಗುಡಿಗಳೂ, ಯೆಷ್ಟೋ
ಲೇಖಗಳೂ ಉಂಟು.

ಕೃಷ್ಣನ ಪೂಜಾರಿಗಳು ಯೆಂಟು ಮಂದಿಸನ್ಯಾಸಿಗಳುಂಟು.
ಯೆಂಟು ಮಠಗಳೂ, ಬೇರೆ ೫ ವೈಷ್ಣವ ಸನ್ಯಾಸಿ
ಮಠಗಳೂ, ಒಂದು ಶ್ರೃಂಗೇರಿಯ ಮಠವೂ ಹೀಗೆ ೧೪
ಗಳು ಪ್ರಾಕಾರ ದೊಳಗೇ ಉಂಟು. ೮ ಮಂದಿ ಪೂ
ಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನು ಯೆರಡೆರಡು ವರ್ಷ ಪೂಜೆಯ
ತುವನು. ಈ ಯೆಂಟೂ ಮಠಗಳು ತುಳುವುದೇಶದಲ್ಲಿ
ಸ್ಥಾನಗಳೆಂದೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಒಂದೊಂದು
ಕ್ಕೆ ಕೆಲ ಜನರು ಮಾತ್ರ ನಡೆಕೊಳ್ಳುವರು. ಈ ದೇ
ನದ ಖರ್ಚು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೮೦೦೦೦
ಯಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿತ್ಯಶಃ ಬಂದ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅನ್ನಹಾಕುವರು ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ
ರದಿಂದ ೮೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನೇಮಣೂಕು ಪ್ರಂ
ಜನವರೀ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಜಾತ್ರೆಯೂ ಕೂ
ದೆ.

ಉಡಪೆಯ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವು ಸುಂದರವಾ
ಗದ್ದೆ ಭೂಮಿಗಳಿಂದಲೂ, ಅಡಿಕೆಯ ಬನಗಳಿಂದಲೂ ಬ
ಮಣೀಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಕಾರಿಕಲ್ಲು — ಸವರೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ದೊ
ಗ್ರಾಮವು. ಇಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ನಿವಾಸಿಗಳು ಜೈನರು.
ಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರೇ ಬಹು ಜನರು. ಈ ಊರಲ್ಲಿ
ಮ ಪುರಾತನದ ದೊಡ್ಡ ಜೈನ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳುಂಟು.

ಒಂದು ಬಸ್ತಿಯೂ, ಇನ್ನೊಂದು ಬೆಟ್ಟ ವೆಂಬ ಹೆಸ
ಗೌತಮಸ್ವಾಮಿಯಪ್ರ. ಬಸ್ತಿಯು ಬೆಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದು.
ದು ದೀರ್ಘ ವರ್ತುಲಾಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮಾ
ಯು ಬಹು ಭಾರವುಳ್ಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಚಚೌಕು ಕ
ಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಗುಡಿಯ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ
ಥ ವಿಷಯದ ಚಿತ್ರಗಳುಂಟು. ಇದರ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ
ತೀರ್ಥಂಕರರ ಮೂರ್ತಿಗಳುಂಟು. ಈ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಇ
ಶಿಲಾಲೇಖದಿಂದ ತಿಳಿಯುವದೇನಂದರೆ, ಶಾಲಿವಾಹನ ಶ
೧೨೫೬ ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಜನದತ್ತನೆಂಬ
ನ ಅರಸನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಊರಲ್ಲಿರುವ ಜೈನರ
ಶದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪನವರ ಚರಿತ್ರವೆಂಬದೊಂದು ಪುಸ್ತಕವು
ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದದ್ದೇನಂದರೆ, ಜನದತ್ತನ ತಂದೆ
ಯಮುನಾ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಮಥುರಾ ಪಟ್ಟ
ಅರಸನಿದ್ದನು. ಆವನು ಸೂರ್ಯ ವಂಶದವ
ಯೇನೋ ಅಪರಾಧದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಈ ಜನದತ್ತನ
ಮಗನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ಅವನು ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮಾ
ರಿಂದ ಜನದತ್ತನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಓಡಿಬ
ನಗರದ ಹತ್ತರ ಒಂದು ಹೊಸ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸ್ಥಾ
ಆ ತರುವಾಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದೊಳಗೆ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿಳಿದು,
ಲವು ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾರಕಲ್ಲಿನ
ರಸನಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಬೈರರಸುವಡಿಯರೆಂಬ ಕಾರಕ
ಅರಸರು ಅವನ ವಂಶದವರೇ. ಇಕ್ಕೇರಿಯ ಶಿವಪ್ಪನಾ
ಕನು ಅವರನ್ನು ಮುರಿದನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಮು.

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು.

[ಪುಸ್ತಕ ೧೪] [ಸಂಚಿಕೆ ೭

ಜೂಲಾಯಿ ೧೮೭೯

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಗೆಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಒಬ್ಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದ ಡಾಕ್ತರನು ಬೇನೆಯುವರನ್ನು ಜೋ ಮಾಡುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ—ಬೇನೆಯುವನು ಮಲಗಿರುವ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ನಿರ್ದು ದ ಹವೆಯು ಬರುತ್ತಿರಬೇಕು; ಮತ್ತು ಊದಿನಕಡ್ಡಿ, ಚಂದನ, ಕಪ್ಪುರ, ಮುಂತಾದ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗ ಆ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸುಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ನಿರಂತರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಕೋಣೆಯೊ ತಂದಿಡಬೇಕು. ಅವು ದೊರಿಯದಿದ್ದರೆ, ಹಜ್ಜಗಿನ ಲವನ್ನು ತಂದು ಬೇನೆಯುವನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಇಡಬೇಕು. ಬೇನೆಯುವನಿಗೆ ಶೋಕಬಂಧ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಅವನ ಕಿವಿ ಬೀಳಗೊಡಬಾರದು. ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಸಂತುಷ್ಟವಾಗು ಮಾತುಗಳೇ ಅವನ ಕಿವಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಬೀಳುತ್ತಿ ಕು. ಅದರಿಂದ ಅವನು ಬೇನೆಯನ್ನು ಮರಿಯುವನು. ನಿನಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಯೇನು ಬೇಕೆಂತ ಅವನನ್ನು ಕೇಳ

ಮೇಲೆ ಕೇಳಬಾರದು. ಅವನು ಬೇಡಿದಾಗ ಸಪ್ಪಗಿ
ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಾತ್ರ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಪಾತ್ರೆಯ
ತಂದು ಕೊಡಬೇಕು. ಹೆಮ್ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಆಹಾರವನ್ನು
ಇಟ್ಟರೆ ಅವನಿಗೆ ವಾಕರಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

೫ ಬೇನೆಯವರು ಅಪ್ರಯೋಜಕ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾ
ತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಹು ಬೇಗ ಬರು
ಆದದರಿಂದ ಅವರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು
ಸಂತಾಪ ಬೆಳಿಸ ಬಾರದು.

ನಾಶಿಕದ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಕ್ಕಲತನದ ವಿ
ಲಿಯುವ ವರ್ಗವು ಶುರುವಾಯಿತು. ಮಾಸ್ತರನು ಚನ್ನ
ಣದ ಕಡೆಯವನಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಭ್ಯಾಸವು ೨ ತಾಸು
ಯುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸರಕಾರದವರು ವೊಂದು ಹೊಲ
ಆ ಮಾಸ್ತರನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಹೊಲದೊಳ
ವನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಯೆರಡು ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕರ
ದು ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಲಗಪ್ಪವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕವನು

ವಿಲಾಯತಿಯ ಟಪಾಲು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದು ಪ
ಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ೨೨ ದಿವಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
ಈಗ ೧೬ ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಈ ಟಪಾಲು ಬಂದು ಮ
ವರ್ತಮಾನವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಪಂಡಿತಶಾಮಜೀ ಕೃಷ್ಣವರ್ಮನೆಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ
ದೂ ಗೃಹಸ್ಥನು ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಆಕ್ಸಫರ್ಡ ಕ
ದೊಳಗೆ ಪ್ರೊಫೇಸರನಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ಈ ಗೃಹ

ಸ್ಸು ೩೩ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇವ
ಷನ ವಿದ್ವಾಂಸನಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಪ್ರೊಫೇಸರ ಮಾನೀಯರ
ಲಿಯಮ್ಸ ಯೆಂಬವರು ಇವನನ್ನು ಬಹಳ ಶ್ಲಾಘನ
ಡುತ್ತಾರೆ.

—*—

ಬ್ರಹ್ಮದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಗ್ನದ ಮುಖ್ಯ ವಿಧಿ ಯೇನಂದರೆ, ವ
ವರಗಳು ಯಾವತ್ತು ಜನರ ಸಮಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವೊಂದೇ ತ
ಯೊಳಗೆ ಉಂಡರೆ ತೀರಿತು. ಬೇರೆ ವಿಧಾನವು ವಿಶೇ
ೀನು ಇರುವದಿಲ್ಲ.

———

ಸನ್ನ ೧೮೮೦ ಅಂದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಬರಬೀಳುತ್ತ
ಮು ಪ್ರೊಫೇಸರ ಕೇರೋಲಕ್ಷ್ಮಣ ಛತ್ರೆ ಇವರು ಭವಿ
ನ್ನು ಬರಿದು ಪುಣೆಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯವರ
ೀಸ ತಿಂಗಳಿನ ಮಾಸಿಕ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

—o—

ವಿಲಾಯತಿಯ ಡಾಕ್ತರರ ಔಷಧಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ
ಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ನಡಿಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ
ಕತ್ತೆಯ ಕಡೆಯ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವು ಈ ಔಷಧಗಳ
ೀಲಿಂದ ಹಾರಿದ ಕಾರಣ ಅವರು ಈಗ ದೇಶೀ ಔಷ
ನ್ನೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸದೊಳಗೆ
ಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯುಂಟಾದದ್ದು ನೋಡಿ, ಡಾಕ್ತರ ಚಾರ್ಲಸ
ಂಟವರು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ವೈದ್ಯಕದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು
ಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು
ಬ್ಬರು ನೇಟೀವ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆರಂಭಿ

ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

—o—

ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಡವಿಯನ್ನು
ನಂತೆ ಜೇಪಾನ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರದ
ಅಡವಿಯನ್ನು ಕಡಿದ ಕಾರಣ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ
ಬೀಳ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರದವರು
ವಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಬೆಳಿಸುವ ಕ್ರಮ ನಡಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ.

—o—

ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಬಡ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಜನರ
ಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಹ
ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವ ವಿಚಾರ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ
ಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಕೇಳಿದ ಸುದ್ದಿಯುಂಟು.

ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಡಿಪುಟೀ ಇನ
ಕ್ಟರರಾಗಿದ್ದ ರಾ. ರಾ. ಭಾಸ್ಕರ ಬಾಳಕೃಷ್ಣ ಲಿಮಯೆ ಇವರು
ಲ್ಲಿಂದ ಹೋದ ಬಳಿಕ ನಾಶಿಕದ ಡಿಪುಟೀ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟ
ಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಯೇನೋ ಆರೋ
ಬಂದು ಅವರು ಘೋಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳು ಸ
ದಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹೋದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಜರತ
ಯಿತೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿ
ವು ಬಹಳ ಖೇದ ಪಡುತ್ತೇವೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರೀ ಬುಕ್ ಡೀಪೋದ ತಪಾಸವು

ಮೇಲೆ ಕೇಳಬಾರದು. ಅವನು ಬೇಡಿದಾಗ ಪಕ್ವಕ
ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಾತ್ರ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಪಾತ್ರೆ
ತಂದು ಕೊಡಬೇಕು. ಹಿಮ್ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಆಹಾರವನ್ನು
ಇಟ್ಟರೆ ಅವನಿಗೆ ವಾಕರಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

೫ ಬೇನೆಯುಳ್ಳವರು ಅಪ್ರಯೋಜಕ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮ
ತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಹು ಬೇಗ ಬರು
ಆದದರಿಂದ ಅವರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು
ಸಂತಾಪ ಬೆಳಿಸಬಾರದು.

ನಾಶಿಕದ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲತನದ ವಿ
ಳಿಯುವ ವರ್ಗವು ಶುರುವಾಯಿತು. ಮಾಸ್ತರನು ಚ
ಣದ ಕಡೆಯವನಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಭ್ಯಾಸವು ೨ ತಾಸು
ಯುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ಹೊ
ಆ ಮಾಸ್ತರನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಹೊಲದೊ
ವನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಎರಡು ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕ
ಡು ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಲಗಪ್ಪವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕವ

ವಿಲಾಯತಿಯ ಟಪಾಲು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದು
ಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ೨೨ ದಿವಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
ಈಗ ೧೬ ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಈ ಟಪಾಲು ಬಂದು ವ
ವರ್ತಮಾನವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಪಂಡಿತಶಾಮಜೀ ಕೃಷ್ಣವರ್ಮನೆಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸನಾ
ದೂ ಗೃಹಸ್ಥನು ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಆಕ್ಸಫರ್ಡದ
ದೊಳಗೆ ಪ್ರೊಫೇಸರನಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ಈ ಗೃ

ಸ್ಸು ೭೩ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇವ ಷನ ವಿದ್ವಾಂಸನಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಪ್ರೊಫೇಸರ ಮಾನೀಯರ ುಲಿಯಮ್ಸ ಯೆಂಬವರು ಇವನನ್ನು ಬಹಳ ಶ್ಲಾಘನ ುತ್ತಾರೆ.

—*—

ಬ್ರಹ್ಮದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಗ್ನದ ಮುಖ್ಯ ವಿಧಿ ಯೇನಂದರೆ, ಪ ರಗಳು. ಯಾವತ್ತು ಜನರ ಸಮಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವೊಂದೇ ತ ಟೊಳಗೆ ಉಂಡರೆ ತೀರಿತು. ಬೇರೆ ವಿಧಾನವು ವಿಶೇ ೇನು ಇರುವದಿಲ್ಲ.

———

ಸನ್ನ ೧೮೮೦ ಅಂದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಬರಬೇಳುತ್ತ ದು ಪ್ರೊಫೇಸರ ಕೇರೋಲಕ್ಷ್ಮಣ ಛತ್ರೆ ಇವರು ಭವಿ ರನ್ನು ಬರೆದು ಪುಣೆಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯವರ ೇಸ ತಿಂಗಳಿನ ಮಾಸಿಕ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

—o—

ವಿಲಾಯತಿಯ ಡಾಕ್ತರರ ಔಷಧಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲ್ಲಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ನಡಿಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕತ್ತೆಯ ಕಡೆಯು ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವು ಈ ಔಷಧಗಳ ೇಲಿಂದ ಹಾರಿದ ಕಾರಣ ಅವರು ಈಗ ದೇಶೀ ಔಷ ಳನ್ನೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸದೊಳಗೆ ಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯುಂಟಾದದ್ದು ನೋಡಿ, ಡಾಕ್ತರ ಚಾರ್ಲಸ ಂಟಪರು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ವೈದ್ಯಕದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬ್ಬರು ನೇಟಿವ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆರಂಭ

ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

—o—

ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಡವಿಯನ್ನು
ದಂತೆ ಬೇರಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರ
ಅಡವಿಯನ್ನು ಕಡಿದ ಕಾರಣ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ
ಬೀಳ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರದವರು
ವಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಬೆಳಿಸುವ ಕ್ರಮ ನಡಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ.

—o—

ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಬಡ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಜನರ
ಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಕ
ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವ ವಿಚಾರ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ
ಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಕೇಳಿದ ಸುದ್ದಿಯುಂಟು

———

ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಡಿಪುಟೀ
ಕ್ಟರರಾಗಿದ್ದ ರಾ. ರಾ. ಭಾಸ್ಕರ ಬಾಳಕೃಷ್ಣ ಲಿಮಯೆ ಇ
ಲ್ಲಿಂದ ಹೋದ ಬಳಿಕ ನಾಶಿಕದ ಡಿಪುಟೀ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟ
ಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಯೇನೋ ಆ
ಬಂದು ಅವರು ಘೋಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳು
ವಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹೋದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಜರ
ಯಿತೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿ
ವು ಬಹಳ ಖೇದ ಪಡುತ್ತೇವೆ.

———

ಇಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರೀ ಬುಕ್ ಡಿಪೋದ ತಪಾಸ

ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆಯಿತು, ಈ ಸಾರಿ ಮಿ. ಕಲೆಕ್ಟರ
ರೆಗಳವರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡಿದು ಆ ಧೊರೆಗ
ಇಲ್ಲಿ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರರ ಕೈಯಿಂದ
ಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ತಾಲೂಕಾ ಡಿ
ಗಳ ತಪಾಸ ಸಹ ನಡಿದದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ
ರಿಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಡೇಪೋಗಳ ತಪಾಸ
ಡಸೆಂದು ಸುದ್ದಿ ಯುಂಟು.

ರಾ. ರಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸಾಠೆ ಇವರು ಈ
ಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜದೊಳಗಿನ
ಸ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಿರಿಗಿ ಬಂದರು.

—o—

Uttara Ramacharitra.

ವುತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರವು.

೨ನೇ ಅಂಕವು.

(೧೩೪ನೇ ಪುಟಯಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದ್ದು.)

ಆ—-ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತನ್ನ ವೃತ ಪು
ತ್ರನನ್ನು ರಾಜದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ತಂದು ಚೆಲ್ಲಿ ಎದೆ ಯೆದೆ ಬ
ಡುಕೊಂಡು, ಅನರ್ಥವಾಯಿತು, ಅನ್ಯಾಯವಾಯಿತು!
ಎಂದು, ಮೊರೆಯಿಟ್ಟನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀರಾಮನು
ರ್ಣಾಪನ್ನಾಯನಾಗಿ--ಅರಸಿನ ಅಪರಾಧವಿಲ್ಲದೇ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ
ಕಾಲಮೃತ್ಯು ಬರಲಾರದೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಲ್ಲಿರುವಾಗ ಆಕ
ಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಆಶರೀರವಾಣಿಯಾದದ್ದೇನಂದರೆ:..............

ಶಂಬೂಕನೆಂಬಾತನು ಶೂದ್ರ ನಿರ್ಜಂ |
ಶಾಂಭೂಮಿಯೊಳ್ ಕೇಳ್ ತಪಿಸುತ್ತಿರೆ ರಾಮಾ ||
ನಿಂವೇಗದಿಂದಾತನಕೊಲ್ಲೆಲೈ! ಪ್ರಾ |
ಣಂಬಡೆದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನರ್ಭಕಂಗೆ || ೭ ||

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಜಗತ್ ಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀರಾಮನು ಖಡ್ಗಹಸ್ತನಾಗಿ, ಪುಷ್ಪಕವಿಮಾನವನ್ನೇರಿ, ಆ ಶೂದ್ರನ ವಸತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಲಿಕ್ಕೆ ಸಕಲದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ, ವಿದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಸಂಚರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆ.

ವಾ— ಶಂಬೂಕನೆಂಬ ಶೂದ್ರನು ಧೂಮಪಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ, ಇದೇ ವನದಲ್ಲಿ ತಪಿಸುತ್ತಾನೆ; ಈ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದಾದರೂ ರಾಮಭದ್ರನು ಮತ್ತೊಂದು ಈ ವನವನ್ನು ತನ್ನ ಅಡಿದಾವರೆಗಳಿಂದ ಶೃಂಗರಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆ—ತಂಗೀ ನಾನು ಇನ್ನು ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನಮ್ಮಾ ಲೋಭವಿರಲಿ!

ವಾ—ಒಳ್ಳೇದಕ್ಕಾ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಯಿತು. ಬಿಸಿಲು ಬಹಳ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ:—

|| ಮಾಲಿನೀವೃತ್ತಂ ||

ಕರಿ ತುರಿಸಲು ತಿಕ್ಕಲ್ ಗಲ್ಲದಂ ಕಂಪಿಸಲ್ಕೆ |
ತರುಗಳ್ ಬಿಸಿಲಿಂ ಬಾಡಿರ್ಪ—ಗೊಂಚಲ್ಗಳಿಂದಂ ||
ಸುರಿಯೆ ಸುಮಕುಲಂ ಗೋದಾವರೀಪೂಜೆಯಂನು |
ವಿರಚಿಸುವವೊಲಕ್ಕಾ ತೋರ್ಪವೇನೋಡು ಮತ್ತಂ ||೮||
ನೆಳಲಿಗೆ ಮರಗೋಡೋಳ್ ಕೂತು ಕುಕ್ಕುತ್ತೆ ಕೊಕ್ಕಿಂ |
ಕಾಳಗಳನರಿಸುತ್ತುಂ ಪಕ್ಷಿಗಳ್ ವಿಶ್ರಮಿಕ್ಕುಂ ||

ಬಳಲಿರ್ಪುಳಕೆಕೋಡ್ಗಳ್ ಕೋಲ್ಗಳ್ ಸಾರಿಪಂಗಳ್ |
ಕುಳಿತು ಬಿನದುಕಾಂ ತೀರಸ್ಥವೃಕ್ಷಂಗಳಲ್ಲಿ || ೯ ||

ಂಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಇಬ್ಬರೂ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾರೆ.)
ಇದು ಹಿಂದೆನಡೆದ ಹಾಗು ಮುಂದೆ ನಡೆವ ಕಥಾಸೂಚನೆ
ಯುಳ್ಳ ವಿಷ್ಕಂಭವು)

(ಬಳಿಕ ಖಡ್ಗಹಸ್ತನಾಗಿ ರಾಮನು ಬರುತ್ತಾನೆ.)

ರಾ—(ಕರುಣಾ ಯುಕ್ತನಾಗಿ)

|| ಮತ್ತೇಭ ವೃತ್ತಂ ||

ಮುಡಿಪಂ ವಿಪ್ರನಬಾಲಕಂ ಬದುಕಲೀಗಳ್ ಸತ್ವರಂಖಡ್ಗಮಂ |
ಬಿಡಲ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣಪಾಣಿ ಶೂದ್ರಮುನಿಯೊಳ್ ನಿಂನಲ್ಲಿ ಕಾರುಣ್ಯ
ಮೇ || ಗುಪತಾಂ ತುಂಬಿದಗರ್ಭಭಾರಕೆಬಳಲ್ಕುತ್ತಿರ್ಪ ವೈದೇ
ಹಿಯುಂ | ವಿಡುಕಂಪೋರವನಾಂತಕಟ್ಟಿ, ಕಲಿರಾಮಂಗಾತ್ರ
ಪಾತಂಗೆ ಸೇ || ೧೦ ||

ಹಾಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಖಡ್ಗಪ್ರಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ) ರಾಮನಿಗೆ
ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ರಾಮನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನು; ಇನ್ನಾದ
ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಗುವು ಬದುಕಲಿ!

ಂಬೂಕನು ಪೂರ್ವದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ದಿವ್ಯ ದೇಹ ಧರನಾ
ಬರುತ್ತಾನೆ)

ದಿವ್ಯಪುರುಷನು — ದೇವಾ ಜಯ ಜಯ ತಮ್ಮ ಚರಣಾ
ಗ್ರಹದಿಂದ ಎರಡೂ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಿದ್ಧಿಯಾದವು

|| ವಸಂತತಿಲಕಂ ||

ತಿಂಬಾಳಿತಾ ಸಿಸುವಭೀತಿಯನೀಯೆ ರಾಮಾ |
ನೀಂ ಬಂದು ದಂಡಿಸಲುದಿವ್ಯ ಶರೀರನಾದಂ ||
ಶಂಬೂಕನಾಂ ನಮಿಪೆನಂಘ್ರಿಗಳೊಳ್ ಪ್ರಭೋ ಸತ್ |

ಸಂಬಂಧದಿಂ ಮರಣಮಾದೊಡಮುಂಟು ಸೌಖ್ಯಂ || ೧೧ ||

ರಾ — ನಮಗೆ ಎರಡೂ ಏಕಾದಶಕಾರ್ಯಗಳೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಇಂಸು ಹೋಗು ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಘೋರವಾ ತಪಸ್ಸಿನ ಸತ್ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಪ್ಪಾ!

ಆರ್ಯಾ

ವಿನಲ್ಲಿರು ತೇಜಃಪು ಇನ್ನಾನಂದಾಮೋದಸಂಪದಂಗಳಿಗೆ ||
ಸ್ಥಾನವಿ ಶಾಶ್ವತ ಲೋಕದಿ ಮಾನದಿ ವೈರಾಜನಾಮಗೋಳ
ತತಂ || ೧೨

ಶಂ — ಇದು ಪ್ರಭುಗಳ ಚರಣಾನುಗ್ರಹ ಮಹಿಮೆಯೆ ಹೊರ್ತು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದೇನಾದೀತು? ಒಂದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಸ್ಸೇ ಮಹದುಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿತೆಂದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಯಾಕೆಂದರೆ —

|| ಮಂದಾಕ್ರಾಂತಾ ||

ನಿಂನಂತ್ರ್ಯ ಲೋಕ್ಯದೊಳಸುವರ್ ಸುಜ್ಞರಿಷ್ಟಾರ್ಥಕಿಂತಿ |
ದರ್ಶನಂ ನೂರ್ಗಾವುದಮೆಸುತಂ ಶೂದ್ರನನ್ನೀವನಕ್ಕೆ ||
ಬನ್ನಂಬಟ್ಟೈದಿದುದಿದು ತಪೋಭಾಗ್ಯಮಲ್ಲೆಂದೊಡೆಂತ್ಯ?
ರನ್ನ ತ್ವಾಯೋಧ್ಯಯನುಳಿದು ವಿಂಮಾಗಂಮಂದಂಡಕಕ್ಕೆ || ೧

ರಾ — ಇದೇ ದಂಡಕಾರಣ್ಯವೇನು? ಹಾ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬಂತು

ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತಂ

ನೀಲಸ್ನಿಗ್ಧಕುಜಂಗಳೊಂದೆಡೆಗದೇಂ? ಪಾಳ್ ಭೀಕರಂ ಕರ್ಕಶ
ಶೈಲಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗೆಥಬ್ ಘಬಂಪರಿವಹಳ್ಳಂಕೊಳ್ಳಗಳ್ ಸೊಪ್ಪ್ಯಳ
ಶೈಲಂಗಳ್ ಪೊಳೆಪುತ್ತ್ರಗಳ್ ವಿಷಮಸ್ಮಾರ್ಗಂಸುಣ್ಯತೀಛಾ
ಶಮು | ಕ್ಷ್ಮಾಲಂಬಂಗಳೆ ದಂಡಕಾವನದಭೂಭಾಗಂಗಳೀತು
ರ್ಣಪ್ಪ || ೧೪ ||

ಶಂ— ಇದೇ ದಂಡಕಾರಣ್ಯವು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ರುವಾಗ:—

ಆರ್ಯಾ

ಖರದೂಷಣತ್ರಿಶಿರಮುಖ್ಯರಾಚತುರ್ದಶಸಹಸ್ರರಕ್ಕಸರು ॥
ತರಿಯಲ್ಪಟ್ಟರತಿಭಯಂಕರರ್ತ್ವರ್ ಸಮರದಲ್ಲಿ ಕರ್ಕಶರು ೧೫

ಅವರಿಂದ ಸಿದ್ಧ ಕ್ಷೇತ್ರವೆನಿಸಿನ ಈ ಜನಸ್ಥಾನವು ನಂಮಂಥ ಮುಕ್ಕಜವರಾದರೂ ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ಸಂಚಾರಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ರಾ—ಹಾಗಾದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ದಂಡಕಾವನವೇ ಅಲ್ಲ; ಜನಸ್ಥಾನವೂ ಹೌದೇನು?

ಶಂ—ಅಹುದು ಸ್ವಾಮೀ ಸತ್ಯವೇ ಇಗೋ ನೋಡಿರಿ ಈ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವ ದೀರ್ಘಾರಣ್ಯಗಳು ಜನಸ್ಥಾನದ ಗಡಿಯೊಳಗಿನವೇ ಅಲ್ಲಿಯ ಬೆಟ್ಟದ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ, ಉನ್ಮತ್ತಗಳಾದಂಥ ಭಯಂಕರ ಶ್ವಾಪದಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹಣಿಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ವ ಭೂತಗಳ ಮೈ ಮೇಲೆ ಮುಳ್ಳುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಹಾಗು:—

ಶಾರ್ದೂಲ ವಿಕ್ರೀಡಿತವೃತ್ತಂ

ಕ್ರೂರಶ್ವಾಪದಘೋರಘೋಷಮುಹದುತ್ತಂಶಬ್ದವಿಲ್ಲತ್ತೇಗಂ
ಭೀರಂ ಸುಪ್ತ ಭುಜಂಗಮುಂ ಬಿಡಲುಸಿರ್ ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚುದುಗ್ದೀಪಿ
ತಂ ॥ ತೋರುತ್ತಿರ್ಪವು ಶೀಮೆಗಳ್ ಸಲಿಲಮುಲ್ಪಂಹಕ್ಕ ಕೊ
ಳ್ಳಂಗಳೊಳ್ । ಮೀರುತ್ತಂಸರಟಂಗಳೋಲ್ವಜಗರಸ್ವೇತಾಂ
ಬುಮಂಚಾಳ್ಕವು ॥ ೧೬ ॥

ರಾ—ಸರಿ ಸರಿ ಇದೇ ಜನಸ್ಥಾನವು!

ಭುಜಂಗಪ್ರಯಾತಂ

ಜನಸ್ಥಾನಮಂ ನೋಡೆ ಹಿಂಗಾಪವೃತ್ತಂ ।
ಮನಸ್ಸಿಂಗೆಕಣ್ಗೆ ಮುಂದಕಟ್ಟಿರ್ಪುದೀಗಳ್ ॥
ಅನೇಕಾಃ ಸುರಪ್ರಾಕೃತಮಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿ ।
ರ್ದನಂದದಿಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಶಂಕದಿಂ ಮುಖ್ಯಪತ್ನ್ಯಂ ॥ ೧೭ ॥

(ಸುತ್ತುಮುತ್ತ ನೋಡಿ) ನಮ್ಮ ಸೀತೆಗೆ ವನವಿಹಾರದಲ್ಲಿ
ಕಳ ಉಲ್ಲಾಸವಿದ್ದುದರಿಂದ ಆಕೆ ಕೂಡೆ ನಾನು ಇರುವಾಗ
ವನಗಳು ಬಹಳ ರಮಣೀಯವಾಗಿದ್ದುವು; ಅವೇ ಈಗ ಎ
ಭಯಂಕರವಾಗಿವೆ!
(ಬಾಷ್ಪಲೋಚನನಾಗಿ)—

—೦—

An essay by M. S. R. Soudi.

ಮಿ. ಶ್ರೀ. ರಾ. ಸೌದಿ ಇವರ ನಿಬಂಧ.

ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜದ ಹೆಡ್ಡಸ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾದ ರಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸೌದಿ ಇವರು ವೊಳಗಡೆಯ "ನಮ್ಮ ಅವಸ್ಥೆ ಹೀಗಾಗಲಿಕಾರಣ ವೇನು" ಯೆಂಬ ವಿ ವನ್ನು ಪ್ರತಿಸ್ಥ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಲಕ್ಷ್ಯ ರ್ವಕವಾಗಿ ಓದಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಸೌದಿ ವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸೌಖ್ಯದಾಯಕ ಸ್ವರೂಪದ ಮ ಕವಾಗಿಯೇ ನಾವು ನೀಚಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದೆವೆಂಬ ಮೊದ ದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಅತಿಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಿಯುವ ಸರಣಿಯಾದರೂ ಶ್ಲಾಘನಸತಕ್ಕಂಥಾದುಂಟು.

ಖನ ಚಾತುರ್ಯದ ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಅವರ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿಂ ಕೆಲವು ಅವತರಣಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೆಳಗೆ ತಕ್ಕೊಂಡಿದ್ದೇ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಓದಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಪೇಕ್ಷೆಯುಂಟು. ಈ ಪುಸ್ತಕ ಓದಿದವರಿಗೆ ಇದರ ಕ್ರಯವೂ ಇ ನ್ನು ಓದಲಿಕ್ಕೆ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿದ ವೇಳೆಯೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತೆಂದು ಬಂದಿಗೂ ತೋರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಯೋಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಲಕ್ಕೂ ಆಯಾ ದೇಶದ ಇತಿಹಾ ಕ್ಕೂ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧವಿರುವದೆಂದು ಈಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರು ಒಂಬಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಯಾವದಾದರೊಂದು ದೇಶದ ಪ್ರಾ ನಜನರ ಸ್ವಭಾವವನ್ನಾಗಲಿ, ನಡತೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ತಿಳಿಯ ಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕಭೂಗೋಲದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಜನರ ಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಪದವರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಅ ಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದ ಮನೆಮಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುವ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅವ ಆಹಾರಪ್ರಾಪ್ತಿಯೂ, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಲವನ್ನನು ಸುವವು. ಜನಸಮುದಾಯವೇ ಕೂಡಿರದ ಕಾರಣ ಮುಖ್ಯ ದು ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವ್ಯಾವವೆಂದರೆ, ದು ಅವನಮನಸ್ಸು, ಎರಡನೇದು ಹೊರಗಿನಸೃಷ್ಟಿಯು ನುಷ್ಯರ ಕಾರ್ಯಗಳು ತಮ್ಮಿಂದ ತಾವೇ ಆಗುತ್ತವೆ, ಎಂ ತಿಳಿಯುವದು ಅಪಷ್ಟವು. ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಾ ಗಳು ಅಸಂಬದ್ಧವಾಗಿಯೂ ಅಕಾರಣವಾಗಿಯೂ ಕಂಡ ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರ ಗುಣಕ್ಕೂ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಪ್ರಾ ಕಭೂಗೋಲವೇ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದೆಂದು ತಿ

ಕಾದು ಬರುವದು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಹೊ
ರಗಣ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಸಂಗಟಿಸಿದ ದ್ವಂದ್ವ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಯ
ಯಾರಿಗೆ ದೊರಕಿತೆಂಬದನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕದ್ದು. ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು
ಮನಸ್ಸು ಜಯಿಸಿತೋ ಅಥವಾ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಮನಸ್ಸಿನ ಬೆಳವಣಿ
ಗೆಯನ್ನು ಕುಂದಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತೋ ಎಂಬದೇ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿವರಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

* * * * * * * * * *

ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಲದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಕೆಲವು ದೇ
ಶದಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಟ್ಟಿರುವವು,
ಕೆಲವು ದೇಶದಲ್ಲಂತು ಅವುಗಳಿಂದ ಪರಿಣಾಮವೇನು ಆದಂ
ತೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಮಾತು ಮೊದಲು ಹೇ
ಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿರುವದು. ಹಿಂದು ಸಾಧಾರಣೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ
ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಲವೇ. ತಾಯಿಯು. ಇತಿಹಾಸವೆಂದರೆ
ಬೇಸರಗೊಳಿಸುವ ಅರಸರ ಸಹಸ್ರನಾಮಾವಳಿಗಳೂ, ಲಢಾಯಿ
ಕಾಳಗಗಳ ಪಟ್ಟಿಗಳಗೂ, ಅರಸರ ವೈಭವವರ್ಣನೆಯೂ, ಮುಂ
ತಾದವೇ ಮಾತ್ರ ಎಂಬ ದುರಭಿಪ್ರಾಯವು ದೈವಯೋಗದಿಂ
ದ ಇಲ್ಲದಾಗುತ್ತ ನಡದು ಸಾಧಾರಣಾ ಇತಿಹಾಸವು ಇ
ತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗವೆಂದು ಜನರು ಅರಿಯಲಾ
ರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.

* * * * * * * * * *

ಇಜಿಪ್ತದ ನೆಲಗೋಪುರಗಳ ನೆಳಲು ನೀಲನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ
ಳುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೂ, ಗ್ರೀಕದೇಶದ ಸಂತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹು
ಟ್ಟುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೂ, ಯುರೋಪದ ಅನೇಕ ಜನಾಂಗದವ
ನಟ್ಟನಡವಿನಲ್ಲಿ ಪಶುತುಲ್ಯರಾಗಿ ಇರುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು

ಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೂ, ಆರ್ಯ ಭೌಮರು ವಿದ್ಯಾಪನಸಂ ರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಇತಿಹಾಸವು ಕೂಗರಿವದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾ ಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ಜನರಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಿದವರು ಯಾರೂ ಇದ್ದ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ನಡುವೇ ನಿಂ ಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಕೆಲವು ಶತಮಾನದ ತನಕಾ ಹಿಂದುಸ್ಥಿ ಯು ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿತ್ತು. ಸತ್ತ್ರಿಕಂದರನು ಈ ವರ್ಷ ಹುಟ್ಟಿ ಯುದೇಶದ ನೋಡಬಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಆಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಈಗಿ ಕ್ಕೂ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬರಬ ದು. ಹಿಂದು ನಡತೆ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು ಇಂತಿಷ್ಟು ಪ್ರ ವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ! ಅವುಗಳನ್ನು ಕೀಳ ಹೋ ! ಅವು ತಮ್ಮಿಂದಾದಷ್ಟು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವವು. ಆದ್ದ ದ ಒಂದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವದು ಹಿಂದು ಇತಿಹಾಸದ ಮು ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಯು. ಇದರಿಂದ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನಗಳು ಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಹಿಂದುರಾಜ್ಯಗಳು ಅಲ್ಪಾಯುಷಿಗಳ್ಯಾಕೆ ಆಗಿದ್ದ ಹಿಂದು ಸ್ಥಿತಿಯು ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಯಾಕೆ ನಿಂತು ಂಡಿತು? ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುವಷ್ಟು ಭಿನತೆ ುವದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅವು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಎಡೆಬಿಡದೆ ದಿವೆ.

ಹವೆಯು ಮನುಷ್ಯನ ಶಾರೀರ ಮಾನಸಿಕ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವದಾಗಿದೆ. ಹವೆಯಿಂದ ಹಿಂದು ಇತಿಹಾ ಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಅದು ಉಷ್ಣ ಹವೆ ಲ್ಲಿರುವವರ ಉಲ್ಲಾಸವನ್ನು ಕುಂದಿಸಿ, ಶ್ರಮಸಾಧ್ಯಕಾರ್ಯ) ಅವರಿಂದ ಮಾಡಗೊಡಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿದಗು ಸೋಮಾರಿತನವಂತು ಹಿಂದು ಜನರನ್ನು ಸುರಾ ವು

ಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು! ಮನುಷ್ಯರು ಚಂಚಲಬುದ್ಧಿಯವರಾದರು; ನಡತೆ
ಗಳಲ್ಲಿ ಪಖ್ತಾಶೀರತೆ ಕಾಣುವದೇ ಇಲ್ಲ. ಅತಿ ಉಷ್ಣ
ಹವೆಯಂತೆಯೇ ಅತಿ ಶೀತ ಹವೆಯ ಪರಿಣಾಮ
ಗಳಾದರೂ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರದ್ದಾಗುವವು. ಹಿಂದುಜನ
ರು ಧೈರ್ಯ, ದೀರ್ಘ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಲ್ಲದವರೆಂಬುವದು, ಎ
ಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮ ತ
ಲುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೈಹಾಕುವದು ತೀರ ಅಪರೂಪ
ಹಿಂದು ನಡತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಟ್ಟವೆಂದು ತಿಳಿದರೂ,
ವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗಿ ಕಿತ್ತು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಮನಃಪೂರ್ವ
ಕವಾಗಿ ಯಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಶ
ರೀರದುರ್ಬಲತೆಯು ಮಾನಸಿಕ ದೌರ್ಬಲ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾ
ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಉಷ್ಣಹವೆಯೂ, ಸಾಕಾಗಿ ಉ
ಯುವಷ್ಟು ಅನ್ನವೂ, ಹಿಂದು ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮ
ಹತ್ವವುಳ್ಳ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿವೆ. ಉಷ್ಣ
ತೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವಕಾರಣ ಹಿಂದುಜನರ ಭೋಜನವು ಉ
ದ್ಭಿಜ್ಜ ಸಂಬಂಧವಾದದ್ದಾಗಿದೆ. ಉಷ್ಣದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹವೆಯ
ಬಹು ತೆಳ್ಳಗಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛ್ವಾಸವು ಸಮಕಾ
ನಡಿಯುವದು. ಆದ ಕಾರಣ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಕ್ಸಿಜನ್
ಸ್ವಲ್ಪೇ ಹೋಗುವದು. ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಬನ್ನಿರುವ
ನ್ನವು ಪಚನವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆಕ್ಸಿಜನ್
ಕೆಲವು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಬನ್ನಿಗೆ ಕೂಡಿ ಶಾರೀ
ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನ
ಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಬನಿರುವದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ
ಹಾಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹವೆಯಲ್ಲಿಯ ಆಕ್ಸಿಜನ್, ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ

ಳ್ಳ ಮಾಂಸಾಹಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವದರಿಂದ ಬಹು ಕೀಳು ಪರಿಣಾ
ಗಳು ಆಗುವವು. ಆದದರಿಂದ ಹಿಂದುಜನರ ಭೋಜ್ಯವು ಉ
ಜವೇ ಸರಿ. ಉಷ್ಣದೇಶದವರಿಗೆ ಧಾನ್ಯಪಲ್ಲ್ಯಗಳು ಹ್ಯಾಗೋ
ಾಗೆ ಶೀತದೇಶದವರಿಗೆ ಮಾಂಸಾಹಾರವು. ಅಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣ
ಯನ್ನು ಶ್ರಮದಿಂದಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಇಲ್ಲಿ ಉದಾ
ನಾದ ಸೂರ್ಯನು ಬೇಡೆಂದರೂ ನಮ್ಮ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣ
ಯನ್ನು ಅಗಾಂತುಕವಾಗಿ ಹರಹಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸೋಮಾರಿಗ
ಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಧಾನ್ಯಾಹಾರಿಯಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಹಿಂದು
ು ಧೈರ್ಯಕ್ಕೂ, ಸಾಹಸಕ್ಕೂ, ಎರವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆಹಾ
ನಿಮಿತ್ತ ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗದ ಕಾರಣ ಅವನು
ಕ್ರೂರ ಪಶುಗಳ ಎದುರು ನಿಂತು, ಕಲಿತನವನ್ನು ತೋರಿಸು
ದೆಲ್ಲಿ? ಹಿಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಗಾರರಿಲ್ಲೆಂತಲ್ಲ. ಆದರೆ
ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವದು ಜನಾಂಗದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಬ
ಹು ಅಪರೂಪವಾದ ಕೃತ್ಯವು; ಆದರೆ ಐಷ ಅರಾಮೀ ಮಾ
ಿಗಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವದೇ ಬಹಳ.

ಪುನಹಾ ನಮ್ಮ ವಿಷಯದೆಡೆಗೆ ತೆರಳುವಾ. ಹಿಂದು
ಜನರು ಧಾನ್ಯಹಾರಿಗಳಾಗುವದಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯೂ, ಹವೆಯೂ
ಮುಖ್ಯಕಾರಣಗಳು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಮಿಯು ಅ
ತಿ ಫಲದ್ರೂಪವಾಗಿದೆ. ನೈಲ ನದಿಯ ತಗ್ಗು ಭೂಮಿಯು
ನ್ನೊಂದುಳಿದು, ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಿಂದು ಭೂಮಿಯಷ್ಟು ಷ
ಡ್ಧಾನ್ಯಭರಿತ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ ಯಾವದೇಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾ
ಕೆಂದರೆ ಮೊದಲು ಭೂಮಿ ಉತ್ತಮ; ಮಳೆ ಕಾಲಕಾಲ
ಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ; ಅನೇಕ ನದಿಗಳಿಂದ ಭೂಮಿ ತೊಯಿದು ಸಾ
ಗುವಳಿಯು ಉತ್ತೇಜವನ್ನು ಹೊಂದುವದು. ಈ ಧಾನ್ಯವೈಪುಲ್ಯ

ಬಿಂಬಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳೆರಡು, ೧ ದ್ರವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ, ೨ನೇ
ಜನಾಧಿಕ್ಯ ಅಂದರೆ ಜನೋತ್ಪತ್ತಿಯು ಅತಿ ತೀವ್ರ, ಅಂ
ಭೂಮಿತಿಶ್ರೇಣಿಯ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು.
ನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಾರಣ ದ್ರವ್ಯಭಾಗವು ವಿಷಮವಾಗಿ
ಪರಿಣಾಮಗಳು ಆದವು. ಯಾವದಾದರೊಂದು ದೇಶದೊ
ನ ಕೂಲಿಯ ದರವು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಕ್ಕೆ ವ್ಯಸ್ತಪ್ರಮಾ
ದಲ್ಲಿರುವದು. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದು ಬಜಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ
ದರು ಸಾಕಾಗಿ ಉಳಿಯುವಷ್ಟು ತುಂಬಿರುವದರಿಂದ ಅವರು
ರಕಿಸುವದೆಲ್ಲ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬುವಷ್ಟು ಸಹ ಆಗುವದಿಲ್ಲ.”

Notice.

ಜಾವಕ ನಂಬರು.೧೦೭೬

ಅಜಂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹೇ ಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು
ಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹೇದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಎಜ್ಯುಕೇ
ಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರವರು ನೋಟೀಸು ಕೊಡುವದೇನಂದರೆ
ಕೋಡ ತಾಲೂಕ ಮುದ್ನೂರ ಸಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರರಾದ
ಜೀ ರುದ್ರೋ ಪಾಟೀಲ ಇವರು ಮೇ ೧೮೭೯ ಇ
ಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತಕಡೆಯ ಹುಕುಮಿನ ಹೊರ್ತು ಸಾಲೆಯ
ಬಂದು ಮಾಡಿ ಒಗರ ರಜೇದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿಟು
ದ್ದು ಮೇರಹಜರಾನ. ಅಶಿಷ್ಟಂಟ ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶ
ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಹಾ ಧಾರವಾಡ ಇವರ ವಜೀಗೆ

ರಣ. ಈ ಪ್ರಿಶಿಸ್ತ ಪ್ರಕಾರವನು ನಾವು ಮೋಹಬರ್
ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೆಕಟರ ಸಾಹೇಬ ಬಾಹದ್ದೂರ
ಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಕಡಿಗೆ ಬರದು ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿ, ಸಾಹೇ
ಬಾಹಾದ್ದೂರವರು ಸದರಶಾಹೀಲ ಇವರ ಹಿಂದಿನ ನಾ
ೀ ಮುದ್ದತು ರದ್ದುಮಾಡಿ, ಯೆರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿ
ಸಂಬಳದ ಮೇಲೆ ಯೆಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ಅಶಿಷ್ಟಂಟ
ಗೇದ ಮೇಲೆ ನೆಮಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಹುಕುಮು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾ
ಆದಕಾರಣಾ ಮಾಸ್ತರ ಮತ್ತು ಅಶಿಷ್ಟಂಟ ಜನರು ಇ
ಷ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಗರ ರಜೇದ ಮೇಲೆ ಹೋಗದಂ
ತಜವೀಜು ಇಡಬೇಕು. ತಿಳಿಯುವದು. ತಾರೀಖು ೧೫
ಲಾಯಿ ೧೮೭೬ ಇ|| ಮು|| ಧಾರವಾಡ.

Chanabassappa B. Dharwar

ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೇಕಟರ ಜಿಲ್ಹಾ ಧಾರವಾಡ.

A. Description of Bombay.
ಮುಂಬಯಿಯ ವರ್ಣನೆ.

ನೂತನ ಕವಿತೆಗಳು.

ಕಂದ || ಪುರಮುಂಬಯಿಎಸೆಯುದುಬಹು |
ಸರಸಿಪ್ರೇಕ್ಷಕರಚಕೋರಸಲೆಚಂದ್ರಿಕೆಯೋ ||
ವರ ಕೇಸರಿ ಸಮ ಶೌರ್ಯಂ, |
ಶಿರಿಯಿಲ್ಲರಮುನಿಯ ಕೂಚೇರನಗೆಲ್ವಂ || ೧ ||

ಎತ್ತನೋಡಲು ದಿವ್ಯಹರ್ಮ್ಯಗಳೆತ್ತನೋಡಲು ರಮ್ಯವೇ |
ಎತ್ತನೋಡಲು ಚಾರುವೀಥಿಗಳೆತ್ತನೋಡಲು ಚಿತ್ರವೋ ||
ಕತ್ತಲೆಯು ಇಲ್ಲಾಕೆ ಅದನಂಪತ್ತಿ ಓಡಿಸಬೇಕೆನೇ |
ದಿತ್ತ ದಿವ್ಯಪ್ರಕಾಶಗ್ಯಾಸದ ಎತ್ತನೋಡಲು ಎಸೆಯುತ್ತೈ ||

|| ಶ್ಲೋಕ ||

ತರತರದಾರಥವಾಜಿಫೇಟನಗಳುಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಬಗೆವೆಣ್ಗಳುಂ
ಪರಮಾರ್ಗಶ್ರಮಸೌಖ್ಯವೀವಹನಂಗಳ್ಕೇರಿ ಪೋಪ್ಪರ್ಜನರ ||
ಪ್ರರುಷರ್ ಪೆಂಗಳಿಯರ್ ವಿಚಿತ್ರವಸನಂಗಳ್ನುಟ್ಟು ಮಾರ್ಗ
ಳೊಳ್
ಪರದಿಂಬುರೆಮ್ನಾನಗುಂ ನಭಾಚಿಕ್ಕೆಯೋಲ್ ಪೆಣ್ತಂ ತಾಶೋಭಿಸ
ಶ್ಯೆ || ೩ ||

ಮಹಾರಾಣಿಗಳ ತೋಟದ ವರ್ಣನೆ

ಪಾ. ಷ. || ರಾಣಿ ಮಹಾಪ್ಟಿಕತೋರಿಯದ ತೋಟಬಂಣಿ
ಪೆ, | ಜಾಣರುಂ ತಲೆದೂಗುವಂಥ ಚಂದದ ಭ
ಕಾಣಗೊಡದಂಗಳೆಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹಿ ಕೊಂಡು ಥಳಥ
ಹೊಳಹೊಳವ್ರ ತಿಹದು ||
ಮಾಣಿಕ್ಯವರಳಿವನಾತ್ರ ಯುಥಂಗಳುಥಾನ್ಯ
ಶ್ರೇಣಿಯೊಳಗಿನಸರಕು ಆಟಕಿಯುಮಾಟುಗಳು
ಪಾಲಾಂಛನನಂತೆ ಶೋಭಿಸಪ್ರದರ್ಶನಂ ಕಣ್ಗಿ ಇಂಪ
ಗೆಸೆಯುದು || ೪ ||

ಆ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ವನ್ಯಪಶುಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ:—

ಪಾ. ಪ. || ಘುಡಿಘುಡಿಸುವವ್ಯಾಘ್ರಗಳುಗುರುಗುಟ್ಟುವಾಕರಡಿ
ಗಡಗಡನೆತಿರುಗುವಾನರಿತೋಳಕಾಡ್ಬೆಕ್ಕು, —
ಹಿಡಿಯೊಡನೆರೆಕ್ಕೆಸೂಸುವಭೀತಿದಾಯಕಘೂಕಸವಿನುಡಿ
ಯಕೀರಂಗಳು ||
ಜಡಬುದ್ಧಿಯಾಕರಬುಕಡಿಗಂಗೂನಾವದು
ಚವಪಡಿಕೆ ಸಾರಂಗ ಚಿಗುರೆ ವಾನರತಲೆಯು ಎಡ
ಬಲದ ಪಚ್ಚಲೆಯ ಗಿಡಬಳ್ಳಿ ಕೆಂಪೊನ ಕಂದವರ
ದೆಂಥವ್ಯರೊ||೫||

ಶ್ರೀ. ರಾ. ಸ್ವ.

Karikall.

ಕಾರಿಕಲ್ಲು.

(೧೪೪ ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದ್ದು.)

ಜೊರಡನೇ ಬೆಟ್ಟವೆಂಬ ದೇವಸ್ಥಾನವು ಬೈಲಾದದ್ದು. ಇದರ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಸ್ತಂಭವುಂಟು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನ ಮೂರ್ತಿಯೂ, ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಕುದುರೆಯ ರಾವುತನ ಮೂರ್ತಿಯೂ ವುಂಟು; ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯುಂಟು. ಈ ಗುಡಿಯು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಕಾರಣ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವು ಬಹು ರಮಣೀಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಗುಡಿಯೊಳಗಿನ ಗೌತಮನ ಮೂರ್ತಿಯು ಬಹು ಭಯಂಕರವಾದದ್ದು. ಇದು ಒಂದೇ ಅಚ್ಚ ಕರೇಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದು. ಇದರ ಎತ್ತರ

ವು ನೆಲದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ೩೮ ಘೂಟು, ಅಗಲವೂ ೧೦ ಘೂಟು ವುಂಟು, ಆದರೆ ನೆಲದೊಳಗೆ ಈ ಕಲ್ಲು ಸುಮಾ ರು ೫ ಘೂಟು ಹುಗಿದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇ ದಕ್ಕೆ ಎರಡನೇ ಆಧಾರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮೂರ್ತಿಯು ಕೇವಲ ನಗ್ನವಾಗಿ ಯೆರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಜೋಲ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿಂತದ್ದುಂಟು. ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಬೈಲುಪ್ರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಯೆತ್ತರವಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ ಈ ವಿಕಳಸ್ವರೂಪ ನೋಡಿ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ಭಯಚ ತವಾಗ ಬಹುದು. ಈ ಮೂರ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೊರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ತಿಳಿಯುವದೇನಂದರೆ, ಇದನ್ನು ಭೈರವೇಂದ್ರ ಮಗನಾದ ವೀರಪಾಂಡ್ಯನೆಂಬವನು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ೧೩೬೦ನೇ ವರ್ಷ ಮಾಡಿಸನು. ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಈ ಗುಡ ದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನ ಕಣಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಅ ದರೊಳಗಿಂದಲೇ ಈ ಕಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ

—೦—

Correspondence.
ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ರಾ || ರಾ || ಶಾಲಾಪತ್ರ ಕರ್ತರಿಗೆ —

ವಿ || ವಿ || ಅಯ್ಯಾ ಪತ್ರ ಕರ್ತರೇ ತಂಮ ಕರಂಗಳ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಸುಂದರವಾದ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬರೆ ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇ

ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳೇ! ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವು

ಜನವ್ಯಾಪಕವಾಗುವದಕ್ಕೆ

ಶ್ರಮಪಡಿರಿ.

ಓ ಪ್ರಿಯ ಬಾಂಧವರಾದ ಮಠಾಧಿಕಾರಿಗಳಿರಾ! ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅತಿಶಯವೇ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಕೈಲಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎತ್ನ ಮಾಡುವದು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವೆಂದು ಒಡಂಬಡದೆ ಇರಲಾರರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇದು ಕಿದ್ದ ಪಾಠನ ಒಂದು ಶಾಖಾಇರುವದರಿಂದ ನಿರಂತರ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ವ್ಯಾಪಕ ಮಾಡುವದು ಬೋಧಕರ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಸರಿ. ಹೀಗಿದ್ದು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಯಾರು ತರ್ಕಿಸಿದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನು ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಈ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯೊಳಗಿನ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಲೇಖನದ್ವಾರ ಎಷ್ಟೋ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರಿಗೂ, ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆನು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಯಾರು ಲಕ್ಷ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿ ಈ ಬೋಧಕರಿಂದ ಬೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿದ್ದರು ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೋ? ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಇರುವರಾದೀತು. ಆದರೆ, ಈ ವಿಷಯವು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ಜನವ್ಯಾಪಕವಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲಾವರೂ ಹಿತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬೋಧಕರು ಈ ವಿಷ

ಣಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶ್ರಮಪಡಬೇಕಿದ್ದರೂ, ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. "ಪ
ಪ್ರತಿ ವಿಭಾಗದ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ನಿಂಮ ಪ
ಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರಿಗ್ಯಾರಿಗಾದರೂ ಓದ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬ
ತ್ತದೋ, ನಿಂಮಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರು ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳು
ಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೋ," ಎಂದು ಕೇಳಿ, ಇಲ್ಲವೆಂದ
ಲೇ. "ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವು ಹಿತಕರವಾದದ್ದು ಆದದರಿಂದ ಎ
ಜನರು ಇದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು" ಹೇಳುತ್ತ ಹೋ
ಎಷ್ಟೋ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಹುದು. ಆದದರಿಂದ ವಿ
ವನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬರಹವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿ
ಸರ್ವರೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿ
ಲಯಗಳಿದ್ದ ಊರವರೂ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯವರೂ, ತಂಮ
ಲಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಕಿದ್ದ ಪಾಠವನ್ನು ಜನ ವ್ಯಾಪಕ
ಡುವದರಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ ವಹಿಸು ತಂಮ ಪಾಲಿಗೆ ಭೂಷಣ
ಗಿದು ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರಲಾರರೆಂದು ಪೂರ್ಣವಾದ ನಂಬಿಕೆಯಿ
ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಶೆ ಗೈಯುತ್ತೇನೆ.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ|| ಮಜಕೂರು
ತಾ|| ೬|೧೮೭೪ನೇ ಇ||

ಹಣಮಂತ ಭೀಮಲಿಂಗ(
ವಾಡ)ಹೆಡ್ಡ ಮಾ. ಹೆಂ
ಕ್ಕಳ ಶಾಲಾ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ನ

—೦—

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕೇನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎಡೀಟರರ
ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ.

ವಿ. ವಿ. ಆಯ್ಯಾ? ಶಾಲಾಪುಸ್ತಕ (೧೫) ಸಂಚಿಕೆ
ಪಾನು (೬೫,೬೬)ನೇದರಲ್ಲಿ, ಧಾರವಾಡಶಾಲಾಶಿಕ್ಷಕ ಕೆ.

ಮಾಸ್ತರರು ಕೊಟ್ಟು, ಭಾವಿಯ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಕಳು
ಇದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು.

(ಲೆಕ್ಕ)

ಬ್ಬನು ಹಿಗ್ಗರ ಡೋಣಿಯ ಆಕ್ರತಿಯುಳ್ಳ, ಭಾವಿಯನ್ನು
ಲ್ಲಿ ಹಂಚೌಕ(೪) ಮೊಳ ಮೇಲೆ (೧೦) ಮೊಳ ಉದ್ದ
ಮೊಳ ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಅಗಿಸಲಾಗಿ, ಘನಮೊಳವಂದಕ್ಕೆ
ಆಣೆಯಂತೆ ಅದರ ಆಕಾರ ಏನಾಗುವದು?

(ರೀತಿ)

ಅಗಲು, ಮೇಲಿನ ಅಗಲು, ಕೂಡಿಸಿ; ಅರ್ಧಮಾಡಿ
ಳತಿಯ ಚಚೌಕ (ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ) ತೆಗೆಯು. ಅದಕ್ಕೆ ಎತ್ತರ
ಗುಣಿಸಿ, ಬಂದ ಗುಣಾಕಾರವೇ? ಆ ಭಾವಿಯ ಘನಫಲ
ಎತ್ತದೆ. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ; ೧೦+೪ = ೧೪ ಅರ್ಧ ೭×೭
(೪೦= ೧೯೬೦ ಮೊಳಗಳು ಆ ಭಾವಿಯ ಘನ ಫಲವು
ಳವಂದಕ್ಕೆ (೧) ಆಣೆಯಂತೆ ಆಕಾರ ರೂಪಾಯಿಗಳು
೨೨(೮) ಉತ್ತರವಾಯಿತು ಇದು ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಗೋ
ಬಾಜುಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಆಕೃತಿ ನೋಡಿ ಇದು ಆ ಭಾವಿಯ ಮೊಳಗಿಂದ
ಸಂಬಂಧ (೧೦) ಮೊಳ ಚಚೌಕವಾದ, (೪೦) ಮೊಳ
ರದ ಕಟ್ಟೆಯು, ಇದನ್ನು ನಡುವಿನ ಚೌಕು ಬಿಟ್ಟು, ಹೊ
ಚೌಕುಗಳನ್ನು ಸುಳುವಿನಮೇಲೆ ಸವರಿ ಅವೆ ಅಷ್ಟರಿಂ
ಳಿಯುವದೇನಂದರೆ, ಮೂಲೆಯ ಚೌಕಗಳು [illegible] ಡಾವರ್ತ
ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕಾರಣಾ ಅವುಗಳ ಘನ ಅಗಳ(...)

ಭಾಗಗಳು ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ(—)ಭಾಗಗಳು ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಆ
ಳಿದ ಘನಫಲಗಳನ್ನು ಆಆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾಣಿಸಿವೆ. ಈ
ವರಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಿಳಿಸುವದಿಲ್ಲ ಯಾಕಂದರೆ; ವತ್ರಬೆಳದು,
ಚ್ಚಿಸಸೆ, ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಮಾಡಿದ (ಲೆಖ್ಖವು) ವ್ಯರ್ಥವಾದೀತೆ
ದು, ಸಾಕುಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಸೂಜ್ಞರಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಆಕ್ರುತಿಯಿಂ
ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇನೆ
ಎಡೀಟರರು ಅನಾದರ ಮಾಡದೇ ಮುದ್ರಿಸಬೇಕು.

ತಾರೀಖು ೧೦|೬|೭೯ಇ|| ಬೊಂ (ಜಗಂನಾಥ ಶ್ರೀಧರಗೋ
ಮನಹಳ್ಳಿ ತಾ|| ಹಾ|| ಜಿ|| ಧಾ||) ತೆ ಸ್ಕೂಲ ಹೆಡ್ಡಮಾಸ್ತ

ಸಿದ್ಧ[illegible] ಮಂದಿರ.
ಮೊರಬ. ಜಿ. ಧಾರ[illegible].

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು.

ಪುಸ್ತಕ ೧೪] [ಸಂಚಿಕೆ ೮

ಆಗಸ್ಟ ೧೮೭೯

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ ಜೆಮ್‌ಶೇಟಜಿ ಜಜೀಭಾಯಿ ಯೀವರ
ಸರಿನಿಂದ ನಡಿಯುವ ಸರಕಾರೀ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯದ ಶಾಲೆ
ಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರರ ವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ
ದ್ಧಿವಂತನಾದ ಕುಂಬಾರನನ್ನು ವಿಲಾಯತಿಯಿಂದ ಕಳಿಸಿ
ಡಬೇಕೆಂದು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರು ಸ್ಟೇಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ
ವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರಿದಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಚೀನದೇಶದ ಕುಂ
ರನನ್ನು ತರಿಸುವ ಆಲೋಚನೆಯಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
ವಿಲಾಯತಿಯವನನ್ನು ತರಿಸುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರಕಾ
ರವರು ಮಾಡಿದ್ದು ಒಳಿತಾಯಿತು.

—o—

ಪಂಜಾಬದಲ್ಲಿ ಸನ್ನ ೧೮೭೬|೭೭ ನೇ ವರ್ಷ ಸರಕಾರೀ
ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಬಹಳ
ಕಡಿಮೆಯಾದದ್ದು ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇ
ಕಾರಣವು ಬಹುತರವಾಗಿ ದುಷ್ಕಾಲವಿರಬಹುದು. ಆ ವ
ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಗಾಗಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ೧೧೦೫೩೫೦ ರೂ.

ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

—೦—

ಕಲಿಕತ್ತಾ ಪಟ್ಟಣದ ನಿವಾಸಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ತರದ ಜ
ರಿಗೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರೋ
ದು ಸಭೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕಲಕ
ಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸ ಶ
ಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗವು ನಡಿದದೆ. ಕಲಕ
ಯ ಜನರು ದೇಶಹಿತದ ಸಲುವಾಗಿ ಯತ್ನಿಸುವಂತೆ
ತ್ತು ಮುಂಬಯಿಯವರು ಯತ್ನಿಸುವದಿಲ್ಲೆಂದು ನೋಡಿ
ಮಗೆ ಬಹಳ ಖೇದವಾಗುತ್ತದೆ.

—೦—

ನಾಶಿಕದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ಪುರಾಣವನ್ನು ಬಹು
ಪ್ರೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಆಕೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ
ಸರಕಾರೀ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದೇಶೀಅಮಲದಾರರೂ ಬೇರೆ
ದ್ವಾಂಸರೂ ಬಹುಮಾನ ಮಾಡಿ, ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯ ಮಾ
ಕ್ರಮ ನಡಸಿದ್ದಾರೆ.

—೦—

ಬ್ರಿಟಿಶ ಸರಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬ್ರಹ್ಮದೇಶದ
ಗದೊಳಗೆ ಸರಕಾರೀ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯು ಯಾವಬಗೆಯ
ನಡಿಯುತ್ತದೆಂಬದರ ಮಾದರಿಯು ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ
ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ; ಅದು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ, ಪ್ರೋಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ
ಪ್ಯುಟೀ ಕಮಿಶನರರು ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಒಂದು
ಲೆಯನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಶಾಲೆಯ
ಬ್ಬರು ಮಾಸ್ತರರೂ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಇದ್ದ

ಗೆ ತಿಳಿಯಿತು! ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಮಲಗಿದ್ದನು, ಮಾತ್ರರಿಬ್ಬರೂ ಹಾಜರಿದ್ದಿಲ್ಲ!!

—೦—

ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಗಲಿ ಅತಿದುಃಖವಾಗಲಿ ಆಗುವದರಿಂದ ಘಟಿಸುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ–ವೆಂಗುರ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವೊಬ್ಬ ಸಾವುಕಾರನು ತನ್ನ ಮಾವನಕಡೆಯಿಂದ ಸಾಲ ತಂದಿದ್ದನು. ಸಾಲವನ್ನು ಅವನು ಮುದ್ದತಿನೊಳಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಲಿಲ್ಲಾದಕಾರಣ ಮಾವನು ಸಾಲ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅಳಿಯನ ಮನಿಗೆ ಹೋದನು. ಆಗ, ಅಳಿಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವು ಯೆಂದಾದರೂ ತಿರಿಗಿ ಬಂದಿತೆ! ಯೆಂದು ಅಳಿಯನು ಮಾವನಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಾಗಿ ಮಾವನು ತನ್ನ ಹಣವೆಲ್ಲ ಹೋಯಿತೆಂದು ನೋಡಿ ತತ್ಕಾಲವೇ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟನು. ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳತರುವಾಯ ಅದೇ ಸಾವುಕಾರನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಗತಿಯು ವರ್ತಿಸಿತು. ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ವೊಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನು ಮಾರುವ ಅರಳಿಯನ್ನು ವೆಂಗುರ್ಲೆಗೆ ಆ ಸಾವುಕಾರನ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅರಳಿಯ ಬೆಲೆಯು ಬಹಳ ಯೇರಿದರಿಂದ ಆ ಅರಳಿಗೆ ಗಂಟಿನ ಹತ್ತು ಪಾಲಿನಷ್ಟು ಬೆಲೆಬಂತು. ತರುವಾಯ ಬೆಳಗಾವಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನು ತನ್ನ ಅರಳಿಯ ಬೆಲೆಯ ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ ವೆಂಗುರ್ಲೆಯ ಸಾವುಕಾರನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಾಗಿ, ಆ ಸಾವುಕಾರನ ಕಾರಕೂನನು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಥೈಲಿಗಳನ್ನು ವೊಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ತಂದು ಮುಂದೆ ಸುರವಿದ್ದು ನೋಡಿ, ಆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನು ಅತ್ಯಾನಂದದಿಂದ ತತ್ಕಾಲವೇ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟನು ಆದದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಆನಂ

ದ ದುಃಖಗಳ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಪರರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವವರು ಬಹು ಜಾ
ಗ್ರತೆಯಿಂದ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

—೦—

ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರು ಬೀ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊ
ಟ್ಟವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಮಲೇದಾರರ ಕೆಲಸದೊರೆಯುವ ಹ
ಗೆ ಹೊಸನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳಾದವು. ಈ
ಸಂಬಂಧದಿಂದ ತಿಳಿಯುವದೇನಂದರೆ, ಮಾಮಲೇದಾರರ ಸ್ಥ
ಳಗಳೂ ತಾಲೂಕ ಶಿರಸ್ತೇದಾರರ ಸ್ಥಳಗಳೂ ತೆರವಾದ ಕೂ
ಡಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ರಿವಿನ್ಯು ಅಮಲದಾರರು ಹೋಗಲಿನಂ
ತಾವೇ ತುಂಬದೆ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ
ಪೋರ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರಿಂದ ಹೊಸಠರಾವು
ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ.

—೦—

ಧುಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲತನದ ವಿದ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಯುವ
ರ್ಗವು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

—೦—

ಧಾರವಾಡದ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಕಾಯಮ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತ
ರರಾದ ರಾ. ರಾ. ವಿಠ್ಠಲನಾರಾಯಣ ಪಾಠಕ ಇವರು
ಷ್ಟು ದಿವಸ ಸುರತದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರೂ ಈಗ ರತ್ನಾ
ಗಿರಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿಗೆ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಅವರ ಇಲ್ಲಿಂ
ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೈದರಾಬಾದ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರರಾ
ರಾ. ರಾ. ಕೇಶವ ಬಾಪೂಜೀ ಬಾಳ ಒಂಬವರು ನೇಮ
ವಾದರು. ಆದರೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹೈದರಾಬಾದದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ನೋ
ಡಬೇಕೆಂದು ಠರಾವಾಗಿದೆ.

ಬೆಳಗಾವಿ, ಧಾರವಾಡಗಳ ಡೀಪೋಗಳ ತಪಾಸಣೆಯು ಸ್ಟೀದತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆಯಿತು. ಈ ತಪಾಸಣೆಯು ಬದ್ದ ಸರಕಾರದವರ ಹುಕುಮಿನಿಂದ ಕಲೆಕ್ಟರರ ವಿಸ್ತಮಾ ವಾಗಿ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ತಾಲೂಕಾ ಡೀಪೋಗಳ ಲ್ಲಿ ಸಹ, ಆಯಿತೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಮ. ಇನ'ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ.

—o—

ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರರು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸದೊಳಗೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿವಸ ಸರಕಾರೀ ಕೆಲಸದ ನಿ ಮಿತ್ತವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ.

—o—

Uttara Ramacharitra.

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರವು.

೩ನೇ ಅಂಕವು.

ಜನಃ ಪ್ರೀತೆ ಹಾಸೀತೆ ನಾನಿಂವಃಕೂಡೆ ।
ವನಕ್ಕೈತಹೆಂ ಪುಷ್ಪಮೋದಾತ್ರ್ಯಯುಕ್ಕೈ ॥
ಎನುತ್ತಂದುಸಂತೋಷಿಪುತ್ತಿರ್ದೆವಿಂನಾ ।
ಘನಪ್ರೇಮ ವಾತ್ಸಲ್ಯಕಿನ್ನುಂಟೆ ನಾವ್ಯಂ ॥ ೧೮ ॥
ಪ್ರಿಯರ್ ಪ್ರೀತಿಯಂನೇನುಮಂ ಮಾಡದಿರ್ಕೆ ।
ಸ್ವಯೋಗಂಗಳಿಂ ಸೌಖ್ಯಮಂ ಬೀರುವರ್ ಮೇಣ್ ॥
ಭಿಯಕ್ಕೊಯ್ವರಾ ದುಃಖಸಂತಾಪವಂವ ।
ಕ್ಷಯಪ್ರೇಮ ಸೌಭಾಗ್ಯಸಂಪನ್ನ ರಾಹಾ ॥ ೧೯ ॥

ಶಂ—ಇನ್ನು ಈ ಘೋರಾರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂತವಾದ, ಗಂಭೀರವಾದ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಅಡವಿಗಳನ್ನು ಮಹಾನುಭಾವರು ನೋಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತವಾದ ನವಿಲುಗಳ ಕಂಠದ ಕಾಂತಿಯಂಥ ನೀಲವರ್ಣವುಳ್ಳ ಗುಡ್ಡಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪಾದ ವೆಳಲುಳ್ಳ ತರುಣವೃಕ್ಷಗಳ ದಟ್ಟವಾದ ಕೊಪ್ಪಲುಗಳು ಒಪ್ಪುತ್ತವೆ; ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನಾವಿಧದ ಜಿಗರೀ ಹಿಂಡುಗಳು ನಿರ್ಭಯದಿಂದ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಲಿವೆ. ಮತ್ತೂ:—

ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಗಳು.

ತೀರಂಗಳಲ್ಲಿರುವ ವೇತಸವಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ।
ಸೇರಿರ್ಪ ಪಕ್ಷಿತತಿ ಕುಕ್ಕೆ ಸುಮಂಗಳೊಕ್ಕು ॥
ಸೌರಭ್ಯ ಶೀತಮಧುರಾ ಮಲಮಾರಿಯಿಂದೆ ।
ನೀರಾಜಿಸುತ್ತೆನದಿಗಳ್ ಪರಿಯುತ್ತಮಿಲ್ಲಿ ॥ ೨೦ ॥
ತುಂಬಿರ್ದಪನ್ನಗಳುರೆ ಕಪ್ಪಿಡದೊಪ್ಪುತಿರ್ಪ ।
ಜಂಬೂನಿಕುಂಜದೊಳಗಿಂದೆನದೀಪ್ರವಾಹಂ ॥
ತಾಂಬರ್ಪಕಾಲಿಕಟಿಯುತ್ತತಿವೇಗದಿಂದೆ ।
ತ್ತಂ ಭೋರೆನುತ್ತೆ ಕಿವಿದುಂಬಿಘೋಷೋರಘೋಷಂ ॥ ೨೧

ಮತ್ತೂ. ॥ಮಾಲಿನೀ॥

ಗಿರಿಯು ಗರದಿಯೋಳ್ ತಾರುಣ್ಯಮಿಂ ಸೊಕ್ಕಿದಂಥಾ ।
ಕರದಿಗುರಕಿಡಲ್ ಕೇಳ್ಗಂಪ್ರತಿಧ್ವಾನಮೊತ್ತಂ ॥
ಕರಿಮುರಿಯಲು ಸೋರಲ್ ಸಲ್ಲಕೀಶಾಖೆಯಿಂ ಪಾಲ್ ।
ತುಗಿತುಕಟುಗಂಧಂ ಶೈತ್ಯಸೌರಭ್ಯದಿಂ ದಂ ॥ ೨೨ ॥

ರಾ—(ಕಣ್ಣೀರುಗಳನು ಒತ್ತಿಕೊಂಡು) ಎಲೈ ನಿನಗೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶುಭವಾಗಲಿ ಪುಣ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಕ್ಕಾಗಿ ವಿಮಾನವಂನೇರುವವನಾಗು!

—ಹಸಾಡು ಸ್ವಾಮಿ! ಇಲ್ಲೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ
ರುವಂಥ ಅನಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿಯಾದಂಥ ಅಗಸ್ತ್ಯಮು
ನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಶಾಶ್ವತ ಪದವಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.
—(ಮನಸಿನಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ)

|| ವಸಂತತಿಲಕಾ ||

ಇಂದಾವನಂ ತಿರುಗಿ ಕಾಣ್ಬುದಿದಿರ್ದುದಿಲ್ಲಿ |
ಹಿಂದಕ್ಕೆ ವನ್ಯರುಗಳಾಗಿ, ಗೃಹಸ್ಥರಾಗಿ ||
ಬಂದಾ ಪ್ರಪಂಚಸುಖದಲ್ಲಿ ತಸಜ್ಞರಾಗಿ |
ನಿಂದುಂ ಸ್ವಧರ್ಮದಿ ಚತುರ್ದಶವತ್ಸರಂಗಳ್ || ೨೩ ||
ಶೈಲಂಗಳಾಗಿನವಿವೇ ಸುವನಸ್ಥಳಂಗಳ್ |
ನವಿಲಿಲ್ಲಿ ಕೂಗುತಿವೆ, ಸುತ್ತಗಳಾಡುತಿರ್ಕುಂ ||
ಮೇಲಾದ ಶೋಕತರುವೇತಸವಲ್ಲಿಗಳ್ ಸಾಲ್ |
ಸಾಲಾಗಿ ಕಪ್ಪುನೆಳಲುಳ್ಳ ನದೀತಟಂಗಳ್ || ೨೪ ||

— || ಉಪೇಂದ್ರವಜ್ರಾ ||

ಇದಾಗಿರಿಪ್ರಸ್ರವಣಂ ಸಮೀಪ |
ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದರು ವೀಕ್ಷಿಸಲ್ ತೋ ||
ಪದಭ್ರಮಾಲಾಕೃತಿಯಂತೆಗೋದಾ |
ನದೀಪ್ರವಾಹಂ ಪರಿತರ್ಪದಲ್ಲಿಂ || ೨೫ ||

|| ಶಾ. ವಿ. ||

ಗೃಧ್ರೇಂದ್ರ ಜಟಾಯು ಮೀಗಿರಿಮಹಾಶೃಂಗಾಗ್ರದಲ್ಲಿರ್ದನಾ
ರಾಗಾ ಪರ್ಣಕುಟೀರದಲ್ಲಿದರಧೋಭಾಗಕ್ಕೆ ನಾವಿರ್ದೆವು ||
ಗೋದಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಿರುವನೀಲಕ್ಷ್ಮಾಜಸಂದೋಹಶೋ|
ಭಾಗಾರ್ತಂ ಖಗಪುಂಜಗಾನಮುಖರಂ ಮತ್ತಲ್ಲಿ ರಮ್ಯಂ ತ
ಟಂ || ೨೬ ||

ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪಂಚವಟೀಸ್ಥಾನವು ಇಲ್ಲೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಹಿಂ
ದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹುಕಾಲ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಂ
ಮ್ಮ ಗುರುತಿನ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಪೂರ್ವ ಪ್ರಸಂಗಗಳಂ
ನು ನೆನಪು ಮಾಡುತ್ತವೆ, ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ವಲ್ಲಭೆಯ ಜೀವದ ಗೆಳ
ತಿಯಾದ ವಾಸಂತೀ ನಾಮಕ ವನದೇವಿಯು ಇಲ್ಲೇ ಇ
ಬಹುದು, ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಮನಿಗೆ ಈಗ ಈ ಸಂಕಟವು ಎ
ಲ್ಲಿಂದಗಂಟುಬಿತ್ತು? ವನಗಾದರೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ:—

|| ಮತ್ತೇಭ ||

ಚಿರಕಾಲಕ್ಕಡಗಿರ್ದನಂಜೊಡಲೊಳೊಮ್ಮಿತ್ತದೊಪ್ಪೆ ತಾನೇರಿಪಂ
ತಿರೆಬಂದೇರಿನಮೊಳ್ ಸಿಡಿಲ್ದುಭರದಿಂನಟ್ಟಂದವೊಲ್ಕಿಂಡಲೋ
ನೆರೆಗಂಟಿಕ್ಕಿದಹುಣ್ಣ್ ಚಿರಂ, ಹೃದಯಮರ್ಮಸ್ಥಾನದೊಳ್
ಬ್ಬಿದಂ । ತಿರೆ,ಮತ್ತಂ ಮಿಗಿಲಾಗಿನೋಯಿಸುವದನ್ನಂ ಮೋ
ಕ್ಷಂ ಶೋಕಪ್ರ || ೨೭ ||

ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವದ ಗೆಳೆಯರಂತಿರುವ ಈ ಭೂ
ಭಾಗಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡೋಣ ಓಹೋ ಈ ಪ
ಸ್ಥಳಗಳ ರಚನೆಯು ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮಣದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕ
ಮೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ:—

ಪೊದಲೆಲ್ಲಿತ್ತು ನದೀಪ್ರವಾಹ, ಮಿಹುದೀಗಾತಾಣದೊಳ್
ಳಕಂ । ಪುದಿದಿರ್ದಾಲ್ಲಮರಂಗಳೀಗಬಯಲೇ, ವೃಕ್ಷಾನ್ವಿತ
ಮಿಪ್ಪಂಬಯಲ್ || ಇದನೋಡಲ್ ಬಹುಕಾಲದಿಂಪೊಸ
ನೆಂದೆಂಬೆನ್ನೈಕಾನನಂ । ಪೊದಲಾಪಿರ್ಗಿನೆಂದುಸೂಚಿ
ಮೀಶೈಲಸ್ವರೂಪಂಗಳು ||೨೮||

ಅಹಹ ಇಲ್ಲಿಂದ ಬೇಗ ಹೊರಟುಹೋಗ ನಿಶ್ಚೈಸುವ
ನ್ನು, ಪಂಚವಟಿಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯವು ಜುಲುಮೆಯಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ

ಗಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಲಿ ಹಾ (ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕರುಣಾಯುಕ್ತನಾಗಿ)

| ಶಾ. ವಿ. |

ಯಾವಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯೆಗೊಡಿಷಂದಿರದೊಳಿರ್ಪಂತಿರ್ದ ಸಾನಂದದಿಂ |
ದಾವಸ್ಥಾನಗಳೊಳಾದವಿಸ್ತೃತಕಥಾಲಾಪಪ್ರಿಯಂ ಸಂತತಂ |
ಈ ಬಿತ್ತೋರ್ವನೆ ರಾಮನಂತಾಗತಭಾರ್ಯಾಕಿ ಪೋಪನಲ್ಲಿಂಮು
ದುರ್ | ದೈವಂ ಪಂಚವಟೀವನಂ ಬೊಗದೊಡೆಂತಪ್ಪಂ ಕೃತಘ್ನ
ಶತಂ || ೩೯ ||

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶಂಬುಕನು ತಿರುಗಿಬರುತ್ತಾನೆ)

ಶಂ—ಹೇ ರಾಮಚಂದ್ರಾ ನಿನಗೆ ಜಯವಿರಲಿ ದೇವಾ ಗಸ್ತ್ಯರು ನನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದಂ ಕೇಳಿ ಪುನಃ ನನ್ನನ್ನು ಪಾದಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಕ ಹಿದ್ದಾರೆ—ನಮಗೆ ಒಂದು ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೋ ಬೇಕು ತಾವು ವಿಮಾನದಿಂದ ಇಳಿದಕೂಡಲೇ ನಮಗೆ ಂಗಳಾರತಿಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಪತ್ನಿಯಾದ ೋಪಾಮುದ್ರಾ ದೇವಿಯು ಸಿದ್ಧಳಾಗಿ ಮಾರ್ಗಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾ ತ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದಾಳೆ; ಸಕಲ ಮಹರ್ಷಿಗಳೂ ನಿಂದು ಸಂದ ನೋತ್ಕಂಠಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ವಿಲಂ ವಾಗದಂತೆ ಬೇಗನೇ ನಿರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ; ಪು ಷ್ಪಕ ವಿಮಾನವಾದರೂ ಮಹಾ ವೇಗಶಾಲಿಯಾಗಿದೆ; ನಮ್ಮ ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ರಳಿರೂ, ಅಶ್ವಮೇಧಯಜ್ಞದ ನಿಯಮಿತಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೋ ಮುಟ್ಟುವಿರಿ!

ರಾ—ಒಳ್ಳೇದು ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ಆ
ನಿರೂಪದಂತೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಶ್ರು — ಹಾಗಾದರೆ ಪ್ರಭುಗಳು ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ವಿಮಾನ
ನು ನಡಿಸಬೇಕು!

ರಾ — ಹೇ ಭಗವತಿ ಪಂಚವಟೀ ಗುರುಜನರ ಅಪ್ಪಣೆ
ನ್ನು ಮೀರಲಶಕ್ಯನಾಗುವನಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ರಾಮನು ನಿನ್ನ
ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಅತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ, ಒಂದು ಕ್ಷಣಮಾ
ತ್ರ ಇವನನು ತಾಳಿಕೊಂಡ್ಯಾ!

ಶಂ — ಹೇ ರಾಜನ ನೋಡು ನೋಡು ಈ ವನ
ರುವ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನು.

ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತಂ

ಆಕಂಠಾಂತ್ರಿಗೂಗೆಷೂತ್ಕರಿಪೆ, ಪಾತಕ್ಯಾಣತ್ರಿವೇಣುಸ್ವ
ಮೂಕಂ ಕೊತ್ತಳಿಯಿಲ್ಲ ಬೆಚ್ಚಿಹುದಿದುಕ್ರೌಂಚಾವತಂಸ
ತಂ । ಬೇಕಾದಂ ತುಲಿದಾಡುತಿರ್ಪನವಿಲುದ್ಘೋಷಕ್ಕೆ
ತಾರಿಂಗಳ್ । ಸಾಕೆಂಪೇರ್ವವದಂಗಲಾವುಲಯುಜಪ್ರಾಜಿ
ಕ್ಷಾಗ್ರನೋಳ್ ॥ ೩೦ ॥

ಸೀತೆ —

ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತವೃತ್ತಂ

ಮುಗಿಲಂ ಮುಟ್ಟುವನೀಲ ಸಾನುಗಳಿವಾಂಪಿಟ್ಟಂಗಳೇ ದಕ್ಷಿ
ಕ್ಕೆ, ಗುಹಾಗರ್ಭದಿ ಘುಛ್ಛಬಂ ಪರಿವಪಾಗೋದಾಪ್ರವಾಕ
ಳು ॥ ಮಿಗಿಲಾವೇಗದಿನೊಂದನೊಂದಟಿಯೆನೀರ್ ಕಲಿ
ಕೋಲಾಹಲಾ । ಬಗಳಂಸಿಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಕಮಿಗೋಗ
ಮಾಣ್ಯಾಂಬುಗಳ್ ॥ ೩೧

(ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ)

(ಇತಿ ಪಂಚವಟೀ ಪ್ರವೇಶೋನಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋಕ್ತ

—o—

D. N

Government Resolution for not using the Red Ink powder now in use.

ಈಗ ವಹಿವಾಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಂಪುಮಶಿಯ ಪುಡಿಯನ್ನು ಸರಕಾರೀ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರ ಠರಾವು.

ಮದ್ರಾಸ ಇಲಾಖೆಯ ಸರ್ಜನ್ ಜನರಲ್ ಜೀ. ಸ್ಮಿಥ ಎಂಬವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳೆದ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಿನ ೯ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನಂದರೆ—

ಮದ್ಯಾರ್ಕದ ಕೆಲವು ಸೀಸೆಗಳೂ ವೊಂದು ಇಂಡೆಂಟೂ ಕೂಡ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಆ ಇಂಡೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಯೆಸ್ಟ್ರೀ ಔಷಧಗಳ ಹೆಸರುಗಳೂ ವೈದ್ಯಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ಈಗ ಸರಕಾರೀ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಷ್ಟೇಷನರೀ ಆಫಿಸಿನಿಂದ ಬರುವ ಕೆಂಪುಮಶಿಯಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮದ್ಯಾರ್ಕದ ಸೀಸೆಗಳು ವೊಡೆದು ಸದರೀ ಇಂಡೆಂಟಿನ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಮದ್ಯಾರ್ಕವು ಬಿದ್ದದರಿಂದ ಆ ಕಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕೆಂಪುಮಶಿಯ ಸದರೀ ಅಕ್ಷರಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಮೂಲ ನಷ್ಟವಾದವು.

ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಮದ್ರಾಸ ಸರಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಜಾಹೀರಮಾಡಿದರು.

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು ಸದರೀ ಹಕೀಗತಿನ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಟೇಷನರೀ ಖಾತೆಯ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರ ಕಡೆಗೆ ಕ

ಳಿಸಿ, ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಸದರೀ ಕೆಂಪು ಮಶಿಯು (ಸಾಧಿಯನ್ನು
ಶೀನ ಅನಿಲ್ಲೈನ) ಸರಕಾರೀ ಆಫೀಸುಗಳಿಗೆ ಕಳಸಬಾರದೆ
ಹುಕುಮು ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಸದರೀ ಕೆಂಪು ಮಶಿಯನ್ನು
ನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರಕಾರೀ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋ
ಸಬಾರದೆಂಬದಾಗಿ ಸದರೀ ಸರಕಾರದವರು ಮುಂಬಯಿ ಸರ
ದವರಿಗೆ ಕಳೆದ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನ ೩೧ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಕ
ದರಿಂದ, ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ
ಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಅಮಲದಾರರಿಗೆ ಸದರೀ ವರ್ತಮಾನವ
ಇಂಡಿಯಾಸರಕಾರದವರ ಹುಕುಮು ಸಹಿತವಾಗಿ ಕಳೆದ
ನತಿಂಗಳನ ೧೩ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

—o—

Notices.

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರ. ೧೫

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ
ಎ. ಇ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಕಡಿಂದ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವ
ನಂದರೆ—ಕೆಲವು ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ರಜೇದ ಮೇಲೆ ಹ
ವಾರ್ಶೈ ಮೊದಲು ಪಡಕೊಂಡ ರಜೆಯು ಸಾಲದೆ ಹ
ರಜೇದ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕಳುಹಿಸುವದಾದರೆ ಅದನ್ನು ತಮ
ಜೆಯು ತೀರುವದಕಿಂತ ಕೆಲವು ದಿವಸ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ
ಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆದ ಡಿಪುಟಿ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಕಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸದೆ
ತೀರಿದ ನಂತರ ಅರ್ಜಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ
ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅರ್ಜಿ ಹಿಡಿಯಲಿ
ಮತ್ತು ಅವರು ಬಗರ ರಜೇದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಂತೆ ತಿ

ಾದೀತು. ಅಂದಮೇಲೆ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ಹಕ್ಕು ವರ ಜಾಗೇದ ಮೇಲೆ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ರಜೇದ ಬಗ್ಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು, ಪೂರ್ವದ ರಜಾ ತೀರುವದಕ್ಕಿಂತ ೧೦ ದಿವಸಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಡಿಪ್ಯೂಟಿಯವರ ಕಚೇರಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ, ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ತಿಳಿಯೋದು ತಾರೀಖ ೫ನೇ ಆಗಸ್ಟ ೧೮೭೯ ಇ.

ಮು. ಬೆಳಗಾಂವ.

W. A. Russell

ಎ. ಇ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ.

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರ. ೧೬

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ತಾಲೂಕ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ— ಎ. ಇ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಕಡೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಜೂನ ತಿಂಗಳ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾ. ಸಾ. ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ ಇವರು ಕೊಟ್ಟ, ನಂಬರ ೩೬೬ ತಾ. ೫ ನೇ ಜೂನಿನ ಸರಕ್ಯೂಲರದ ಕಡೆಗೆ …ಂನಾಗಿ ಲಕ್ಷಕೊಟ್ಟು ಅದರಂತೆ ತಜವೀಜ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು. ತಿಳಿಯೋದು ತಾ. ೫ವೇ ಆಗಸ್ಟ ಸನ ೧೮೭೯ ಇ.

ಮು. ಬೆಳಗಾಂವ.

W. A. Russell

ಎ. ಇ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ.

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರ. ೧೭

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—

ಕೆಳಗೆ ಸಹೀ ಮಾಡುವವರ ಕಡೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವ
ನಂದರೆ— ಫೆಬರವರಿ ೧೮೭೯ನೇ ಇಸವಿಯ ಮತಪತ್ರಿಕೆಯ
ಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಹಿನಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಸರಕ್ಯೂಲರಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿ
ಯೂ ಜಿಲ್ಹೇದ ಡಿಪ್ಯೂಟಿ ಎಜ್ಯೂಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕಟರವ
ಸಿಫಾರಸಿನ ಮೇಲಿಂದ ಉತ್ತಮ, ಮಧ್ಯಮ, ಹಾಂಗು ಕ
ಷ್ಟ ಪ್ರತಿಯ ಸಾಲೆಗಳನ್ನೂ ನಿವಡಿಸಿ ಅವುಗಳ ಹೆಸ
ಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಜಿಲ್ಹೆವಾರ ಬರಿಯಿಸ್ಸೇವೆ. ಅದರಂತೆ ಯ
ಡನೇ ಹುಕುಂ ಆಗುವ ವರಿಗೆ ಮಾಸ್ತರರು ನಡೆಯ ತ
ಪ್ಪದು. ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಯ ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರೂ ಯತ್ತೆಗಳನ್ನು
ಮಧ್ಯಮಪ್ರತಿಯ ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಫಕ್ತ ೫ ಯತ್ತೆಗಳನ್ನು ಕಲ
ಬೇಕು. ಉಳಿದ ಕನಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಯ ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ೪ಯತ್ತೆಗ
ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸ ಕೂಡದು. ಈ ನಿ
ಮದಂತೆ ನಡಿಯದೆ ಇದ್ದ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿ
ಫೇಬರವರಿ ತಿಂಗಳ ಸರಕ್ಯೂಲರಿನ ಮೇರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸ ಲಾಗು
ತು. ತಿಳಿಯೋಣು.

ಬೆಳಗಾಂವಿ ಜಿಲ್ಹೆ.

ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಯ ಸಾಲಿಗಳು (ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೬ ಯತ್ತೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲಾ).

೧ ಬೆಳಗಾಂವಿ ಆರಸಾಲಿ ನಂ.೧	೧ ಚಂದಗಡ ಆರಸಾಲಿ
೧ ಸದರ——ಕನ್ನಡ——ಸದರ	೧ ಬಾಗೆವಾಡಿ ಕನ್ನಡ ಸಾ
೧ ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ಸಾಲಿ ನಂ ೧	೧ ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಅ. ಕ್ನ.ಸಾ
೧ ಹುಕ್ಕೇರಿ	೧ ಸಂಕೇಶ್ವರ
೧ ಯಮಕನಮರ್ಡಿ	೧ ಗೋಕಾಕ ನಂಬರ ೧

ಯಾಡವಾಡ	೧ ಅಥಣೀ ಅ. ಹ್ವ. ಸಾ.
ಐನಾಪೂರ	೧ ಶೇಡಬಾಳ
ಸಂಪಗಾಂವ	೧ ಬೈಲಹೊಂಗಲ.
ಕಿತ್ತೂರ ನಂಬರ ೧	೧ ಮುಗುಟಖಾನಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.
ಬೀಡಿ	೧ ಖಾನಾಪುರ
ನಂದಗಡ ಮರಾಠೀ ಶಾಲಿ	೧ ಸಂವದತ್ತಿ ಅ. ಹ್ವ. ಸಾ
ಮಾಗೊಳಿ	೧ ಮುರಗೋಡ.
೨	೧೨

ಅಂತು ೨೪ ಸಾಲಿಗಳು.

ಮ ಪ್ರತಿಯ ಸಾಲಿಗಳು (ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೫೦ರ ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗದು).

ಭೋಜ	೧ ತಿಗಡಿ.
ಗಳತಗಿ	೧ ಪಕ್ಕುಂದ.
ಬೋರಗಾಂವ	೧ ನಂದಗಡ ಕನ್ನಡ ಸಾಲ.
ಬಾಗೇವಾಡಿ. (ಚಿಕ್ಕೋಡಿ)	೧ ಮಖುದಾಂಪುರ.
	೪

ಅಂತು ೮ ಸಾಲಿಗಳು.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಯ ಸಾಲಿಗಳು.

ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ ನಂಬರ೧	೧ ಧಾರವಾಡ ಮರಾಠಿ.
ಸದರ ನಂಬರ ೨	೧ ಉಪ್ಪಿನಬೆಟಗೇರಿ.
ಗರಗ	೧ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ.
ನವಲಗುಂದ	೧ ನರಗುಂದ ಕನ್ನಡ.

೧ ಅಂಣೀಗೇರಿ
೧ ರೋಣ
೧ ಬೆಟಗೇರಿ
೧ ಮುಂಡರಗಿ
೧ ಅರಳಿಕಟ್ಟಿ
೧ ಮಿಶ್ರಿಕೋಟಿ
೧ ಬಂಕಾಪುರ
೧ ತಡಸ
೧ ಕರ್ಜಗಿ
೧ ಮೋಟೆಬಿನ್ನೂರ
೧ ಬ್ಯಾಡಗಿ
೧ ಹಿರೇಕೆರೂರ.

೧೬

೧ ಮೊರಬ.
೧ ಗದಗ ಅ. ಸ್ಕೂ. ಸಾ
೧ ಮುಳಗುಂದ.
೧ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ನಂಬರ ೧
೧ ಕಲಘಟಗಿ.
೧ ಶಿಗ್ಗಾಂವಿ.
೧ ಧುಂಡಶಿ.
೧ ಹಾವೇರಿ ಅ. ಸ್ಕೂ.
೧ ರಾಣೀಬಿನ್ನೂರ ನಂ
೧ ತುಮ್ಮಿನಕಟ್ಟಿ.
೧ ಹಾನಗಲ್ಲ.

೧೫

ಅಂತು ೩೧ ಸಾಲಿಗಳು.

ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರತಿಯ ಸಾಲಿಗಳು.

೧ ಧಾರವಾಡ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ
೧ ತಡಕೋಡ
೧ ನರೇಂದ್ರ
೧ ಶಲವಡಿ
೧ ಆರೆಕುರಟ್ಟಿ
೧ ಮುಲಮಾಡ
೧ ಸೂಡಿ
೧ ಹೊಂಬಳ
೧ ಹಮ್ಮಿಗಿ

೧ ಅಮಿನಭಾಂವಿ.
೧ ತೇಗೂರ.
೧ ನರಗುಂದ ಮರಾಠಿ.
೧ ತಿರಲಾಪುರ.
೧ ಅಬ್ಬಿಗೇರಿ.
೧ ನರೇಗಲ್ಲ.
೧ ಹೂಲಿಗೋಳ.
೧ ಲಕ್ಕುಂಡಿ.
೧ ಕುರ್ತಕೋಟಿ.

೧ ಕೊರ್ಲಹಳ್ಳಿ	೧ ಉಣಕಲ್ಲ.
೧ ಚಬ್ಬಿ	೧ ಹೆಬಸೂರ.
೧ ಬ್ಯಾಹಟ್ಟಿ	೧ ಕುಸುಗಲ್ಲ.
೧ ಬಂಕಾಪುರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ	೧ ಇಂಗಳಗಿ.
೧ ಹುಲಗೂರ	೧ ದೇವಗೇರಿ.
೧ ಗುತ್ತಲ	೧ ಅಗಡಿ.
೧ ದೇವಿಹೊಸುರ	೧ ಆಲೂರ.
೧ ಚಿಕ್ಕೇರೂರ	೧ ಬಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ.
೧ ರಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ	೧ ಶಿಡೆನೂರ.
೮	೧೮

ಅಂತು ೩೬ ಸಾಲೆಗಳು.

ಕಲಾದಗೀ ಜಿಲ್ಲಾ.

ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಯ ಸಾಲೆಗಳು.

ಕಲಾದಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಲೆ	೧ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಅ. ಕ.
ಹುನಗುಂದ	೧ ಇಲಕಲ್ಲ.
ಬದಾಮಿ	೧ ಗುಳೆದಗುಡ್ಡ.
ಗಜೇಂದ್ರಗಡ	೧ ಇಂಡಿ
ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ	೧ ತಾಲಿಕೋಟಿ.
ಶಿಂದಗಿ	೧ ಬಾಗೇವಾಡಿ.
ಮನಗೋಳಿ	೧ ವಿಜಾಪುರ ನಂಬರ ೧
ಬೀಳಗಿ	೧ ಬಸ್ವೇಶ್ವರ.
	೮

ಅಂತು ೧೬ ಸಾಲೆಗಳು

ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರತಿಯ ಸಾಲಿಗಳು.

೧ ಕಲಾದಗಿ ಮರಾಠಿ ಸಾಲಿ	೧ ಗಲಗಲಿ.
೧ ಗುಡೂರ	೧ ಅಮೀನಗಡ.
೧ ಚಡಚಣ	೧ ನಾಲತ್ವಾಡ.
೧ ಕುಂಟೋಜಿ	೧ ಹಿಪ್ಪರಗಿ.
೧ ಮಮದಾಪುರ	೧ ಸಾಲೋಟಗಿ.
೫	೫

ಅಂತು ೧೦ ಸಾಲಿಗಳು.

—ಪುರವಣಿ—

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೆ.

ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಯ ಸಾಲಿಗಳು.

೧ ಕಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ ಸಾಲಿ	೧ ಸದಾಶಿವಗಡ.
೧ ಮುಡಗೇರಿ	೧ ಬಾಡ.
೧ ಕುಮಟಾ	೧ ಬೆಂಕಿಕೊಡ್ಲ.
೧ ಅಂಕೊಲಾ	೧ ಹೊನ್ನಾವರ.
೧ ಕರಕಿ	೧ ಮುರಡೇಶ್ವರ.
೧ ಭಟಕಳ	೧ ಶಿರಶಿ ಅ. ಕ್ಷ. ಸಾ
೧ ಬನವಶಿ	೧ ಶಿದ್ದಾಪುರ.
೧ ಯಲ್ಲಾಪುರ	೧ ಹಳಿಯಾಳ ಅ. ಕ್ಷ.
೮	೮

ಅಂತು ೧೬ ಸಾಲಿಗಳು.

ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರತಿಯ ಸಾಲಿಗಳು.

೧ ಕಾರವಾರ ಮರಾಠಿ	೧ ಮಾಜಾಳಿ.
೧ ಸುಂಕೇರಿ	೧ ಕಡವಾಡ.

೧ ಗೋಕರ್ಣ	೧ ಬಾಡ(ಕುಮಟಾ)
೧ ಹಳದೀಪುರ	೧ ಚಂದಾವರ.
೧ ಕವತ್ತೋಕ	೧ ಶಿರಾಳಿ.
೧ ಕಾಸರಕೋಡ	೧ ಬೀಳಗಿ.
೧ ಮುಂಡಗೋಡ	೧ ತೋರಗಾಂವ.
೫	೫

ಅಂತು ೧೪ ಸಾಲೆಗಳು.

೩ ಮೇಲೆ ಬರದ ಉತ್ತಮ, ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರತಿಪ್ರ ಕೂಡಿ (೧೫೫) ಸಾಲೆಗಳು ಹೋಗಲಾಗಿ ಉಳಿದ ಸಾಲೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಕನಿಷ್ಟಪ್ರತಿಯ ಸಾಲೆಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೪ ಯತ್ತೆಗಳಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚ ಕಲಿಸಬಾರದು.

ಮು. ಬೆಳಗಾಂವ

ತಾ. ೫ ೧೮೭೯ ಇ.

W. A. Russell

ಎ. ಇ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ

ಸರಕ್ಯುಲರ ನಂಬರ ೩೨೬

ಕಲಾದಗಿ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜಿ. ಕಲಾದಗಿ ಇವರ ಕಡೆಯಿಂದಾ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ತಾಲೂಕ ಪೈಕಿ ಬಸರಕೋಡ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರ ನರಸೋ ಜೀವಾಜಿ ಕಲಬುರಗಿ ಇವನು ತಾ. ೨೯ ಅಪ್ರೇಲ ಸನ್ ೧೮೭೯ ಇ. ರವಸ ಮೆ. ಶಿಲಕಾಕ ಸಾ. ಬಾ. ಅಶಿಷ್ಟಾಂಟ ಕಲೆಕ್ಟರ ಇವರ ಸ್ವಾರಿ ಸಾಲೆಗೆ ಹೋದಾಗ್ಗೆ ಬಗರ ರಜೆಯಿಂದಾ ಪೂರ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಂತೆ ತಿಳಿಯಬಂದದರಿಂದಾ ಸದರಿ ಮಾಸ್ತರನಿಗೆ ಮೆ. ಎ. ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಸಾ. ಬಾ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಮುಂ

ಜೂರಿ ಮೇಲಿಂದಾ ಈ ಸಾರಿ ೨ ರುಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ದಂಡ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಹೀಗಾದಲ್ಲಿ ಏಕದಂ ಕೆಲಸದಿಂದಾ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಾಗೇತೆಂದು ತಾಕೀದಿ ಕೊಟ್ಟದೇ ಈ ಮಾತು ಯಲ್ಲಾ ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಚಂನಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡತಕ್ಕದ್ದು ತಿಳಿಯೋದು ತಾ. ೨೯ ಜೂಲೈ ೧೮೭೯ ಇ.

R· S. Sawanur.

ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜಿ ಕಲಾದಗಿ

—o—

ನೋಟಿಸು

ಧಾರವಾಡ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬರಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಉಮೇದವಾರ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ, ಅವರು ತಾವು ಸದೃಢರಾಗಿಯೂ, ವೆಂಗರಹಿತರಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಕೃತ ಜನ್ಮರೋಗರಹಿತರಾಗಿಯೂ, ಪೂರ್ಣ ೧೮ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿಯೂ, ಇದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರರ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಮಲೇದಾರ ಮಹಾಲಕರೇರ, ಅಥವಾ ಸಬಾರ್ಡಿನೇಟ ಜಡ್ಜರ ಸರಟಿಫಿಕೀಟಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿಯೂ, ತಮಗೆ ದೊರೆತ ಮುಲಕಿ ಸರಟಿಫಿಕೇಟುಗಳ ಸತ್ಯ ನಕಲುಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿಯೂ (ಸತ್ಯ ನಕಲು ಅಂದರೆ ಅದು ಖರೇ ನಕಲೆಂಬುವದಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಬರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥನ ಸಹಿಯುಳ್ಳದ್ದು) ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಕಡೆಗೆ ಬರುವ ಅಕ್ಟೋಬರ ತಿಂಗಳ ೧೦ನೇ ತಾರಿಖಿನೊಳಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ, ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಪಸಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಉಮೇದವಾರರನ್ನು ನೊಫೆ

ಬರ ೭ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ದಾಖಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಸದರ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಕಡಿಂದಾ ಅವರಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳು ತಲ್ಪುವವು. ಉಮೇದವಾರರು ಸನ್ ೧೮೭೭ | ೭೮, ೧೮೭೮ | ೭೯, ೧೮೭೯ | ೮೦ ಈ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಲಕಿ ಪರಿಕ್ಷೆ ಪಾಸಾಗಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ೫ ಘೂಟ ಅಥವಾ ಅಧಿಕ ಎತ್ತರ ಇರಬೇಕು. ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಉಮೇದವಾರರಿಗೆ ೬ ರುಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳಗಳು ದೊರಕುವವು; ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೇದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ೭ ರುಪಾಯಿಗಳು ದೊರೆಯುವವು. ಅರ್ಜದಾರರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪತ್ತೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳು ತಪ್ಪದೆ ಮುಟ್ಟುವವು.

ತಾರೀಖ ೧೩ನೇ ಅಗಸ್ಟ
ಸನ ೧೮೭೯ ಇಸವಿ

B. K. Hooligoal.
ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜ
ಧಾರವಾಡ.

—o—

Correspondence.

ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ.

ರಾ. ರಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರ ಕರ್ತರಿಗೆ—

ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನದ ಉದಾಹರಣೆಯು.

ಬಕ್ಷೀಸು—

ಮೆ. ಫಸ್ಟ ಅ. ಕಲೆಕ್ಟರರಾದ ದಯಾನಿಧಿ ಜಿ. ಎಚ್ ಸ್ಟ್ಯಾರ್ಲಸ್ ಧೊರೆಗಳು ತಮ್ಮ ಧೊರೆಸಾನಿಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ೧|೨ನೇ ನಂಬರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸಾಲೆಗೆ ತಾ. ೧೭|೬|೧೮೭೯ನೇ ಇ. ದಿವಸ ಬಂದು,—೨ನೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಾಚನ ಕವಿತೆ, ಅರ್ಥ, ಶುದ್ಧ

ಬರೆಯೋಣ, ಕಸೂತಿ ಹೊಲಿಗಿ, ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ರೂ, ೧ನೇ ಬಿಸ್ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡಿನವರನ್ನು ಹಿಂದೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆಗ್ಗೆ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂಬ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಉತ್ತೇಜನೆನಾರ್ಥವಾಗಿ ತಂಮ ಆಶ್ರಯ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡದಕ್ಕವಲಂಬಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಿಠಾಯಿ ಹಂಚುವಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೊಂದು ಸಾರಿಗೆ (೨) ರೂಪಾಯಿ ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಇನಾಮು ಪಡಕೊಂಡು ಉತ್ತೇಜನದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದುವವರು ಈ ಉದಾರಧೊರೆಗಳವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸದ ಇರಲಾರರು. ಆದರೆ,— ಎಲೈ ಬಾಂಧವರೇ, ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳೇ, ನೀವಾದರೂ ಇದರಂತೆ ಈ ಮಂದಮತಿಯ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಅನಾದರಮಾಡದೆ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಂತೆ ತಂಮ ಉದಾರ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸ್ವದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವಿರೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಅಯ್ಯಾ ಮಹಾರಾಯರೇ ಈ ಸಾಲೆಗಳು ಸ್ಥಾಪನವಾಗಿ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ೧೦|೧೨ ವರ್ಷಗಳಾದವು ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇವು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಹೊಂದದೆಯೂ, ಕೆಲವು ದಿವಸ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಬಂದು, ಮತ್ತೆ ಹಿಂಮೆಟ್ಟಿದ್ದೂ, ಈ ಉದಾಹರಣದ ಕಾರಣ ಇರಬಹುದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ,— ಮೊದಲು ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಡಗರಿಗೆ, ಆಭರಣ, ಹಣ, ಮುಂತಾದ ಇನಾಮುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ಅದರ ಶತಾಂಶದ ಅಂಶ ಸಹವಾಗಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ,— ಇದನ್ನು ಯಾರು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ತಾರದೆ ಈ ಮಹತ್ವವಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ

ಬಾಸಮಾಡಗೊಟ್ಟವಷ್ಟು ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೂ, ವಿಚಾರಶೀಲರಿಗೂ
ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯುಳ್ಳವರಿಗೂ, ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯೇಸರಿ.

ಕೇವಲ ತಿದ್ದುಪಾಟಪ್ಪಳ್ಳಂಥಾ ವಿದ್ವಾಂಸರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ
ಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷಮಾ
ಡುವದು ಅವರ ವಿದ್ವತ್ತೆಕ್ಕೂ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೂ, ಎಷ್ಟು ಭೂ
ಷಣವೆಂಬುವದನ್ನು ಅವರೇ ವಿಚಾರಮಾಡಬಹುದು ಇಲ್ಲಿ
ಷ್ಟೋ ಸರಕಾರೀ ಕಾಮದಾರರಿದ್ದು, ಫಕ್ತ ಪೋಸ್ಟಲ್ ಡಿ
ಪಾರ್ಟಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಿಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರ ಇಬ್ಬರು ಕಂನ
ರು ಮಾತ್ರ ೨ನೇ ನಂಬರದ ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ
ದ್ಯಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮುಖ್ಯರೆಂದು ಕೆಲವರ ತಿಳವಳಿಕೆಯುಂ
ದು. ಆದರೆ,— ಅವರ ಕಂನಿಕೆರಂತು ಬರುವದೇ ಇಲ್ಲಾ.
ವೆರಡು ಸಂಗತಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದವು ನೋಡಿರಿ!
ವಿಷಯವಾಗಿ ಯಾವದಾದರೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಲೇಖ
ರ ಸೂಚಿಸಿದರೆ,— ಇದು ನಂಮಕೆಲಸವಲ್ಲಾ. ಆಯಾಯ
ಶೆಗಳ ಬೋಧಕರ ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮವೆಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅ
ಅಂಬೋಣದರಲ್ಲಿ ಸಂತ್ಯಾಂಶವೆಷ್ಟಂದರೆ,— ಅಭ್ಯಾಸಿಗ
ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಂದನಂತರ ಅವರನ್ನು ಪಿಳ್ಳೇಶಿಕ್ಷಣ
ಲ್ಲಿಯೂ, ತಿದ್ದುಪಾಟಿನಲ್ಲಿಯೂ, ತರತಕ್ಕದ್ದು ತಂಮಧ
ರ್ಮವೆಂದು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿರಲಾರರು ಕ್ರೊತಾರ್ಗಿ ಅ
ವನ್ನು ಬರಮಾಡುವಡಕ್ಕಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಮುತ್ಸ್ಯವದಾದರೊಂ
ಅಶಾಸ್ತ್ರವಾದ ಸಂಗತಿಯು ಉಪಾಯವನ್ನಾಗಲಿ, ಮಾಡು
ದಕ್ಕೆ ಅವರ ಅಧಿಕಾರವೆಷ್ಟೆಂಬುವದು ಸರ್ವರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ
ಂಟು ಅಂದಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವೆಷ್ಟೆಂಬುವದು ಅನ
ಭಿಕರ ಗ್ರಹಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರದೆ ಇರಲಾರದು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಬೇ
ಕೊಳ್ಳುವದೇನಂದರೆ:— ‹ಹತ್ತೂರ ಹಲ್ಲುಕದ್ದು ಒಬ್ಬನ ತಲೇಕ
ರಿ' ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಇಂದಮುಂದೆ ರಾವಬಹದ್ದೂರ
ಬ್ಯಾರ್ಡನೆಂಟ ಜಡಜರೂ, ಅವರ ಕಚೇರಿಅಧಿಕಾರಸ್ಥರೂ,
ವಸಾಹೇಬರೂ ಮಾಮಲೇದಾರರೂ, ಅವರ ಕಚೇರಿ ಅಧಿಕ
ಸ್ಥರೂ, ಖಾನಸಾ. ಡಾಕ್ತರರೂ, ಮೆ. ಪ್ರೋಫೆಸ್ಸಮಾಸ್ತರರ
ಇಂಗ್ರೇಜಿಸಾಲೇಮಾಸ್ತರರೂ, ಅವರವರ ಅ. ರೂ, ಹೊತ
ಇತರ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರೂ, ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರೂ, ಶೆಟ್ಟಿಸ
ಕಾರರೂ, ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥ ವರ್ಗಣಿಮುಂತ
ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಿ, ಮುರತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮ್ಯಾಗಲಿ,
ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮ್ಯಾಗಲಿ ಇಂಥಾ ಬಕ್ಷೀಸಿನ ಸಮಾರಂಭ ಗೊ
ವಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಉದಾರ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಈ ಕೆಲಸ
ಮ್ಮದಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಸರ್ವರಿಗೂ, ತಿಳಿಯಹೇಳಿ, .
ತಿದ್ದಪಾಠವನ್ನು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ತಂದು, ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ
ಡುಕೊಳ್ಳದಿರಲಾರರೆಂದು ಪೂರ್ಣವಾದ ನಂಬಿಗೆಯಿಂದ
ಗ್ರೈಯ್ಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ನನ್ನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ನೇರವೇರಿಸುವ
ಸರ್ವರು ಜಾಣರಾದ ಈಶನೇ ಇದ್ದೀರಿ. ಪತ್ರಕರ್ತರೇ
ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು
ಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ ಲೋಭದ ವೃದ್ಧಿ
ರಬೇಕು ಇತಿ ವಿ||——

ತಾ. ೭ ೧೮೭೯ನೇ ಇ. ಶ್ರಬ್ಬಳಿ೧।೨ನೇ ನ.ಹೆ.ಮಕ್ಕಳ
ಹಣಮಂತ ಭೀಮಶಿಂಗ (ಧಾರವಾಡ)ಹೆಂ ಮಾಂ ಹೊ
ಕ್ಕಳಸಾಲೆಪ್ರಬ್ಬಳ್ಳ ನ.೨

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು

ಪುಸ್ತಕ ೧೪]   [ಸಂಚಿಕೆ ೯

ಸಪಟಂಬರ ೧೮೭೯

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಗೋವೃಕ್ಷ—ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಬೆಳೆಯುವದೊಂದು ಜಾತಿಯ ಗಿಡದ ಹಾಲು ಆಕಳ ಹಾಲಿನಂತೆ ಪುಷ್ಟಿಕರವಾಗಿಯೂ ರುಚಿಕರವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಬಹುತರವಾಗಿ ಯೆಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು. ಈ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ "ಗೋ ವೃಕ್ಷ" ಅಥವಾ "ಆಕಳ ಗಿಡ" ಯೆಂಬ ಹೆಸರು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಈ ಗಿಡದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರು ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಈ ವೃಕ್ಷವು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯೆಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಫಲಿಸುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸ ತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಜೂಟ—ಬಂಗಾಲ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗಿಡವು ಬಹಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಪುಂಡಿಯ ನಾರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತಾಳಿಕೆಯುಳ್ಳದ್ದೂ ಮೃದುವಾದದ್ದೂ ನಾರು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಮೇಲಾದ ಸಣಬು, ಧಾನ್ಯದ ಚೀಲ ಮುಂ

ತಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ತಟ್ಟು, ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥ ಗಳು ಆಗುವ ಕಾರಣ ಆ ನಾರಿನ ವ್ಯಾಪಾರವು ಬಂಗಾಲ ಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ನಡಿಯುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಜಾತಿಯ ಗಿಡವು ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಕೊಂಕಣ, ಗು ರಾಥ, ಮುಂತಾದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತ ದೆಂದು ವ್ಯೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತು ಹತ್ತಿದೆ. ಆದರಿಂ ನಾರು ತೆಗೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ನಾವು ಬೇ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವೆವು.

—o—

ಪಾರೀಸ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ರೇಪದ ಘಡಿಯಾಲವನ್ನು ಹೊಸ ದಾಗಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕೊಳವೆಯೊಳಗೆ ಯೆಣ್ಣೆ ತುಂಬಿದ ವು ಹಚ್ಚಲಾಗಿ, ಆ ಕೊಳವೆಯೊಳಗಿನ ಯೆಣ್ಣೆಯು ಉರಿದು ಇಳಿಯುತ್ತ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಹೊತ್ತು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ವಾಗುತ್ತದೆ.

—o—

ಸರಕಾರದವರು ಅಮೇರಿಕದಿಂದ ತಂಬಾಕದ ಪೈರು ಬೆಳೆ ಸಬಲ್ಲಂಥವನೊಬ್ಬ ವ್ಯೊಕ್ಕಲಿಗನನ್ನು ತರಿಸಿ ಭಾಗೀರಥಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ತಂಬಾಕಸ್ಥೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೊಲವನ್ನು ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಆ ಹೊಲದೊಳಗೆ ವ್ಯೊಂದು ಯೆಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೮೦೦ ಪೌಂಡು ತಂಬಾಕ ಬೆಳಿಯುತ್ತದೆ; ಅದ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ತಯಾರಾದ ಬಳಿ ರುಪಾಯಿಗೆ ವ್ಯೊಂದು ಪೌಂಡಿನಂತೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತದೆ!

—o—

ಮುಂಬಯಿಯ ಹತ್ತರ ದೇಗಾವ ಯೆಂಬಲ್ಲಿ ವ್ವೊಬ್ಬ ಪಾರ್ಸೀ ಜಾತಿಯ ಮನುಷ್ಯನು ಸತ್ತದರಿಂದ ಅವನ ಜಾತಿ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅವನ ಹೆಣವನ್ನು ಸಮಾಧಿಯ ಕೋಟಿಯೊಳಗೆ ವ್ವೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ್ರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ತಾಸೆರಡು ತಾಸಿನೊಳಗೆ ಅವನಿಗೆ ಪುನಃ ಜೀವ ಬಂದು, ಆವನು ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹೋಗುವವರನ್ನು ವ್ವೊದರಿ ಕರಿದು ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆ ಮನುಷ್ಯನು ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಸಾವಿಯಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಾನೆ. ನಾವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯವರು. ನಂಮ ಹೆಣಗಳನ್ನು ಸುಡುವ ಕಾರಣ ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಮರಣದ ಬಾಯೊಳಗಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಆಶೆಯು ನಮ್ಮಗೆ ಯೆಷ್ಟು ಮಾತ್ರವ್ವೂ ಇಲ್ಲದ್ದು ನೋಡಿ ಖೇದವಾಗುತ್ತದೆ.

---o---

ಅಹಂಮದನಗರ ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿ ವ್ವೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಛಾಪಿಸುವದೊಂದು ಹೊಸ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗದಿದ್ದಾನೆ. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ--ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಬರಿಯತಕ್ಕ ಮಜಕೂರ, ಬರಿದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಂಟು ಸಾರಿಸಿ, ಅಕ್ಷರಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂಜಿನ ಪುಡಿಯನ್ನು ಗೆರೆಗಳ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಹಚ್ಚಿ ವ್ವೊತ್ತಿ ಕಾಗದವನ್ನು ವಣಗಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಅರಗಿನ ಹಲಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ಡಬ್ಬ ಹಾಕಿ ವ್ವೊತ್ತಬೇಕು. ಅಂದರೆ ದಾರವು ಅರಗಿನೊಳಗೆ ಸಟ್ಟು ಉಲಟಾ ಅಕ್ಷರಗಳು ಮೂಡುತ್ತವೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಛಾಪಿಸುವ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಮಸಿ ಹಚ್ಚಿದಂತೆ ಅರಗಿನ ಹಲಗೆ ಮಸಿ ಹಚ್ಚಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿ ಕಾಗದವನ್ನು ವ್ವೊ

ತ್ತಿ ತೆಗೆಯಲಾಗಿ, ಬಿಳಿ ಅಕ್ಷರಗಳು ಮೂಡುತ್ತವೆ.

—o—

ಮಿ. ರಸೆಲ್ ದೊರೆಗಳು ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ ಕಮಿಟಿಗಾಗಿ ಈ ತಿಂಗಳಿನ ೨೪ ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು; ಒಂದೆರಡು ದಿವಸ ನಿಂತು ಮರಳಿ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಹೋದರು. ದೊರೆಗಳು ಪುನಃ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಬೇಗ ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಮುಲಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆ—ಕಲಾದಗಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ೧೦೮ ರಲ್ಲಿ ೨೦ ಜನರು, ಇಂಗ್ಲಿಷದಲ್ಲಿ ೧೦ ರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಉಮೇದವಾರರು ಇಳಿದರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದೊಳಗೆ ೨೮೮ ರಲ್ಲಿ ೮೫ ಜನರು, ಇಂಗ್ಲಿಷದೊಳಗೆ ೬೨ ರಲ್ಲಿ ೨೩ ಮಂದಿ ಪಾಸಾದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಿಕಾಲು ಇನ್ನು ಹೊರಬಿದ್ದಿಲ್ಲ.

—o—

ಹಾಯಸ್ಕೂಲು, ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಿನ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕವುಗಳುಂಟು.

—o—

ಹಾಯಕೋರ್ಟಿನೊಳಗಿನ ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರರ ಸ್ಥಳವು ತೆರವಾದದರಿಂದ ಅದು ರಾ. ರಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮುಚಂದ್ರ ಸಾಹೆ ಇವರಿಗೆ ದೊರೆಯುವದೆಂದು ನಾವು [illegible]ಸಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಸರಕಾರದವರು ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನೇ ಮುರಿಂ[illegible]ತ್ತಾರೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯು ವಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

—o—

Uttara Ramacharitra:
ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರವು.
೩ನೇ ಅಂಕವು.
(೧೭೮ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದ್ದು.)

ಆ ಬಳಿಕ ತಮಸಾ ಮತ್ತು ಮುರಲಾ ಎಂಬ ಎರಡು ದಿಗಳು ಸ್ತ್ರೀರೂಪಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ.)

ತಮಸಾ—ಸಖೀ ಮುರಲೇ ನೀನು ಬಹು ಸಂಭ್ರಮದಿಂ ಎಲ್ಲಿಗೆ ನಡದಿ?

ಮುರಲಾ—ಕೇಳು ಭಗವತಿ ತಮಸೇ ಅಗಸ್ತ್ಯಪತ್ನಿಯಾ ಲೋಪಾಮುದ್ರಾದೇವಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನದೀಮು ಳಾದ ಶ್ರೀ ಗೋದಾವರಿಗೆ ನಿರೂಪವನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋ ತ್ತೇನೆ. ಆಕಿಯು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ:—ಅವ್ವಾ ಮುರಲೇ! ೋದಾವರಿಗೆ ನೀನು ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲಾ:—ಸೀತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂ ನಿಂದ ರಾಮಭದ್ರನ ಅವಸ್ಥೆಯು ಹ್ಯಾಗಾಗಿರುತ್ತದೆ ಯೆಂ ವನ್ನು ತಿಳಿದವಳಾಗಿರುತ್ತೀಯಷ್ಟೇ!

|| ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ ||

ಗಂಭೀರನಾಗಿಹುದರಿಂ ಪ್ರಭುರಾಮನಲ್ಲಿ ।
ತುಂಬಿರ್ದು ಕಂಗೊಳಿಸುತಿರ್ಪ ವಿಯೋಗದುಃಖಂ ॥
ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಕರುಣಾರಸವಾಗಲಿರ್ಕುಂ ।
ತಾಂ ಬೇಯುತಿರ್ಪ ಪುಟಪಾಕದಹಾಗೆ ಕೇಳು ॥ ೧ ॥

ದರಿಂದಲೇ ಅಂಥಾ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಪತ್ನಿಗೆ ಕಷ್ಟಪ್ರಾಪ್ತಿ ಯಾದದ್ದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತೇ ಇ ವ ಶೋಕ ಸಂತಾಪಗಳಿಂದ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಮಭದ್ರ

ನು ಅತಿಕ್ಷೀಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆತನಂನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಎದೆ
ಯು ನಡುಗುತ್ತು, ಮತ್ತೂ ಈಗ ತಿರುಗಿ ಹೋಗುವಾಗ ರಾ
ಮಚಂದ್ರನು ಪಂಚವಟೀ ಪ್ರವೇಶದೊಳಗಿಂದೇ ಹೋದಾನು;
ಅಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಾಲದವರಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ವಿಹಾರಸ್ಥಾನವಾಗಿದ
ಪ್ರದೇಶಗಳು ಆತನ ಕಂಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಾವು, ಸ್ವಭಾವದಿಂ
ರಾಮನು ಧೀರನಾದಾಗ್ಯೂ ಇಂಥಾ ಅವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಆ ಸ್ಥ
ಳಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅತಿಶಯವಾದ ಶೋಕಕ್ಷೋಭದವೇಗದಿಂ
ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಎಸೆಯೋಗ್ಯದ ಮಹಾ ಪ್ರಮಾದಗಳು ಆತನಿ
ಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಾವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಹೇ ದೇವಿ
ಗೋದಾವರಿ ಅಂಥಾ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ನೀನು ರಾಮಭದ್ರನ
ಜೀವವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತಳಾಗಿರಬೇಕು ಕಂಡ್ಯಾ:—

ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ

ಅಂತಬ್ಜಗಂಧವ ತರಂಗಗಳನ್ನು ದಾಂಟಿ ।
ಹುಂತುರ್ಗಳಂ ತಳಿದು ಬರ್ಪೆಲರಿಂದಬೀಸಿ ।।
ಇಂತೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ ಶ್ರಮಂಗಳ ರಾಮಭದ್ರಂ ।
ಸಂತಾಪದಿಂದಿರೆ ಸುಖಂಗೊಡು ದೇವಿಗೋದೇ ।। ೨ ।

ತಮಸಾ— ಅಹುದು ವಾತ್ಸಲ್ಯವಿದ್ದರೆ ಹೀಗೇ ಇ
ಬೇಕು ಇದು ಯೋಗ್ಯವೇ ಸರಿ ಆದರೆ ರಾಮಭದ್ರನಿಗೆ ಪೆ
ದಲಿನಿಂದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೊಡುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಉಪಾಯ
ಅನಾಯಾಸದಿಂದ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮು— ಅದು ಹ್ಯಾಗೆ?

ತ— ಕೇಳು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸೀತಾದೇವಿಯನ್ನು
ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ತಪೋವನದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು, ಹೋಗ
ತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಆಕೆಗೆ ಪ್ರಸವವೇದನೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ್ದರಿಂ

ದುಃಖದ ಭರವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೇ ಗಂಗಾಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ
ಳು; ಬಳಿಕ ಆಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡ
ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅತಿ ಕರುಣಾಳುಗಳಾದ ಪೃಥ್ವೀ ಭಾಗೀರ
ದೇವಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಆಕೆಯನ್ನು ರ
ತಲಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಕಾಪಾಡಿದರು. ಸ್ತನಪಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟ
ಆ ಸೀತಾಪುತ್ರರನ್ನು ಗಂಗಾದೇವಿಯು ತಾನೇ ಕರಕೊಂಡು
ದು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಹೋಗಿರುತ್ತಾಳೆ.
ವ— (ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಾ) ಅಹಹ ಏನು ವಿಚಿತ್ರವಿದು.

ಇಂತೀಮಹಾತ್ಮರುಪಕಾರಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ।
ನಿಂತಲ್ಲಿಯುಂ ತ್ರಿಭುವನಾಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿಯುಂ ಮೇಣ್ ॥
ಇಂಥಾಮಹಾದ್ಭುತದಶಾಪರಿಣಾಮವಾಯ್ತಂ ।
ನೆಂತೋ! ವರಾಥಮರಬಾಳ್ಗೆ ಫಲಾಫಲಂಗಳ್ ॥ ೩ ॥

ತ—ಮತ್ತು ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶಂಬೂಕನ ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ರಾಮ
ಜನು ಜನಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದೆಂಬ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಶರ
ಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿದವಳಾಗಿ ಭಾಗೀರಥೀದೇವಿಯು ಲೋ
ಮುಪ್ರಿಯಂತೆ ವಿಚಾರವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಜಾನಕಿಯೊಡನೆ ಗೃಹಕೃ
ತ್ಯದ ನೆಪಮಾಡಿ ಗೋದಾವರಿಯನ್ನು ನೋಡಬಂದಿರುತ್ತಾಳೆ.
ಮು—ಗಂಗಾದೇವಿಯು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೇ ಆಲೋಚನೆಯ
ಮಾಡಿದಳು, ಯಾಕಂದರೆ:—ರಾಮಚಂದ್ರನು ರಾಜ
ನಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಆತನ ಮನಸ್ಸು ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬ
ಳ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗ್ನವಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಈ ಕಾಲದ
ಆತನ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹಂಬಲವೇ ಇಲ್ಲ ವಿಯೋ
ದುಃಖವೊಂದೇ ಆತನ ಸಹವಾಸಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದ
ಲ್ಲಿ ಈ ಪಂಚವಟೀ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಮಹಾ ಅನ

ರ್ಥಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗವಿದೆ, ಎಂದು ಸೀತಾ
ತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ತಂದದ್ದು ಒಳ್ಳೇದಾಯಿತು; ಆದರೆ ಜಾ
ಕಿಯಿಂದ ರಾಮಭದ್ರನ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಯಾವಪ್ರಕಾರದಿ
ಮಾಡಿಸುವಳೋ ತಿಳಿಯದು!

ತ——ಈ ವೃತ್ತಾಂತ್ತ ಭಾಗೀರಥೀದೇವಿಯು ಸೀತೆಯನ್ನ
ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ——ವತ್ಸೇ ಸೀತೇ ಇಂದು ನಿ
ಮಕ್ಕಳಾದ ಕುಶಲವರ ಹನ್ನೆರಡನೇ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾರಂಭ
ವಿರುವದೆ; ಕಾರಣ ಅವರ ಆಯುಷ್ಯ ವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಪ
ಗಳಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಂಮ ಆದಿ
ಪುರನಾದಂಥ ಮನು ವಂಶೋತ್ಪಾದಕನಾದಂಥ ನಿಷ್ಕಲಂಕನ
ದಂಥ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನಿನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ನೀನೇ ಹೂವು
ಳನ್ನು ತಂದು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುವಂತೆ ಪೂಜಿಸು ಅಂಜಬೇ
ನೀನು ಭೂಮಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿರಲು, ವನದೇವತೆ
ಳಾದರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ನೋಡಲಿ
ಸಮರ್ಥರಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮನುಷ್ಯರಂತೂ ಇರಲಿ!"
ಳು ನನಗೂ ಹೇಳಿರುತ್ತಾಳಲ್ಲಾ:——"ಎಲೈ ತಮಸೇ
ನಕಿಯ ಪ್ರೇಮವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಕಾರಣ
ನೇ ಇವಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದು ಈಕೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡು
ಥ್ಯಾ" ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯವಿದೆ——

ಮು——ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನು ನಾನು ಗೋದಾವರಿಯ ಕಡೆ
ಹೋಗುವ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಲೋಪ
ಮುದ್ರಾದೇವಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಮಚಂದ್ರನಾದರ
ಅಲ್ಲಿ (ಗೋದಾವರಿ)ಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದೆಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತ

—೦—

se of Black Board in teaching Geography.

ಭೂಗೋಲವಿದ್ಯದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕೊಡು ವಾಗ್ಯೆ ಕರೆಹಲಿಗೆಯು ಉಪಯೋಗ ವಂನು ಕುರಿತು.

ಭೂಗೋಲಶಾಸ್ತ್ರದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ್ಯೆ ಅಥವಾ ಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ್ಯೆ ಕರೆ ಹಲಿಗೆಯ ಉಪಯೋಗವು ಅವಶ್ಯ ಡಬೇಕು; ಅದರ ಹೊರ್ತು ಪಾಠವ ಕೊಡಗೂಡದು. ಚ ಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ನಾಡುಗಳ ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಣಗಳ ವಿವ ಕ್ಕೆ ಹೇಳುವಾಗ್ಯೆ ಇದರ ಉಪಯೋಗವೆಷ್ಟೆಂಬುವದು ತಿ ಯುವದು. ಹೇಳುವ ನಾಡುಗಳ ನಕಾಶವನ್ನು ತೆಗೆದು ಪ ಣಗಳು ಅಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೇಳಿದ್ದು ವಿದ್ಯಾ ಗಳ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದು. ನಿತ್ಯದ ಪಾಠಗಳ ವರೂ ಕರೆಹಲಿಗೆಯ ಉಪಯೋಗವು ವಿಶೇಷವಾದದ್ದು. ಕ್ಷರು ಪಾಠನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಪಾಠದ ಕರೆ ಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಕಾಶವನ್ನು ತೆಗೆದು ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಮೇಲೆ ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಹೆಸ ನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ ಳಿಗಳನ್ನೂ ನದಿಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಡೊಂಕ ಗೆರೆಗಳನ್ನೂ ಪಟ್ಟ ಣಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಬಿಂದುಗಳನ್ನೂ ಅಥವಾ + ಚಿನ್ಹಗಳನ್ನೂ ಡುತ್ತ ಪ್ರಶ್ನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತೆಗೆದ ನಕಾ ವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಯು ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಲಕ್ಷವು ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ಒಳಿತಾಗಿ ಕೂಡು ದು ದೊಡ್ಡ ಛಾಪಿ ನಕಾಶೆಗಳು ಸಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಿಕೊಡು

ವಷವಷ್ಟೇ (ಅವುಗಳನ್ನು ದಿನಾಲು ನೋಡೋಣದರಿಂದ, ಪಗಳ ನಾಡುಗಳ ಆಕೃತಿಯು ಕಣ್ಣಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾ ಗುವವು. ಆದರೂ ಕರೆಹಲಿಗೆಯ ಉಪಯೋಗವು ಆಗ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಲವನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ ಕರೆಹಲಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು. ಬರ್ಫದಗುಂಪುಗಳನ್ನು ನದಿ ಪ್ರವಾ ಗಳನ್ನೂ ವಾಯು ವಿಸ್ತಾರಗಳನ್ನೂ ಜ್ವಲತ್ಪರ್ವತಗಳ ಗ ಮರಾಕಾರಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಬಾಯಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸ ವಾಗಿ ಹೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ಎಷ್ಟು ತಿಳಿಯುವದು ಅದಕ್ಕೂ ಹಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಆಕೃಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ವಿ ದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಿಳಿಯುವದು.

ಕಾಲ್‌ರಿಟರ ಎಂಬವರು ಭೂಗೋಲವಿದ್ಯ ಕಲಿಸುವವ ಹೆಸರಾಗಿ ಹೋದರು. ಅವರು ಕರೆ ಹಲಿಗೆಯ ಉಪಯೋ ವು ಯಾವಾಗಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾವು ಕಲಿಸುವ ಯವನ್ನು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವೇಳೆ ವೇ ನಕಾಶಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಕರೆಹಲಿಗೆ ಉಪಯೋಗವೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಕಾಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವದು ಇದೊಂದು ಭೂಗೋ ಜ್ಞಾನದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಕಾಶವ ಆನಂದದಿಂದಲೂ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ತೆಗೆಯುವರು. ನ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಆಕೃತಿಯು ಅವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇದರಿಂದ ಬೇರೆ ಯಾವ ಉಪಾಯದಿಂದಾದರೂ ಲಕ್ಷದೊಳಗೆ ಕೂಡ ದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವಾರಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಕಾಶವನ್ನು ನೋ

ದು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕು. ತೆಗೆದ ನಕಾಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಯಿಂದಲೂ ಹೋಲುವಿಕೆ ಮೇಲಿಂದಲೂ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕೊ ಬೇಕು. ನಕಾಶವನ್ನು ಬಹಳ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ತುಂಬಗೊಡದೆ ಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದಲೇ ತುಂಬುವದಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕು.

ಚತುಃಸೀಮೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟ ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ಪ ಗಳನ್ನು ತುಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳುವದಿಂದೊಂದು ಉಪಾಯವು. ರೂ ನಕಾಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳುವದು [illegible]ಸಕ್ಯ ನದು.

ಹೀಗೆ ನಕಾಶಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ದಿವಸ ತೆಗಸಿದ ಬಳಿಕ ಹಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವದಾದರೊಂದು ದೇಶದ ನಕಾಶ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಹೇಳಿದಕೂಡಲೆ ನಕಾಶವನ್ನು ಡದೆ ಸಾಧಾರಣ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವವರಿಗೂ ದೇಶದ ಪೂರಿಂತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಆಗಿರುವದೆಂ ತಿಳಿಕೊಡದು.

Roaji B. Karandikar.
ಡಿ. ಇ. ಇ. ಬೆಳಗಾವ.

—o—

Notice.

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರ ೧೯.

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—

ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಕಡೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯು ಸುವದೇನಂದರೆ— ಯಾವತ್ತು ಹಳೆ ಟ್ರೇಂಡಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ರ ಈಗಿನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಂಗು ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ

ಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕದ ಮುಂತಾದ್ದರ ಮೇಲಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾ
ಇಂತಿಷ್ಟು ರುಪಾಯಿಗಳ ಸರಟಿಫಿಕಿಟು ಪಡದವರೆಂದು ತಿ
ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹಾಂಗು ಸರಟಿಫಿಕೇಟಿನ ರಕಮು
ಕೆಳಗೆ ಬರಯುತ್ತೇವೆ.

ಹೆಸರು. ಸರಟಿಫಿಕೇಟಿನ ರಕಮು

ಬೆಳಗಾಂವಜಿಲ್ಲೆ.

೧ ರಾಮಚಂದ್ರ ಮಂಗೇಶ ಬಡಿಸಕರ ೨೦
೨ ಚಿತಾಂಬರ ರುಸ್ತ್ರೋ ಕುರ್ತಕೋಟಿ. ೨೦
೩ ಶಂಕರ ಜಿವಾಜಿ ಚಿಟ್ಣಿಸ. ೨೦
೫ ಕೇಶವ ಬಾಳಾಜಿ ಹುವೂರ ೧೫
೬ ಅಂಣಾಜಿ ಸಿದ್ಧೋ ದೇಶಪಾಂಡೆ. ೧೫
೭ ವೆಂಕಾಜಿ ಗೋವಿಂದ ಕಿತ್ತೂರ. ೧೫
೮ ಶಂಕರ ಬಾಳಕೃಷ್ಣ ಯಮ್ಕನಮರ್ಡಿ. ೧೫
೯ ತುಳಜೋ ದತ್ತಾತ್ರಯ ಪಾಛಾಪುರ. ೧೫
೧೦ ಸ್ವಾಮಿರಾವ ರಾಮಚಂದ್ರ ನವಲಗುಂದ. ೧೫
೧೧ ರಘುನಾಥ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕಟ್ಟಿ. ೧೫
೧೨ ಅಡಿವೆಪ್ಪಾ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪಾ ೧೫
೧೩ ಮಲ್ಲಪ್ಪಾ ಕೆಂಚಪ್ಪಾ ಕಂಠಿ. ೧
೧೪ ವೆಂಕಾಜಿಘೋಂಡದೇವ ತೇರದಾಳ. ೧
೧೫ ಹಣಮಂತ ಶಿಸ್ತೋ ದೇಶಪಾಂಡೆ. ೧
೧೬ ಹಣಮಂತರಾಮಚಂದ್ರ ಹಳ್ಳೂರ. ೧
೧೭ ಶಿದ್ದಪ್ಪಾ ಶಿವಪ್ಪಾ ಮರೇಡ ೧

ಧಾರವಾಡಜಿಲ್ಹಾ

೧	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಕಮಲಾಕರ.	೨೦
೨	ಬಾಳಾಜಿರುದ್ರೋ ಕುರ್ತಕೋಟಿ.	೧೫
೩	ಶಿವಪೂಜೆಪ್ಪಾ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪಾ	೧೫
೪	ಶಿವಾಜಿ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಸಿರವಂಗಿ.	೧೫
೫	ಯೋಗೇಶ್ವರಧೋಂಡದೇವ ಆಮಯೋ.	೧೫
೬	ಖಂಡೋ ಲಿಂಗೋ.	೧೫
೭	ವೆಂಕಾಜಿಗೋವಿಂದ.	೧೨
೮	ಮಾರ್ತಂಡಲಿಂಗೋ ಕುರ್ತಕೋಟಿ.	೧೨
೯	ಮಹಿನಾಜಿ ತೇಜೋ	೧೨

ಕಲಾದಗಿಜಿಲ್ಹೆ.

೧	ನಾರಾಯಣ ಅಯ್ಯಾಜಿ ಜಜೂರ	೨೦
೨	ಗೋವಿಂದ ಗೋಪಿನಾಥ	೧೫
೩	ಬಾಳಾಜಿ ಅಂಬಾಜಿ ಶಾಹಾಪೂರ.	೧೫
೪	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಂಗೋ.	೧೨
೫	ಗುಳಪ್ಪಾ ಹೃವಪ್ಪಾ.	೧೨
೬	ಗೋಪಾಳ ನಾರಾಯಣ	೧೨
೭	ಗೋಪಾಳಗೋವಿಂದ.	೧೨
೮	ಗೋಪಾಳಖಂಡೋ	೧೨
೯	ಸಂಜೀವ ರಾಮಚಂದ್ರ.	೧೨

೧೦ ವೆಂಕಾಜಿ ನಾರಾಯಣ ಮುಸೂತಿ. ೧೨

೧೧ ರಾಮಚಂದ್ರ ವಿಠ್ಠಲ ಆಪಟೆ. ೧೨

ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲಾ.

೧ ಅಂಬಾಜಿ ಶೇಷಗಿರಿ. ೨೦

೨ ರಾವಜಿ ಸಯಾಜಿ. ೨೦

೩ ಕೇಶವ ಹರಿ. ೨೦

೪ ಗೋಪಾಳ ಭುಜಂಗ. ೧೨

೫ ಗೋವಿಂದ ಶ್ರೀಧರ. ೧೫

ನೋಟು;—ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಮೊದಲಿನ ನಾಲ್ಕು ರು ೧ನೇ ಜನವರಿ ೧೮೬೫ ಯಿಸವಿಯ ೬೦೦ ರಾದ ಕಾರಣ, ಅವರು ಈ ಹೊಸ ಶಾಲೆಗೆ ಶೇ ದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಬಿಡುವದಕ್ಕೆ ಅವರ ಇಚ್ಛೆಯು ಪ ಇಟ್ಟದೆ.

ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಜನರು ಹಳೆ ಟ್ರೇಂಡರಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅ ೧ನೇ ಜನವರಿ ೧೮೬೫ನೇ ಇಸವಿಯ ಪೂರ್ವದ್ದ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಗ್ರೊಸನಿಯಮವನ್ನು ಲಾಗು ಮಾಡಿರುವ

ಬೆಳಗಾಂವಜಿಲ್ಲಾ.

೧ ಹರಿವಿಷ್ಣು ದಾಂಡೇಕರ. ೨ ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪಾ ದುಂಡ

೩ ಗುರುಸಿದ್ದಪ್ಪಾ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪಾ ೪ ಅಂಬಾಜಿ ಭೀವ ಪಾಳಪೆಕರ.

೫ ಆಬಾಜಿ ಬಾಬುರಾವ ನಾಯಿಕ. ೬ ಗಣೇಶಗಂಗ ಘೋಪೇ

ಧಾರವಾಡಜಿಲ್ಲೆ

ರಾಮಚಂದ್ರ ಬಾಪೂಜಿ ಮಾಯದೇವ. ೨ ರಾಮಚಂದ್ರಧೊಂಡದೇವ ಕಶಾಳಕರ.

ಹಣಮಂತ ಬಾಳಾಜಿ. ೪ ಗುರುನಾಥ ಬಾಳಾಜಿ.

ವೆಂಕಟೇಶ ಸದಾಶಿವ ಗೋಖ್ಲೆ ೬ ಆತ್ಮಾರಾಮಗೋವಿಂದ

ತಮನಾಜಿ ಸೋಮನಾಥ ೮ ಗುರುಪಾದಪ್ಪಾ ರುದ್ರಪ್ಪಾ

ಬಾಳಾಜಿವಿನಾಯಕ ಕಾಳೆ. ೧೦ ಶಮೋ ಶಿವಾಜಿ.

೧೧ ಭೀಮಾಜಿ ಧೊಂಡೊಪ್ರಭು.

ಕಲಾದಗಿಜಿಲ್ಲೆ.

೧ ಗೋಪಾಳ ರಾಮಚಂದ್ರ.

ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆ.

೧ ಗೋವಿಂದ ಚಿಮಣಾಜಿ.

ಕೆಳಗೆ ಬರದ ಜನರು ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿದ್ದವರಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಇದ್ದದರಿಂದಲು ಹಾಗು ೧ನೇ ಜನವರಿ ೧೮೬೫ನೇ ಇಸವಿಯ ಈಚಿಗೆ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದಲು ಅವರಿಗೆ ಅಂಟ್ರೇಂಡರೆಂದೆಣಿಸಿ ಅವರು ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಅರ್ಧವನ್ನು ಈಗಿರುವ ಸಂಬಳದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಬೆಳಗಾಂವಜಿಲ್ಲೆ.

೧ ವಾಮನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಬಾಪಟ. ೨ ಭೀಮಾಜಿಗಣೇಶ ಕುಲಕರ್ಣಿ.

೩ ಗುರಪ್ಪಾ ಅಪ್ಪಾ ಮಾರ್ತಲೆ.

ಧಾರವಾಡ.

೧ ವೆಂಕಾಜಿ ಭೀಮಾಜಿ.
೨ ದತ್ತಾತ್ರಯ ಅಪ್ಪಣ್ಣಾ
೩ ದುಂಡಪ್ಪಾ ಗುರುಸಿದ್ದಪ್ಪಾ.
೪ ದತ್ತಾತ್ರಯಬಾಪು.
೫ ರಾಮಚಂದ್ರ ವಿನಾಯಕ ಲಿಮಯೆ.
೬ ಗೋವಿಂದ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕಾಲಕುಂದ್ರಿ

ಕಲಾದಗಿಜಿಲ್ಲೆ.

೧ ವಿಷ್ಣುಶ್ರೀನಿವಾಸ ಜಮಖಂಡಿ.
೨ ಗೋಪಾಳ ವೆಂಕಟೇ ಗೋವನಕೊಪ್ಪ.
೩ ವೆಂಕಾಜಿರಾಮಚಂದ್ರ.
೪ ಭೀಮಾಜಿ ಶಿವ್ರಾಜಿ.
೫ ವೆಂಕಾಜಿ ವಾಸುದೇವ
೬ ಅಣ್ಣಾಜಿ ನಾರಾಯಣ.
೭ ವೀರಪ್ಪಾ ಶಿವರುದ್ರಯಾ

ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆ

೧ ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಘವೇಂದ್ರ.
೨ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಣ್ಣಾಜಿ.

ನೋಟು;—ಮೇಲೆ ನಮೂದಿಸಿದ ಸರಟಿಫಿಕೇಟಿನ ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದೊರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಬಳವು ಮುಂದಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರಿಕ್ಷೆಯವರಿಗೆ "ಅಲಾವನ್ಸ" ಯಂತ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಮೇಲಿನ ಯಾವತ್ತು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೇದ ಡಿಪೂಟಿ ಇನಸ್ಪೇಕಟರರಿಗೆ ಒಳಗಡೆಯೇ ಬರದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ತಿಳಿಯೋದು ತಾರೀಖು ೧೩ ಅಗಷ್ಟ ಸನ ೧೮೭೯ ಇಸವಿ.

ಮು॥ ಬೆಳಗಾಂವ.

W. A. Russell.

ಎ. ಇ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ.

—೦—

ಕಲಾದಗಿ ಡಿಪುಟಿಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಇಂಗ್ರಜಿಪತ್ರ ನಂಬರ
೪೯೧ ತಾರಿಖು ೨೯ ಅಗಸ್ಟಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಾ—

ಮುರನಾಳ ಸಾಲಿಯನ್ನು ಬಂದಾಗದ ಹಾಗೆ ಉರ್ಜಿತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಬೇಕು. ೨೫ ಹುಡುಗರೊಳಗೆ ೧೨ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹುಡುಗರು ನಿತ್ಯ ಸಾಲಿಗೆ ಬರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಸ್ತರನು ಹಾಗು ಊರಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮಪಡಬೇಕು.

೨ ಹತ್ತರಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದಾ ಯಷ್ಟು ಹುಡುಗರು ಸಾಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗು ಸಾಲೀಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ೩ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಪುನಃ ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡಬೇಕು.

೩ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆ ಆಗಿ ಸಾಲಿ ಬಂದಾದರೆ ತಿರಿಗಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ಮಾಸ್ತರನಿಗ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಮುರನಾಳ ಮತ್ತು ಅಂಥಾ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ಹಾಗು ಹುಷಾರ ಮಾಸ್ತರನು ನಿಸಂಶಯವಾಗಿ ಸತ್ಯದ ಹಾಜರಿ ಸರಾಸರೀ ೩೦ ಹಾಗು ರಜಿಷ್ಟರ ಮೇಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯನು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಡುವನು.

೪ ಎಲ್ಲೀ ಆಗಲಿ ಮಾಸ್ತರ ಜನರ ಹಾಗು ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಉಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸಾಲಿಯ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು. ಸಾಲಿಯು ಚಂನಾಗಿ ನಡಿಯುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅದರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಡಿ. ಇನಸ್ಪೆಕಟರರು ಮಾಸ್ತರ ಜನರಮೇಲೆ ಹಾಗು ಮಾಸ್ತರರು ಊರಜನರ ಮೇಲೆ ಸಕ್ತ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡಸಬೇಕು.

೫ ಸಾಲಿಯನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದ ಊರಲ್ಲಿ, ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪರಿಷ್ಟರ ಬೇಖರೇಖ ಅದರ ಮೇಲಿದ್ದರೆ, ಸಾಲಿಯು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರು

ವದು. ಹಾಗಾಗದಿದ್ದರೆ (ಊರ ಜನರೆಲ್ಲ) ಮಾಸ್ತರನು ದೋಷಿಯಂತೆ ನಿರ್ಣೈಸಿ ಆತನಿಗೆ ಡಿಪುಟಿಯವರ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇಲಿಂದ ಬರತರ್ಫ ಅಥವಾ ಕಮ್ಮಿಶರಾ ಮಾಡಲಾಗಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಧಿಸಿದ ಯಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಮೇಲಿನಂತೆ ನಡಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಇದರ ನಕಲು ಯಾವತ್ತು ಡಿಪುಟಿಇನಸ್ಪೆಕಟರಿಗೆ ಕಳಸಿರುತ್ತದೆ.

ತಾ. ೬ ಸಪಟಂಬರ
೧೮೭೮ ಇಸವಿ.

W. A. Russell.
ಎ. ಇ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ.

—೦—

ಸರಕ್ಯೂಲರ ಜಾವಕ ನಂಬರ. ೩೯೦

ಕಲಾದಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—

ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದವರ ಕಡಿಯಿಂದ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದೇನಂದರೆ, ಕಲಾದಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪ್ರತಿ ವರುಷಕ್ಕೆ ಎರಡುಸಾರಿ ಅಂದರೆ ೧ನೇ ಆಗಸ್ಟ ಮತ್ತು ೧ನೇ ಫೆಬರವರಿ ದಿವಸ ಕಲಾದಗಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುವದು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಮಾಸ್ತರರು ೪ನೇ, ೫ನೇ ಅಥವಾ ೬ನೇ ಇಯತ್ತೆ ಮುಗಿದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹುಡುಗರನ್ನು ಮೇಲೆ ಬರದ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಗೋಸ್ಕರ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವದಾದಮೇಲೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಯಾದಿಯನ್ನು ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವರು; ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಹುಡುಗರು ಯಾವ ಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿರುವರು, ಆ ಸಾಲೀ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ನಡಿಯುತ್ತಿರುವ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ಅ

ನ್ಸ ಹೊರಿಯುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ವಿ
ರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸಾಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಬ
ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮಾಸ್ತರರ ಮತ್ತು
ರ್ಥಿಗಳ ಫಾಯದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುವದು.

ದರಿ ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆ. ಆಫೀಸು ತಾ೮ ೧೫ ಆಗಷ್ಟ ೧೮೭೯

R. S. Sawanur.

ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಕಲಾದಗಿ.

ನೋಟೀಸು.

ೂಡೋದರಲ್ಲಿ ಬರುವದೇನಂದರೆ ಧಾರವಾಡ ಟ್ರೇನಿಂಗ
ೇಜದ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ ಪರಿಕ್ಷೆಯು ಬರುವ ಅ
ಬರದ ೨೭ನೇ ತಾರೀಖ ಸೋಮವಾರದಿವಸ ಪ್ರಾರಂ
ಗುವದು. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥವರು ಮೇಸರ ಬಾ
ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ
ಕ್ಕ ದಿವಸ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸದರ ಕಾಲೇಜದ ಪ್ರಿನಸಿಪಾ
ಕಡೆಗೆ ಹಾಜರಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸ
ು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಲಿಷ್ಟಿಗೆ ದಾಖಲಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವವು.

ಖ ೨೦ನೇ ಆಗಷ್ಟ } B. K. Hooligoal.
೯ ಇಸವಿ. } ಪ್ರಿನಸಿಪಾಲ ಟ್ರೇ. ಕಾ.

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ಾ. ರಾ. ಶಾಲಾಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ.

ಪಿ. ಮಹಾರಾಜ ಎಡಿಟರಗಳೇ ತಂಪು ಅಂದವಾದ

ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬರೆಯಲ್ಪಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳ ದೊ
ರೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

೧ ಹಾಲಾ (ಹಾಲು), ಮುಸರಾ (ಮುಸರು), ಆನೆ (ಆ
ಈ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಆವರಣ ಚಿಹ್ನದ ಹೊರಗಿರುವ ಶಬ್ದೋಚ್ಚಾ
ರವು ಶುದ್ಧವೋ? ಒಳಗಿರುವ ಶಬ್ದೋಚ್ಚಾರವು ಶುದ್ಧವೋ
ಇಂಥಾದೇ ಶುದ್ಧ ಎಂಬುವದಕ್ಕೆ ಏನು ಆಧಾರವು? ಜ
ಲ್ಲಂತು ಎರಡೂ ತರದ ಉಚ್ಚಾರದ ರೂಢಿಯು ಪ್ರ
ಲವದೆ.

೨ ಕತ್ತಿ (ಖಡ್ಗ), ಕತ್ತೆ (ಗಾರ್ಧಭ), "ಕತ್ತಿ" ಈ
ವು ಬರಹದಲ್ಲಿ ಹೀಗೇ ತರವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿಯ
ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೂ ಭೇದವುಂಟು. ಗಾರ್ಧಭಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕ
ಶಬ್ದದ "ಕ" ಕಾರದ ಅಂತ್ಯ ಸ್ವರವು ಯಾವದು? ಅ
ಉಚ್ಚಾರ ಆಗುತ್ತಿದ್ದು ಅಮಿಯಾಕೆ ಇಲ್ಲ?

೩ ಋ, ೠ, ಌ, ೡ, ಈ ನಾಲ್ಕು ಸ್ವರಗಳು ಕ
ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವವೋ?

೪ ನೀರು ಈ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದ ಯಾವ

೫ "ರಾಮಪ್ಪನ ಮಗಳನ್ನು ಶಾಮಪ್ಪಗೆ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು" "
ದು ಬರದದೆ" ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ತಾ, ಕರ್ಮ,
ಯೋಗ, ಯಾವವು?

ಮೇಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಂಜಸರು ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತ
ರವನ್ನು ಕೊಡುವರೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತಾ· ೪ | ೯ | ೨೯

ಅಂಗಾರಾಜಿನಾರಾಯಣ ಗವಜೋಲೆ ಸ
ಮಾಸ್ತರ ಅಲಮೇಲ ತಾ. ಸಿಂ

—೦—

ರಾ. ರಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ ಕರ್ತರರಿಗೆ —

ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಉದಾರಣೆಯು.

ವಸಾ|| ದತ್ತೋ ಬಾಳಾಜಿ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಆಫ್ ಸಾವಿಟೇಶನ
ತ್ತು ವ್ಯಾಕಸನೇಶನ್ ಜಿಲ್ಹಾ ಕಲಾದಗಿ ಇವರು ತಾ. ೯ನೇ
ಹೆ ಆಗಸ್ಟ ೧೮೭೯ ಇಸವಿ. ದಿವಸ ಬಂದು ಮಾರನೇ
ಯುರ್ದಾಸೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು
ಕೋಣ, ಕವಿತೆ, ಲೆಖ್ಖಾ, ನಕಾಶಾ, ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ
ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರು. ಆಗ್ಯೆ ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣವೆಂಬ
ಯ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಯ
ರಿಯಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊ
ಗಿ ಸದರಿ ರಾವಸಾಹೇಬರವರು ತಮ್ಮ ಉದಾರ ಮ
ನಿಂದಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಿಠಾಯಿ ಹಂಚುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ
ರಿಗೆ (೬೮) ಆಣೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಇನಾಮು ಪಡಕೊಂಡು
ತ್ತೇಜನದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದುವವರು. ಈ ಪ್ರಕಾರ
ಸಾಹೇಬರವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾ
ರ್ಥಿಸದೆ ಇರಲಾರರು. ಆದರೆ ಯಲ್ಲ ಬಾಂಧವರೇ ದೇಶಾ
ಧಿಗಳೇ ನೀವಾದರು ಇದರಂತೆ ಈ ಮಂದಮತಿಯ ವಿ
ನಯವನ್ನು ಅನಾದರಮಾಡದೆ ಕೆಳಗೆ ಬರದಂತೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರ
ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಬಿಂ
ಬಿರೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ರಾವಸಾ. ರವರ ಮನಸು ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿ
ಕೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಾವಕಾರರು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ನೌ
ಕರುದಾರರು ವಿದ್ಯಾವೃದ್ಧಿ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಕೊಟ್ಟರೆ ಶಾಲಾ ಅ
ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಈ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿ ಥಂದಾಗಿ

ಸುಧಾರಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ತೇಜನ ಬರುವದು. ಈ ರಾ
ಸಾ. ರವರಂತೆ ಯೆಲ್ಲಾ ದೇಶಬಾಂಧವರು ತಮ್ಮ ಪಾ
ಕೀರ್ತಿ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ಪೂರ್ಣವಾದ ನಂಬಿಗೆಯಿಂ
ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ನನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ
ಸರ್ವರು ಜಾಣರಾದ ಕರ್ತರೇ ಇದ್ದೀರಿ.

ಪತ್ರಕರ್ತರೇ ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ
ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇ
ಲೋಭವಿರಬೇಕು. ಇಂತಿ ವಿಜ್ಞಾಪನ:

ತಾ. ೧೧। ೯ । ೭೯ ಇಸವಿ. { ರಂಗೋಕೃಷ್ಣ ಬೀಳಗಿ ಗ
ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರ ಶಾಳಾ ಶಿ

—o—

ರಾವಸಾಹೇಬ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರ
ಎಡಿಟರರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ—

ಇಟಗಿ ತಾಲೂಕ ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರ
ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರ ವಿಠೋಬಾ ನಾರಘುರೆ
ವಿಜ್ಞಾಪನ: ಅಯ್ಯಾ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು
ಮು ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ; ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ
ರೂಪಾ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಇದೇ ತಿಂಗಳ ಪತ್ರಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ
ಲ ದಯಪಾಲಿಸೋಣವಾಗಿ, ಮನ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದ
ರಪೂತೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ತಾರೀಖು ೧೮ ನೇ ಮಾಹೆ ಜುಲಾಯಿ ಸನ ೧
ಇಸವೀ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರ ತಾಲೂಕಿನ
ವಸಾಹೇಬ ಮಾಮಲೇದಾರರವರು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ
ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯಾ

ಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ರ್‍ಜಿಸ್ಟರ್ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪರಾ ಬರೆದು ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಲಕ್ಷವು ವಿದ್ಯೆಯ ಕಡೆಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದದರಿಂದ ಈ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಶಾಲೆಗಳು ಶೀಘ್ರ ಸುಧಾರಿಸುವವೆಂದು ನೆನಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ನಮ್ಮ ಸ್ಕೂಲ ಪಂಚರಾದರೂ ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಬಂದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಇವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾರ್ತಾಂಡ ಸುಬ್ಬಾಜಿ ಮೆಂಬರ ಇವರು, ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವ ಹುಡುಗರನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಬಿಡುತ್ತಾರೆಂಬಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಎಂದಾದರೂ ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದಾಗ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು, ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಾಸಿನ ವರೆಗೆ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೂತು, ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸ್ವತಃ ತಾವು ಕೆಲ ಕೆಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಅಂದಮೇಲೆ ಇವರ ಚಿತ್ತವು ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ಎಷ್ಟದೆಂಬುವದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪಂಚರ ಲಕ್ಷವೂ, ರಾವಸಾಹೇಬ ಮಾಮಲೇದಾರರವರ ಲಕ್ಷವೂ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ನನಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಯಾರಾದರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಬರಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಿಸುವದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಈ ಊರವರಿಗೆ ಈಗ ವಿದ್ಯೆಯ ಅಭಿರುಚಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊತ್ತಾದದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ಕೊಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹವೆಂದೆಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ (೫೪)

ಹುಡುಗರಿದ್ದದ್ದು ಈ ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಭೂಷಣವಾಗಿ

ಇದೇ ಮೇರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳೀ ಶಾಲೆಗಳ ಪಂಚರು ಪ್ಪ ತಮ್ಮ ಊರೊಳಗಿನ ಶಾಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಗೊ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೂ ಊರ ಜನರ ಮಕ್ಕಳೂ ಶಾಲೆಗೆ ಬರು ತ ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯತ್ನಗೈದು, ಸಂಮ ಮಾ ರ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ವಿನಯೊ ಬಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಊರವಗ ದುಲ ಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತಾರೆ ಕೇಳಿ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕ್ಲೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಂಮ ಗಂಯ ಸರಕಾರದವರು ಜನರೊಳಗಿನ ಮೂಢತನವನ್ನೋಡಿಸಿ, ಅ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲ ಯಿಂದಲ್ಲವೇ ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಲೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿರುವದು? ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುವ ಲವಲವಿಕೆಯು ಈ ನ ಹಳ್ಳೀಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹುಟ್ಟದಿರುವದು ಅ ಶ್ಚರ್ಯವು!

ಮಾಸಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಆಯಾಸವಾಗಿರಬಹುದು. ಕ್ಷಮಾ ಬೇಡಿಕೊ ಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ತಾ|| ೮ನೇ ಮಾಹೆ ಸಪ್ಟಂಬರ ಸಂ೧೯೦೭

Vithoba N. Nazare

ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರ ಇಟಗಿ.

—o—

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು

ಪುಸ್ತಕ ೧೪] [ಸಂಚಿಕೆ ೧೦

ಅಗಟಂಬರ, ೧೮೭೯

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಮಿ. ಜೇಮ್ಸ ವ್ರಯಿಲ್ಸನ್ನೆಂಬವನೊಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಜನರಿಗೂ ಹಿಂದು ಜನರಿಗೂ ಸ್ನೇಹಭಾವವನ್ನೂ ಬಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಬೆಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಸಿದ್ದಾನೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರು ಈ ಉದ್ಯೋಗ ನಡಸಿದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶಬಾಂಧವರು ಅವರಿಗೆ ತತ್ಕಾಲವೇ ಅನುಕೂಲವಾಗುವರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಮಿ. ಬ್ರೌನ ಸ್ಮಿಥ ಯೆಂಬ ಇಂಜಿನೀಯರನು ಮದ್ರಾಸ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ವಾಯನಾಡಿನ ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಗಾರಗಲ್ಲಿನ ಪಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದ ಖಣಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಿಯುವದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಚಿನ್ನವು ದೊರಿಯುವಹಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಟಣಾ ಪಟ್ಟಣದ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಗಣ
ತದ ಅಸಿ. ಪ್ರೊಫೇಸರರಾಗಿದ್ದ ಬಾಬೂ ನಂದ ಕೃಷ್ಣ ಪ
ಯೆಂಬವರನ್ನು ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸಿನೊಳಗೆ ಸರಕಾರದವರು
ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಗೌರವದ ಸಂಗ
ಳನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವದರ ಸಲುವಾ
ವ್ರೊಬ್ಬ ಮುಖತ್ಯಾರನನ್ನು ಇಡುವ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾ
ಕಲಕತ್ತೆಯ ಇಂಡಿಯನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ ಯೆಂಬ ಸ
ಯವರು ಘಂಡು ಜಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

—o—

ಕಲಾದಗಿಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವ್ರೊಬ್ಬ ಮಾಸ್ತರನು ರಾ
ಯೊಳಗೆ ಬೇರೊಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನ ಮನೆ ಹೊಕ್ಕು ಹೆಂಗಸ
ಮೇಲೆ ಬಲಾತ್ಕಾರ ನಡಿಸಿದ ಮೂಲಕ ಆ ಮಾಸ್ತರ
ಮೇಲೆ ಮೊಕದಮೆ ನಡಿದದೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯು ವರ್ತಮಾ
ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ ಅತ್ಯಾ
ರ್ಯವು. ಈ ಮಾಸ್ತರನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯೆಂಥವರಾಗುವರು

—o—

ಅಮೇರಿಕದ ಪ್ರೊಫೇಸರ್ ಕಾಲೊಯ್ಯು ಯೆಂಬ ನಾಮಾ
ಕಿತ ವೈದ್ಯನು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಔಷಧ
ಳ ಜಾಹಿರಾತುಗಳನ್ನು ಛಾಪಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ, ಈ ಛಾಪಿಸುವ
ಖರ್ಚು ಅವನಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ
ಅವನ ಆದಾಯವು ಯೆಷ್ಟಿರಬಹುದು!

—o—

ಖಾನದೇಶದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಸೂಯಾಬಾಯಿಯೆಂಬವಳೊ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಪಂಡಿತರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಭಾಗವತ ರತ ಮುಂತಾದ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬಹು ಸರಸಾಗಿ ಹೇಳು ತ್ತಳಂತೆ.

ಮಿ. ರಸೆಲ್ ಧೊರೆಗಳು ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾ ರೆ; ಈ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಸುಮಾರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರ ಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಧಾರವಾಡದ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರರಾದ ರಾ. ರಾ. ಮಾಧವರಾವ ಕಾಣಿ ಇವರು ಮುಂದಿನ ಜನವರಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ರಾ. ಸಾ. ಚನಬಸಪ್ಪಣ್ಣನವರು ಖಾಸಗೀ ಕೆಲಸದ ನಿ ಮಿತ್ತವಾಗಿ ಬೇಗ ಬೆಳಗಾಂವಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಸು ಯುಂಟು.

—o—

ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.
ಮೊರಬ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

STANDARDS FOR CANARESE SCHOOLS.

ವಿದ್ಯಾ ಖಾತೆ.

ಮುಂಬಯಿ ಕೋರ್ಟ. ತಾ. ೫ನೇ ಆಗಷ್ಟ ಸನ್ ೧೮೭೯

ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡುಗಳು

೧ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ.

ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಗುಣಗಳು	ತಾಸು	
೧೦೦	೧೬॥-	೧ನೇ ಸದರು—ಕನ್ನಡ ಅಂಕಲಿಪಿ.

೧೦೦	೧೬೫.	೨ನೇ ಸದರು—ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕ.

೨ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ

೧೦೦	೧೦	೧ನೇ ಸದರು.
		೭೦ ಗುಣ (ಅ)— ೧ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ ಸಹಿತವಾಗಿ, ೧೦೦೦೦೦ದ ವರೆಗೆ ಸಂಖ್ಯಾ ಲೇಖನ ವಾಚನ, ೫ ಅಂಕೆಗಳುಳ್ಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬೇರೀಜು ವಜಾಬಾಕಿ; ಅಂಥಾ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮೂರು ಅಂಕೆಗಳುಳ್ಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ಗುಣಿಸುವದೂ, ಭಾಗಿಸುವದೂ.
		೩೦ ,, (ಬ)—ಸುಲಭವಾದ ಬಾಯಿಲೆಕ್ಕಗಳು.
೧೦೦	೧೦	೨ನೇ ಸದರು—
		೪೦ ,, (ಅ)—೨ನೇ ಪುಸ್ತಕ, ಓದಿದ ಶಬ್ದ ವಾಕ್ಯಗಳ ಅರ್ಥ ಸಹಿತ.
		೩೦ ,, (ಬ)—ಕವಿತೆಯ ೧ನೇ ಪುಸ್ತಕದ ಮೊದಲಿನ

ಳ ಪಾಠಗಳು; ಅರ್ಥ ಸಹಿತ ಬಾಯಿಪಾಠ.

೩೦ ,, (ಕ)—— ಸುಲಭವಾದ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರದ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಓದುವದು.

೧೦೦ ೧೦ ೩ನೇ ಸದರು——

೫೦ ,, (ಅ) ——ಪರೀಕ್ಷಕನು ೨ನೇ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿಂದ ಓದಿ ಹೇಳಿದ ೫ ವಾಕ್ಯ ಬರಿಯುವದು.

೫೦ ,, (ಬ) ——ಕೈ ಬರಹದ ಪಹಿ ಸಮಗ್ರ, ತೋರಿಸತಕ್ಕದ್ದು (ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರ)

೧೦ ೪ ೪ನೇ ಸದರು—— ನಕಾಶದ ಜ್ಞಾನ; ಶಾಲೆ ಇರುವ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥಾನದ ನಕಾಶ; ಹೊರೆಗಳು, ಪರ್ವತಗಳು, ಹೊಳೆಗಳು, ತಾಲೂಕುಗಳು, ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳು,

೩ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ

೧೦೦	೧೦	೧ನೇ ಸದರು—
		೭೦ ,, (ಅ)—೨ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ ಸಹಿತವಾಗಿ, ರೂಪಾಂತರ, ವಿವಿಧ ಮಿಳವಣಿ, ವಜಾಬಾಕಿ, ಗುಣಾಕಾರ, ಭಾಗಾಕಾರ, ದೇಶೀ ಹಣ, ತೂಕ, ಮಾಪು, ಅಳತೆಗಳ ಕೋಷ್ಟಕಗಳು ಸಹಿತ. ತ್ರೈರಾಶಿಕದ ಆರಂಭ.
		೩೦ ,, (ಬ)— ಸುಲಭವಾದ ಬಾಯಿಲೆಕ್ಕಗಳು, ಸದರೀ ಕೋಷ್ಟಕಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ.
೧೬೦	೧೦	೨ನೇ ಸದರು—
		೪೦ ,, (ಅ)—೩ನೇ ಪುಸ್ತಕ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಸಹಿತ. ನಾಮ, ಸರ್ವನಾಮ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಜ್ಞಾನ.

೩೦ ,, (ಬ) —ಕವಿತೆಯ ೧ನೇ ಪುಸ್ತಕ, ೫ ರಿಂದ ೧೦ರ ವರೆಗೆ ಪಾಠಗಳು ಅರ್ಥಸಹಿತ ಬಾಯಿಪಾಠ.

೩೦ ,, (ಳ) —ಸುಲಭವಾದ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಓದುವದು.

೧೦೦ ೧೦ ೩ನೇ ಸದರು—

೫೦ ,, (ಅ)—ಮಧ್ಯಮ ದೊಡ್ಡಕ್ಷರ ಬರಿಯುವದು; ಕೈಬರಹದ ವಹಿ ಸಮಗ್ರ ಬರಿದದ್ದು ತೋರಿಸ ತಕ್ಕದ್ದು.

೫೦ ,, (ಬ) —ಮೂರನೇ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿಂದ ಓದಿ ಹೇಳಿದ ೪ ಸಂಗ್ತಿಗಳನ್ನು ೫ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತಪ್ಪು ಮಾಡದೆ ಬರಿಯುವದು.

೧೦೦ ೩ ೪ನೇ ಸದರು — ಭೂಗೋಲದ ವ್ಯಾಖ್ಯಗಳು, ಅರ್ಥ ಸಹಿತ; ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ವರ್ಣನೆ. ಮೋರೆಗಳೂ; ಸಾಬಾವಿಕ ವಿಬಾ

ಲ್ಬೈನ ಮಾರ್ಗಗಳೂ; ನಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೋ
ರಿಸ ತಕ್ಕವು.

೪ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡು.

(ಇದನ್ನು ಕಲಿತ ಬಳಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು)

೧೦೦ ೧೦ ೧ನೇ ಸದರು—

೭೦ ,, (ಅ) —೩ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡು ಸಹಿತವಾಗಿ, ತ್ರೈ
ರಾಶಿಕ ಪಂಚರಾಶಿಕಗಳು, ಸರಳಬಡ್ಡಿ,
ಪೃಥಭಾಜಕ, ಲಘುತಮ ಸಾಧಾರಣ
ಗುಣಕ, ವ್ಯವಹಾರೀ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ,
ವಿಲಾಯತಿಯ ಹಣ, ತೂಕ, ಮಾ
ಪುಗಳ ಕೋಷ್ಟಕಗಳು.

೩೦ ,, (ಬ) —ಬಾಯಿ ಲೆಕ್ಕಗಳು.

೧೦೦	೧೦	೨ನೇ ಸದರು—
		೪೦ ,, (ಅ)—೪ನೇ ಪುಸ್ತಕ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಸಹಿತ. ಬಾಲವ್ಯಾಕರಣದಂತೆ ನಾಮಗಳನ್ನೂ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳನ್ನೂ ನಡಿಸುವದು. ಸುಲಭ ವಾಕ್ಯಗಳ ವ್ಯಾಕರಣ ಹೇಳುವದು.
		೩೦ ,, (ಬ)—ಕವಿತೆಯ ೧ನೇ ಪುಸ್ತಕ, ೧೧ರಿಂದ ೨೦ ಪಾಠಗಳ ವರೆಗೆ ಅರ್ಥ ಸಹಿತ ಬಾಯಿಪಾಠ.
		೩೦ ,, (ಕ)—ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಹಾಗೆ ಬರೆದ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಓದುವದು.
೧೦೦	೯	೩ನೇ ಸದರು—
		೫೦ ,, (ಅ)—ಮಧ್ಯಮ ಸಣ್ಣ ಅಕ್ಷರ ಬರಿಯುವದು. ಕೈಬರಹದ ವಹಿ ತೋರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
		೫೦ ,, (ಬ)—೪ನೇ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿಂದ ಓದಿ ಹೇಳಿ

ತಪ್ಪು ಮಾಡದೆ ಬರಿಯುವದು.

೧೦೦ ೪ನೇ ಸದರು—

೫೦ ,, (ಅ)—ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತದ ಇತಿಹಾಸ.

೫೦ ,, (ಬ)—೩ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ ಸಹಿತವಾಗಿ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ವರ್ಣನೆ, ೩ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡನಂತೆ ವಿವರು ಸಹಿತ.

೫ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ.

೧೦೦ ೮ ೧ನೇ ಸದರು—

೭೦ ,, (ಅ)—ಹಿಂದಿನ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡುಗಳು ಸಹಿತವಾಗಿ, ಚಕ್ರವಾಡ ಬಡ್ಡಿ, ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ, ಲಾಭಲುಕಸಾನು, ಬಟ್ಟಾ, ಸರಳಾಕೃತಿ ಸರಳ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ.

೩೦ ,, (ಬ)—ಬಿಗಿಯೂದ ಚಾಯಿ ಲೆಕ್ಕಗಳು.

೧೦೦ ೧೧ ೨ನೇ ಸದರು—

೪೦ ,, (ಅ)—೫ನೇ ಪುಸ್ತಕ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಸಹಿತ. ಬಾಲವ್ಯಾಕರಣ ಸಮಗ್ರ, ವ್ಯಾಕರಣ ಹೇಳುವದು. ಸುಲಭ ಶಬ್ದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ.

೩೦ ,, (ಬ)—ಕವಿತೆಯ ೨ನೇ ಪುಸ್ತಕ, ೧ ರಿಂದ ೧೪ರ ವರೆಗೆ ಪಾಠಗಳು ಅರ್ಥ ಸಹಿತ ಬಾಯಿಪಾಠ.

೩೦ ,, (ಕ)—ಸಾಧಾರಣ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಓದುವದು.

೧೦೦ ೮ ೩ನೇ ಸದರು—

೫೦ ,, (ಅ)—ಸಣ್ಣಾಕ್ಷರ ಬರಿಯುವದು. ಕೈ ಬರಹದ ಪರಿ ತೋರಿಸುವದು.

ಷ್ಟು ಪಾಠವ ಬರೆಯುವದು.

೧೮೦ ೬ ೪ನೇ ಸದರು—

೫೦ ,, (ಅ)—೪ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡು ಸಹಿತವಾಗಿ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಇತಿಹಾಸ, ಸನ್ ೧೮೦೦ರ ವರಿಗೆ.

೫೦ ,, (ಬ)—ಹಿಂದಿನ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡುಗಳು ಸಹಿತವಾಗಿ, ಏಶಿಯಾ ಯುರೋಪ ಖಂಡಗಳ ವರ್ಣನೆ, ೩ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡಿನಲ್ಲೇಳಿದಂತೆ.

೬ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡು.

(೨ನೇ ವರ್ಗದ ಮುಲಕೀ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು)

೧೦೦ ೯ ೧ನೇ ಸದರು—

೪೦ ,, (ಅ)—ಅಂಕಗಣಿತ ಸಂಪೂರ್ಣ, ಪ್ರಶ್ನಗಳೂ ಬಾಯಿ ಲೆಕ್ಕಗಳೂ, ಸಹಿತ.

೩೦ ,, (ಬ)—ಯುಕ್ಲಿಡನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ೧ನೇ ಬುಕ್ಕು.

೩೦ ,, (ಕ) —ಜಮಾಖರ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ.

೧೮೦ ೧೨ ೨ನೇ ಸದರು—

೪೦ ,, (ಅ) —೬ನೇ ಪುಸ್ತಕ ಶಬ್ದಾರ್ಥ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಹಿತ. ಕಠಿಣ ವಾಕ್ಯಗಳ ವ್ಯಾಕರಣ, ಶಬ್ದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ.

೩೦ ,, (ಬ) —ಕವಿತೆಯ ೨ನೇ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥ ಸಹಿತ, ೧೩ನೇ ಪಾಠದಿಂದ ೩೪ನೇ ಪಾಠದ ವರೆಗೆ ಬಾಯಿಪಾಠ, ಸುಲಭ ಛಂದಸ್ಸು.

೩೦ ,, (ಕ) —ಕಚೇರಿಯ ಕಾಗದ ಓದುವದು.

೧೦೧ ೬ ೩ನೇ ಸದರು—ಪರೀಕ್ಷಕರು ಹೇಳಿದಂಥಾ ಅಥವಾ ಓದಿ ತೋರಿಸಿದಂಥಾ ಕಥೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಪತ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ಪರಿಪಾಟಿನ ಲಿಪಿಯಿಂದ ಬರಿಯುವದು (ಅಕ್ಷರ, ವರ್ಣಶುದ್ಧಿ,

೨೦೦ ೭ ೩ನೇ ಸಫಾ —

೫೦ ,, (ಅ)—ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಪೂರ್ಣ.

೫೦ ,, (ಬ)—ಹಿಂದಿನ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡಗಳು ಸಹಿತವಾಗಿ,
ಪೃಥ್ವಿಯ ಭೂಗೋಲ ವರ್ಣನೆ, ಪ್ರಾ
ಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಲದ ಮೂಲತತ್ವ
ಗಳು, ಭೂಗೋಲದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ
ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ, ವಿಷುವವೃತ್ತ,
ಧ್ರುವ, ಅಯನವೃತ್ತ, ಅಕ್ಷವೃತ್ತ,
ಯಾಮ್ಯೋತ್ತರ, ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳ
ಅರ್ಥಸಹಿತ, ಮತ್ತು ಋತುಗಳು,
ರಾತ್ರಿ, ದಿವಸ, ಗ್ರಹಣ, ಸಮುದ್ರದ
ಯೇರಿಳಿತ, ಹವೆ, ಮಳೆ, ಇಬ್ಬನಿ,
ಇತ್ಯಾದಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಘಟನೆಗಳ ಸಂಬಂಧ
ದಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಶಬ್ದಗಳ
ಅರ್ಥಸಹಿತ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಮು

ಯ್ಯಾಪಾಕಿ ರೇಷೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಯಾವದಾದರೂ ಇಲಾಖೆಯ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಂತದ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥಾನದ ನಕಾಶವನ್ನು, ಮುಖ್ಯ ಪರ್ವತಗಳೂ ಹೊಳೆಗಳೂ ಪಟ್ಟಣಗಳೂ ಸಹಿತವಾಗಿ ತೆಗೆಯುವದು.

ಕಂನಡ ಹೆಂಣುಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡುಗಳು.

೧ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ.

ಗುಣಗಳು.	ತಾಸು.	
೩೦	೭||.	೧ನೇ ಸವರು,(ಅ)—೨೦ರ ವರೆಗೆ ಮಗ್ಗಿಗಳು ೧-೦೦೦ದ

		ವರೆಗೆ ಸಂಖ್ಯಾಲೇಖನ ವಾಚನ.
೫೦	೭॥	(ಬ)—ಅಂಕಲಿಪಿಯೊಳಗಿನ ಬಳ್ಳಿಗಳು.
೫೦	೧೨	೨ನೇ ಸದರು — ಮೊದನೇ ಪುಸ್ತಕ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಸಹಿತ.
೫೦	೬	೩ನೇ ಸದರು — ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿನ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬರಿಯುವದು.

೨ನೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ.

೧೦೦	೯	೧ನೇ ಸದರು — ೨೦ರ ವರೆಗೆ ಮಗ್ಗಿ ಪಾವು ನಿಮ್ಮ, ಪೋಣಿ, ಮುಂತಾದವುಗಳು; ೧೦೦೦೦೦ ದ ವರೆಗೆ ಸಂಖ್ಯಾ ಲೇಖನ ವಾಚನ; ೫ ಅಂಕೆಗಳುಳ್ಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬೇರೀಜು ವಜಾಬಾಕಿ.
೫೦	೬	೨ನೇ ಸದರು,(ಅ)—೨ನೇ ಪುಸ್ತಕ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಸಹಿತ.
೫೦	೪	(ಬ)—ಕವಿತೆಯ ೧ನೇ ಪುಸ್ತಕದ ಮೊದ

		ಲಿನ ೪ ಪಾಠಗಳು ಅರ್ಥ ಸಹಿತ್, ಬಾಯಿಪಾಠ.
೫೦	೫	೨ನೇ ಸದರು,(ಅ)—೩ನೇ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿಂದ ಓದಿ ಹೇಳಿದ ೫ ಸುಲಭ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರಿಯುವದು.
೫೦	೫	(ಬ)—ಪೂರಾ ಬರಿದ ಕೈ ಬರಹದ ಪಹಿ [ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರ]
೫೦	೪	೪ನೇ ಸದರು — ಸಾಧಾ ಹೊಲಿಗೆಯ ಕೆಲಸ.

೭ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ.

೭೦	೬	೧ನೇ ಸದರು,[ಅ]— ಹಿಂದಿನ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡಗಳು ಸ ೫ ಅಂಕೆಗಳುಳ್ಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ೩ ಅಂಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ಗುಣಿಸುವದೂ ಭಾಗಿಸುವದೂ; ದೇಶೀ ತೂಕ, ಮಾಪು, ಹಣ, ಅಳತೆಗಳ ಕೋಷ್ಟಕಗಳ ಸಹಾ

೩೦	೨	[ಬ]—ಸುಲಭ ಬಾಯಿ ಲೆಕ್ಕಗಳು.
೪೦	೫	೩ನೇ ಸದರು, [ಅ]—ಮೂರನೇ ಪುಸ್ತಕ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಸಹಿತ, ನಾಮ ಸರ್ವನಾಮಾದಿಗಳ ಜ್ಞಾನ.
೩೦	೨॥	[ಬ]—ಕವಿತೆಯ ೧ನೇ ಪುಸ್ತಕ ೫ ರಿಂದ ೧೧ನೇ ಪಾಠದ ವರೆಗೆ ಅರ್ಥ ಸಹಿತ ಬಾಯಿಪಾಠ.
೩೦	೨॥	[ಕ]—ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರದ ಸುಲಭ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಓದುವದು.
೫೦	೩	೪ನೇ ಸದರು, [ಅ]—೪ನೇ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿಂದ ಓದಿ ಹೇಳಿದ ಮೂರು ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ೪ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತಪ್ಪು ಮಾಡದೆ ಬರಿಯುವದು.
೫೦	೫	[ಬ]—ಮಧ್ಯಮ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರದ ವಹಿ ಪೂರಾ ಬರದದ್ದು ತೋರಿಸುವದು.

೫೧	೩	೩ನೇ ಸದರು — ನಕಾಶದ ಜ್ಞಾನ, ಜಿಲ್ಹೆಯ ನಕಾಶ; ಮೇರೆಗಳನ್ನೂ, ಪರ್ವತಗಳನ್ನೂ ಹೊಳೆಗಳನ್ನೂ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನೂ, ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನೂ ನಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವದು.
೫೦	೪	೪ನೇ ಸದರು — ಸೂಜಿಯ ಕೆಲಸ, ಹೊಲಿಯುವದೂ ಹೆಣಿಯುವದೂ (ಅಂದರೆ ಸುಲಭ ಹೊಲಿಗೆಯ ಕೆಲಸ ಬೇಕಾದದ್ದು).

೪ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ.

೭೦	೫	೧ನೇ ಸದರು, (ಅ) — ವಿವಿಧ ಮಿಳವಣಿ, ವಜಾಕಿ; ಗುಣಾಕಾರ, ಭಾಗಾಕಾರ; ತ್ರೈರಾಶಿಕ, ವ್ಯರವಹಾರೀ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ, ಸರಳಬಡ್ಡಿ.
೩೦	೨॥	(ಬ) — ಸುಲಭ ಬಾಯಿಲೆಕ್ಕಗಳು, ಮೇಲಿನ ಸಾಂದರ್ಭನಲಿ ಕೋಲಿನ ಗೇಣೀಕೋ [illegible]

...ದು, ...ಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳನ್ನೂ, ಬಾಲವ್ಯಾಕರಣದಂತೆ ನಡಿಸುವದು, ಸುಲಭವಾಕ್ಯಗಳವ್ಯಾಕರಣಹೇಳುವದು.

೩೦	೨।		(ಬ) —ಕವಿತೆಯ ೧ನೇ ಪುಸ್ತಕ ಅರ್ಥ ಸಹಿತ ಸಂಪೂರ್ಣ, ಪುಸ್ತ. ೧೧ ರಿಂದ ೨೦ರ ವರೆಗೆ ಪಾಠಗಳು ಬಾಯಿಪಾಠ.
೩೦	೨॥·		(ಕ) —ತಕ್ತಪಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂಥಾ ಪರಿಪಾಟಿನ ಅಚಿಯಿಂದ ಬರೆವ ಕಾಗದಗಳು.
೫೦	೩	೩ನೇ ಸವಾಲ,	(ಅ) —೪ನೇ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿಂದ ಓದಿಹೇಳುವ ೫ ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಂತ ಹೇಳ್ತ ತಪ್ಪು ಮಾಡದೆ ಬರೆಯುವದು.
೫೦	೫		(ಬ) —ಪುಸ್ತಾಪು ಸ್ವಹಸ್ತಾಕ್ಷರದ ಪರಿ ಪಾಠ ಬರೆದದ್ದು ತೋರಿಸುವದು.

೫೦	೨॥.	೪ನೇ ಸದರು — ಭೂಗೋಲದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಕೊಂಡು ಕಲಿಯುವದು. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಭೂಗೋಲ; ಮೇರೆಗಳನ್ನೂ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ರಾಜಕೀಯ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನೂ, ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ, ಪರ್ವತಗಳನ್ನೂ, ಹೊಳೆಗಳನ್ನೂ, ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನೂ, ಬಂದರಗಳನ್ನೂ, ಮುಖ್ಯ ರೈಲ್ವೆಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೂ ನಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವದು.
೫೦	೫	೫ನೇ ಸದರು — ಸೂಜಿಯ ಕೆಲಸ:—ಹುಡುಗರ ಅಂಗಿಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಅಳತೆನೋಡಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೊಲಿಯುವದು, ರೀತಿಯು ಕಸೂತಿ.

ಆನರೇಬಲ್ ಗವರ್ನರ ಇನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲರವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ.

J. B. Peile.

ಆಕ್ಟಿಂಗ ಚೀಫ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ.

ಡಿಪುಟೀ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಸರ್ಕ್ಯುಲರು;

ಶಾಲೆಗಳ ಯಾವದೊಂದು ಉದ್ದೇಶದ ಸಲುವಾಗಿ ಜನರು ಕೊಡುವ ವರ್ಗಣಿಯ ಹಣವನ್ನು ತಕ್ಕ ಮುಖೀ ಅಧಿಕಾರದವರಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯೂ ಜಮೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ, ಬೇರೆ ಯಾವ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಹಣವನ್ನು ಇಡಬಾರದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ.

ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಸದರಿಸಿದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅನುಸರಿ
ತಕ್ಕ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮವು ಯಾವದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ
ಳಿಯುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಯ ಸಾಮಾನು, ಇಮಾರತು, ಮುಂತಾದ
ಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ವರ್ಗಣಿಯ ಹಣವನ್ನು ಆ ಲೋಕಲ ಅ
ಥವಾ ಗ್ರಾಮಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಜ
ಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು; ಮತ್ತು ಆ ಹಣವು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಖಜಾ
ನೆಯಲ್ಲಿ ತತ್ಕಾಲವೇ ಭರಣಾ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಡಿಪುಟೀ ಇನ
ಸ್ಪೆಕ್ಟರರೂ ಶಾಲೆಗಳ ಮಾಸ್ತರರೂ ಬೇರೆ ಜನರೂ ಮೇಲೆ
ಹೇಳಿದಂಥ ಶಾಲೆಗಳ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ವರ್ಗ
ಣಿಯನ್ನು ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಆಗಲಿ ಬುದ್ಧ್ಯಾಂತರವೂ ಮಾಡಿದ
ರಾದರೂ ಅದು ಮುಟ್ಟದ (ಅವರು ಸರಕಾರೀ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ
ರಾದರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದ್ದು ಯುಕ್ತ) ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಜಮಾ
ಡ ಬಹುದು. ಅವರು ಇಂಥಾ ವರ್ಗಣಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು
ಮನಸಿನ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು ಮತ್ತು ತಕ್ಕೊಳ್ಳ ತ
ಕ್ಕದ್ದು; ಮತ್ತು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವರು ಸಹಾ
ಯ ಮಾಡಿ ಸರಕಾರೀ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಹಣವು ಯೋ

ಗ್ಯವಾಗಿ ಜಮೆಯಾಗುವದರ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊ
ಕಡೆಗೆ ಈ ಕೆಲಸದ ರಿಪೋರ್ಟು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ
ಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ ಆ ವರ್ಗಣಿಯನ್ನು ಬೇಡುವವರು
ಆದರ ಹಣವನ್ನು ಜಮೆ ಮಾಡಲಾಗದು, ಮತ್ತು
ತಮ್ಮ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗದು. ಶಾಲೆಗಳ
ರು ಈ ಹುಕುಮಿನಂತೆ ವರ್ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ
ಲ್ಲ ಪ್ರೋಸೀಡಿಂಗನ್ನು ಡಿಪುಟೀ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ನೋಡ
ಬೇಕು, ಮತ್ತು ಯಾವಾದರೂ ಇವನ್ನು ಮುರಿದ
ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡಲಿ

W. A. I

ಬೆಳಗಾವಿ.
ತಾ. ೨೦ನೇ ಸಪ್ಟಂಬರು
ಸನ್ ೧೮೭೯.

ಇ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದ

—o—

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು.

ಪುಸ್ತಕ ೧೪] [ಸಂಚಿಕೆ ೧೧

ನವಂಬರ, ೧೮೭೯

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ. ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತವರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಬಹು ಬೇಗ ಮಂದವಾ
ತ್ತದೆಂಬ ಬೊಬ್ಬಾಟವು ಯೆಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರು
ದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗ
ಯನ್ನು ಬಹು ದಿವಸ ವಾಗ್ವಾದ ನಡೆದು, ಕಡೆಯಲ್ಲಿ
ರಕಾರದಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಡಾಕ್ತರ ಜನರ ಸಭೆಯವರು
ಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಬಲವನ್ನು
ಂರಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆಗಳು ಹ್ಯಾಗಂದ
—೧ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಗೆ
ಲ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕಲ್ಲದೆ ದೃಷ್ಟಿಯು ಮಂದ
ಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಂದ ಪ್ರಕಾಶವಿರಬಾರದು. ೨ ಶಾಲೆಗ
ಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂಡ್ರುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಮಾಸ್ತರರು
ಕ್ಷವಿಟ್ಟು ನೋಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ
ವಾದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು. ೩ ಹು

ಡುಗರ ಅಕ್ಷರಗಳು ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೊಡ್ಡವಿರಬೇಕು. ೪ ದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವ ವಾದ ಬಿಳೆ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಗಳು ಅಚ್ಚು ಕಪ್ಪಾ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ೫ ಶಾಲೆಗಳ ಕಮಿಟೀದಾರರು ಸಂಗತಿಗಳ ಸಂಬಂಧ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬೋಧವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕ

—o—

ಬಡೋದೆಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಯಾಜಿರಾವ ಗಾಯಕವಾ ಇವರ ಲಗ್ನವು ಹೊಂದೆರಡು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಿ ತ್ತದೆ. ಇವರ ಪತ್ನಿಯಾಗತಕ್ಕ ಕುಮಾರಿಕೆಯು ಇಂಗ್ಲಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗಾಯನ ಕಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅತಿ ನಿಪು ಳಿದ್ದಾಳೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಮಿಸ್ತರ ಥಾಮಸ ಹಾಲೋವೆ ಯೆಂಬ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯ ತನಾದ ಡಾಕ್ತರನು ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರಿಗಾಗಿ ಹೊಂ ಕಾಲೇಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಅವನು ೨೫,೦೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡತಕ್ಕವನಿದ್ದಾ

———

ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಹುಡುಗ ರೆರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೂ ನಕಾಶ ತೆಗೆಯಲಿಕ ಕಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಾಧನದಿಂದ ಪ ಷ್ಯ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಅತಿ ಲಾಭವಾಗುವದೆಂದು ಹೊಬ್ಬ ಕೆತನು ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ.

—c—

ಜೇಪಾನ ದೇಶದವರು ಯೆಲ್ಲಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ

ಕ್ರಮವನ್ನು ಅತಿ ತ್ವರೆಯಿಂದ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುವದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವೇ ಉಂಟು, ಆದರೆ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಚಿತ್ರಲಿಪಿಯು ನಡಿಯುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಶಬ್ದಗಳ ಸಂಜ್ಞೆಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರಿಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಲೇಖನ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತವರೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾದರೆ, ನಿಕೃಷ್ಟ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ೧೦೦೦ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗಿಯುಲಿಕ್ಕೆ ಕಲಿಯಬೇಕು. ವಿದ್ವಾಂಸನೆಂದೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವನು ೧೦೦೦೦ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗಿಯುಲಿಕ್ಕೆ ಕಲಿತಿರುತ್ತಾನೆ. ಕವಿಗಳೆಂಬುವವರು ಅಸಂಖ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅತಿ ಸುಲಭವಾದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೆಗಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೆಂಟು ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದಂಥ ತೊಂದರೆಗಳುಳ್ಳ ಈ ಚಿತ್ರಲಿಪಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಲಿಪಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಜಪಾನೀ ಸರಕಾರದವರು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

— * —

ವಿಲಾಯತಿಯೊಳಗಿನ ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಸಂಬಂಧದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ನಡಾವಳಿಯು ಬಹು ದಿವಸದಿಂದ ಕಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತು ದೊಡ್ಡವರಾದಂಥವರೆಲ್ಲರು ಬಹುತರ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿ ನೀತಿಯನ್ನು ತೀರ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಮಿಸ್ತರ ಡಿಕ್ಸನ್ನೆಂಬವನೊಬ್ಬ ವಿದ್ವಾಂಸನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರಿಂದ ಹೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿ

ಸಃವ ಉದ್ಯೋಗವು ನಡೆದಿತು. ವಿಲಾಯತಿಯ ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಪ್ರವೇಶವಾದ ಬಳಿಕ ಈ ದೇಶದ ಳಗಿನ ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಅದರ ಪ್ರವೇಶವಾ ಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂಬುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ.

ರಶಿಯಾ ದೇಶದ ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಹುತರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಾದಶ ನಿಗೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಬಾದ ಶಹನಿಗೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸನ್ಮಾನ ಕೊಡುವಂಥ ಶಿಕ್ಷಕ ನ್ನೇ ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದು ಅಂಥವರನ್ನೇ ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳ ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ರಶಿಯನ್ ವಿದ್ಯಾ ಖಾತೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಅಮೇರಿಕದೊಳಗಿನ ಮಸಾಚಸೆಟ್ಸ ಯೆಂಬ ಸಂಸ್ಥಾನ ಲ್ಲಿ ೨೦ ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಜೆಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಸರಕಾರದವರು ವಿದ್ಯಾ ಖಾತೆಗಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೧೦೦೦೦೦ ಪೌಂಡು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ೫೭೭೫ ಶಾಲೆಗಳೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೮೫೦೦ ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ೩೧೦೦೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಉಂಟು.

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀ ಯು ಹೋದವಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯೊಳಗೆ ಆರಂಭವಾಗಿತ

ಮಿ. ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ದೊರೆಗಳು ಬೇಗ ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ!

ತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಪೊ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೋರಣೆಗಳಿಂದ ಧಾರವಾಡದ ಹಾಯ ಸ್ಕೂಲು, ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜುಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಈ ತಿಂಗಳಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿ, ಈಗ ಕೊಲ್ಹಾಪುರದ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

—o—

ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದೊಳಗಿನ ಗಣಿತದ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ರಾ. ರಾ. ಸುಬರಾವ ಯಾತಗಿರಿ ಇವರು ಪುಣೆಯ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೇಗ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಅಸಿ. ಮಾಸ್ತರರಾಗಿದ್ದ ರಾ. ರಾ. ಸುರಜಭಾನ ಇವರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ದೀಪಾವಳಿಯ ಸೂಟಿ ಮುಗಿದು ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲ್ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಹೋದ ವಾರದಲ್ಲಿ ಶುರುವಾದವು.

—o—

Uttara Ramacharitra.

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರವು.

೩ನೇ ಅಂಕವು.

(೧೯೯ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದ್ದು.)

ತ — ಅಗೋ! ನೋಡು! ಜಾನಕಿಯು ಗೋದಾವರೀ ಗಂ ರತ್ನದಿಂದ ಹೊರಟು ಈ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ:—

||ಸಾಕಿಗಳು||

ಬಿಳುಪೇರಿವೆ, ಬಾಡಿಹವು ಕಪೋಲಂಗಳು ಸುಳಿಮುಂಗು
ರುಳಲ್ಲಿ ॥ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿವೆ, ಸುಂದರಮುಖಿ ಜಾನಕಿ ಬ
ರುವಳು ವನದಲ್ಲಿ ॥೪॥

ಕರುಣಾರಸದಾಕೃತಿಯೋ ಸತಿಯೈ! ಮಿಥಿಲೇಂದ್ರಾನ್ವಯಜಾ
ತೆ । ವಿರಹವ್ಯಥೆಯೋ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮೆನಲ್ ತೋರುವಳೀಬಹ
ಸೀತೇ ॥೫॥

ಮುರಲಾ— ಹೌದು! ಇವಳು ಜಾನಕಿಯೇ!

ಮಾಲಿನೀ

ಅಸಿಯುಜನಿಯುಬೆಳ್ಪಾಂತಿರ್ಪಮೈಗೊಂಚಲಿಂ,ಫೇ ।
ಬಿಸಿಡಕಿಸಲಯಂಬೋಲ್ ಕೋಮಲಂಬಾಡುತಿರ್ಪಂ ॥
ಅಸುವಳಿಸುವಳಲ್ಲಿತ್ತಗ್ರಹಂಮಾಗಿನೇರ್ಪ ।
ಬಸಿಗೆಬಳಲುವಂತಾಕೇತಕೀಗರ್ಭಪತ್ರಂ॥೬॥

(ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾತಾಡಿ ಇಬ್ಬರೂ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ)

॥ಇತಿ ವಿಷ್ಕಂಭಕಃ॥

(ಬಳಿಕ ಹೂಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಯುತ್ತಾ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದಲೂ, ಉತ್ಕಂಠೆಯಿಂದಲೂ ಆಲಿಸಿ ಕೇಳುತ್ತಾ ಸೀತೆಯು ಬರುತ್ತಾಳೆ)

ಸೀ— ಅಪ್ಪಯ್ಯಾ ನನ್ನ ಜೀವದ ಗೆಳತಿಯಾದ ವಾಸಂತಿಯು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾಳೆಂಬಂತೆ ಕೇಳುತ್ತದೆ.

(ಪಡದೆಯ ಹಿಂದೆ ಶಬ್ದವಾಗುತ್ತದೆ.)

॥ಮಂದಾಕ್ರಾಂತಾ ಪೂರ್ವಾರ್ಧಂ॥

ಹಿಂದಕ್ಕಾಸಲ್ಲಕಿಯಚಿಗುರಂ ಕೊಯ್ದುಕೊಟ್ಟೋವಿದಕ್ಕೈ
ಯಿಂದೀಸ್ತಂಬೇರಮಕಲಭನಂಲೋಲನಂ ಸೀತೆಮಾತೆ॥

ಸೀ— (ನಡುವೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾಳೆ) ಆದರೆ ಆತನಿಗೇನಾಯಿತು.

(ಮತ್ತೆ ಶಬ್ದವಾಗುತ್ತದೆ.)

॥ಪೂರ್ವಶ್ಲೋಕದಉತ್ತರಾರ್ಧಂ॥

ಂದಂಬುಕ್ರೀಡೆಯೊಳಿರೆ ವಧೂಸಂಗತಂತಾನದಂಮ ।
ಕ್ರಂದೋಡ್ಡತ್ತೋಡಿಸುವೆನೆನುತಂ ಬಂತು ಮತ್ತಂಗಜೇಂ
ದ್ರಂ॥ ೭ ॥

—(ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಕಿವಿಚ್ಚೆಗಳನಿಟ್ಟು) ಆರ್ಯಪುತ್ರರೇ
ವ ಪ್ರಿಯ ಪುತ್ರನನು ಕಾಪಾಡಿರಿ(ಮತ್ತೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ
) ಅಹಾಹಾ! ಈ ಪಂಚವಟೀ ದರ್ಶನದಿಂದ ದುರ್ದೈವಿಯಾ
ನ್ನಮುಖದಿಂದ ಪೂರ್ವಾಭ್ಯಾಸದ ಅವೇ ಅಕ್ಷರಗಳು
ಡುತ್ತವಲ್ಲಾ ಹಾ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭರೇ ನನ್ನ ಶಬ್ದವು ನಿಮ್ಮ
ಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಕೇಳೀತು (ಎಂದು ಮೈಮರಿಯುತ್ತಾಳೆ)
ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಮಸಾದೇವಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ)

— ವತ್ಸೇ ಏಳಮ್ಮಾ ಏಳು!

(ಪಡದೆಯಲ್ಲಿ ಶಬ್ದವಾಗುತ್ತದೆ.)

ಲ್ಕೆ ವಿಮಾನರಾಜಾ ನೀನು ಇಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲಬೇಕು!

ನೀ—(ಅಂಜುತ್ತಾ, ಕಂಪಿಸುತ್ತಾ, ಉಲ್ಲಾಸಪಡುತ್ತಾ)
ಯ್ಯಾ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಮೇಘದ ಗರ್ಜನೆಯಂತೆ, ಈ ಗಂ
ಧ್ವನಿಯು ಎಲ್ಲಿಂದಾಗಿರಬಹುದು? ಯಾವ ಧ್ವನಿಯ ನಿ
ೀವವು ನನ್ನ ಕರ್ಣರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಮಂದಭಾ
ದ ನನಗೆ ಇದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಜೀವದಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು,

ತ—(ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನೀರುತಂದು) ಹೇ ವತ್ಸೇ

॥ಇಂದ್ರವಜ್ರಾವೃತ್ತಂ॥

ಎಲ್ಲಿಂದಿದಾಯ್ತೋ ಧ್ವನಿಯುಸ್ಫುಟಂನೀಂ।
ತಲ್ಲೀನೆ ಯುತ್ಕಂಠಿತೆಯಂತಿದ್ದನಾ! ॥

ಪುಲ್ಲಾಕ್ಷಿನಿಷ್ಫೋಟಪದೋಷಧಿಂಕೇ |
ಖುಲ್ಲಾನಪಾಂತಾಳ್ಪಮಯಾರಿಯಂತೆ ||೮||

ಸೀ—ಹೇ ಭಗವತಿ ಅಸ್ಫುಟವೆಂದು ಯಾಕೆ ಅನ್ನು
ವಾನು ಪುನಃ ಚನ್ನಾಗಿ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದೆನು, ನಿಶ್ಚ
ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯರೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ತ—ಹೌದು ಹೌದು ತಪೋನಿಷ್ಠನಾದ ಒಬ್ಬ ಶೂದ್ರ
ಗೆ ದಂಡನನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶದ ರಾಜೇಂದ್ರ
ಬ್ಬನು ದಂಡಕಾವನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸೀ—ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಭಾಗ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿ
ತ್ತೇನೆ ಯಾಕಂದರೆ ಆ ಭೂಪತಿಯು ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ರಾ
ರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ?

(ಮತ್ತೂ ಹಿಂದೆ ಶಬ್ದವಾಗುತ್ತದೆ)

||ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ||

ಈ ಧಾರುಣೀರುಹ ಮೃಗಂಗಳು ಬಾಂಧವರ್ನಂ|
ಗಾದಂ, ನಿವಾಸಿಸಿದೆನಿಲ್ಲಿ ಚಿರಂ ಸಭಾರ್ಯಂ||
ಹೌದಿಂತಿವು ಬಹಳ ನಿರ್ಝರಗಂಹರಂಗಳ್ |
ಗೋದಾವರೀನಿಕಟದಂತ್ರ ತಟಸ್ಥಳಂಗಳ್ ||೯||

(ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರನ ವಿಮಾನವು ಕೆಳಗಿಳಿಯುತ್ತಾ

ಸೀ—(ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು)— ಓಹೋ! ಆರ್ಯಪುತ್ರರ
ತಿಯು ಹಸನಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ ಪ್ರಭಾತ ಚಂದ್ರಮಂಡಲದಂತೆ
ಬಿಳುಪಾದಂಥ, ಕ್ಷೀಣವಾದಂಥ ದುರ್ಬಲವಾದಂಥ ಆಕಾರಗಳ
ಕೂಡಿದ್ದಾರೆ; ಇವರ ಸೌಮ್ಯ ಗಂಭೀರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ
ತ್ರ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿತು; ಇವರೇ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಪ
ಳಹನು; ಇವರ ಕ್ಷೀಣದಶೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ

-ಬರುತ್ತದೆ; ಅವ್ವಾ ತಮಸಾಪೇಖಿ ನನ್ನನ್ನು ಸಂಬಾಳಿಸು
ಡವ್ವಾ (ಎಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿ ಮೂರ್ಛಿತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ)

ತ—(ಜಾನಕಿಯನ್ನು ಜೋಕಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು) ತಂಗೀ ಪ
ಸ್ವಾ ಏಳು

ಸ್ವರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಹಿಂದೆ ಶಬ್ದ ವಾಗುತ್ತದೆ)

ನನಗೆ ಈ ಪಂಚವಟೀಸಂದರ್ಶನವಾದದರಿಂದ—

ಇತ್ತಂನೊಳಿಂನೆಗಮಗಲ್ಕೆಯ ಕಿಚ್ಚುಗುಪ್ತಂ ।
ಮತ್ತಂದುಹ್ರೊತ್ತಿ, ಭುಗಿಲೆಂದುರಿವಂತೆ ಶೋಕಾಗ್ನಂ ||
ಮುತ್ತುತ್ತದ್ದೈಯುದರ ಧೂಮಸಮೂಹದಂತೆ ಬಂ ।
ತೆತ್ತಂವಿಮೋಹವಿದು ನನ್ನದಕ್ಕೆಮುನ್ನಂ ||೧೦||

Vibrating Things

ಕಂಪಿತ ಪದಾರ್ಥಗಳು.

ಪದಾರ್ಥಗಳ ಕಂಪನವೆಂದರೆ ನಡುಗು—ನಡುಗುವ ಅಥವಾ ತೂಗಾಡುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ತೊಟ್ಟಿಲ ನೋಡಿರಿ, ತಾಯಿಯು ತನ್ನ ಕೂಸನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲದೊಳಗೆ ಮಲಗಿಸಿ ಅದನ್ನು ತೂಗುತ್ತಾಳೆ, ಆದರೆ ಆ ತೊಟ್ಟಿಲವು ತನ್ನ ಸ್ಥಳ ಬಿಡದೆ ಹಿಂದಕ್ಕೂ ಮುಂದೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಕತ್ತುರ್ಗತ್ತುವ ರೂಪಾಂತರವು—ಪದಾರ್ಥಗಳ ಕತ್ತುರ್ಗತ್ತುವಿಯಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರೊಂದೇ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿರುವದು. ನೀವು ಚಿಚ್ರೊಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಬಿಸಾಕಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕತ್ತುರ್ಗತ್ತು ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಕೆಲವೊಂದು ಕ್ಕೆ ತಗಲಿದರೆ ಆ ಚಕ್ರವು ತನ್ನ ಪ್ಯಸುತ್ತು ತಿರುಗು

ತ್ತದೆ; ತೂಗಗಟ್ಟಿದ ತೊಟ್ಟಿಲಕ್ಕೆ ತಗಲಿದರೆ, ಆ ತೊಟ್ಟಿಲ
ತೂಗಾಡುತ್ತದೆ; ನೀರು ತುಂಬಿದ ಪಾತ್ರೆಗೆ ತಗಲಿದರೆ,
ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇವೆಲ್ಲವ
ಳಿಂದ ಹವೆಗೆ ಆಘಾತವಾಗಿ ಆ ಗತಿಯು ಹವೆಯಲ್ಲಿ
ತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಹವೆಯಿಂದ ಈ ಗತಿಯು ಇನ್ನೂ
ವ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೋದೀತೆಂಬುವದಕ್ಕಂತೂ ನೇ
ವೇ ಇಲ್ಲ. ಗತಿಯು ಈ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿ
ರಿಸಲಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದೇನೆಂದರೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು
ರಳ ಮಾರ್ಗಹಿಡಿದು ಹೋಗುವ ಶಕ್ತಿಯುಂಟಾದಾಗ್ಯೂ, ಅ
ಶಕ್ತಿಯು ಚಕ್ರಾಕಾರವಾಗಿ ಭ್ರಮಣಮಾಡುವ ರೂಪವನ
ತೂಗಾಡುವ ರೂಪವನ್ನೂ ನಡುಗಿನ ರೂಪವನ್ನೂ ಧರಿಸಲ
ಸಮರ್ಥವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಿಗೆ ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಸಂಬಂಧವ
ಕೂಡಲೆ ತೆರೆಗಳ ರೂಪದಿಂದ ಅದು ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾ
ತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶಕ್ತಿಯು ವಿಧ ವಿಧದ
ಪಾಂತರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಯೆಂ
ಯೆಲ್ಲಿಯೂ ನಾಶ ಹೊಂದುವದಿಲ್ಲ.

ಪದಾರ್ಥಗಳು ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಕಣಗಳು ಬಹಳ
ವಕಾಶವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಹರಿದಾಡಿ, ಆ ಹರಿದಾ
ಡು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದು ತೂಗಾ
ಡೆಂದು ನಾವು ಅನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ತೂಗಾಡುವ ಗತಿ
ಬಹು ತೀವ್ರವಾಗಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯು
ದ ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಕಂಪ ಅಥವಾ ನ
ಯೆಂದೆನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ, ತೊಟ್ಟಿ
ಅಗಳಾಡಿದರೆ ಅದು ತೂಗಾಡುತ್ತದೆಂದೆನ್ನುತ್ತೇವೆ;

ಬೂರಿಯ ತಂತಿಯು ಅಗಳಾಡಿದರೆ ಅದು ಕಂಪಿತವಾ
ಬತೆಂದನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಕಂಪಿತ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂ
ರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸಹ ನಡಗ ಹತ್ತುತ್ತವೆ. ಆ ಹೊಂದಿ
ಕೊಂಡಿರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಪ್ರವಾಹಿ ಅಥವಾ ವಾಯು ರೂಪಿ
ಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತರಂಗಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ.

೩೧ನೇ ಪ್ರಯೋಗ——ನೀವು ಒಂದು ಕೆರೆಯ ದಂಡೆ
ು ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಅದರೊಳಗಿನ ನೀರನ್ನು
ಯಿಂದ ಅಗಳಾಡಿಸಿದರೆ, ಅಥವಾ ಅದರೊಳಗೆ ಕಲ್ಲು ಒ
ದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ತೆರೆಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಆ ತೆರೆಗಳು ಒಂ
ರ ಹಿಂದೊಂದು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುವದು ನಿಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ
ಬೀಳುವದು. ಹೊಳೆಯ ಮೇಲಾಗಲಿ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲಾ
ಲಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸುವಾಗ ತೆರೆಗಳುಂಟಾಗಿ, ಅವು ದಂಡೆಗೆ
ಂದು ಅಪ್ಪಳಿಸುವದನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿರಬಹುದು.

೩೨ನೇ ಪ್ರಯೋಗ——ನನ್ನ ಮುಂದೆ ನೀರು ತುಂಬಿದ
ರಾತವಿದೆ. ಈ ಪರಾತದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ
ಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ನೋಡಿರಿ, ಈ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಮೊದಲು ಪ
ಾತದೊಳಗೆ ನಾದ ಹುಟ್ಟಿ ನಿಮಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು; ತರುವಾಯ
ದರೊಳಗಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಯೆದುರು
ದರಾಗಿ ತೆರೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ನೀವು ನೋಡಿದಿರಿ. ಕಟ್ಟಿಗೆ
ಯ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಮೊದಲು ಪರಾತದಲ್ಲಿ ನಡುಗು ಹುಟ್ಟಿತು,
ಅಂದರೆ ಅದರ ಅಂಚು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ತೂಗಾಡ ಹತ್ತಿ
ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತೂಗಿನಿಂದ ನೀರಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ತಗಲಿ,
ನೀರು ಅಗಳಾಡ ಹತ್ತಿತು; ಅದರಿಂದ ತೆರೆಗಳುಂಟಾದವು;
ವುಗಳನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದಿರಿ. ಆದರೆ ಪರಾತದ ಹೊರ

ಪೆಟ್ಟಿಯೊಳ್ಳಿ ಹವೆಯು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಪ
ಶದ ಅಂಚಿನ ಪೆಟ್ಟು ತಗಲಿ ಅದರೊಳಗಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ
ಗಳುಂಟಾದಂತೆ ಹೊರಗಿನ ಹವೆಗಾದರೂ ಆ ಅಂಚಿನ
ಟ್ಟು ತಗಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ತೆರೆಗಳುಂಟಾಗುವವು. ಆದರೆ
ತಾವರಣವೇ ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ; ಅದರೊಳಗಿನ ತೆ
ಳಂತು ಕಾಣಿಸುವದು ಅಸಂಭಾವ್ಯವೇ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಆ
ರೆಗಳು ನಮ್ಮ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಸೇರಿ, ಅಲ್ಲಿರುವದೊಂದು ದ
ಳ್ಳಿನ ಚರ್ಮದಂಥ ಪಟಲದ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತವೆ. ಅ
ರಿಂದ ನಮಗೆ ಪರಾತದ ಸಪ್ಪಳವು ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ
ಯೋಗದಿಂದ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದದ್ದೇನಂದರೆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಕಂ
ನದಿಂದ ನೀರೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ತೆರೆಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣ
ಸುತ್ತವೆ, ಹವೆಯೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ತೆರೆಗಳು ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತ

ಸಪ್ಪಳವೂ ಸ್ವರವೂ—ಪರಾತದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ
ಟ್ಟು ಬಡಿದದರಿಂದ ಹವೆಯೊಳಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ತೆ
ಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ನಮ್ಮ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಒಂದರಹಿಂದೊಂ
ಯಡೆ ಬಿಡದೆ ಸೇರುವ ವರೆಗೆ ಪರಾತದ್ದು ಒಂದೇ ಸ
ಳವು ನಮಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಆ ತೆರೆಗಳು ಹುಟ್ಟುವದು ನಿಂ
ಕೂಡಲೆ ಸಪ್ಪಳವಾದರೂ ನಿಂತಿತು. ಆದರೆ ಪರಾತದ ಮೇ
ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ, ಪ್ರ
ತೊಂದು ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಹವೆಯೊಳಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ತೆರೆಗ
ಹುಟ್ಟುತ್ತ ನಡೆದು ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಸಪ್ಪಳಗಳು
ಮಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತವೆ. ಆ ಪೆಟ್ಟುಗಳ ಕ್ರಮವು ಅತಿ ತ್ವ
ಯಿಂದ ನಡೆದರೆ, ಸಪ್ಪಳಗಳಾದರೂ ಅತಿ ತ್ವರೆಯಿಂ
ಹೊರಡುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಅವು ಬೇರೆ ಸಪ್ಪಳಗಳಿರು

ುಬುವನು ನಮ್ಮ ಕಿವಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗದೇ, ಯೆಲ್ಲ ಕೂ ವ್ರೊಂದೇ ಬಹು ಉನ್ನವಾದ ಸಪ್ಪಳವಾದಂತೆ ನಮಗೆ ೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಯೆಡೆ ಬಿಡದೆ ೇಳ ಬರುವ ಸಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ನಾವು ಸ್ವರವೆಂದೆನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಆ ಾರಣ ಸ್ವರವು ಹಲವು ಪೆಟ್ಟುಗಳ ಯೆಡೆ ಬಿಡದೆ ಕ್ರಮ ಂದ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ತೆರೆಗಳಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತದೆಂ ು ತಿಳಿಯ ತಕ್ಕದ್ದು. ನಿಯಮಿತ ಕಾಲದೊಳಗೆ ಈ ಪೆ ್ಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಾಗೆ ಸ್ವರವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉ ್ತವಾಗಿ ಕೇಳ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸೇಕಂಡಿನಲ್ಲಿ ೧೬ ಂತೆ ಪೆಟ್ಟುಗಳು ಬೀಳುತ್ತ ನಡೆದರೆ, (ಮುಂದಿನ ಯಂತ್ರ ೋಡರಿ) ಅವುಗಳ ಭಿನ್ನತ್ವವು ಅಗೋಚರವಾಗಿ, ಯೆಲ್ಲ ಕ್ಕ ನೀಚಸ್ವರವು ಕೇಳ ಬರುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಪೆಟ್ಟುಗಳ ಸಂ ್ಯವು ಬೆಳೆದಂತೆ ಉಚ್ಚೋಚ್ಚವಾದ ಸ್ವರಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತ . ಒಂದು ಸೇಕಂಡಿನಲ್ಲಿ ೩೨ರಿಂದ ೮೧೯೨ರ ವರೆಗೆ ಟ್ಟುಗಳು ಬೀಳುವದರಿಂದ ಹೊರಡುವ ಸ್ವರಗಳು ಸಾಧಾರ ಗಾಯಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ. ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಆ ನೆ ್ಠಕಗಳೆಂದರೆ ೫೬ ಸ್ವರಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಗಾಯನದ ರ್ಮವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವರು ವ್ರೊಂದು ಸೇಕಂಡಿನಲ್ಲಿ ೩೦೦೦ ಪೆಟ್ಟುಗಳ ವರೆಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ತಿಂಗ ಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಪ್ತ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಯೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ನೀಚವಾದ ಷಡ್ಜ ಸ್ವರ ನ್ನು ಗವಾಯಿಗಳು ತೆಗಿಯುವಾಗ ಅ ಅ ಅ ಅ ಯೆಂಬ ಧ್ವನಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೊರಡುವ ಹಾಗೆ ತೋ ುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ಉಚ್ಚ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭಿನ್ನತ್ವ

ವು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ತಂ
ರಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದ ಪತ್ರದ ತಂತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಡಿಲಾಗಿರು
ದೆ. ಅದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಾರಿಸಲಾಗಿ ಅದರ ತೂಗಾಟ
ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಉಳಿದ
ತಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಿಗಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅವು
ತೂಗಾಟವು ಅಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ.

Notices.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡಿನ ಖರ
ಜಿ. ಪತ್ರಕ.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯಾ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧ
ಲೋಕಲ್ ಫಂಡಿನ ಜಮಾ ಖರ್ಚಿನ ಪಟ್ಟಿ ಸನ್ ೧೮೭೭-

ರೂ. ಆ.

ಜಮೆ.

ತಾ. ೧ನೇ ಎಪ್ರಿಲ್ ಸನ್ ೧೮೭೮
ಇಸವಿ ಬಜಸ ಶಿಲಕು.... .... ೫೦೩೫೪—೧೩-

ಪ್ರೊವಿನ್ಸಿಯಲ್ ಸರ್ವಿಸಿನ
ಫಂಡಿನೊಳಗಿಂದ ನೇಮಣೂಕು.

ದೇಶಭಾಷೆಯ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾ
ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ... . ೧೬೧೦೩—೦-
ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯದ ಶಾಲೆಗೆ ಸದರ.... .... ೭೦೦೦—೦-

ಭೂಮಿಯ ತೆರಿಗೆ.

ಹಿಂದು ಆಣೆಯ ತೆರಿಗೆ(ತೃತೀಯಾಂಶ). ೫೩೪೦೮— ೦
ವಿದ್ಯಾ ಸಂಬಂಧದ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ವಸೂ

...ಪ ಶಾಲೆಗಳ ಫೀ ವಸೂಲು.... ೪೭೩೦— ೨—೦

ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ಹಣದ ಬ.... ೧೫೫೦— ೪ —೪

...ನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳೂ ಬೇರೆ ...ರೂ

ಇಟ್ಟ ಹಣ.... .... . . ೧೨೦— ೦—೦

ತರ ಯಾವತ್ತು ಪ್ರಕಾರದ ಜಮೆ.... ೭೯೨೯—೧೩ —೭

...ರವಾಡದ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯದ ಶಾಲೆಗೆ

...ಕೋಸಂಯೋಗಿ ಖಾತೆಯಿಂದ ಲೋ

ಲ್ ಫಂಡಿನ ಹಣ.... .... ೨೦೦೦— ೦—೦

ಅಂತು ೧೪೩೧೯೬— ೬—೭

ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದ ಶಿಲಕಿನ

ತಪಶೀಲು.

ನ್ ೧೮೭೭—೭೮ನೇ

ವರ್ಷದ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ತೋರಿಸಿದ ಶಿಲಕ....೪೬೩೫೪—೧೨—೪

ನ್ ೧೮೭೬—೭೭ನೇ

ವರ್ಷದ ಲೆಖ್ಖದಲ್ಲಿ ಜ

...ಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಉ

ದ ಹಣ.... .... ೪೦೦೦— ೦—೦

ಅಂತು ೫೦೩೫೪—೧೨—೪

ಖರ್ಚು

...ಪಸ ಭರಣಾ ಮಾಡಿದ ಹಣ.... ೪೮— ೯—೮

ರಿಗೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದಂಥ ಗ್ರಾಮಾಧಿ

...ರಸ ರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ... . ೧೦೮೨— ೪—೬

ವಿದ್ಯಾಸಂಬಂಧದ ಖರ್ಚು

ಸಂಬಳಗಳು.

ಹೆಡ್ಡ ಮಾಸ್ತರರೂ ಅಸಿಸ್ಟಾಂಟರೂ..	೪೨೫೨೯—೭—೧೧
ನೌಕರರೂ	೧೩೩೦—೧—೯

ಸಾದಿಲ್‌ವಾರ

ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬೆಲೆ....	೩೬೩—೭—೯
ಫಿರತೀ ಭತ್ತೆ....	೨—೪—೦
ಬಾಡಿಗೆ....	೮೨೪—೧೨—೫
ಶಾಲೆಯ ಸಾಮಾನು	೧೨೩೦—೪—೦
ಸಾದಿಲ್‌ವಾರ ಖರ್ಚು	೩೦೪೯—೧೨—೦

ಇತರ ಶಾಲೆಗಳು

ಧಾರವಾಡ ಕೆಳಕಾಕೋಸ್ತ್ರೀಯರ ಶಾಲೆ....	೪೫೬೨—೩—೦
ಸಾದಿಲ್‌ವಾರ.	೪೫೩೭—೧೫—೬

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳು.

ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟ ಮಾಡಿದಂಥವೂ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ್ ಖಾತೆಯವರು ಮಾಡಿದಂಥವೂ	೧೬೪೪೧—೧೪—೧೦
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಬಳ....	೩೪೨೭—೭—೧೧
ಇನಾಮು....	೪೦—೦—೦
ಇತರ ಯಾವತ್ತು ಖರ್ಚು....	೨೬೩—೧೦—೦

ತಾ. ೩೧ನೇ ಮಾರ್ಚ ೧೮೭೯ ದಿವಸ

ಶಿಲ್ಕು.... ....೬೩೪೪೯— ೩—೧೦

ಅಂತು ೧೪೩೧೯೬— ೬— ೮

ಧಾರವಾಡ
ತಾ. ೧ನೇ ಆಗಸ್ಟಂಬರ ೧೮೭೯

J. Elphinston
ಆಕ್ಟಿಂಗ ಕಲೆಕ್ಟರ ಮತ್ತು
ಡಿ. ಲೋ. ಕಮಿಟಿಯ ಪ್ರೆ.

—o—

ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ ನೋಟೀಸು.

ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. (ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗತಿಗಳ ಅಜ್ಞಾನವೂ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯವೂ ಕಂಡು ಬಂದದರಿಂದ ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರಿಗೂ ಬೇರೆ ಯೆಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ)

೧ ಬೈಲು—ಅನುಕೂಲವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತು ಬೈಲು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. (ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ತೋಟ ಮಾಡಬಹುದು). ಶಾಲೆಯ ಹತ್ತರ ವೊಂದಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ ಗಿಡಗಳು, ಹರಿಯುವ ನೀರು, ಅಥವಾ ಬಾವಿ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ವೊಳ್ಳೇದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹುಡುಗನಿಗೆ ೧೦ ಚಚ್ಚೌಕು ಫೂಟಿನಂತೆ ಲೆಕ್ಕಹಿಡಿದು ಕಟ್ಟಿದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹುಡುಗರ ಸಮಾವೇಶವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಹುಡುಗನಿಗೆ ೧೦ ಚಚ್ಚೌಕು ಫೂಟಿನಂತೆ ಇಡಬೇಕು. ಹೊರಗಿನ ಪ್ರ

ಬೇಕಷ್ಟು (ಅಂದರೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಬೈಲು) ಇದರ ಹೆಚ್ಚಾಲು, ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನಿಗೆ ೫೦ ಚಚ್ಚೌಕ ಫೂಟಿನಂತೆ (ದೊರೆಯುವ ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಸುತ್ತುಮುತ್ತು ಪಡಸಾಲೆ ಸಹಿತವಾಗಿ) ಇರಬೇಕು.

೨ ಭೂಮಿಯೊಳಗಿನ ಥರಗಳು—ಲೋಕೋಪಯೋಗೀಖಾತೆಯವರು ಪಾಯಾ ಹಾಕುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸುಮಾರು ೧೦ ಫೂಟು ತಗ್ಗು ಅಗಿಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿದರೂ ಈ ತಗ್ಗು ಅಗಿಯಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು; ಬಿಡಲಾಗದು.

೩ ನೆರೆಹೊರೆ—ಶಾಲೆಯ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದದ್ದಿರಬೇಕು. ಶಾಲೆಯ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವದೊಂದು ಬಗೆಯ ಉಪದ್ರವವು ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟ ಹವೆಯು ಇರಲಿಕ್ಕಾಗದು.

೪ ಸ್ಥಳದ ಮಾಲಿಕಿಯು—ಶಾಲೆಯು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮಾಲೀಕರು ಸರಕಾರದವರೋ, ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಇರುತ್ತಾರೋ, ಎಂಬುವದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಃಸಂದೇಹವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸರಕಾರೀ ರೀತಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

೫ ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರೂ, ಮಾಸ್ತರರೂ, ತಾಲೂಕಾ ಕಮಿಟೀದಾರರೂ, ಸ್ಕೂಲಕಮಿಟಿಯವರೂ, ಬೇರೆ ಜನರೂ ಈ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ಬೆಳಗಾವಿ
ತಾ. ೩೦ನೇ ಸಪ್ಟಂಬರು ೧೮೭೮

W. A. Russell
ಇ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾ

ಸರ್ಕ್ಯೂಲ್ಲರು

ಪಾಸ್ಸೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ—

ೀರೆ ಯೆಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಶಾಲೆಯ ಫೀಯನ್ನು
ು ಮಾಡುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರರೂ ಮುಂತಾದವರ
ಳಿಗೆ ಮಾಫಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ
ಲಂಥ ಜನರೂ ಕೂಲಿಕಾರರೂ ಹಣ ವೆಚ್ಚಮಾಡದೆ ವಿ
ಭ್ಯಾಸದ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯ ಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿರು

ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಈ ಹುಕುಮು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ
ು ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಯಿತೆಂಬುವದನ್ನು ನಮಗೆ ತಿ
ಬೇಕು. ಈ ಹುಕುಮಿನಿಂದ ಈ ಸಂಬಂಧ ಯಾವತ್ತು ಹು
ುಗಳು ರದ್ದು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ.

ಗಾವಿ
೨೧ನೇ ನವಂಬರು೧೮೭೯

W. A. Russell
ಇ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು. ೧೧೮೯

ಬೆಳಗಾವ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲ ಮಾ
ಸ್ತರರಿಗೆ—

ಈ ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿ ಸಗಾರ ವೇಳೆ ವೇಳೆಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸದಿಲ್ಲ.
ಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಗೋಕಾವಿಯ ಮಾಸ್ತರರು
ಗೆ ಬರದಂತೆ ಯಲ್ಲಾ ಮಾಸ್ತರರು ವಹಿಮಾಟ ಇಡಬೇಕು.
ಗೋಕಾವಿಯ ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರು ಕೆಲಸಾ ಚನ್ನಾಗಿ
ುಸುವದನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿ
ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಯಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕಾ ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತ
ಕೆಲಸಾ ನಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇದಾಗುವದು. ತಾರೀಖು ೨೨

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ ೧೮೭೯

Raoji B- Karandikar.

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಬೆಳಗಾವ.

ರಾ. ರಾ. ಗೋಕಾಕ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—ಗೋಕಾಕ ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರ ಸಂಬತು ೧ ಕಡಿಂದ ಬರವು ಹೋಗುವದೇನಂಧರೆ—

ನಡಿಯುವ ತಿಂಗಳಿನ ೧೨ನೇ ತಾರೀಖಿನ ವರಿಗೆ, ರದು ಫೋಕೆ ಮಾಮಲೇದಾರರ ಕಚೇರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ರಣಾ ಪಗಾರ ಹಣಾ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬರು ಯಂಡರ್ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳಾದರೂ ಬೇಕಾಗುವವೆಂಬು ಬಂದವರಿಂದ ತಾರೀಖು ೧೪ನೇ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸಾ ಬಂದು ನಂತರವಾವು ಇವನನ್ನು ತಾಲೂಕ ಮ.ಜಕೂರ ಪೂರ್ವ ಭಾಗದ ಮಾಸ್ತರರ ಕಡಿಂದ ಫೀ ಹಣಾ ವವಕ್ಕೆ ಕಳಸಿದವಿ, ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲು ೩, ವಸಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಅದರಂತೆ ತಾ. ೧೬ನೇ ಶಿಕಾಯಿಯು ತಿರಿಗಿ ಬರತಕ್ಕವನಿದ್ದು ಇನ್ನುವರೆಗೆ ರ.ವಲ್ಲಿ. ಕಾರಣಾ ತಾ. ೧೮ನೇ ದಿವಸು ಪಗಾರ ಣಾ ಖಜಾನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಡಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಕಡಿಗೆ ಕಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ಹರಕತ್ತು ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಇವು ಜ್ಜಿಗೆ ದಿವಸಗಳು (ಯೇನು ಕಾರಣ) ಹತ್ತಿದವು ಇದ ಯ..ಷದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣಾ ಈ ಪತ್ರ ನಿಮಗೆ ಬರದಿರು ದಂಬಮಾಡಿ ಶಿಪಾಯಿಯು ನಿಮ್ಮ ಊರಲ್ಲಿ ಯಂ ಯಷ್ಟು ತಾಸಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದನು ಇವನ್ನು ಬರಹು ಕ ಮೆಷಬರ್ನಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮುಂದಾದರು

ಗೆ ಈ ಕ್ರಮವು ಚಾಲು ಇಡಬೇಕು ಅಂದರೆ ಸುಸ್ತಿ
ರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶಿವಾಯಿಯು ಸಂಗಡ ಯುರೋಪ ಸರಕ್ಯಾಲರ
ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ನಕಲು ತೆಗದು
ಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ೧೫ ದಿವಸಕಿಂತಾ ಹೆಚ್ಚು ವೇಳೆ ಬೇಕಾಗು
ತೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದು ಇಷ್ಟು ತಡವಾದದರಿಂದ ತ
ಲ್ಲರ ಪಗಾರ ಮುಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಸಿಗುವದು. ಆಚಾರ
ಂತಾದ ಅಕಸ್ಮಾತ ಬರುವ ಕಾರಣದ ಹೊರ್ತು ಪ್ರಳಕಿ
ಯಲ್ಲಿ ಶಿವಾಯಿಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ರವಾ
ವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯುಲ್ಲರ ಕಡೆಂದ ಬಂದೋಬಸ್ತ ಇ
ಯುಲ್ಲರ ಘಾಯಿದೆಯಾಗಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪಗಾರ ಮು
ವದಕ್ಕೆ ತಡವಾದ ಶಬ್ದವು ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬಾಂ
ಜನರಿಗೆ ಪಗಾರ ಅಗದಿ ಅಲ್ಪ ಇದ್ದು ಅದು ಸಹ
ದೊರಿಯದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಅವಸ್ಥೆ ಯೇನಾಗುತ್ತದೆಂಬು
ಯುಲ್ಲರು ಒಳ್ಳೆ ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರದಿಂದ ಯುಲ್ಲರ
ರ ಕಳಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಕೆ
ತಾವೆಲ್ಲರು ಮನಸಿನಿಂದ ಮದತು ಮಾಡದ ಹೊ
ಕೆಲಸ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ ತ
ಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಶಿವಾ
ಯು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ್ಗೆ ಬರದು ಯಾವಾಗ್ಗೆ ಹೋ
ಮತ್ತು ಪೋಷಲಿನ ಊರಿಂದ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂ
ವೇಳೆ ಯೋಗ್ಯವಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲೋ ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ
ವಾಗಲೂ ಬರಿಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ನದಿ ಮುಂತಾದ್ದರ ದಡ
ದ ತಡವಾಗುವದೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ನದಿ ದಾಟಿ
ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಂದ ಆಗುವಂಥಾ ಮದತು

ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಈ
ನಕಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇದರ ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸೋಣ
ಮುಂದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆಯುವ ಕಾರಣವು ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ
ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಾ. ಆಗಸ್ಟ ೧೮೭೯ ಇ.

पुरुषोत्तम नारायण पाटणकर
स्कूलमास्तर गोकाक नंबर १

—o—

ಜ್ಞಾಪಕನಂಬರ ೫೯೬

ಕಲಾದಗಿ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರ
ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜಿ. ಕಲಾದಗಿ ಇವರಕಡೆಯಿಂದಾ
ಉಪದೇಶಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಬಾದಾಮಿ ಸಾಲೆಯ ಹೆಡ್ಡಮಾ
ರ ನಾರಾಯಣ ಖಂಡೋಜಿ ಜಾಜೂರ ಮತ್ತು ಕೆರೂರ ಸಾ
ಯ ಮಾಸ್ತರ ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾಮಚಂದ್ರ ಪಡಕಿ ಇ
ಬ್ಬರು ಬಗರ ರಜೆಯಿಂದಾ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಬಿ
ಕಲಾದಗಿಗೆ ಬಂದದರಿಂದ ಸದರ ಮಾಸ್ತರರ ಪೈಕಿ ಪ್ರತಿ
ನಿಗೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ದಂಡಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಈ
ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ತಿಳಿಯ ಬಂದಲ್ಲಿ ಸಖ್ತ ತಜವೀಜ ಮಾ
ಲಾಗುವದೆಂದು ತಾಕೀತು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.— ಈ ಸಂಗತಿಯ
ಯಾವತ್ತು ಮಾಸ್ತರರು ಚನ್ನಾಗಿ ಮನಸಿಲ್ಲಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ತ
ಮ್ಮೂರಗಳನ್ನು ಬಗರ ರಜೆಯಿಂದಾ ಬಿಡದಂತೆ ತಜವೀಜ ಇಡ
ದ್ದು— ತಿಳಿಯೋಣು ತಾ. ೧೪ ಅಗಟೋಬರ ೧೮೭೯

Ramchandra. A. Savar

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಕಲಾ

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು ೭೪೩

ಅಜಂ ಕಲಾದಗಿ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರ ವ ಅಶಿಸ್ಟಂಟ ಇವರಿಗೆ—

ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜಿ. ಕಲಾದಗಿ ಇವರಕಡೆಯಿಂದಾ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಈ ಜಿಲ್ಹೆದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಮಾಸ್ತರರು ಮತ್ತು ಅಶಿಸ್ಟಂಟರು ಕಲೆಕ್ಟರರ ಉಮೇದವಾರ ಲಿಷ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ನಮೂದ ಆದದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಎರಡನೆ ಖಾತೆದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ದೊರಕಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವದರಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಈಗಿನ ಕೆಲಸದ ಕಡೆಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಈ ಸರಕ್ಯೂಲರದಿಂದಾ ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ ಅವರು ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಚಂನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಶಿಫಾರಸ ಪಡೆದ ಹೊರತು ಅವರಿಗೆ ಎರಡನೆ ಯಾವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪರವಾನಗಿ ಕೊಡಲಾಗದು—ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಯಲ್ಲರು ತಂಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದಾ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು ತಿಳಿಯೋದು ತಾ. ೨ನೇ ನೊವೆಂಬರ ಸನ್ ೧೮೭೮ ಇ.—ಮುಕ್ಕಾಂ ಕಲಾದಗಿ.

Ramchandra. A. Savanur

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಕಲಾದಗಿ

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ಸಂಶಯವು

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡಶಾಲಾಪತ್ರಿಕ ಕರ್ತರಿಗೆ—

ರಾ.ವಿ. ಅಯ್ಯಾ ಪತ್ರಕರ್ತರೇ, ಮಾಹೆ ಸಪ್ಟಂಬರ ೧೮೭೯

ಇಸವಿಯ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕದ ನಾನು ೨೦೨ರಿಂದ ೨೦
ಹು. ಇ. ಇ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರು ಕೊಟ್ಟ ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂ
೧೯ ಇದರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಶಯ ಬಂದ ಕಾರಣ ಇವೇ
ದ್ವಾರಯಿಂದ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕ್ಷಾಂಕ್ಷೆ ಇದ್ದು ಬರದ ನ
ಪಂಕ್ತಿಗೆ ಸ್ಥಳ ದೊರಿಯುವ ಮೋಹವಾನಗಿ ಆಗಬೇಕು

೧ ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಸರಟಿಫಿಕೇಟು ಇಲ್ಲದ
ಟವರ ಮುದ್ದತಿ ಮೇಲಿಂದ ಸರಟಿಫಿಕೇಟಿನ ರಕಮು ನೇ
ಮಾಯಿತು.

೨ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು
ಟ್ರೇಂಡರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು– ಆದರೆ ಮುಲ್ಕಿ ಸರಟಿಫಿಕೆ
ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಪಗಾರ ಬಡತಿ, ಅಲೋನ್ಸ, ಕೊ
ವರೋ ಕ್ಯಾಗೆ ತಿಳಿಯೊಬಿಲ್ಲಾ—

೩ ಸನ್ನ ೧೮೬೫ ಇಸವಿಯ ಜಾನೇವಾರಿ ೧ನೇ ತಾ
ನ ಪೂರ್ವದ ನವಕರರು ಈ ನೇಮಕ್ಕೆ ಲಾಗು ಆಗಬಲ್ಲ
ಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು—
ಆದರೆ ಸದರ ೧೮೬೫ ಯಿಸವಿ ಜಾನೇವಾರಿ ೧ನೇ ತಾ
ನ ಈಚಿಕಡಿಯು ನೌಕರರು ಇದ್ದು ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಹೋಗದವ
ಯೂ ಸರಟಿಫಿಕೇಟು ಇಲ್ಲದವರಾಗಿಯೂ ೧೦ ರೂಪಾಯ
ಮೇಲೆ ಪಗಾರ ಪ್ರಳವರಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಅಂಟ್ರೇಂಡರು
ವ ವರ್ಗದವರು ಇದು ತಿಳಿಯುಬರದಕಾರಣ ಗಜೇಂದ್ರಗಡ ವ
ತಾದ ಕೆಲವು ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಸಂಶಯ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣ
ದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಅವರು ಈ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿರುವ

೧೮। ೧೧। ೬೯ [

[illegible]

ಪುಸ್ತಕ ೧೪] [ಸಂಚಿಕೆ ೧೨

ಡಿಶಂಬರ, ೧೮೭೯

Educational Intelligence.
ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು.

ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಸುಧಾರಣಾ ಸಭೆಯೆಂಬುದೊಂದು ಸಜಯಿಸುತ್ತದೆ. ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಕಲಿತವರು ಬೇಗ ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವದರಿಂದ ಆ ಜನರ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಡುಕುಂಟಾಗಿದೆಂದು ಬಹಳ ಜನ ಬಾಲವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಲವಿವಾಹದಿಂದ ಕೇಡುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಲಗ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೇಡಾಗುತ್ತದೆ. ಯುರೋಪದ ಜನರು ಬಹುಕಾಲ ಅಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಿನ ವರೆಗೆ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವು ಕ್ರೂರವಾಗಿದೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಸಮಾಜದವರು ನಮ್ಮ ತರುಣ ಜನರಿಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಯುರೋಪದವರು ಸ್ವಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದದರಿಂ ಅವರ ಅನಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧವುಂಟಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತಂಥ ತರುಣ ಹಿಂದೂ ಜನರು ಸ್ವಧರ್ಮವನ್ನೂ ಸ್ವಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಕೇವಲ ನಾಸ್ತಿಕರಂ

ಕೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಾ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಬೇಗ ಲ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರಿಂದ ಅತಿಭಯಂಕರವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರ
ಹಗುವದೆಂತಲೂ, ಆ ಪರಿಣಾಮದ ಪೂರ್ವರೂಪವು ಈಗಲೇ
ಕಾಣಿಸ ಹತ್ತಿದೆಯೆಂತಲೂ ಆ ಸಭೆಯವರು ಬಹು ಹೆದರಿಂ
ಸ್ವಜನರನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

—o—

ನಮ್ಮ ದೇಶದವರ ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸ
ವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಹು ಜನರು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ನ
ಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂಥಾ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಕೈ ಹಾಕುವವರು ಕೇ
ಲ ಆರಂಭ ಶೂರರಿರುವದರಿಂದ ಅವರ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ಯೇನ
ವು ಲಾಭವಾಗುವ ಆಶೆಯಿಲ್ಲೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸುಬೋಧಪತ್ರಿಕಾ
ಕಾರರು ತೋರಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ-೧ ಸರಕಾರ
ದವರು ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರ ಶಾಲೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಐದಾ
ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಲಿತಂಥ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರ
ದ್ಧಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ, ಪುಣೆ, ಮುಂಬಯಿಗಳಂಥ ದೊ
ಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕ
ಶಾಲೆಗಳು ಬಹು ದಿವಸದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ೩
ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಈಗಲೂ ಇ
ತ್ತದೆ—೨ ಬಾಲ ವಿವಾಹ ನಿಷೇಧಕಸಭೆಯು ಕೆಲವು ವ
ಗಳ ಹಿಂದೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು ಆ ಸಭೆಯವರ ಉದ್ದೇ
ಳು ಡೊವಾರ್ಹವಾಗಿದ್ದವು, ಆದರೂ ಆ ಸಭೆ ಸಹ ಈಗ "
ಮಾಪಿನ ಶುಶ್ರೂಯುತೆ" ಆಗಿದೆ—೩ ಧರ್ಮಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ
ಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಸಮಾಜಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲ
ಗಳಿಂದ ನಾಸ್ತಿಕಮತಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯ ಪುಟಾಯಿತೇ ಹೊ

ಬಗೆಯ ಸುಧಾರಣೆಯೇನು ಆದಂತೆ ಕಂಡುಬರುವದಿ
—ಳ ಪುನರ್ವಿವಾಹದ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈ
ರರು ನಡಿಸಿದರು. ಅವರ ಉತ್ಸಾಹವು ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ಹ
ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಆಗು
ಪುನರ್ವಿವಾಹಗಳು ದುರಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಹಾನಿಯಾಗಿರುತ್ತ
ಆದರೆ ಬಂಗಾಲ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜದವರು ನಿ
ಾದ ಸುಧಾರಣೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಸ
ಪತ್ರಿಕರ್ತರು ಸಂತೋಷ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ.

—o—

ಮಿಸೆಸ್ ಅಮಿಂಡಾ ಸ್ಮಿಥ್ ಯೆಂಬ ಕ್ರಿಸ್ತೀಯಧರ್ಮದ ಸ್ತ್ರೀ
ಅಮೇರಿಕದಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾಳೆ. ಈಕೆ ಸಿ
ಜಾತಿಯವಳಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಗುಲಾಮತನದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ
ಳು. ಆದರೆ ಈಕೆಯು ಧರ್ಮನಿಷ್ಠೆ, ಸದಾಚಾರ, ವಿದ್ಯಾ
ಾನ, ಮುಂತಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಹೊಗಳತಕ್ಕಂಥವುಗಳುಂ
ಈಕೆ ಯುರೋಪ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮಂಜುಲವಾದ ಸ್ವರ
ದಲೂ ಪರಮ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ದೇವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು
ದದ್ದು ನೋಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಶಿಷ್ಟಜನರೆಲ್ಲ ತಲೆದೂಗಿ

—o—

ಮಾಯನಾಡಿನೊಳಗಿನ ಚಿನ್ನದ ಖಣಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡಿ
ವಕೋಸ್ಕರ ಲಂಡನದಲ್ಲಿ ೧೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವ
ಳ್ಳದ್ದೊಂದು ಕಂಪನಿಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆ ಕಂಪನಿಯವರ
ಸವು ಬೇಗ ನಡಿಯತಕ್ಕದ್ದುಂಟು. ಅವರ ಕೆಲಸವು ಚ
ಗಿ ನಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಗ್ಗವಾದರೂ

ಆಗಬಹುದು.

—o—

ಈ ನಡಿಯುವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಪರದೇಶಗ
ಱ ೪೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಗೋಧಿಯು ಹೋದಹಂತೆ
ಷ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

—o—

ಈ ವರ್ಷ ಯುರೋಪ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಚಳಿಯು ಬಹಳ
ತ್ತದೆ. ಅಫಗಾಣಿಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಚಳಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರ್ಫ ಬಿದ
ಮನುಷ್ಯರೂ ಪಶುಗಳೂ ಬಹಳ ಸಾಯುತ್ತವೆ. ಯೆಂಬ
ತ್ತಿಯು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

—o—

ಯುರೋಪಖಂಡದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ೧೭೦೮೦೦೦೦ ಎಕ
ಭೂಮಿಯು ದ್ರಾಕ್ಷದ ಪೈರಿಗೆ ತೊಡಗಿರುತ್ತದಂತೆ. ಇದ
ದ ಯುರೋಪದ ನಿವಾಸಿಗಳು ದ್ರಾಕ್ಷರಸದ ಮದ್ಯಕ್ಕೆ ಯೆ
ಮೆಚ್ಚಿರುತ್ತಾರೆಂಬುವದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

—o—

ಗ್ವಾಲ್ಹೇರಿಯ ಮಹಾರಾಜರವರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ
ಅಿಯ ಪೈರು ಬೆಳಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

—o—

ಟೆಲಿಫೋನ ಯೆಂಬ ದೂರ ಧ್ವನಿಯಂತ್ರದ ವರ್ತಮಾ
ನ್ನು ನಾವು ಯೆಷ್ಟೋಸಾರಿ ಈ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದು ನ
ವಾಚಕರ ಸ್ಮರಣದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಆ ಯಂತ್ರದ ಕ
ನಾದ ಪ್ರೊಫೇಸರ ಗ್ರೇ ಯೆಂಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ವಿಲಾಯತಿ
ಸರಕಾರದವರಿಂದ ಸನದು ಪಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ೧೦೦ ರೂ

ಯು ಲಾಭದೊಳಗೆ ೨೦ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ತನ್ನ ಹಕ್ಕಿಟ್ಟು ಅಮೇರಿಕದವರಿಗೆ ಆ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾರುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರೊಫೇಸರನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕೂತಲ್ಲೇ ಲಕ್ಷಾವಧಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಂದು ಬೀಳುವವೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ವಿಲಾಯತಿಯವರ ಉದ್ಯೋಗವೂ ಅವರ ಉದ್ಯೋಗದ ಫಲವೂ ಹೀಗದೆ.

—೦—

ಲಂಡನ್ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಆಫ್ರೀಕದ ಝಾಂಜಿಬಾರ ಎಂಬ ದಂಡೆಯ ವರೆಗೆ ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ತಂತಿಟಪಾಲಿನ ತಂತಿಯನ್ನು ಹಾಕುವ ಕೆಲಸವು ಹೋದತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳೊಳಗೇ ಲಂಡನಕ್ಕೂ ಝಾಂಜಿಬಾರಕ್ಕೂ ಈ ತಂತಿಯಿಂದ ವರ್ತಮಾನಗಳು ಹೋಗುವವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

—೦—

ವಹ್ರಾಡ ಪ್ರಾಂತದ ವರೋರಾಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮದೊಳಗೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿಯ ಖಣಿಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳಿಂದ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಜನರು ಇದ್ದಲಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ೧೦೦ ಪೌಂಡು ವಿಲಾಯತಿಯ ಇದ್ದಲಿಯಿಂದ ಆಗುವಷ್ಟು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಈ ವಹ್ರಾಡದ ಇದ್ದಲಿಯು ೧೩೫ ಪೌಂಡು ಬೇಕಾಗುತ್ತದಂತೆ. ಈ ಖಣಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೬೦೦೦ ಟನ್ ಇದ್ದಲಿಯು ಹೊರಡುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಇನ್ ಏಡ್ ಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ಈ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿ

ಷ್ಟ ಹಣವು ಇನ್ನು ಮುಂದೊರಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇ
ಆ ಹಣದಿಂದ ಕಡಮೇ ಪ್ರತಿಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿ
ರಂತೆ.

— ೦ —

ನಾತಾಳದ ಹಬ್ಬದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾ
ಸ್ಕೂಲಿಗೂ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೂ ಸೂಟಿಯುಂಟು.
ಜನವರಿಗೆ ಇವೆರಡೂ ಶಾಲೆಗಳು ಶುರುವಾಗುವವು.

— ೦ —

ಮೆ. ಇವನ್ಸೈಕ್ಸರ ಧೊರೆಗಳು ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ಬೇಗ
ಲಾದಗಿ ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ
ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

— ೦ —

ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದ ಸ
ರಾವ ಯಾಣಗಿರಿ ರಂಗನವರು ಪುಣೆಯ ಇಂಜನೀಯರಿಂಗ
ಲೇಜದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ೨ ವರ್ಷದ ರಜಾ ತಕೊಂ
ಹೋದರು. ಅವರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಯಾರನ್ನೂ ನೇಮಿಸಿ
ತ ತೋರುವದಿಲ್ಲ.

— ೦ —

ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಮಾಸ್ತರರಾಗಿದ್ದ ಜಾ
ಚಾರ್ಯ ಕೆರೂರ ಯೆಂಕಪ್ಪನವರು ಪುಣೆಯ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಅ
ಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರಷ್ಟೇ. ಅವರು ಹೋದತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮರಳಿ
ದು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಚಾರ್ಜ ತಕ್ಕೊಂಡರು.

— ೦ —

Uttara Ramacharitra.

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತವು.

೩ನೇ ಅಂಕವು.

(ತೆರೆಸೇ ಪ್ರದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದ್ದು.)
ಹಾ! ರಮಣೀ ಜಾನಕಿ!

ತ—(ತನ್ನಲ್ಲಿ)ಓಹೋ ಭಾಗೀರಥಿಯೂ, ಲೋಪಾಮುದ್ರಾದೇವಿಯೂ, ಮೊದಲೇ ಈ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರಲ್ಲವೇ!

ಸೀ—(ಬಿಕ್ಕುತ್ತ)ಅಪ್ಪಯ್ಯಾ ಏನಿದು!!
(ಮತ್ತೆನೇಪಥ್ಯದಲ್ಲಿ)ಹಾ ದೇವಿ! ದಂಡಕಾವನವಾಸದ ಜೀವದಗೆಳತಿಯೇ ವಿದೇಹರಾಜಕನ್ಯೇ(ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಾ ಮೈಮರೆಯುತ್ತಾನೆ.)

ಸೀ—ಅಕಟಕಟಾ ಧಿಕ್ಕರಿಸು ನನ್ನನು ಧಿಕ್ಕರಿಸು ದುರ್ಭಾಗ್ಯಳಾದ ನನ್ನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ, ನಯನಾರವಿಂದವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಮೂರ್ಛಿತರಾದರಲ್ಲ? ಅಹಹ ಭೂತಳದಲ್ಲಿ ನಿರುತ್ಸಾಹರಾಗಿ, ವಿಪರ್ಯಾಸವನ್ನು ತಾಳಿ ಮಲಗಿದರಲ್ಲವೇ ಇನ್ನೇನು? ಹೇ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿನಿ ತಾಯಿ ತಮಸೇ ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಪ್ರಾಣನಾಥರನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು(ಎಂದು ಕಾಲುಗಳಿಗೆರಗುತ್ತಾಳೆ)—

ತಮಸಾ—ವತ್ಸೇ!

॥ಆರ್ಯಾ॥

ನೀನೇ ಜಗತೀಸಾಧನ, ಜಾನಕಿ ತೆರಳೆಬ್ಬಿಸಲ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣಿ॥
ಈ ನಿಂನರಸಿನಜೀವ, ಕ್ಕಾನಂದಸ್ಪರ್ಶಕಂ ಭವತ್ಪಾಣೀ॥೧೧

ಸೀ—ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಆಗಲಿ ಭಗವತಿಯು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ(ಎಂದು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ರಾಮನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗು

ತ್ತಾಳೆ)

(ಆ ಬಳಿಕ ಕರುಣಾಶ್ರುಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತಳಾದ ಸೀತೆಯು ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯಯುಕ್ತನಾದಂಥ, ಭೂಮಿಯ ಮೇ ಮಲಗಿದಂಥಾ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಬರುತಾನೆ)

ಸೀ—(ಕಿಂಚಿತ್ ಹರ್ಷಿತಳಾಗಿ ತನ್ನೊಳಗೇ) ಈ ತ್ರೈ ಕ್ಯನಾಥನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾಣಪ್ರವೇಶವಾಯಿತೆಂಬ ತೋರುತ್ತದೆ.

ರಾ—ಆಹಾಹಾ ಏನಿದು?

॥ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ॥

ಹೇಮವು—ಪಲ್ಲವ—ರಸಂಗಳ—ಶೀಕರವೋ?|
ಸ್ನೈಮಾತೃಕಾಪ್ಲವಕರಂಗಳಸಾರವೋ ಸೈ?||
ಕಾಪೇರ್ದಜೀವನಕುಸುಮಗಳ ಪೃಷ್ಟಿಗೃಹವೋ— |
ಜೀವಾತುವಸ್ರುಸದ ಸೇಚನವಾ ಮೋತ್ಸೈಗೆ॥೧೨॥
ಯೂಪಾಗಲೀ ಮೋದಲಿಗಾಗಿದ—ಸೋಂಕಿದನ್ನು— |
ಜೀವೋಪಮಂ, ಮನಮಮೋಹಿಸುತ್ತೊಂದು ಮಾಯಂ
ಕಾಪೇರಿಪ್ಪೆಗೊಗೆದಮೂರ್ಛೆಯು ಸೀಗತಾಸಂ—
ರಾಮೇಶಬಂಧಿರಗಮೂಪೃಹಾನಿಯು ಸನ್ನೋಳ್॥೧೩॥

ಸೀ—(ಅಂಜುತ್ತಾ, ನಡುಗುತ್ತಾ, ಆನಂದಿಸುತ್ತಾ) ಈಗ ದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಾದರೂ ನನಗೆ ಪರಮ ಲಾಭವು!!

ರಾ—ನನ್ನ ದಯಾಳುವಾದ ಸೀತಾದೇವಿಯೇ ಈಗ ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಾಳೋ ಏನು?

ಸೀ—ಹಾಹಾ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರರು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಹುಡುಕಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೋ ಏನು? ಹ್ಯಾಗಿನ್ನು?

ರಾ—ಒಳ್ಳೇದು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಆಗೋ ಬಂದಳೇನು?

ಸೀ—ತಾಯಿಯಾ ತಪಃಸಕ್ತಾ ಇನ್ನು ನಾವು ಚಿತ್ರಪಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯೋ
ಣ ನಡಿ ಶಕ್ಯನೇ ನಂನಂನು ನೋಡಿದರೆ, ಅನುಮತಿಇಲ್ಲದೇ ಬ
ಗೆಬಂದದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಜರು ಮುನಿದಾರು

ತ—ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನೀನು ವನ
ದೇವತೆಗಳಿಗಾದರೂ ಅದೃಶ್ಯಳಾಗಿದ್ದೀ ಅಂಜುತ್ತೀಯಾಕೆ?

ಸೀ—ಹೌದು ಈ ಮಾತು ನನ್ನ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೇ ಬರಲಿಲ್ಲ

ರಾ—ಎಲ್ಲೆ ಜೀವದಗೆಳತಿಯೇ ಜಾನಕೀ ಹಾ ಸೀತೆ

ಸೀ—(ಅತಿ ಶೋಕದಿಂದ ಗದ್ಗದ ಕಂಠೆಯಾಗಿ ತನ್ನೊಳಗೇ)
ಎಲ್ಲೆ ಪ್ರಾಣಕಾಂತರೇ ಇಂದಿನ ವರೆಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಸಂಗತಿಗೆ ಈ
ರೀತಿ ವಚನವು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಸಖಿಯಾಗಿ
ದ್ದರೆ ನನ್ನ ಅವಸ್ಥೆಯು ಹೀಗೆ ಯಾಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಅಥವಾ ಪ
ತ್ರಿಹೃದಯಳಾದಂಥ, ನನಗೆ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಾದರೂ ತನ್ನ
ದುರ್ಲಭ ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಇಂಥಾ ದುರ್ಭಾಗ್ಯಳಾ
ದ ನಾನನ್ನೇ ಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣದಿಂದ ಹೀಗೆ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇ ಇ
ರುವ ಈ ದಯಾಳುವಾದ ಪ್ರಾಣಪತಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು
ನಿರ್ದಯಳು ಹ್ಯಾಗಾಗಲಿ? ಇವರ ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ
ನು, ನನ್ನ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಇವರೂ ಬಲ್ಲವರು; ದೈವದಿಂದ ನ
ನಗೆ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಾಗಿ ಹೋಯಿತು; ಆ ದೋಷವನ್ನು ಆರ್ಯಪುತ್ರ
ರಿಗೆ ಯಾಕೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು?

ರಾ—(ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಉದಾಸೀನನಾಗಿ) ಅಕಟಕ
ಟಾ! ಇಲ್ಲಿ ದಾರೂ ಇಲವು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಭ್ರಾಂತಿಯಾಗಿರಬಹು
ದೇ?

ಸೀ—ಹೇ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿನಿ ತಪಃಸಕ್ತಾ ನಂನಂನು ನಿರ್ದಯಿ
ತ್ತವಾಗಿ ಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರೂ, ಇವರ ಇಂಥಾ ಅವಸ್ಥೆಯ

ನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕರಗುತ್ತಿ
ದೆಯೋ ತಿಳಿಯದು ಅದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು!

ತ—ಮಗಳೇ ತಿಳಿದೆನು ತಿಳಿಗೆನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು!

||ಯುಗ್ಮ||

ಅನ್ಯಾಗದು ಪ್ರಿಯಸಮಾಗಮವೆಂದು ದಾಸೀ— |
ನಂ; ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತ ಮಾಗಲಿರ್ಪನೆನುತ್ತೆ ಖಿನ್ನಂ;||
ಬಂನಂ—ಗೊಡಲ್ಕೆ ವಿರಹಂ, ಷಟನಾತುರಂ; ಸೌ—
ಜನ್ಯೋಕ್ತಿ ಸಂಗತಿಯನಾಲಿಸಿ ಸುಪ್ರಸನ್ನಂ||೧೪||
ತ್ವಂಸಾಥನಿಂತು ಕರುಣಾಮಯನಾದನೆಂದು— |
ಕ್ಲಿಂನದ ಕೃಪಾರಸದೊ, ಳೀಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ||
ನಿಂನಂತರಂಗವು ಕರಂಗಿತು ಸೀತೆ ವಾತ್ಸ|
ಲ್ಯನೋಡಿ, ನಿಂಮರಘುವಂಶಲಲಾಮನಲ್ಲಿ ||೧೫||

ರಾ—ಹೇ ದೇವಿ ಜಾನಕಿ:—

ಆಹಾ ಪ್ರಸಾದವೆ ಸುಖಪ್ರದೆ ದೇವಿ ನಿಂನ—
ಸ್ನೇಹಾರ್ದ್ರಶೀತಳ ಮದಾದುದು ಸೋಂಕು ನಂನ— ||
ದೇಹಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯಪರಿತೋಷವ ನೀವುದಿಸುಂ |
ಹಾಹಾ ಮನೋರಮಣಿ ಯಾವೆಡೆಯಿರ್ಪೆನೀನು ||೧೬||

ಸೀ—ಈ ಅಪರಿಮಿತ ಪ್ರಣಯಾತಿರೇಕವುಳ್ಳಂಥಾ, ಪರಮಾಹ್ಲಾದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಾದಂಥ, ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭರ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಮನದಣಿಯೆ ಕೇಳುವ ನಂನ ಜನ್ಮವು,—ನಿಷ್ಕಾರಣ ಪರಿತ್ಯಾಗದಿಂದ ದೂಷಿತವಾದರೂ ಸಫಲವಾಯಿತು ನಾನು ಧನ್ಯಳು

ರಾ—ಇಂತು ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಿಯು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುವಳು? ಇದು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ತದೇಕ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ರಾಮನ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟುವ ಭ್ರಾಂತಿಯೇಸರಿ!

Vibrating Things
ಕಂಪಿತ ಪದಾರ್ಥಗಳು.

ಸ್ಪೈರನ್*—ಇಂಥಾದೊಂದು ಸ್ವರವು ಹೊರಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಂಸು ಸೇಕಂಡಿನೊಳಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊಡೆತಗಳು ಬೀಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವದು ಈ ಸ್ಪೈರನ್ನೆಂಬುವ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಸರಸಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಯಂತ್ರದ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ವೊಂದು ಅಚ್ಚಿನ ಮೇಲೆ ವೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಕ್ರವು (ಅ) ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಅದರೆದುರಿಗೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸಣ್ಣದಾದ ಬೇರೊಂದು (ಕ) ಚಕ್ರವು ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಆ ಚಕ್ರದ ಅಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಕಂಗಸದ ಹಲ್ಲಿನಂಥ ಸಣ್ಣ ಹಲ್ಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ದೊಡ್ಡ ಚಕ್ರದ ಮೇಲಿಂದ ಸಣ್ಣ ಚಕ್ರದ ಅಚ್ಚಿನ ಮೇಲೆ ಕ ಕ ಹಗ್ಗವು ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ; ಅದರಿಂದ ಅ ಚಕ್ರವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಲಾಗಿ ಕ ಚಕ್ರವು ತಿರುಗ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಅ ಚಕ್ರದ ಪರಿಘದ ಮೇಲಿಂದ ವೊಯ್ದು ಕ ಚಕ್ರದ ಅಚ್ಚಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿರುವದರಿಂದ ಅ ಚಕ್ರವು ವೊಂದು ಸುತ್ತು ತಿರುಗುವದರೊಳಗೆ ಕ ಚಕ್ರವು ಯೆಷ್ಟೋ (ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ೧೦೦) ಸುತ್ತು ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಚಕ್ರದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ೧೦೦ ಹಲ್ಲುಗಳಿರುತ್ತವೆಂದು ಯೆಣಿಸಿರಿ. ಆ ಚಕ್ರದೆದುರಿಗೆ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೆಳುವಾದದ್ದೊಂದು ಹಿತ್ತಾಳಿಯ ತಗಡು ಕೂಡ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇ-

* ಇದು ಇಂಗ್ಲಿಷಭಾಷೆಯೊಳಗಿನ ಹೆಸರುಂಟು.

ಸಣ್ಣ ಚಕ್ರದ ಹಲ್ಲುಗಳು ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತ
ವೆ. ಇ ಯೆಂಬುವದೊಂದು ಘಡಿಯಾಲವದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಸ
ಣ್ಣ ಚಕ್ರದ ಅಚ್ಚಿಗೂ ತಂತಿಯಿಂದ ಸಂಬಂಧ ಮಾಡಲಾ
ಗಿ, ಆ ಚಕ್ರದ ಹಲ್ಲಿನ ಪೆಟ್ಟುಗಳು ಹಿತ್ತಾಳಿಯ ತಗಡಿನ
ಮೇಲೆ ಯೆಷ್ಟು ಬಿದ್ದವೆಂಬುವದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಆ ತಗಡಿನ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲುಗಳು ಯೆಷ್ಟು ಸಾರಿ
ಬಡಿದರೆ ಯಾವ ಸ್ವರ ಹೊರಡುತ್ತದೆಂಬುವದನ್ನೂ ಆ ಪೆ
ಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಯೆಣಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನೂ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.
ಸಣ್ಣ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ನೂರು ಹಲ್ಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರಿಂದ ಅದು
ವೊಂದು ಸುತ್ತು ತಿರುಗುವದರೊಳಗೆ ತಗಡಿನ ಮೇಲೆ ೧೦೦
ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಈ ಚಕ್ರವು ವೊಂದು ಸೇಕಂಡಿನೊ
ಳಗೆ ವೊಂದು ಸುತ್ತು ತಿರುಗಿದರೆ ಅಷ್ಟು ಕಾಲದೊಳಗೆ
೧೦೦ ಸಾರಿ ತಗಡು ಬಾರಿಸಿ, ಅದರ ಸಪ್ಪಳಗಳು ಬೇರೆ
ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕೇಳಿಸದೆ, ಯೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಏಚರ ಸ್ವರವು ಕೇಳಿ
ಬರುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ಚಕ್ರವನ್ನು ವೊಂದು ಸೇಕಂಡಿನೊಳಗೆ
ವೊಂದು ಸುತ್ತು ತಿರುಗಿಸಿದರೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಸ
ಣ್ಣ ಚಕ್ರವು ೧೦೦ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು; ಮತ್ತು
ಹಿತ್ತಾಳಿಯ ತಗಡಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ವೊಂದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗೆ
೧೦೦ರಂತೆ ೧೦೦ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೦೦೦ ಪೆಟ್ಟುಗಳು
ಬೀಳುವವು. ಈ ಪೆಟ್ಟುಗಳಿಂದ ವೊಂದು ಉಚ್ಚ ಸ್ವರವು
ಹೊರಡುವದು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ದೊಡ್ಡ ಚಕ್ರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು
ಕಡಿಮೆ ವೇಗದಿಂದ ತಿರುಗಿಸಲಾಗಿ ಬೇಕಾದಂಥ ಉಚ್ಚ ನೀ
ಚ ಸ್ವರಗಳು ಹೊರಡುತ್ತವೆ.

ಯಾವ ಸಪ್ತಕದೊಳಗಿನ ಯಾವ ಸ್ವರವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸ

ಯೆಷ್ಟು ಪೆಟ್ಟುಗಳು ಬೀಳ ಬೇಕೆಂಬುವದನ್ನು ನೋಡ
ಸಿ. ವಿವಕ್ಷಿತ ಸ್ವರವನ್ನು ಮೊದಲು ತಂಬೂರಿ, ಸತಾರ
ಂಥ ವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಹಿಂತ್ತ್ಲೆಯು ತಗಡಿನಿಂದ
ಂಡುವ ಸ್ವರವು ಆ ಸ್ವರಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಷ್ಟು ವೇಗ
ದ ದೊಡ್ಡ ಚಕ್ರವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಬೇಕು, ಅಷ್ಟೇ ವೇಗ
ದ ಆ ಚಕ್ರವನ್ನು ಕೆಲವು ಮಿನಿಟುಗಳ ವರೆಗೆ ತಿರುಗ
ಸಿ ನಿಂತು, ಸಣ್ಣ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಘಡಿಯಾಳದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು
ಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಆ ಚಕ್ರದ ಭ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಅನುಭ
ವಾಗಿನಿಂದ ತಗಡಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಪೆಟ್ಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯವು
ಯುವದು. ಬೇರೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಘಡಿಯಾಳವನ್ನು
ೇಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ವೊಂದು ಮಿನಿಟಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ
ಯಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಘಡಿಯಾಳದ ಮುಳ್ಳು ಇದ್ದ ಸ್ಥಳಗಳ
ಅವನು ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಆ ಮನುಷ್ಯ
ಒಂದು ಮಿನಿಟಿನೊಳಗೆ ೬೦೦೦೦ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದವೆಂದು ನೋ
ನೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿರಿ. ಅಂದರೆ ವೊಂದು ಸೆಕೆಂಡಕ್ಕೆ ವೊಂ
ಸಾವಿರದಂತೆ ಪೆಟ್ಟುಗಳಾದವು. ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ವಿವ
ಸ್ವರವು ಹೊರಡಲಿಕ್ಕೆ ವೊಂದು ಸೆಕೆಂಡಿನೊಳಗೆ ವೊಂ
ಸಾವಿರ ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದ
ಗಾಯಿತು.

ಹವೆಯು ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಕ್ಕೆ ವೊಯ್ಯುತ್ತದೆ.
ಂತದ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಡೆಯಲಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ
ಪ ಹುಟ್ಟಿತು. ಆ ಕಂಪದಿಂದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ತೆರೆಗ
ಟಾಗಿ, ಆ ತೆರೆಗಳು ನಮ್ಮ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಸೇರಿದರಿಂದ
ತದ ಸಪ್ಪಳವು ನಮಗೆ ಕೇಳಿಸಿತೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿ

ತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ, ಧ್ವನಿಯು ಕೇಳ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ವಾತಾ
ರಣವು ಅವಶ್ಯವಿರುತ್ತದೆಂದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯ ಬಹು
ವಾತಾವರಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಪದಾರ್ಥದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಿವಿಯೊ
ತೆರೆಗಳು ಬರುವ ಬಗೆ ಯೇನ.?

೩ನೇ ಪ್ರಯೋಗ——ವಾತಾಕರ್ಷಕ ಯಂತ್ರದ ತ
ಮೇಲೆ ಈ ಕಾಜಿನ ಕೊಳವೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು. ಇಗೋ
ಸೂಂಗು ಬೇರೆ ಸಣ್ಣ ತಗಡು ಇರುತ್ತದೆ; ಇದರ ಪ
ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗಂಟೆ ತೂಗ ಹಾಕಿದೆ. ಈ
ಟೆಯನ್ನು ಕೊಳವೆಯೊಳಗೆ ಇಳಿ ಬಿಟ್ಟು ಈ ತಗಡನ್ನು
ಳವೆಯ ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚು. ಗಂಟೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸುವ ಗ
ಯಾದರೂ ತಗಡಿನೊಳಗೇ ಇರುತ್ತದೆ; ನೋಡಿರಿ—ಆ ಗ
ಯಿಂದ ಈಗ ಗಂಟೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸಿ ನೋಡು; ಗಂ
ಸಪ್ಪಳವು ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೊಳವೆಯೊಳಗಿನ
ಯನ್ನು ಯಂತ್ರದಿಂದ ತೆಗೆದು, ಆ ಮೇಲೆ ಗಂಟೆಯನ್ನು
ರಿಸು. ಗಂಟೆಯ ನಾದವು ಕೇಳ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗ
ಯು ಗಂಟೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸುವದು ನಿಮಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ
ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗುವ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಒಳಗಿನ
ವೆಯು ಹೊರಟು ಹೋದದರಿಂದ ಗಂಟೆಯು ಕಂಪ
ತೆರೆಗಳು ಹುಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧನವೇನು ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ತ
ಳೇ ಹುಟ್ಟಿದಿದ್ದ ಬಳಿಕ ಅವು ನಮ್ಮ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ
ಲ್ಲಿಂದ ಸೇರುವವು? ಸಪ್ಪಳವಾದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಕೇಳಿಸುವ

ಧ್ವನಿಯ ವೇಗವು——ತೋಫಿನ ಸಪ್ಪಳವನ್ನು ಸಾ
ರು ಕೇಳಿರ ಬಹುದು. ನಾವು ದೂರ ಇದ್ದರೆ, ತೋ
ಹಾರಿಸ ಕ್ಷಣವೇ ಅದರ ಸಪ್ಪಳವು ನಮಗೆ ಕೇಳಿಸುವದಿ

ಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಧ್ವನಿಯು ಪ್ರೇರಿ
ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಅವ
ವು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ವಾತಾವರಣದೊ
ದ ತೋಫಿನ ಸಪ್ಪಳವು ಒಂದು ಸೇಕಂಡಿನೊಳಗೆ
ವಾರು ೧೧೪೦ ಫೂಟು ದೂರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನೀವ
ಸ್ಥಳದಿಂದ ಒಂದು ಮೈಲಿನ ಮೇಲೆ ತೋಫು ಇ
, ಅದರ ಸಪ್ಪಳವು ನಿಮಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು
ಷ್ಟವೇ ಸೇಕಂಡುಗಳು ಬೇಕಾಗುವವು. ಆಕಾಶದೊಳಗೆ
ಚು ಹೊಳಿದ ಬಳಿಕ ೫ ಸೇಕಂಡುಗಳ ನಂತರ ಗುಡು
ಸಪ್ಪಳವು ಕೇಳಿಸಿದರೆ, ಆ ಗುಡುಗು ಒಂದು ಮೈ
ಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರಿನಿಂದ ಬಂತೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.
ಧ್ವನಿಯು ಹವೆಯೊಳಗಿಂದ ಹೋಗುವಂತೆ ಬೇರೆ ಕೆಲ
ಪದಾರ್ಥಗಳೊಳಗಿಂದ ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಅದರ
ಗ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹವೆಗಿಂತ ನೀ
ಳಗೆ ಅದರ ವೇಗವು ನಾಲ್ಕು ಪಾಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ;
ಣ, ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳೊಳಗಿಂದಂತು ಅತಿ ತ್ವರೆಯಿಂದ ನಡೆ
ತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳೊಳಗಿಂದ ಅದು ಹವೆಯೊಳ
ವೇಗದ ೧೬ ಪಾಲಷ್ಟು ವೇಗದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತದೆ.
ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯು—ಪದಾರ್ಥದಿಂದ ಧ್ವನಿಯ ತರಂಗವು ಹೊ
ು ಒಮ್ಮೆ ಸರಳಗತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.
ರೆ ಅದು ವರ್ತುಲಾಕಾರವಾಗಿ ಯೆಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬುತ್ತ
ೇಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡ, ಗೋಡೆ, ಮುಂತಾದವು
ಂಥ ಅಡ್ಡಿ ಯೇನಾದರೂ ಬಂದರೆ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ,
ಂದಿರುಗಿ ಯೆರಡನೇ ಸಾರಿ ಅದು ನಮ್ಮ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಸೇರಿತೆಂ

ಡಕೆ ಮೊದಲಿನ ಸಪ್ಪಳವೇ ಯಾದರೂ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆ
ರಡನೇ ಧ್ವನಿಗೆ ನಾವು ಪ್ರತಿ ಧ್ವನಿ ಯೆಂದನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಗ
ಗುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಧ್ವನಿಯು ಬಹು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್

—o—

Notices.

नावकनंबर २९ नोटीस

दक्षिण भागांतील सर्व व्हरन्याक्यूलर स्कूल
स्तर भास देण्यांत एनेकी, व्हरन्याक्युलर शा
एणारे मुलांचे आई बाप किंवा पाळण कर
ज्या जिल्ह्यांत लोकल सेस देणार आहेत त्या जि
तील सरकारी शाळेंत त्या मुलां कडून दरम
८८६ अधी आणया प्रमाणें फी सिरस्त्या प्रमाणें
टीफिकोट हाजर केल्या नंतर घेत जावी. पर
ल्ह्यांत सेस देत आहेत परंतु ज्या जिल्ह्याचे श
त मुलें जातात त्या जिल्ह्यांत सेस देत नाहीत
त्यांचे मुलाकडून इतरा प्रमाणे फी घेत जा
तारीख १ मे सन १८७१ कानडी शाळापत्र
पान ५४ यांजवर दिलेली नोटीस यानोटिसीने
केली आहे. कळावे तारीख २० माहे डिसेंबर
१८७९ इसवी.

म. ए. इन्स्पेक्टर यांचे हुकमावरून

Vanayek Daji Behere.
हेड्क्लार्क

ನೋಟೀಸು (ನಂಬರ ೩೨)

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—
ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಕಡೆಯಿಂದ
ರಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ದೇಶಪಾಂಡೆ—ಪ್ರತಿ ಹಿಂದು ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರನು
ನ್ನು ಶಾಲೆಯ "ವಿಜಿಟರ" ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇಂದು ಪೇ
ಯಾದಾವರು ಬಂದು ಬರೆಯುವ್ರು ಬರೆದ ಕೂಡಲೆ ಅದ
ಉತ್ತರವನ್ನು (ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಬ್ದ ಇದ್ದರೆ ಅದರ ಭಾಷಾಂ
ತರವನ್ನು ಹಾಗು ದೇಶಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದರ ನಕಲನ್ನು)
ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ರಾ. ಸಾ. ಡಿ. ಎ. ಇ. ಇವರ ಮುಖಾಂತರ ಕಳುಹಿಸ
ಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯದೆ ಇದ್ದ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಾ
ಸ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ತಾ. ೩೧ ಡಿಜಂಬರ ಸನ್ ೧೮೭೭
ಸಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಂವ.

W. A. Russell
ಎ. ಇ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ.

—o—

Correspondence
ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ರಾ. ರಾ. ಶಾಲಾಪತ್ರ ಕರ್ತರಿಗೆ—

ಸ್ವಾ. ಎಡಿಟರ ರಾವಸಾಹೇಬರೇ! ತಮ್ಮ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ
ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಸಾಲ್ಗಳಿ
ಗೆ ಸ್ಥಳ ಕೊಡುವಿರಾ?

ಕಳೆದ ನವಂಬರ ಡಿಸೆಂಬರ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯ ನಾ
೨೧೦–೨೧೧ರಲ್ಲಿ ಆಲಮೇಲ ಮಾಸ್ತರರು ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರ
ಗಳ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯಂತೆ ಬರೆದು ಕೊ

ದುವೆನು.

ಹೇ ಶೋಧಕರೇ! ಭಾಷೆ, ಲಿಪಿ, ವ್ಯಾಕರಣ ಮೊ
ದಲ್ಲಾಗಳನ್ನು ಕಂಡವರು ಬಹಳ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ
ರು. ಆದರೆ ಲಿಪಿ ಕರ್ತರು ಉಚ್ಚಾರಗಳ ಮೇಲಿಂದ
ನಿರುಮಿಸಿದರು ಎಂಬ ವರ್ತಮಾನ, ಭೂತಕಾಲದ ಭಾಷಾ
ಗಳಿಂದಲೂ, ಪೂರ್ವಿಕರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂ
ಬೋಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಾಷಾಪ್ರಾಂತ ಮೇ
ಕೇಳ್ಳುವ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥಗಳು ಭಾಷೆಯ
ತರವಾದಾಗ್ಯೂ ಅದಿ ಎಂಬ ವೈಯಾಕರಣೀಯ
ಮಾತು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವೇ. ಅರ್ವಾಚೀನ (ಹೊ
ನ್ನಡ ವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ) ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ರಾದ ಸಂಕ್ಷೇಪ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಾದರೂ; ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತ
ಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ವ್ಯಾಕರಣ ಮುಂತಾದ ವಿದ್ಯಾ ಹೀ
ಶುದ್ಧ ಉಚ್ಚಾರಗಳಿಂದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಯವಾಗುತ್ತಿ
ದೆನ್ನುವನು. ಇತ್ತಲಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ
ಭಾಷಾ ಪ್ರಬಲವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ತನ್ನ ಮೂಲ ರೂಪವಾದ
ದಿಂದ ರೂಪವನ್ನು ವ್ಯಾಕರಣ ಅರಿಯದ ಜನರಿಂದ
ದುದ ಉಚ್ಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಯಗಳು ವ್ಯಾಕರಣ
ಬೋಧವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದಂತು ಸುಜ್ಞರು
ದ್ದ ಮುಂತಾದ ಬಸವಾದಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ
ಅಂತ ಅಶುದ್ಧ ಉಚ್ಚಾರಗಳಿಗೆ ಧಿಕ್ಕರಿಸುವದೇ ಯೋ

ಉ. ಹಾಲಾ(ಹಾಲು) ಹಸರಾ (ಹಸರು) ಅನೆ
ಈ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಹಾಲು ಈ ಶಬ್ದವು ಪಾಲ
ಬ ಮೂಲ ಹಳೆಗನ್ನಡ ಶಬ್ದದಿಂದ ಪ ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೊಸಗ
ಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಹಾಗು (ಲ್) ವ್ಯ

ಉಚ್ಚಾರಣದ ಶ್ರುತಿ ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭ ಯು ರೂಪವಾದ (ಉ) ಸ್ವರವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರು. ಕಾರಣ ವು ಅದು ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿಯಾ ಯೂ, ಸಿದ್ಧವಿದೆ. ಇದರಂತೆ ಮಸರು ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಸ್ಥವಿದೆ. ಈ ಶಬ್ದವು ಸಹ ಎಕಾರಾಂತ ಇದ್ದರೂ ಅಕಾ ರಾಂತವೆಂದು ವ್ಯಾಕರಣ ಮುಂತಾದ ಹಳೆಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ದೆಯೂ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಭೇದ ಪೂರ್ಣ ಅನ್ನು ತಿಳಿಯ ದ ಮೂಢಜನರಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಎಕಾರಾಂತ ಶಬ್ದ ಳು ಇನ್ನು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಅಕಾರಾಂತವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪ ಡಲ್ಲ. ಎಂದು ವೇಳೆ ವಿದ್ಯಾ ಹೀನರಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡು ವ ಇಂಥಾ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಅಪಶಬ್ದಗಳು ವ್ಯಾಕರಣ ಮುಂತಾದ ಮದಿಂದ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯದ ಜನರಿಂದ ಅಹಸರದ ಲಿಪಿ ಯಲ್ಲಿ ಬರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಅಂಥಾ ಶಬ್ದಗಳ ಕಡೆಗೆ ಪಾ ಕರ ದೃಷ್ಟಿ ನೋಡಲಸಂಯುಕ್ತ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಂತೆ (ಕತ್ತ ಕತ್ತಿ), ಕರೆ (ಕರಿ), ಗೋಡೆ [ಗ್ವಾಡಿ], ಎವೆ (ಎವಿ), ಹಾಲ (ಹಾಲಿಗಿ), ಕುದುರೆ (ಕುದರಿ), ಮನೆ (ಮನಿ), ತಲೆ (ತ), ಜಡೆ (ಜಡಿ). ಇವೆ ಮುಂತಾದ ಎಕಾರಾಂತ ಶಬ್ದಗಳ

ಮೂಢ ಜನರು ಎಕಾರಾಂತ ಉಚ್ಚರಿಸದೆ ನಾನಾ ವಿಕಾರ ಗಳಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಧಾರದಿಂದ ಇರು ವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಅಪೂರ್ಣ ಚಿಹ್ನದ ಜೊತೆಗೆ ಬರೆದಂಥಾ ಶ ಗಳು ಶುದ್ಧ ವಿರುದ್ಧ ಕಾರಣ ಉಚ್ಚಾರಣದಲ್ಲಿಯೂ, ಲಿಪಿಯ ಯೂ, ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಅದರಮೇಲ್ಲಿ ಅಕಾ ರ್ಪೊಂದಿರುವ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಅಂಥಾ ಆ ಸ್ವರವನ್ನು ದೀರ್ಘವಾ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅರಸು (ಆರಸು), ಇದರಲ್ಲಿ ಅರಿಯ ತ್ರ

ನ್ನ ಸ್ವರವು ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕ್ಕೆ ಪ್ರೋಯುತ್ತಾತೆ. ಜ್ಞರು ಅದನ್ನು ಹಾಗುಚ್ಚರಿಸಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ : ಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಹ್ರಸ್ವಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಇವು ೧| ವತ್ತೆ ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವವರ ತು ಕೇವಲ ಅಭ್ಯಾಸ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಜನರು ಅದಿಯು : ೯ ಇದು ಕ್ರಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿಸುವದು ಶೀಕ್ಷಕರ ಕರ್ತವ್ಯವದೆ.

ರಾಮಣ್ಣನ ಮಗನನ್ನು ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೆ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಇ ದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಪೂರ್ಣವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಭೂತ ನ್ಯೂನ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ ವಿಟ್ಟಿದರಿಂದ ಇದು ತಪ್ಪಿರಬಹುದು. ವಾ ಈ ವಾಕ್ಯ ಬರೆದವನ ಉದ್ದೇಶ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮುಚ್ಚ ಕಾಣ್ಯಂದು ಪುಟ್ಟ ವಾಕ್ಯ ಪೂರ್ಣಮಾಡತಕ್ಕದಿರಬಹ ಕಾರಣ ಪ್ರೊಚಿತ ಮಾಡಿದ ವಿನಹಾ ಕರ್ತಾ ಕರ್ಮ ಪ್ರ ಗ ಹೇಳಲಾಗದು ಪತ್ರ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಎಡಿಟರ ರಾವಸಾಹೆ ಕ್ಷಮಾ ಕೊಡುವಿರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ತಾ. ೩೦ನೇ ಅಕ್ಟೋಂಬರ ೧೮೭೯ } ನಾರಾಯಣ ಮಂಜ
ಚಂದಾವರ } ಉಭಯಕರ ವಿದ್

ಶಾಲಾ ಚಂದಾವರ ತಾ
ಹೊನ್ನಾವರ ಜಿಲ್ಲಾ ಕ

ರಾ. ರಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರ ಕರ್ತರಿಗೆ

ವಿ. ವಿ. ತಮ್ಮ ಕರಂಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಸು ಮಾನ ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು ಸರ್ವರಿಗೂ ಆಶ್ರಯ ಭರಿತ ರುವದಕ್ಕೆ. ಆದರೆ,—ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸುವಿರೆಂದು ಆಶೆಗೈಯುತ್ತೆ

ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ, ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ, ಉತ್ತೇಜನವು.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳೀ ಸಾಲೆಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆದ ಬಕ್ಷೀಸಿನ

—ಸಮಾರಂಭವು—

ಈ ಸಮಾರಂಭವು—ರಾವಸಾ. ಅ. ಬಿ. ಇ. ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ
್ಟು ಧಾರವಾಡ ಇವರ ಸಹಾಸದಿಂದಲೂ ಅತಿ ಪ್ರೇಮ
ದಲೂ ತಾ. ೨೭—೧೧—೭೯ ಇ. ಇಲ್ಲಿಯ ಮಸ್ಕಾಗ್ರೇಡ
ಗ್ಲೋಹ್ವರ್ನಕ್ಯೂಲರ ಸಾಲೀಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಆಗ್ಗೆ ಇ
ಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲೆಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳೆಂದರೆ. (೫೦೦) ಗಂ
ಮಕ್ಕಳೂ, (೧೫೦) ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳೂ, ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಸ
ರಂಭಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರೂ, ವಕೀಲರೂ,
್ನಿಲ ಕಮಿಟಿದಾರರೂ, ಶೆಟ್ಟಿ ಸಾವ್ರುಕಾರರೂ, ಬಂದಿದ್ದರು.
ಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮೆ. ಡಾಕ್ತರ ಸಾ. ರವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು.
೨ನೇ ನಂಬರ ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ
ಯಿಂದ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಂಡು, ವಾಚನ, ಅ
, ಆದ ಬಳಿಕ, ರಾವಸಾ. ಅ. ದಿಪ್ರಾಟಿಯವರು—"ವಿ
್ಯ ಮಲಿಯುವಿಕೆಯಿಂದಲೂ, ಬಕ್ಷೀಸಿನಿಂದಲೂ, ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷ
ದಿಂದಲೂ, ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಲಾಭಗಳ ವಿಷಯವಾ
ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯ ಕಲಿಸುವ ಉತ್ತೇಜನದ ವಿಷ
ವಾಗಿ ಸರಸವಾದ ನಿಬಂಧಗಳನ್ನೂ ಆಯಾಯ ಸಾಲೆಗಳ
ರ್ಷೀಕ ಪರೀಕ್ಷೆದ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನೂ, ಸರ್ವ
ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಈ ಸಭೆಕ್ಕೆ
ದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಉಪಕಾರವನ್ನೂ," ಹೊಗಳಿದರು.
ಸುಬ್ಬರಾವಜಿ ಜೇಹಟ್ಟಿ ವಕೀಲ ಇವರು—"ಇಂಥಾ ಸ
ರಂಭವನ್ನು ೮।೧೦ ವರುಷದಾರಭ್ಯ ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲಾ

ಆದರೆ, ಈ ಹೊತ್ತಿನ ದಿವಸಾ ಅ. ದಿಪೋಟಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವಾಮನರಾವ ರೊಡ್ಡ ಇವರ ಶ್ರಮದಿಂದ ಈ ಅಮೋಲ್ಯವಾದ ಚಮತ್ಕಾರವು ಸರ್ವರ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾದದರಿಂದ ಸರ್ವ ಜನರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನೆನಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯವು,, ಮು ತಾದ ಎಷ್ಟೋ ಅವರ ಸ್ತುತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸಾರಾಂಶ ಮಾಡಿದರು.

ತದನಂತರಾ ಮೇಲಿನ ಸಭಾಸದರ ಜನರಲ್ಲಿ "ವಿದ್ಯಾ ಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ, ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ,, ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ (ಷ್ಟೋ ಜನರು ವರ್ಗಣಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಹ ರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸುವದು ಉಚಿತವಾದ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ. ದದರಿಂದ ಅವರ ನಾಮಾಂಕಿತಗಳನ್ನೂ, ಕೊಟ್ಟ ರಕಮ ಗಳನ್ನೂ, ಕೆಳಗೆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ.

ನಂಬರು	ಹೆಸರು.	ರಕಮು.		
		ರೂ.	ಅ.	ಪೈ
೧	ಜೆ. ಡಾಕ್ಟರ ಸಾ.	೫	೦	[illegible]
೨	ಸಬ್ಬರಾವಜಿ ಬೇಹಟ್ಟಿ ವಕೀಲ	೫	೦	[illegible]
೩	ಬಸಪ್ಪಾ ಕುಬ್ಸಳ್ಳಿ.	೫	೦	[illegible]
೪	ಬೆಳಗಾವಿ ನಿಟ್ಟೂರ ದೇವರು.	೩	೦	೦
೫	ಚನ್ನಬಸಯ್ಯಾಸ್ವಾಮಿ ಗುಳ್ಳಿಗಡ್ಡಿ	೧	೦	೦
೬	ಗಂಗಯ್ಯಾ ಚಿಕ್ಕವೀರಯ್ಯನವರ.	೧	೦	೦
೭	ಭೀಮಪ್ಪಣ್ಣಾ ಕೋಣಿ.	೨	೦	೦
೮	ಪಾಂಡುರಂಗರಾವ ವಕೀಲ.	೧	೦	೦
೯	ಮಾನಪ್ಪಣ್ಣಾ ಶಿವಟಿ.	೧	೦	೦
೧೦	ಪುಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣಾ ಬದ್ದಿ.	೧	೦	೦

ಚನವೀರಪ್ಪಂಗಳವರು ಬೆಂಡಿಗೇರಿ.

ಶಿರಸಪ್ಪಂಗಳವರು ಪ್ರಥಮಶೆಟ್ಟಿ.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳೀ ಕಂಪನಿಯಿಂದ ಹಸ್ತೆ

ಹಣಮಂತರಾವ ನರೇಂದ್ರ.	೫	೦	೦
ವಿರಪ್ಪಾ ವಕೀಲ.	೦	೮	೦
ವೆಂಕಟರಾವ ವಕೀಲ.	೦	೮	೧
ಗಂಗಾಧರಪ್ಪಂಗಳವರು ಬೆಂಗೇನವರ.	೧	೮	೦
ಮುಖ್ತುಮ ಸಾ. ಪಡ್ಡೂನವರ.	೧	೮	೦

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕೂಡಿದ ವರ್ಗಣಿ ಹಣದಿಂದ ಯಾವತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಖಣಗಳನ್ನೂ, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ, ಗಂಡು ಮಕ್ಕ ಅವರವರ ಪರೀಕ್ಷದ ಗುಣಗಳ ಮೇರೆಂದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ, ಸರ್ವರಿಗೂ ಮಿಠಾಯಿಯನ್ನೂ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸ್ತದಿಂದ ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಟ್ಟರು.

* ಈ ಉದಾರ ಗೃಹಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಹೊಸಲನೇಯವರು ಯ ೧೨ನೇ ನಂಬರ ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಾಲೆಯ ಹಿ ಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಶೀರಿ, ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಟ್ಟ ೨ನೇ ಯವರು ಹಳೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳೀ ಸಾಲೆಯ ಪಾಸಾದ ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ೮ ಖಣಗಳನ್ನು ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊ

* ಬಕ್ಷೀಸಗಳನ್ನು ಪಡಕೊಂಡು ಉತ್ತೇಜಿತರಾದ ಉಪಕಾ ನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳೂ, ಇವರ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಂದಿದ ಮಾಸ್ತರಾಧಿಕಾರಸ್ಥರೂ, ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಕಂಗಾ ರಾದ ಯಾವತ್ತು ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದೇವರ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವರು ಅವರ ಧರ್ಮಶೇಸರಿ.

ಆದರೆ, ಈ ಹೊ ಸಾಹಸಿಗಳಾದ ಪ್ರಿಯಬೋಧಕರೇ ಅ
ವಾಪರಾಪ ರೊಷ್ಟಿಬೋಧಿಸುವದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೇ. ಅದ
ಮುತ್ಸ್ರ ಉದ್ಯೋಗದ ಕೈವಾರವನ್ನು ಸಹಾ ತೆಗೆದುಕೊಂ
ಆಷ್ಟಾ ಪತ್ರಗಳು ಛಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನಿಂವು
ರೊಳಗಿನ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರಿಗೂ, ಇತರ ಜನರಿಗ
ತೋರಿಸಿ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದವರಿಗೆ ನೀವೆ ಓದಿ ಹೇಳುವ ಶ್ರ
ಗೆದು ಕೊಂಡು ಇಂಥಾ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವರನ್ನು ಪ
ಸುವಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಂದಾನವನ್ನು ... ಬೇಕೆಂದು ಬೈಸುತ್ತೇ

ಪತ್ರಿಕರ್ತರ ಡಾಯರೇ–ಪುಸ್ತಕದಿಸ್ತಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನೃವಿಟ್ಟ
ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಛಾಪಿ
ಪಬೇಕೆಂದೂ, ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಪತ್ರವನ್ನು ಮುಗಿಸುವದಕ್ಕೆ ತ
ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಲೋಭದ ವೃದ್ಧಿ ಅ
ಬೇಕು. ಇಂತಿ ವಿ.

ತಾ. ೭–೧೨–೭೯

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹೆಂಗ. ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆ ನ. ೨

ಹನುಮಂತ ಭೀಮರಾ
(ಧಾರವಾಡ) ಹೆಡ್ ಮಾ
ಸ್ತ್ರೀ ಹೆಂಗಸು ಮು. ಶಾ
ಹ, ನ. ೨
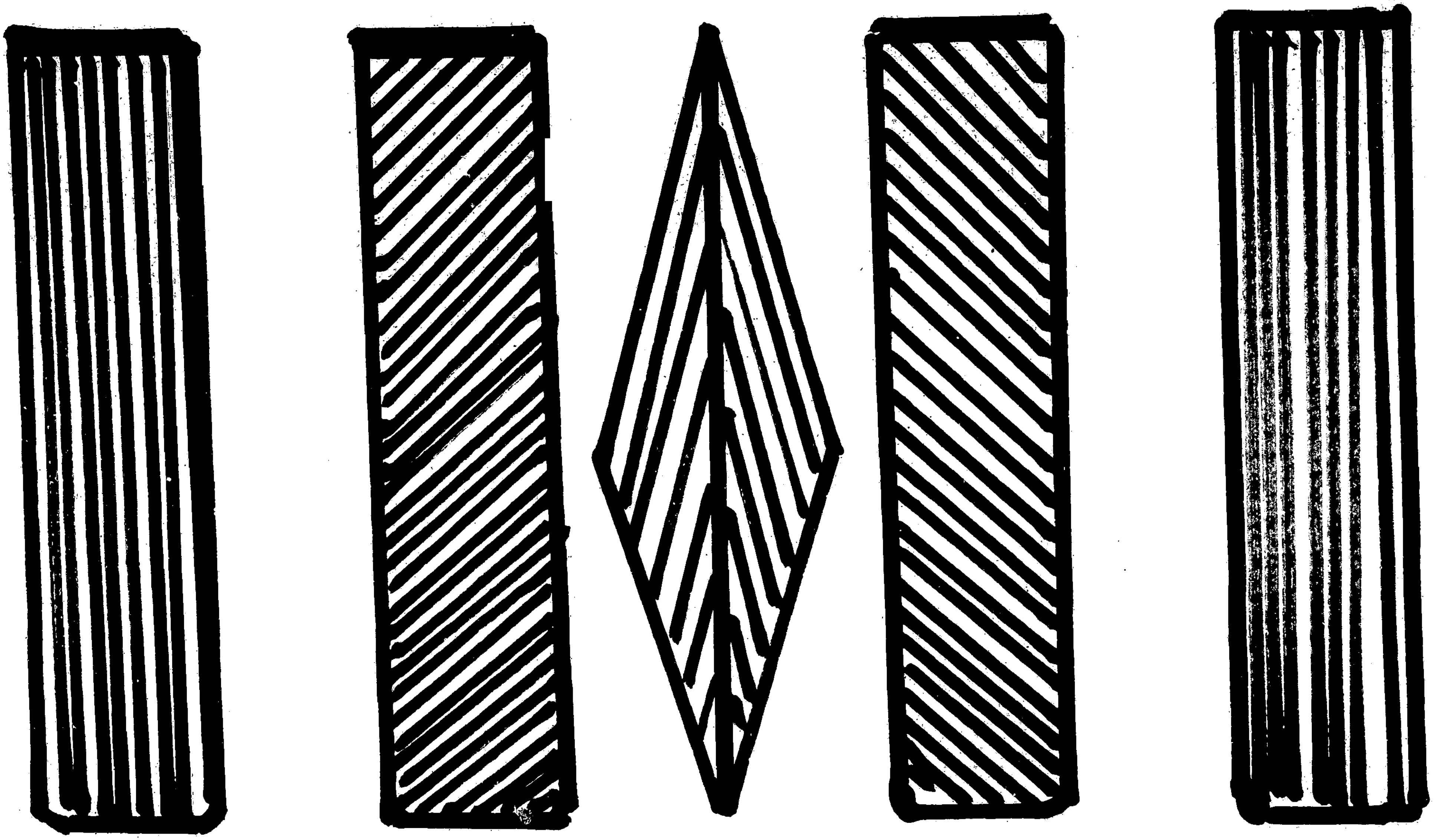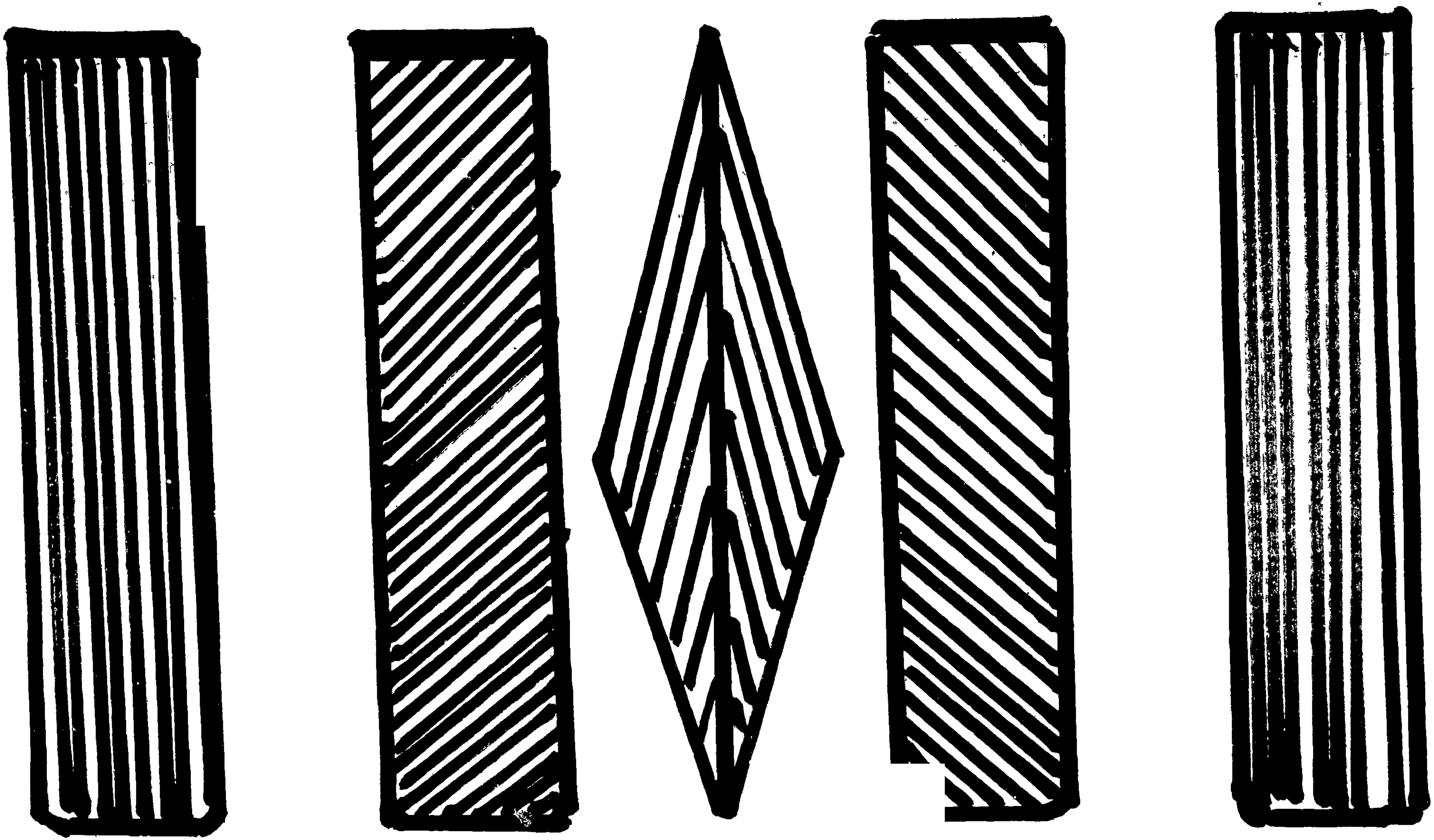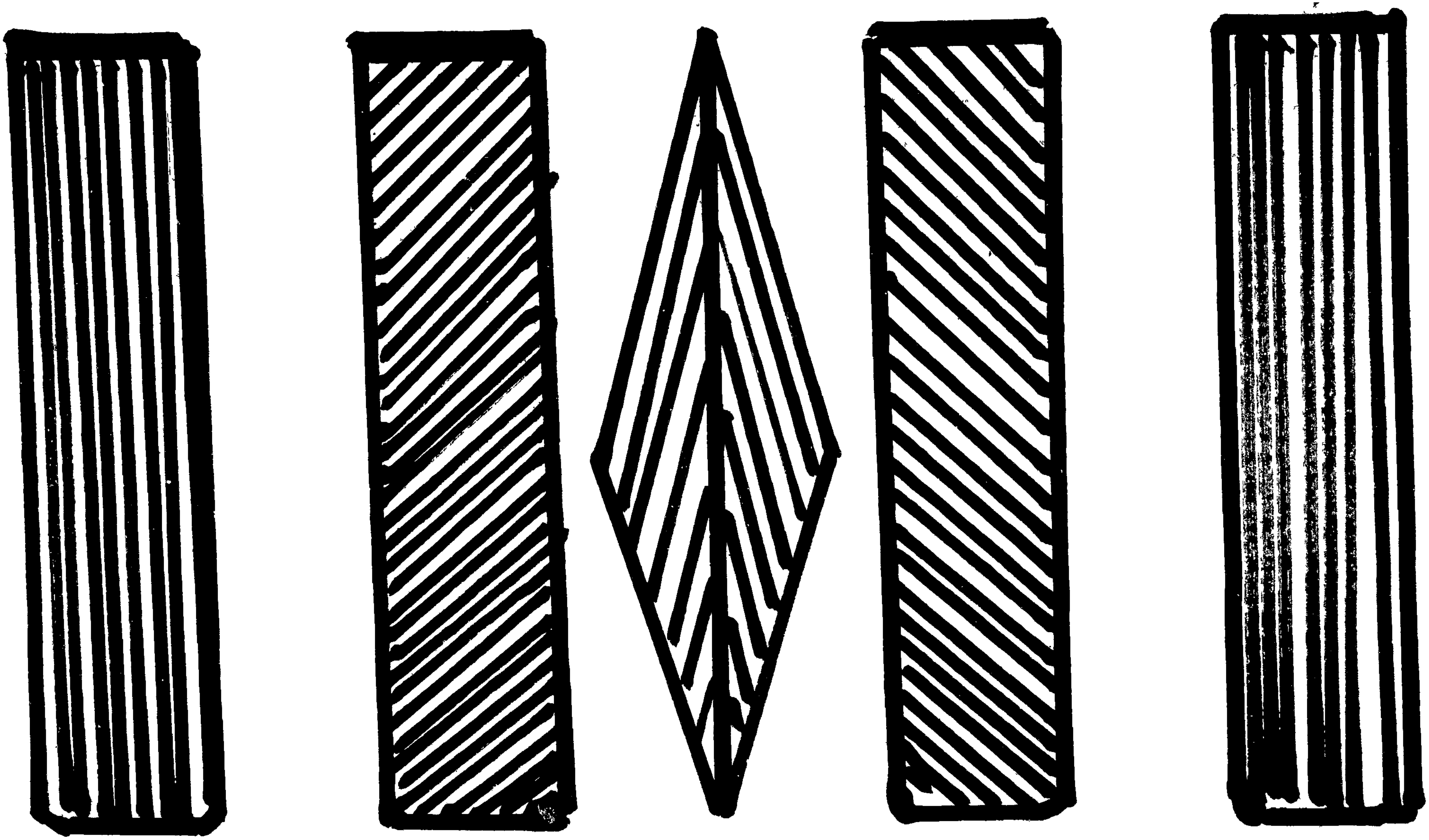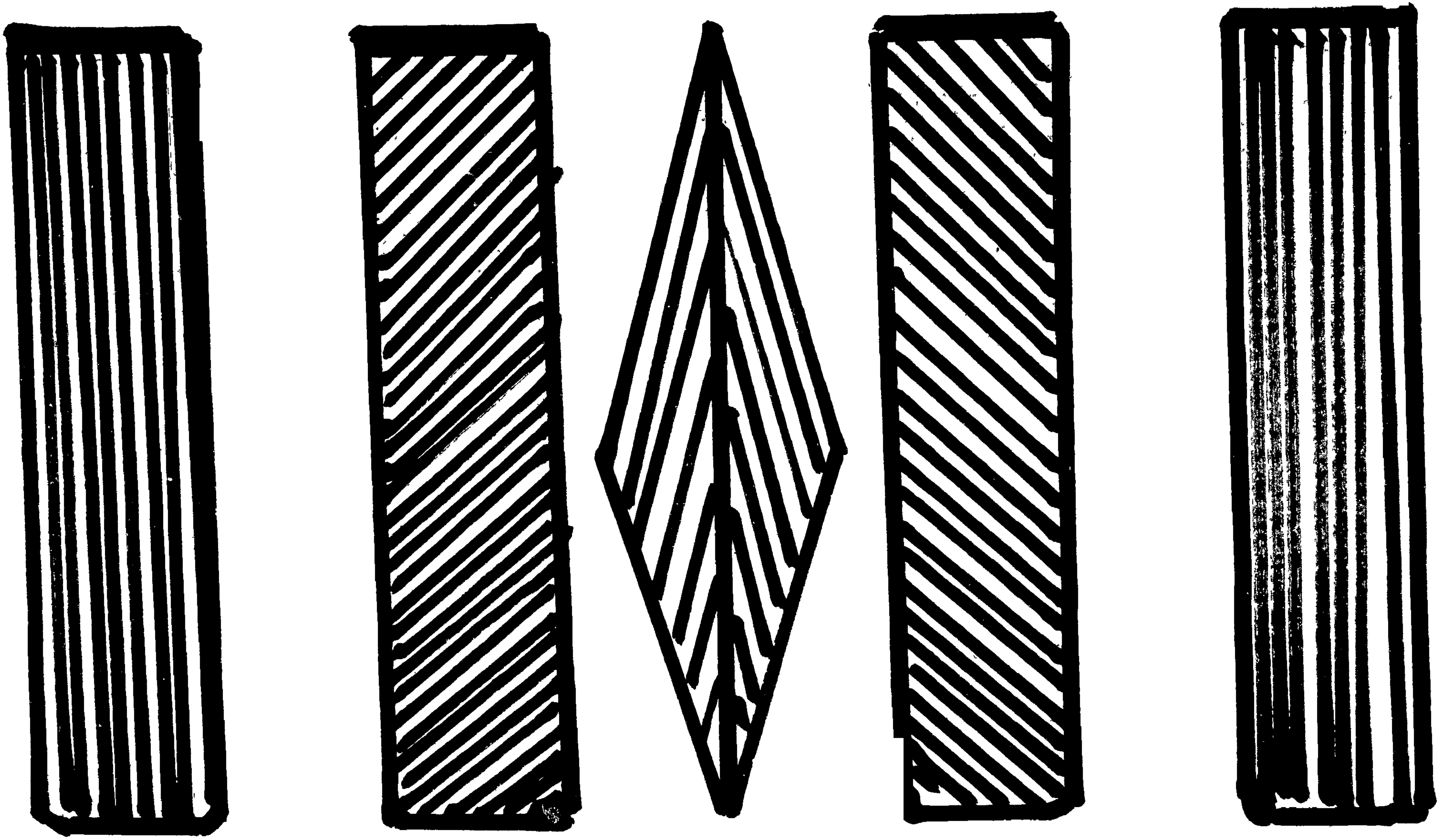
—೦—